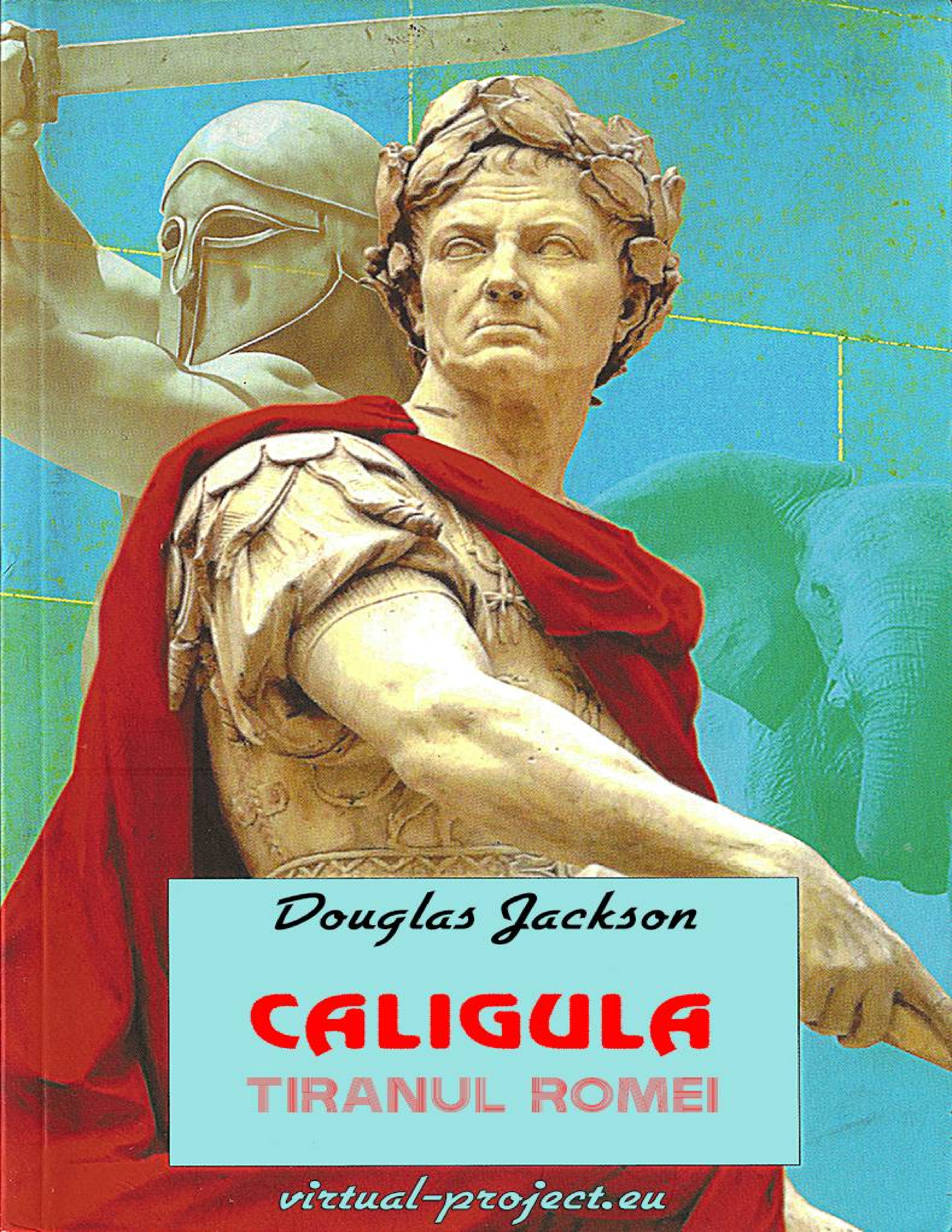

Douglas Jackson
CALIGULA
TIRANUL ROMEI
virtual-project.eu

DOUGLAS JACKSON

CALIGULA. TIRANUL ROMEI

Original: *Caligula* (2008)

Traducerea:
MIRCEA ȘTEFANCU

virtual-project.eu

Editura: ALLFA

2010

Născut în 1956, în Scoţia, Douglas Jackson este o prezenţă nouă şi extrem de interesantă în domeniul romanului istoric, cărţile sale combinând cercetarea minuţioasă cu forţa scriiturii cerută de acest gen. Caligula, romanul său de debut, inaugurează o trilogie a cărei acţiune se petrece în Roma antică. Interesul pentru Caligula a apărut o dată cu pasiunea pentru istorie, pe vremea când era un băieţel care descoperea abaţia din localitatea natală, fondată în secolul al XII-lea. În adolescenţă a lucrat la restaurarea unei tabere de luptă romane, aflată la graniţa cu Anglia. În prezent Douglas Jackson este redactor la jurnalul Scotsman.

• Prolog

Pe granița Rinului, anul 18 d.Hr.

Băiatul se furișa cu pași mici prin tufișurile scunde, săgetând cu privirea în dreapta și-n stânga după orice semn al prezenței dușmanului. Astăzi își imagina că era ultimul supraviețuitor al bătăliei din pădurea Teutoburg – ultimul luptător din cele trei legiuni masacrate, care încă își putea îndeplini misiunea de a-l ucide pe regele cheruscilor, Arminius. Ajuns la marginea luminișului, s-a oprit. Iată și vânatul. Și-a tras micul pumnal ce-i ținea loc de *gladius* – sabia legionarilor – și s-a repezit asupra mulțimii de cherusci, punându-le căpeteniile la pământ, una după alta. Na! Și încă! Mori, Arminius! Mori pentru trădarea săvârșită!

Când victoria a fost completă, a rămas în picioare printre trupurile căzute ale vrăjmașilor săi, cu pieptul ridicându-i-se și coborându-i ritmic sub armura ușoară care îi proteja torsul. Cu excepția căștii, purta uniforma completă a infanteriei ușoare a Legiunii a douăzecea: tunică roșie, platoșă articulată, o centură groasă de care atârnau inele pentru echipament, apărători din piele pentru gambe și sandale. Uniforma fusese anume făcută de către ofițerul de intendență pentru a-i veni bine unui băiat de șase ani și, când o purta, îi creștea inima, gata să-i plesnească de mândrie.

Și-a dat din ochi părul negru și rebel, și a început să strângă trupurile moarte ale dușmanilor. Lăstarii subțiri, verzi, trebuiau să se usuce mai întâi, dar erau buni de foc. Strângerea lemnelor pentru foc îi oferea motivul de care avea nevoie pentru a veni în pădure. Îi plăcea mult pădurea; îi plăcea mult mirosul ei puternic de rășină și felul în care vântul se strecura printre vârfurile copacilor și îi plăcea mult felul în care soarele străpungea frunzișul copacilor și desena figuri ciudate, schimbătoare, pe solul pădurii. Păsările și animalele sălbatice îl fascinau și era mereu atent să mai descopere câte ceva nou. Mama lui nu se bucura prea tare că el venea aici. Își făcea multe griji și ar fi preferat ca băiatul să stea mai aproape de tabără și să încerce să-și facă prieteni de vârsta lui.

Dar ce nevoie avea el de prieteni, când avea soldații? Soldații îl iubeau cum îl iubeau și pe tatăl lui, Germanicus. Acesta era un mare conducător și

un favorit al împăratului. Băiatul știa pe de rost toate victoriile acestuia și atinsese până și cele două acvile pe care tatăl lui le recuperase de la cherusci, pe parcursul expedițiilor de represalii care au urmat în anii de după dezastrul din pădurea Teutoburg. Își iubea tatăl, mai ales când îi făcea cadouri, precum uniforma de soldat al Legiunii.

După ce a adunat toți lăstarii doborâți și câteva crenguțe uscate căzute pe jos, a luat-o pe drumul de întoarcere în tabără. Nu avea decât o vagă idee despre direcția în care trebuia să meargă, dar nu îi era frică. A apucat-o pe o potecă ascunsă, făcută de căprioare prin ierburile dintre copaci, care trebuia să îl ducă la un pârâiaș. Odată ajuns acolo, știa pe unde să o ia.

O mierlă a țâșnit dintr-un tufiș scund de spini, făcându-l să tresară, și copilul a zâmbit larg de propria-i spaimă prostească. A lăsat legătura de vreascuri la pământ și a început să cerceteze cu mare atenție tufișul, având grijă să nu se agațe în vreunul dintre spinii periculoși, lungi de câțiva centimetri. Acolo, aproape de pământ, se afla o împletitură din fire de iarbă și mușchi. S-a ghemuit și s-a strecurat ușor înainte. Ar putea fi un cuib cu ouă din acelea de culoare albastru-deschis, stropite cu pete mici, maronii.

Când a ajuns într-o poziție din care putea să zărească ce e înăuntru, și-a dat seama cu încântare că ouăle fuseseră sparte de curând. Strânși unul într-altul în castronașul de iarbă, stăteau patru pui minusculi de mierlă. Foarte atent, s-a întins și a cules una dintre micile creaturi ce se tot zbătea și și-a așezat-o delicat în palmă. A studiat-o îndeaproape. Era mică, golașă și vulnerabilă. Un ghemotoc de carne roz, cu gât lung, care era atât de ușor încât abia dacă îl simțea în podul palmei. Capul îi era de aceeași mărime cu corpul, iar aripile ca niște cute mici de piele, abia schițate, cu punctișoare umflate – primele semne ale penelor. Avea de asemenea un cioc galben-deschis, care abia se distingea, iar ochii nu erau decât niște cerculețe întunecate sub pielea roz-translucidă. Senzația pe care a avut-o la vederea puiului – cald, neajutorat și totuși atât de plin de viață încât îi putea simți bătăile inimii minuscule – i-a dat băiatului un fior de plăcere pură, prin tot trupul.

Dar a mai fost încă un sentiment, o tensiune ce-i ținea întreaga ființă încordată și pe care nu a recunoscut-o, dar care l-a făcut să simtă că își pierde respirația. Oare ar putea? Cu ajutorul mâinii libere a desprins de pe o crenguță a tufișului unul dintre spini, lungi aproape cât degetul lui. Senzația că îi lipsește aerul a dispărut și a avut sentimentul că el s-a făcut mai mare, iar puiul de pasăre din mâna lui mai mic. A ezitat, încă nesigur, așteptând

un semn. Micuța pasăre și-a deschis ciocul.

Băiatul a zâmbit și, foarte hotărât, a înfipt spinul ascuțit ca un ac prin pielea ce-l acoperea, în centrul globului ocular al puiului neajutorat. Puiul a început să i se zbată între degete, dar băiatul l-a ținut bine. Mica gură s-a deschis și s-a închis într-o agonie mută. A ales un alt spin din tufiș.

Era extrem de instructiv. Fiecare pui reacționa într-un fel ușor diferit la aplicarea spinilor. Unul s-a dat înapoi și a încercat să scape, zvârcolindu-se. Altul s-a strâns ghem și a acceptat tortura ca atare. După terminarea fiecărui experiment, lăsa păsările muribunde să cadă pe covorul de frunze putrede de la picioarele lui, cu țepușele din lemn înfipte în ochii orbiți.

— Gaiuuus!

Strigătul mamei lui a venit din direcția taberei și băiatul și-a dat seama că întârziase.

A lăsat și ultimul pui să cadă alături de frații săi și a ridicat piciorul, pentru a izbi din toate puterile cu sandaua lui cu ținte, căreia i se spunea *caliga*, în trupușoarele roz, răsucind și frecând talpa până când ceea ce odată fuseseră niște pui de mierlă perfect formați a ajuns doar o masă roșiatică, amestecată cu pământul frământat.

— Vin, mamă! a strigat el.

În frenezia de care era cuprins a fost cât pe ce să-și uite legătura de vreascuri, dar a ridicat-o de jos și a rupt-o la fugă în direcția din care se auzise glasul mamei. În curând avea să fie timpul pentru masa de seară.

• Capitolul I

Roma, anul 36 d.Hr.

Rufus stătea cu spatele lipit de scoarța caldă a unui pom și se gândea la viitorul lui. Pentru prima oară în viață se confrunta cu luxul posibilității de a alege.

Să rămână cu Cerialis sau să accepte oferta negustorului de animale? Întrebarea nu-i dăduse pace toată dimineața și nu era cu nimic mai aproape de răspuns acum, decât fusese cu două ore înainte.

Casa brutarului cel gras era căminul lui de când avea șase ani și se considera norocos. Cum altfel s-ar fi putut simți, când Cerialis îi arăta destulă prețuire pentru a-i îngădui lui, un sclav, să își decidă propriul viitor? Învăța o meserie. Nu flămânzise și nu fusese bătut niciodată.

Așadar, să stea cu Cerialis… Era evident.

Dar, pe celălalt talger al balanței era perspectiva, incredibila perspectivă, a libertății. Libertatea. Cuvântul îi făcea simțurile să o ia razna. Chiar voia să fie liber? Liber să facă ce? Să moară de foame? Să cerșească pe străzi?

În orice caz, negustorul de animale nu îi oferea libertatea acum. Puteau trece ani până să-și îndeplinească promisiunea.

Ursul era de vină. Dacă nu ar fi fost ursul, Rufus s-ar afla acum în fața cuptorului său, ocupat cu coacerea celei mai bune pâini din întreaga Romă, în loc să stea în grădina lui Poticus Livius, cu capul bubuindu-i ca o tobă.

Doi fluturi – unul de un albastru-deschis delicat, iar celălalt de o frumoasă combinație de roșu și maroniu – au traversat cu zborul lor nesigur periferia câmpului său vizual, îndreptându-se spre stratul cu flori. Rufus a zâmbit larg și și-a atins amuleta de la gât.

Ce-o fi, o fi. Zeii să decidă.

•

Cornelius Aurius Fronto era înzestrat cu un râs care făcea să se îndoaie copacii și să se spargă țiglele de pe acoperiș, iar acum chiar râdea.

— Așa, deci, băiatul brutarului s-a hotărât în sfârșit? A ales certitudinea gloriei cu Fronto, în dauna chinului de a culege gândacii din pâinea mucegăită a negustorului ăluia cu fundul mare! Păi, cum altfel?

Întrebarea retorică de la urmă a fost adresată, cu o răsucire teatrală, celor vreo cinci-șase sclavi și liberți care au ieșit afară la strigătul lui, pentru a-l întâmpina pe Rufus. Și-au făcut apariția – afișând diverse atitudini de plictiseală sau interes – în poarta adăpostului pentru animalele ce constituiau obiectul negoțului lui Fronto. Rufus s-a întrebat ce ar fi gândit negustorul de animale dacă ar fi știut că el își lăsase soarta în voia zborului unui fluture albastru.

În timp ce sclavii se adunau, Rufus a reflectat la contrastul dintre primirea pe care i-o făcea Fronto și cea de rândul trecut când își schimbase stăpânul. Experiența cumplită a enormei piețe de sclavi din imediata apropiere a Ostiei, când sosise cu corabia de la Cartagina, a fost una pe care nu avea să o uite niciodată. Era un băiețel înspăimântat, singur într-o mulțime de oameni, mult mai mare decât își închipuise vreodată că poate exista. Își amintea că se uitase după vreun loc unde să se ascundă în mijlocul acelei imense maree și curgeri de oameni, dar nu avusese deloc noroc, în cele din urmă se așezase pe jos, în apropiere de zid, și plânsese până îi secaseră lacrimile. A simțit o ușurare când a fost cumpărat de Cerialis, în ziua următoare.

A întors privirile către micul grup, atent la cei care aveau un zâmbet deschis, dar și la aceia care îl vedeau ca pe un potențial dușman. Erau egal împărțiți.

— V-am spus cum mi-a salvat el viața? a întrebat Fronto și câteva zâmbete largi i-au sugerat lui Rufus că răspunsul era „da” – de mai multe ori – dar sclavii știau că trebuie să mai suporte să audă povestea încă o dată.

— Era un urs mare, însă nu unul dintre cei mai frumoși pe care îi aveam. Nu, cei mai frumoși trebuie păstrați pentru arenă. De fapt, ăsta era bătrân, răpănos și plin de viermi… dar încă își mai folosea ghearele. Gheare mari și încovoiate, care puteau sfâșia scalpul unui om. Nu-i așa, tinere Rufus?

Rufus își amintea că ghearele ursului erau tăiate scurt, dar s-a gândit că ar fi nepoliticos să arunce vreo umbră de îndoială asupra spuselor noului său stăpân. Așa că a dat din cap, încuviințând. De fapt, colții gălbejiți ai fiarei erau îndeajuns de înspăimântători.

Atunci când s-au întâmplat lucrurile, o însoțise pe Lucreția, bucătăreasa, la piața de fructe din lungul unei străzi înguste, care se făcea din Sacer Clivus. Strada fusese la un moment dat plină de fermieri care râdeau și se amuzau unii pe socoteala altora, însă o clipă mai târziu a fost golită de un singur strigăt. Ursul era ridicat pe labele dindărăt, cu o bucată de lanț rupt

atârnându-i de zgarda făcută dintr-un inel de metal, cu pete de sânge uscat și închegat pe blana maro-închis.

— Și biata copilă…, Fronto aproape că plângea acum,… părăsită de doica ei, care se scăpase pe ea, singură și fără apărare cu monstrul ăla feroce apropiindu-se încet de ea. Biata de…

A ezitat pentru un moment.

— Tullia, l-au ajutat în cor ascultătorii.

Tullia. Ea era blondă și micuță; ursul era enorm și flămând.

— Moarte sigură, a răcnit negustorul de animale. O aștepta moartea sigură, dacă nu era băiatul ăsta curajos.

Un braț gros cât un trunchi de copac s-a rotit arătând înspre Rufus.

Rufus a vrut să fugă de urs împreună cu Lucreția. Dar, în loc de asta, s-a trezit alergând înspre el.

— Și știți ce-a făcut? A început să danseze.

Fronto râdea din toate puterile, iar burta lui mare sălta și ea de râs.

— A început să danseze cu ursul.

La acel moment a părut că era singurul lucru pe care îl putea face. Nu se putea lupta cu ursul – era de două ori mai mare decât el și de multe ori mai puternic. Dar să rămână nemișcat însemna să moară.

— Cum de te-ai gândit la asta, băiete? a întrebat Fronto. Ce te-a făcut să dansezi cu ursul?

Rufus își amintea momentul înspăimântător când se aflase la cheremul fiarei, dar a ridicat din umeri, de parcă a dansa cu urșii era ceva ce se întâmpla zilnic.

— Când eram mic, prin satul nostru a trecut un circ ambulant, a explicat el. Erau doar câțiva actori proști, cu animalele lor pline de purici – nu se putea compara cu ansamblurile din Roma. Aveau un urs, ceva mic, acolo, cam de înălțimea mea. Îl învățaseră să danseze. Doar câțiva pași, dar dansa, iar oamenii dansau împreună cu el. Părea să îi facă plăcere. Cred că, în capul meu, dansam tot cu ursul ăla mic.

Dansase în jurul ursului, iar ursul îl imitase, fără să-și dezlipească de la el ochii de obsidian, ca și cum și-ar fi concentrat fiecare părticică de creier pentru a-i copia mișcările. Când ursul s-a întors, în spatele lui a apărut un grup de oameni. Unul dintre ei i-a făcut semn lui Rufus să continue să danseze, în timp ce restul au desfășurat o plasă mare. S-au apropiat tiptil de urs, în timp ce el se distanța de animal, făcând câțiva prețioși centimetri la fiecare pas. Apoi plasa a vâjâit prin aer și ursul s-a transformat într-un ghem

de furie, scuipând și zbierând, luptându-se cu labele și cu ghearele ca să se desprindă din înfășurarea ce-l imobiliza.

— Ți-ai salvat propria viață și, deși nu ai știut, ai salvat-o și pe cea a lui Fronto, iar Fronto își plătește datoriile.

Negustorul i-a cuprins umerii lui Rufus cu un braț enorm, iar băiatul a simțit că se prăbușește sub greutatea lui.

— Mi-am dat cuvântul lui Vitellius Genias Cerialis și ți-l dau și ție acum. Tu te descurci cu animalele, iar eu mă pot folosi de asta. Eu le cumpăr și le dresez pentru arenă și pentru circ. Am să te învăț toate secretele meseriei, iar dacă ești la înălțime, în câțiva ani am să te fac moștenitorul meu, și eu am să mă retrag liniștit din afacerea asta și am să mă uit la tine cum mă îmbogățești. Mâine punem la punct actele.

Prin grupul de lucrători a trecut un murmur. Rufus a remarcat încruntăturile și a înțeles că generozitatea lui Fronto nu era primită cu aprobare unanimă. Îi înțelegea. Se îndoia că erau impresionați de băiatul de șaptesprezece ani, cu păr vâlvoi și tunică jerpelită. Cei mai ambițioși dintre aceștia aveau să îi poarte sâmbetele și să încerce să îi pună piedici, dar el nu-și făcea griji din pricina asta. Anii de ridicat saci de grăunțe la brutărie îl făcuseră puternic. Avea să fie gata să le facă față. Fusese norocul lui că Tullia era fiica unui senator foarte important. Tatăl ei era la fel de bine cunoscut pentru devotamentul față de cel mai mic copil al lui, pe cât era și pentru sângele rece cu care se debarasa de adversarii lui politici. Dacă ursul i-ar fi făcut vreun rău, Fronto ar fi sfârșit într-un canal, cu pumnalul vreunui asasin înfipt în ficat.

— Și dacă nu sunt la înălțime? a întrebat el.

— Te dau la lei, să te mănânce.

A urmat o lungă tăcere.

— Doar am glumit, băiete… normal că n-o să te dau la lei să te mănânce.

Trupul masiv al lui Fronto s-a zguduit iarăși de râs.

— Ar trebui să-ți vezi figura!

Locul unde își avea Fronto afacerea era la sud de Roma, dincolo de cele patru arcuri ale podului Pons Sublicius. Era îndeajuns de departe de Roma pentru a descuraja gloata să vină ca să caște gura, dar destul de aproape de piața de vite de la Forum Boarium pentru a-i asigura negustorului aprovizionarea constantă cu hrană pentru carnivorele sale.

În zona proprietății unde erau ținute animalele, inima lui Rufus a început să bată mai repede atunci când Fronto i-a înșiruit cu mândrie lista comorilor

exotice pe care le cumpăra și le vindea spre a fi prezentate la spectacolele din arenă. Ierbivorele pășteau liniștite într-o serie de țarcuri largi. Dresorul i-a indicat pe rând diversele specii.

— Antilope.

Fronto a arătat înspre o ciurdă de animale grațioase, care stăteau nemișcate într-un țarc. Erau de mai multe nuanțe de maroniu-prăfos și de diverse mărimi, de la niște creaturi mici și fragile, de talia unui câine, până la uriași cu piept lat și coarne lungi, spiralate, cu pete întunecate pe crupă.

— Alea ce sunt? a întrebat Rufus, arătând spre un alt mic grup. N-am mai văzut niciodată cai vărgați.

— Ăia sunt un fel de asini sălbatici. Am încercat să-i dresez să tragă care cu două roți, dar sunt mult mai proști decât caii.

— Și alea? a arătat Rufus înspre niște animale de culoare maro-închis, cocoșate și cu partea dinainte mai puternică, de mărimea unor măgari, dar cu niște coarne scurte și curbate, cu sprâncene groase, ochi apropiați și un nas din care le curgeau un fel de bale.

— Alea? a rânjit Fronto. Noi le spunem pur și simplu pocitanii.

Dincolo de țarcuri, într-o zonă separată, erau cuști scunde, construite din bârne groase de lemn. Fronto a luat-o înainte într-acolo. Când s-au apropiat de construcții, Rufus a simțit un miros vag cunoscut, o aromă puternică, înțepătoare, care domina totul în jur. Au trecut câteva secunde înainte ca memoria să îl poarte cu mai bine de zece ani în urmă.

Lei.

Galera de la Cartagina la Ostia îi transportase ca marfă. Două femele mari și doi pui. Acum se uita fix în aceiași ochi de ucigaș, de un galben-deschis, prin care pluteau umbre de cenușiu și care transmiteau o ură veritabilă.

Rufus încă tot nu înțelegea de ce fusese el vândut negustorului de sclavi. Tatăl lui era un auxiliar spaniol, care se stabilise în Mauritania la încheierea termenului de serviciu. Fusese mai bun ca soldat decât ca fermier. Mica lor gospodărie de la poalele Munților Atlas era un loc ars de soare și prăfos în timpul verii, iar pietrele crăpau de frig în timpul iernii. Mama lui era o amintire vagă acum, dar știa cu certitudine că îl iubise, fie și numai datorită mulțumirii pe care o simțea ori de câte ori se gândea la ea. Dacă închidea ochii, aproape că își putea aminti chipul ei și mirosul de dimineață al părului ei negru și lung. Făceau foamea mai tot timpul, dar ar fi putut ea să rămână indiferentă atunci când el a fost luat cu forța? Acum se gândea că ar

fi trebuit să rămână indiferentă. Asta, a calculat el, trebuie să se fi întâmplat în cel de-al unsprezecelea an al domniei împăratului Tiberius.

Fronto avea o duzină de lei, printre care și trei masculi impresionanți, cu coamă neagră. Dar mai avea și gheparzi supli, atletici, precum și trei feline extrem de grațioase, cu pete, dintr-o specie necunoscută lui Rufus.

— Ăștia sunt leoparzi, l-a lămurit Fronto. Mulțimea este înnebunită după ei. La fel de mari ca leii. De două ori mai iuți. Odată ce sar asupra unui om, indiferent cât de bine este el protejat, cu siguranță acela va fi mort. Colții îi caută beregata, iar ghearele îi găsesc burta. Ai văzut cum trag pisoii de un porumbel mort, cum zgârie frenetic cu lăbuțele? La fel și leoparzii. Dacă nu pot să ajungă la burtă, îl apucă de boașe. Dacă nu pot la boașe, atunci îi sfâșie carnea de pe picioare, până la os. Nu prea contează. De fapt, atunci când ajung la burtă nu înseamnă decât că asta e o cale mai rapidă.

În cele din urmă, au ajuns la ceea ce Fronto numea monstrul lui.

— Uimitor, nu? Nu te-ai gândi vreodată că așa ceva mănâncă numai iarbă.

Rufus s-a uitat fără să-și mai poată dezlipi privirile de la goliatul cenușiu, care stătea singur în țarcul lui. Animalul era cam de două ori cât un taur, cu pielea groasă, tăbăcită. Avea capul mare chiar și prin comparație cu propriul corp, dar picioarele erau caraghios de scurte. Avea ochi mici, iar aproape de capătul botului lat ca o lopată îi creșteau două coarne, unul în spatele celuilalt. Cel mai mare, din față, avea vreo douăzeci și cinci de centimetri de-a curmezișul, la bază, și se subția treptat, pe o lungime de vreo șaptezeci de centimetri, terminându-se printr-un vârf mortal. Cel de-al doilea era pe jumătate ca mărime, dar arăta încă și mai ascuțit.

— Nu știu ce să fac cu el. Arată periculos, dar nu pare să facă niciodată nimic, decât să stea pur și simplu. Îl poți mângâia ca pe un câine. Nu vrei să faci și tu o încercare?

Ochii care îl studiau pe Rufus erau plini de sinceritate. Fronto luase înfățișarea unui om care nu făcuse nimic rău în viața lui – un om care avea să intre în mormânt cu reputația nepătată. Un om în care Rufus nu avea încredere nici cât negru sub unghie.

Fronto îl punea la încercare, iar Rufus credea că știe de ce. Vicleanul negustor îi dădea ocazia să arate ce poate în fața oamenilor care odinioară îl numiseră stăpân. S-a uitat iarăși la monstru, care părea să se fi făcut încă și mai mare. Întrebarea era, avea să supraviețuiască încercării?

Afișând mai multă încredere în sine decât simțea că are de fapt, a zâmbit

obraznic și a spus:

— Sigur că da.

Titus, unul dintre sclavii care alcătuiau comitetul de primire al lui Fronto, i-a deschis poarta, apoi, când a închis-o în urma lui, i-a șoptit:

— Fii atent la urechile lui.

Rufus a pășit încet în țarc. Încordarea îi făcea inima să îi bată mai repede, lumea din jur părea să fi dispărut, iar stomacul i s-a strâns în așteptare. A văzut că gardul acestui țarc, deși construit ca și celelalte din scânduri groase de lemn, de înălțimea unui bărbat înalt, era întărit cu bârne orizontale. Pe alocuri, petice albe, proaspete, ieșeau în evidență ca și cum lemnul fusese recent despicat.

Căldura soarelui îl izbea în spate ca un ciocan, în timp ce se afunda mai departe în incinta împrejmuită – acolo unde aștepta monstrul.

După vreo douăzeci de pași a observat ceea ce ar fi putut fi o mică mișcare într-o parte a capului animalului. Da, uite-o iarăși, o tresărire aproape imperceptibilă a urechii stângi.

Fără să-și ia ochii de la fiară, Rufus și-a schimbat ușor direcția de înaintare. Acum, fiecare pas îl aducea mai aproape de animal în diagonală, nu direct frontal.

Nu i-a venit să creadă că ceva atât de mare se putea mișca atât de repede. Animalul stătuse o clipă nemișcat, cu ochii săi mici privind țintă, fără să vadă, la mică distanță înaintea lui. În clipa următoare, picioarele lui scurte s-au transformat într-o moriscă și parcursese deja jumătate din distanța dintre ei, cu capul aplecat și cu acea sabie încovoiată a cornului mare îndreptată fix spre pântecele lui.

Să se întoarcă și să fugă spre gard era complet fără rost. N-ar fi reușit să alerge mai repede decât animalul. Dar ușoara schimbare de direcție aproape că îl scosese din calea directă a monstrului, dându-i răgaz o fracțiune de secundă pentru a păși în lături și a evita atacul.

A așteptat până când i-ar fi putut atinge cornul inferior cu mâna întinsă, înainte de a se lăsa în jos și spre dreapta. Dintr-o mișcare a fost iarăși în picioare și picioarele sale lungi l-au purtat în zbor înspre gard.

Alergând, a auzit copitele fiarei bubuind la mică distanță în urma lui și a știut că aceasta își întorsese imensa greutate din drum într-o clipă și acum era pe urmele lui. Vedea nodurile din lemnul gardului și capetele ruginite ale cuielor care îl țineau laolaltă, în spatele lui, exploziile răsuflării ce ieșea prin nările animalului îi spuneau că acesta se apropiase și mai mult.

Un moment de ezitare și era mort. Și-a ales locul din gard, ridicând un picior și împingând cu celălalt în pământ, astfel încât pe distanța ultimilor doi pași se afla deja în aer. Piciorul din față a atins una dintre barele orizontale și Rufus și-a folosit toții mușchii pentru a transforma mișcarea spre înainte într-un salt în sus, care să-l poarte la adăpost, peste gard. Încă un centimetru sau doi și ar fi reușit. Dar genunchiul piciorului din spate s-a izbit de scândura de sus, provocându-i o cumplită durere și transformând – ceea ce s-a dorit o săritură controlată – într-un zbor dezechilibrat și o rostogolire peste cap. În timp ce se afla încă în aer, a auzit distinct bufnetul impactului dintre ceva enorm și în deplasare rapidă și ceva încă și mai solid și rezistent. O jumătate de secundă mai târziu, a aterizat cu o izbitură care i-a eliminat tot aerul din plămâni, i-a slăbit câțiva dinți în gingii și l-a făcut să se întrebe câte oase i se fărâmaseră.

A rămas întins pe jos, nemișcat, cu gustul coclit al sângelui umplându-i gura și praful astupându-i nările.

— Îți miști picioarele destul de repede pentru un brutar, dar ai fi putut să faci un salt mai elegant.

Rufus a deschis un ochi. Fronto era aplecat asupra lui, acoperind soarele cu trupul lui masiv.

— Hai, ridică-te în picioare și vino să vedem ce i-ai făcut bietului monstru.

I-a întins mâna și l-a tras sus, în picioare.

Strângându-se în el de durere, băiatul a șchiopătat până la gard, care acum prezenta o gaură străpunsă, de mărimea unui pumn de bărbat, și s-a tras înapoi fără să vrea atunci când s-a trezit privind în ochiul mânios al monstrului. Animalul și-a scuturat capul, după care a luat-o la trap înapoi, spre centrul țarcului.

— O s-o doară puțin capul, dar are să-i treacă, a spus Fronto cu mândrie.

— Dar eu? a întrebat Rufus. Putea să mă omoare. Ai spus că pot să o mângâi ca pe un câine.

— Poate că am exagerat puțin, a recunoscut Fronto. Asta este lecția numărul unu pentru tine, băiete. Ai dovedit că nu ți-e frică de animale, dar trebuie să înveți să le respecți. Data viitoare când intri într-o cușcă sau într-un țarc, vezi mai întâi ce este înăuntru. Animalele astea sunt toate periculoase, într-un fel sau altul. Până și antilopele cele mici au să te ia în coarne la jumătatea săptămânii viitoare, dacă trebuie să își protejeze puii.

Fronto a luat de jos o bucată de balegă și i-a băgat-o lui Rufus sub ochi.

— Vezi? Nu este vorba decât de profit. Nu contează dacă pute a rahat sau miroase a parfum – dacă aduce profit, are un miros dulce. Acum, o luăm de la zero. Titus, arată-i cum să rânească la porcii sălbatici.

• Capitolul II

Munca de jos a făcut ca existența anterioară a lui Rufus să pară un paradis, prin comparație cu ceea ce făcea acum. Acolo, în fiecare zi mirosise pâinea proaspăt coaptă. Aici, era asaltat de o duzină de diverse feluri de balegă. Dar în fiecare moment pe care îl petrecea cu animalele avea câte ceva de învățat.

A învățat cum să le dea de mâncare și cum să le adape. Fiecare specie avea un regim de hrană atent stabilit, pentru a i se asigura menținerea în formă în cele mai bune condiții. Prea multă carne și imediat felinele se îngrășau și se leneveau. Prea puțină și imediat își pierdeau remarcabila forță.

A învățat să fie atent la simptome care să îi spună când o antilopă era bolnavă de vreuna dintre bolile ucigătoare care le distrugeau specia. O mică roșătură în jurul gurii sau al copitelor și o întreagă turmă putea să fie dată la tăiere, obligatoriu.

A învățat să observe ușoara umflătură care arăta că o oaie era gestantă și trebuia mutată din țarc.

Și a învățat ce pățește un om care este neatent în compania leilor. Rufus nu avea să mai uite vreodată zdrențele de carne sfâșiată și așchiile de os care au fost tot ce mai rămăsese din bietul și prostuțul de Titus, după ce acesta nu fusese în stare să recunoască gemetele de durere ale leului, pricinuite de un dinte stricat. Ceilalți sclavi nu i-au auzit țipetele decât atunci când era prea târziu, iar supraveghetorul a decis că era mai economic să îngăduie animalului să-l devoreze – Titus era deja mort – decât să îl îngroape. Nici nu se punea problema ca leul să fie ucis. Valora de zece ori mai mult decât Titus și, după cum a observat Fronto, menirea lui era să ucidă oameni.

Zi după zi și săptămână după săptămână, respectul lui Rufus față de Fronto creștea. Negustorul de animale avea o sete de viață neistovită, care îi făcea până și pe rivalii lui de pe piața animalelor să îl placă, iar Rufus era cuprins adesea de câte un val de entuziasm care îl amețea de-a binelea. Însă când Fronto s-a întors din următoarea călătorie în Africa, făcută pentru a cumpăra animale și a repopula cuștile și țarcurile, zâmbetului său larg, care de obicei îi lumina fața îi luă locul o încruntătură îngrijorată.

— E tot mai greu, i s-a plâns Fronto într-un moment când stăteau amândoi sprijiniți cu coatele de gardul unui țarc, uitându-se la doi masculi de gazelă ce se băteau în capete, încercându-și puterile în joacă. Cumpărătorii caută mereu ceva mai mare, ceva mai bun, ceva mai spectaculos, ceva mai exotic, dar de fiecare dată când mă văd cu furnizorii noștri, ei pretind că animalele sunt mai greu de găsit sau că turmele și haitele care se hrănesc cu ele s-au deplasat mai spre sud și astfel ne cresc prețurile. Aș fi spus că încearcă să mă ducă pe mine, dar știu de la alți negustori că oriunde te-ai duce este la fel. Singura consolare este că pot face față la prețuri, dar până când, numai Jupiter știe.

— Nu poți să le împerechezi tu? a întrebat Rufus.

— Să le împerechez? Eu sunt negustor, nu moașă. Cumpăr ieftin și vând cu un profit. Oricum, cele mai multe dintre ele nu fac pui. S-a încercat. O poți face la antilope, dacă ești atent și le oferi destul spațiu și liniște și nu le tulburi. Dar cele rare, alea de unde iese adevăratul profit? Niciodată. Felinele cele mari? În teritoriile lor de baștină se înmulțesc ca iepurii. Niciun alt animal de pradă, cu excepția lor. Dar bagă-le în cușcă și e de parcă au uitat cum se face. Ia vino cu mine.

Rufus s-a ținut după Fronto, care o luase deja din loc și se îndrepta cu pas hotărât spre una dintre cuștile din spate.

— Mi se spune că înveți repede, băiete. Asta-i bine.

Fronto a scos lanțul de pe poartă.

— Asta a sosit astăzi, din Africa. De azi înainte, ea este responsabilitatea ta. Hrănește-o. Înțelege-o. Câștigă-i încrederea. Obține-i respectul.

Rufus avea propriul lui leopard.

Felina avea în jur de șase luni și petele deja începuseră să îi apară pe laturi, de sub puful blănii de pui ce începuse să i se rărească.

— Mama ei a murit pe drum încoace. Dacă o pun într-o cușcă cu leoparzi mai bătrâni, o să fie ruptă în bucăți.

Deocamdată, puiul nu avea nimic din violența reprimată și ura față de oameni, care caracterizau un leopard adult. În loc de asta, radia în ea pofta de joacă a pisoilor, luându-se la trântă și jucându-se cu orice se putea mișca. Să o privească în plăcerea ei nevinovată îi dădea lui Rufus un sentiment de bucurie cum nu mai încercase niciodată.

I-a dat numele de Circe.

Circe era primul lucru de valoare pe care Rufus îl posedase vreodată și băiatul s-a jurat să creeze cu felina o legătură care să nu fie ruptă niciodată.

După cum recunoscuse și Fronto, Rufus învățase repede și temeinic de la ceilalți îngrijitori de animale. Știa când să se apropie și când să lase animalul în pace, când să îl mângâie și când să îl pedepsească. Avea să îmblânzească puiul de leopard, să-l facă să se supună voinței lui.

Rufus nu băga în seamă zâmbetele răutăcioase ale celorlalți îngrijitori, atunci când îl priveau ocupându-se de felina lui.

După o lună, când a revenit din următoarea călătorie, Fronto s-a uitat la leopardul care stătea la picioarele lui Rufus și a clătinat încet din cap.

— Vino. E timpul să vizitezi arena.

Negustorul de animale s-a îmbrăcat cu ce avea mai bun pentru această ocazie și împreună – stăpân și sclav – au călătorit până în capitală, într-un car ușor, cu două roți, tras de un cal.

— La ce te holbezi, băiete?

Rufus știa bine drumul acesta, dar apropierea de Roma îl uimea de fiecare dată la fel de mult. La început, cel mai măreț oraș din lume era un miraj gigantic de portocaliu și alb, vibrând în căldură, dar, pe măsură ce se apropiau, imaginile prindeau formă și contur, și în cele din urmă – incredibil – consistență.

Orașul se înălța înaintea lui, creastă după creastă, precum poalele zimțuite ale unui munte. Și totuși, nu era nimic natural în această grandoare. Fiecare părticică a lui fusese creată de mâna omului. Erau clădiri grandioase, încărcate de o splendoare copleșitoare, încât nu puteau fi decât palate ale zeilor. Șiruri de coloane uriașe susțineau acoperișuri triunghiulare masive, iar mari ziduri curbate, din piatră, se înălțau ca niște pereți de stâncă. Și, de asemenea, culori minunate: portocaliu și roșu, argintiu și auriu. Întregul oraș strălucea în razele soarelui de după-amiază, de parcă era în flăcări.

Micile însărcinări care îl purtaseră pe Rufus între brutărie și vila brutarului îi îngăduiseră să exploreze străduțele aglomerate și bulevardele largi. Era fascinat de maiestuoasele arcuri triumfale și de clădirile monumentale, cu coloane. Se uita plin de invidie la inscripții. Desigur, nu le putea citi, dar știa că erau dedicate marilor eroi din trecut: Iulius Cezar, Augustus, Crassus și Pompei. Se simțea atras de vastul complex de palate de pe Colina Palatină, ca un fluture atras de flacără. Nu a îndrăznit niciodată să se apropie de scara îngustă care l-ar fi dus spre centrul complexului, pe care îl studiase din Sacer Clivus, dar știa în inima lui că acesta era un paradis potrivit pentru Jupiter însuși.

Și, tot explorând, a făcut o descoperire importantă. Roma era un oraș al sclavilor.

Era adevărat. Sclavii erau mai numeroși decât cetățenii romani, într-o proporție de zece la unu, iar dacă romanii stăpâneau Roma, sclavii o puneau în mișcare. Sclavi sau foști sclavi erau doctori, avocați și cămătari. Ei conduceau afacerile în locul propriilor stăpâni. Ei făceau lucruri, cumpărau lucruri și vindeau lucruri. Mulți sclavi erau grozav de bogați și mult mai mulți încercau să fie. Se zvonea că sclavii îi șopteau la ureche până și împăratului.

Roma nu ar fi fost nimic fără sclavii ei.

La porțile orașului, Fronto și Rufus au fost obligați să coboare din micul lor car, deoarece numai carelor grele, care transportau curieri imperiali sau bunuri pentru piețe, le era permis să pătrundă între ziduri în timpul zilei. Negustorul de animale a închiriat o lectică închisă, cu perdele, purtată de patru sirieni musculoși, cărora le-a spus să îl ducă la marele amfiteatru Taurus. Purtătorii lecticii s-au așternut la drum în pas vioi, cu Rufus alergând pe lângă ei, trebuind să-și facă loc cu greu prin gloata de pe străzi.

Zarva care însoțea freneticul du-te-vino al orașului era un atac asupra timpanelor. Toți romanii păreau a vorbi în același timp și nu cu toții în aceeași limbă. Vânzătorii își strigau marfa de la nenumăratele tejghele înșiruite în lungul străzilor. Diversitatea era amețitoare. Pe o distanță de numai câțiva pași puteai cumpăra încălțări, pielea din care erau făcute și cuțitul cu care o puteai tăia. În fața unei prăvălii de mirodenii, aerul era plin de arome de scorțișoară, piper și cuișoare. Cerșetori mutilați strigau după mâncare din intrările pe străduțele laterale, înguste, în timp ce alături, negustorii ofereau migdale învelite în miere la prețuri exorbitante.

Taurus se afla în apropiere de Câmpul lui Marte, în partea de nord a orașului. Numai etajele inferioare erau construite din piatră, în timp ce partea de sus era din lemn, spre deosebire de monumentalul Circus Maximus și de Magnum, teatrul cu treizeci de mii de locuri al lui Pompei, pe jumătate ruinat, dar încă impresionant.

Taurus fusese dăruit orașului cu cincizeci de ani în urmă. Acum își arăta vârsta, ca o prostituată bătrână, ale cărei zile de glorie apuseseră demult. Se spunea că Tiberius avea planuri pentru o nouă și încă și mai mare arenă, dar o construcție de asemenea dimensiuni avea să ia ani de zile pentru a fi ridicată, și asta dacă împăratul faimos pentru zgârcenia sa, avea să fie vreodată de acord cu costurile.

Amfiteatrul avea patruzeci de intrări pentru publicul plătitor, dar Fronto l-a dus pe Rufus la o ușă mică, fără nicio inscripție, care dădea spre un coridor luminat de torțe, cu o scară din lemn ce cobora în măruntaiele complexului. Mergând în urma stăpânului său, Rufus a simțit aceeași înfrigurare care îl cuprinsese când intrase în țarcul monstrului. Fronto mergea înainte prin labirintul de coridoare – încăperi mari și mici, cuști de animale – toate învăluite într-o atmosferă fetidă, care puțea de duhoarea sudorii stătute, a urinei și a excrementelor animale și umane. Mai era încă un miros, care le acoperea pe toate celelalte și care i-a făcut nările să i se încrețească. L-a nedumerit, până când a fost izbit de viziunea oaselor albe și a resturilor de carne roșie, tot ce mai rămăsese din Titus, după ce îl ucisese leul. Mirosul era de sânge.

Revelația locului în care se afla a făcut să-i treacă un fior prin piept. Pe parcursul anilor petrecuți în brutărie, Rufus visase la momentul când avea să stea în tribunele de deasupra și să își ovaționeze favoriții, ale căror nume și isprăvi le știa pe de rost.

— Când îi vedem pe gladiatori? a întrebat el, cu vocea trădându-i nerăbdarea și entuziasmul.

Fronto s-a întors spre el, iar Rufus a fost surprins de intensitatea privirii sale.

— Ai să-i vezi în arenă, nu înainte. Bărbații – și femeile – plătesc bani mulți ca să împartă cu ei încăperea în care stau înainte de a intra pe câmpul de luptă. Este o atmosferă, o tensiune în încăperea aia, Rufus, necunoscută niciunui alt loc de pe acest pământ. Am văzut cupluri, cu sânge din cel mai subțire din Roma, atât de copleșite de mirosul fricii pure și de excitare, încât s-au împreunat pe pământul gol, înaintea lor.

Fronto a respirat lung și greu pe nări, de parcă tocmai terminase vreo muncă fizică extenuantă.

— Știi ce au făcut oamenii ăia aflați la un pas de moarte? Și-au întors privirile și s-au uitat la pereți. Este mai multă demnitate și onoare în cel mai de jos sclav condamnat decât în acești așa-ziși nobili.

Au luat-o în sus pe niște scări și au ajuns la o ușă care dădea direct în arena de luptă. Rufus și-a trecut privirile peste o suprafață plană, acoperită cu pământ, încercuită de pereți netezi din scândură groasă, de două ori mai înalți decât un stat de om. Oricine ar fi intrat în capcana asta nu putea să iasă cățărându-se pe pereți.

— Ce se vede aici nu este nimic, a șoptit Fronto, pe un ton dintr-o dată

rece, iar Rufus a simțit cum îl trece un fior în lungul șirei spinării. Ăsta este un aperitiv pentru sărăcime și pentru cei plictisiți, care nu au niciun ban sau altceva mai bun de făcut. Ține minte. Nu e nimic.

Din spatele lor s-a auzit zăngănitul clar al metalului pe metal. Rufus s-a răsucit pe călcâie și a văzut trei personaje înspăimântătoare.

• Capitolul III

La prima vedere, nu păreau a fi oameni. Cel din frunte purta un coif din bronz, care îi acoperea capul în întregime, cu fante pentru ochi și gură, și care avea șuvițe de păr delicat țesute cu metal în zona scalpului. În rest, îmbrăcămintea îi consta doar dintr-o legătură petrecută în jurul coapselor și o centură lată din piele, care îi trecea în diagonală peste umărul stâng înainte de a-i înconjura mijlocul. În mâna dreaptă ținea o secure cu lama lată și coadă scurtă, iar o a doua îi atârna prinsă cu o bridă la cingătoare.

În spatele lui stătea un uriaș, mai mare decât oricare alt bărbat pe care îl văzuse Rufus vreodată. Trăsăturile îi erau ascunse de o vizieră care îi acoperea toată fața, cu găuri mici, dispuse în aliniamente regulate. Casca lui din fier, cu bor lat, avea în vârf o creastă în formă de pieptene cu dinții ascuțiți ca niște cuțite, de parcă ar fi fost un fel de cocoș de luptă, enorm. Partea stângă îi era protejată de o armură din zale, de la umăr la mijloc, și era înarmat cu un trident într-o mână și cu o plasă de mărimea unei pături mici în cealaltă.

Cel de-al treilea gladiator era cel mai scund dintre ei, dar înfățișarea lui îi punea în umbră pe însoțitorii săi. Avea și el fața ascunsă, dar de data asta de un coif auriu, modelat cu trăsăturile chipeșe ale unui zeu tânăr, iar măreția măștii era egalată de perfecțiunea torsului sculptural al bărbatului care o purta. Mușchii unși cu ulei ai bicepșilor ieșeau proeminent în evidență, iar rețeaua venelor se întindea peste ei ca niște rădăcini de copac. Lupta fără armură, pentru a permite mulțimii să se desfete mai bine cu frumusețea lui, și purta lejer în mâna stângă o sabie lungă și dreaptă. În mâna dreaptă ținea un scut mic, rotunjit, cu un relief lustruit și decorat cu imaginea zeului războiului, Marte.

Fronto și Rufus s-au tras deoparte, pentru a-i lăsa pe gladiatori să treacă prin ușă. Au rămas să aștepte în tăcere, dar fiecare dintre ei părea să aibă un set de mici mișcări menite să le împiedice trupurile să-și piardă flexibilitatea. Se lăsau de pe un picior pe altul, întinzând mai întâi un grup de mușchi, apoi pe următorul, sau își roteau brațele în cerc, lucrându-și mușchii gâtului și încheieturile umerilor. Trupurile le luceau și Rufus a simțit mirosul deloc neplăcut al unui fel de ulei sau balsam care le acoperea pielea.

Dinspre arenă s-a auzit murmurul mulțimii, atunci când aceasta a observat o mișcare ce nu se vedea din pragul ușii în care se afla grupul lor. Rufus și-a împins ușor un umăr înainte pe coridorul îngust, ținându-se cât mai departe de personajele intimidante ale gladiatorilor. Printr-o crăpătură în ușă a văzut o turmă de antilope și căprioare țâșnind din centrul podelei arenei, gonite afară din țarcurile de dedesubt.

Pe măsură ce ieșeau din întuneric, animalele înspăimântate erau întâmpinate de un zid compact de lumină și zgomot, care le panica și mai mult și le făcea să caute instinctiv orice cale de scăpare. S-au năpustit în grup pe lângă pereți, cu ochii bulbucați de spaimă, cu nările fremătând, iar sunetul copitelor în fugă, amplificat de plăcile de lemn de sub cei câțiva centimetri de pământ bătătorit, răscolea ecouri ca de tunet de jur-împrejurul arenei. Animalele mai mari își foloseau greutatea pentru a-și face loc peste cele mai mici și mai slabe, dar eforturile le erau fără niciun folos. Nu exista cale de scăpare.

În cele din urmă, galopul provocat de panică a încetinit până la un trap, apoi la un mers normal. Într-un sfârșit, turma s-a oprit cu totul, confuză și istovită. O masă gâfâitoare, speriată, cu coastele lucind de sudoare; din corpurile lor, aburii ieșeau în valuri.

Rufus gâfâia și el, prins de starea de agitație și spaimă a animalelor. Zgomotul din arenă se mai domolise, însă aerul în sine părea să plesnească de energia reținută a unei furtuni ce se prevestea.

Brusc, a izbucnit un răcnet și animalele au luat-o la goană. Rufus a văzut o formă neclară, de un galben deschis, repezindu-se de-a curmezișul arenei. Un leu a sărit în spinarea uneia dintre antilopele mai mici și și-a înfipt ghearele în coastele animalului care a început să țipe. Din celălalt colț al arenei s-a înălțat răgetul unui alt leu, după care Rufus a simțit cum un val de incitare îi coboară tremurător în lungul șirei spinării, în momentul în care a auzit răcnetul aspru, inconfundabil, ca de ferăstrău, al leopardului. Era leopardul lui.

Măcelul începuse.

În libertate, antilopele își folosesc viteza și agilitatea, profitând de numărul lor pentru a-și păcăli vânătorii. În arenă, instinctele lor nu aveau nicio valoare. Marile feline ucideau în voie, fiecare atac iscând urale tot mai puternice din partea mulțimii, atunci când ghearele se afundau în carne și apoi colții închideau căile respiratorii, producând moartea prin sufocare lentă.

Mirosul sângelui a aruncat antilopele și căprioarele într-o agitație tot mai mare. Unele alergau acum șchiopătând, cu picioarele rupte, încercând să urce pe pereții amfiteatrului sau chiar să sară peste ei, în disperarea lor de a supraviețui. Auditoriul urla că mai vrea.

Dar Fronto știa că nu avea să dureze. Leii și leopardul aveau să se plictisească să mai ucidă și aveau să se așeze ca să se ospăteze cu leșurile propriilor victime. Antilopele aveau să atingă punctul în care să nu mai poată alerga, cu plămânii aprinși și inimile stând să le explodeze în piepturi. Așa că responsabilii arenei găsiseră un răspuns.

Urma ca vânătorii să devină ei cei vânați.

Rufus urmărise cu mândrie cum Circe ucisese mai întâi o antilopă, apoi o a doua. Era atât de prins de spectacol, încât a fost luat prin surprindere atunci când ușile duble s-au deschis înaintea lui și gladiatorii au pășit pe lângă el și au înaintat până în centrul arenei, ridicând larma mulțimii la un ton încă și mai înalt.

Cei doi lei și-au ridicat capetele de la prada lor și au răcnit în semn de sfidare la adresa amenințării ivite. Leopardul s-a lăsat la pământ în spatele ultimei sale victime și a așteptat. Abia acum, când fiecare gladiator s-a postat înaintea câte uneia dintre marile feline, a înțeles Rufus ce urma să se întâmple.

— Lecția numărul doi, Rufus, i-a șoptit Fronto în ureche. Nu te atașa niciodată prea mult de munca ta. Leopardul ar fi putut să-mi aducă o grămadă de bani, dar tu ai distrus posibilitatea asta. L-ai transformat într-un animal de companie. Animalele de casă nu luptă cum trebuie în arenă. Ia uite-l. E confuz și speriat. Nu știe ce se întâmplă. Dar leii au învățat că omul este un pericol pentru ei. Uită-te la ei. Ei au să lupte. Leopardul nu va face decât să moară.

Dar Fronto greșea. Cei doi lei au luptat, într-adevăr. Dar la fel a făcut și Circe.

Prima mișcare a fost făcută de gladiatorul cel uriaș, cu coiful cu creastă de cocoș.

— Este cunoscut ca Sabatis, l-a lămurit Fronto. Și este un veteran al arenei. El va fi primul dintre *venatores* – vânători.

Sabatis și-a ridicat tridentul în aer pentru a mulțumi uralelor mulțimii înainte de a se apropia de leul lui, cu marea suliță întinsă ferm înainte. La început, victima aleasă de el doar și-a mârâit avertismentul și a încercat să-și protejeze ospățul. Învățase să se teamă de oameni, dar a sperat ca acesta

să plece și să o lase în pace. Când personajul împlătoșat s-a apropiat mai mult, leoaica a fost forțată să ia o decizie. A atacat.

— Uită-te cât de rapid este, a spus Fronto.

Sabatis a așteptat până când leoaica a ajuns la trei pași în fața lui, înainte să se lase în jos, cu un genunchi pe pământ. Saltul felinei ar fi trebuit să îl ia în plin, dar ghearele ei scoase au trecut la câteva degete de capul lui Sabatis, moment în care acesta a lovit în sus cu tridentul, cele trei vârfuri cu cârlig cufundându-se adânc în burta neprotejată a leoaicei. Animalul a schelălăit de durere, inerția saltului purtându-l peste și dincolo de gladiator, amenințând să-i smulgă tridentul din încleștarea pumnilor. Dar Sabatis și-a întărit strânsoarea pe coada suliței lui cu trei capete și a răsucit-o, smulgând-o din carnea sfâșiată a animalului, și lăsând-o pe leoaică să târască în urma ei metri de intestine ieșite prin cumplita gaură din stomac, într-o ploaie de sânge.

Leoaica a aterizat într-un nor de praf și s-a rostogolit de cinci-șase ori înainte să se ridice iarăși, încet, pe picioare. Întregul trup i se cutremura de durerea ce se scurgea prin ea și a început să-și lingă jalnic rana uriașă din burtă. Puterile i se împuținau odată cu valurile de sânge arterial care se scurgeau pe pământ. Era rănită mortal, dar era în același timp mânioasă și în faza cea mai periculoasă.

De data asta nu a mai fost niciun atac repezit. S-a așezat chinuit pe poziție, pentru saltul care să îi aducă uriașii colți în beregata gladiatorului. Dar mișcările îi erau dificile și fiecare respirație îi adâncea tot mai mult durerea în trup. Ceea ce ea a crezut că era un salt mortal nu a mai fost nimic altceva decât o zvâcnire ce i-a expus pieptul lui Sabatis, care s-a repezit înainte cu tridentul și i-a împlântat doi dinți adânc în inimă. Sângele i-a năvălit din gură și leoaica a murit cu o tresărire, prăvălindu-se la pământ cu tridentul încă înfipt în ea.

Mulțimea a țipat de admirație și a urlat către cel de-al doilea gladiator să treacă la treabă.

— Flăcăul ăsta nu a deprins foarte bine stilul lui Sabatis, a murmurat Fronto.

Omul cu securile fusese impresionat de viteza atacului inițial al leoaicei. Avusese de gând să-și arate îndemânarea cu securea ascuțită ca briciul, dar acum mulțimea îi simțea nesiguranța.

S-a dus înapoi la marginea ringului și a revenit cu câte o suliță lungă în fiecare mână. Vârfurile sulițelor erau foarte late, îngustându-se până la

subțirimea unui ac, cu câte o cruce fixată pe coadă cam la un picior de la vârf, astfel ca leul în atac să nu se poată forța în lungul suliței și să nu-și poată sfâșia atacatorul nici măcar în spasmele morții.

Dispoziția în tribunele supraetajate s-a schimbat atunci când mulțimea a văzut sulițele. Spectatorii anticipaseră o întrecere mai egală, mai periculoasă și și-au făcut cunoscută nemulțumirea prin huiduieli și fluierături.

Deja tulburat, gladiatorul și-a calculat greșit aruncarea inițială a suliței asupra leului cu coamă neagră și nu a reușit decât să-i sfâșie mușchii umărului, rănindu-l, fără să-i afecteze însă capacitatea de mișcare. Cea de-a doua încercare a fost la fel de neîndemânatică. Sulița a pătruns adânc în cavitatea burții leului, dar nu a reușit să dea peste niciun organ vital al acestuia. Și mai rău, omul cu securile și-a scăpat arma din mână și, în panică, a lăsat să-i cadă la pământ și cea de-a doua suliță.

Dacă gladiatorul ar fi rămas pe poziție, leul poate că s-ar fi mulțumit să-și lingă rănile. Dar, înarmat numai cu un pumnal, omul a decis să ia o distanță cât mai mare față de cel de-a cărui răzbunare se temea. Cu instinctul de vânător stimulat, leul a atacat.

Acum, urletele mulțimii erau hohote de râs. Cuprins de frică, gladiatorul și-a pierdut orice simț al direcției și alerga în cercuri, stârnind antilopele în drumul lui, cu leul câștigând distanță la fiecare salt. Râsul a devenit isteric când gladiatorul s-a uitat peste umăr, și-a smuls de pe față masca din bronz și s-a scăpat pe el în același moment. În clipa următoare, leul a fost pe el, țintuindu-l cu fața la pământ pe omul care țipa, scuturând din cap și molfăindu-i umărul cu fălcile lui uriașe. Țipetele au sporit în intensitate când leul a reușit să muște prin platoșă, dar cureaua din piele groasă de pe umăr l-a salvat pe gladiator de la vătămări mai grave, pentru doar câteva secunde vitale.

Rufus se uita fascinat, îngrozit, incapabil să-și dezlipească ochii de la luptătorul condamnat. Abia dacă a observat silueta subțire, care țopăia ușor de cealaltă parte a arenei dornică să își demonstreze tehnica.

— Ăsta cred că e bun, i-a spus Fronto.

Omul cu masca aurită ar fi putut să ucidă fiara cu o singură împunsătură, dar el a evaluat umorul mulțimii cu aceeași precizie de care făcea uz pentru a calcula vătămarea pe care i-o aducea leul colegului său de reprezentație.

În loc să lovească numaidecât, a mimat nehotărârea cu stăpânirea unui actor desăvârșit. Ochii fără viață ai măștii zeului tânăr nu făceau decât să

sporească efectul comic. Să lovească? Nu, probabil că nu. Era prietenul lui care zăcea la pământ pe cale de a fi devorat? Poate că da. Dar bietul leu trebuia și el să mănânce, nu? Ei bine, am să las decizia la latitudinea voastră, a spectatorilor.

Cei mai mulți ar fi fost fericiți să vadă cum moare victima leului. Dar când tânărul gladiator și-a înfipt lama la baza gâtului animalului, omorându-l pe loc, lovitura a fost primită cu aprobare generală.

Acum avea de făcut propriul lui spectacol și a fost o piesă de teatru care a frânt inima lui Rufus.

Circe a luptat pentru că tânărul gladiator nu i-a dat de ales. A stat întinsă la pământ în spatele cadavrului ultimei sale prăzi, cu urechile lipite de cap, și l-a urmărit bănuitoare cum înaintează. Chiar și atunci când a ajuns destul de aproape pentru a o atinge cu sabia, a rămas nemișcată, incapabilă să decidă dacă strania apariție era inofensivă sau ceva cu totul diferit.

Rufus a simțit cum i se ridică fierea pe gâtlej. A înțeles că nu era decât un singur rezultat al competiției, dar nu s-a putut stăpâni să nu țipe la leopard:

— Atacă, Circe. Ucide-l, altfel ai să mori tu. Te rog, fă ceva…

Strigătul lui chinuit s-a stins când Fronto l-a apucat zdravăn de braț. Băiatul s-a întors să-și îngroape capul în faldurile mantiei negustorului de animale, dar mâinile puternice ale lui Fronto i-au ridicat fața în sus, cu forță, și i-au întors-o ca să privească desfășurarea spectacolului.

Circe nu a avut parte de o moarte vitejească sau măcar de una demnă. A fost ciopârțită pe îndelete, bucățică cu bucățică, pentru distracția mulțimii.

Cu o mișcare rapidă, abia perceptibilă, a încheieturii mâinii, omul cu masca aurie a vărgat cu vârful sabiei carnea fragedă a nasului leopardului, dându-i sângele și făcând animalul să schelălăie de durere și să se retragă de sub pavăza antilopei moarte. Însă tot nu a atacat, iar gladiatorul a continuat să înainteze fără oprire, cu pas măsurat, nelăsând felinei cu pete niciun moment pentru a-și pregăti următoarea mișcare.

Sabia a lucit iarăși, retezându-i lui Circe o parte din ureche și lăsând-o pe jumătate orbită de un șuvoi roșu care i-a acoperit fața. Acum durerea era insuportabilă și felina s-a aruncat asupra celui care o chinuia, precum un mesager al iadului, un fulger galben și negru, mârâind, propulsat de arcuri, ale cărui gheare ascuțite ca ácele ținteau la pielea moale, vulnerabilă, de pe burta omului.

Dar gladiatorul așteptase exact o asemenea încercare.

Pentru mulțimea fascinată din tribunele supraetajate, a fost ca și cum întreaga lui ființă s-a scurs în aceeași clipă dintr-un loc de pe podeaua arenei într-altul, la câțiva pași depărtare. Pentru felină, a fost ca și cum ar fi atacat una dintre zdrențele albe, imateriale, ale norilor împrăștiați pe cerul azuriu de deasupra. Pentru un moment, omul a fost aici, atât de aproape încât mai că își putea simți ghearele înfingându-i-se în carnea lui, iar în momentul următor a dispărut și partea din spate a corpului ei a înțepenit din cauza șocului și s-a transformat într-un ghem arzător de chin incredibil.

Mulțimea țipa de încântare, iar Fronto striga împreună cu ei.

— *Di omnes*. Nu te uiți la asta?

Când se topise dinaintea atacului felinei, gladiatorul se poziționase pentru a aplica o singură lovitură cu sabia sa lungă, care a retezat coada leopardului la numai câțiva centimetri de la rădăcină.

Circe se rotea încontinuu, aproape nebună de durere, scheunând jalnic și încercând fără succes să-și lingă ciotul cozii. În cele din urmă s-a oprit șovăind și s-a întors iarăși să-și înfrunte torționarul.

Rufus a urmărit suferința lui Circe cu o durere chinuitoare. Fie și cu riscul vieții, ar fi alergat în mijlocul arenei pentru a se așeza între ea și călăul ei, dar strânsoarea de menghină a lui Fronto pe umărul lui l-a ținut pe locul în care se afla. Încet-încet, oroarea spectacolului la care era martor a ajuns să fie prea mare și un gol imens i-a luat locul. Voia ca gladiatorul cu fața de zeu să pună un capăt milostiv meciului inegal, dar a știut că acesta nu o va face. Fiecare tăietură a sabiei luptătorului aducea mulțimea pe noi culmi de extaz și fiecare lovitură transforma cândva mândrul animal într-o masă șovăitoare, sângerândă, de carne vie.

I-a scos un ochi cu o înțepătură. O tăietură lejeră i-a retezat cealaltă ureche. De fiecare dată când animalul în chinuri încerca să se apropie de el, gladiatorul îi eschiva atacul, înlocuindu-i expert rotocoalele negre – care o făcuseră unul dintre cele mai frumoase animale din natură – cu petice oribile de carne stacojie și os alb. Curând, Circe se clătina pe picioare, epuizată de efort și de pierderea sângelui care îi picura pe pământul bătătorit.

Gladiatorul s-a întors cu spatele, ca să se îndepărteze. Cumva, Circe a găsit puterea să pornească într-o goană cu salturi ostenite și apoi într-un atac total care a purtat-o spre spatele expus al luptătorului.

Mulțimea a țipat un avertisment, dar Rufus a știut că gladiatorul nu avea nicio nevoie de el. Își regizase acest moment, exact la fel cum regizase

fiecare secundă a luptei cu un singur combatant. S-a răsucit într-o singură mișcare elegantă, cu sabia deja întinsă în fața sa, și a înfundat lunga lamă în beregata animalului aflat în aer, împlântând o jumătate de metru de fier în lungul trupului lui Circe. Lovitura i-a despicat inima, omorând-o pe loc.

Rufus, suspinând acum, dar încă irezistibil atras de măcelul din arenă, a văzut trăsăturile zâmbitoare și triumfătoare din spatele măștii, în timp ce gladiatorul ieșea din arenă cu pas măsurat, mulțumind aclamațiilor mulțimii. Dar în momentul în care a schimbat strălucirea aspră a arenei pe întunecimea coridorului, mersul sigur al luptătorului a devenit șovăitor, de parcă el, cumva, își trăgea energia și forța din soarele însuși. Ura s-a ridicat înăuntrul lui Rufus ca magma unui vulcan în erupție și pentru o clipă a fost pe punctul de a se arunca el însuși asupra ucigașului lui Circe.

Atunci, gladiatorul și-a scos coiful aurit.

• Capitolul IV

De pe un chip la fel de frumos ca și masca ce-l acoperise, priveau cei mai triști ochi pe care îi văzuse Rufus vreodată și era chiar mai mult decât atât, pentru că acesta era chipul unui om viu, care respira, nu o simplă fațadă metalică, lipsită de suflet, care ucidea fără compasiune sau conștiință. Avea părul de culoarea lanurilor de porumb în toiul verii, dar ochii îi erau de cenușiul stins al diminețílor de iarnă. Tristețea din ei avea adâncimi pe care Rufus a știut că nu le va putea vreodată – sau dorea să nu le poată vreodată – explora.

Cea de-a doua surpriză a fost că gladiatorul, care arătase și acționase ca veteranul unei sute de lupte, era numai cu câțiva ani mai în vârstă decât Rufus însuși, având, probabil, puțin peste douăzeci de ani.

Când a vorbit, a fost într-o latină cu accent german, gutural, pe care Rufus a găsit-o la început dificil de înțeles, iar vorbele i-au fost adresate lui Fronto.

— Ăsta-i băiatul?

— Da. El e.

Tânărul gladiator s-a uitat la Rufus preț de o secundă.

— Eu sunt Cupido, a spus el, cu o întrebare nerostită în glas.

Rufus a ezitat, dar Fronto a răspuns pentru el.

— Ăsta este Rufus. Este sclavul meu, dar într-o zi, dacă învață, îmi va fi partener.

— Așadar, Rufus, acum mă urăști? Pentru ce i-am făcut animalului tău?

Rufus a clipit pentru a-și alunga o lacrimă, dar nu a spus nimic.

— Mi s-a spus că trebuie să ți se predea câte ceva despre realitatea arenei. Cruzimea? Bănuiesc că a făcut parte din instruirea ta.

Cupido l-a fixat pe Fronto cu o privire lungă, care l-a făcut pe masivul om să se cutremure.

— Nu a fost ceva care să-mi placă. Am făcut ceea ce am fost plătit să fac. Așa că, îți spun acum cu toată sinceritatea, ca să nu ajungem dușmani, mai este încă o lecție pe care trebuie să o înveți – nu-ți irosi ura pe cineva care nu are luxul de a alege.

Cu o aplecare de cap, s-a îndepărtat.

•

Cu trecerea timpului, sentimentele lui Rufus au oscilat de la o extremă la alta, de fiecare dată când a trecut în revistă, în minte, cele întâmplate. La început, l-a urât pe Fronto pentru tratamentul nemilos aplicat unui animal care nu făcuse nimic pentru a merita moartea cumplită de care avusese parte. S-a gândit chiar să fugă de la negustor, dar nu avea deloc idee unde s-ar fi putut duce. În cele din urmă, și-a dat seama că lecția cu Circe era una pe care el ar fi trebuit să o învețe de unul singur. Nu putea rămâne loc pentru emoții când animalele erau destinate arenei. Inimile lor puteau să bată și ele să respire același aer curat ca și oamenii, dar tot ele erau condamnate din momentul în care erau capturate în savanele sau în junglele din ținuturile lor natale. De acum înainte trebuia să își împietrească inima și să le trateze ca pe niște unelte cu care să lucreze. Odată cu această realizare a venit o alta: Fronto era mai mult decât proprietarul lui. În cele câteva luni de când erau împreună, îi devenise prieten, iar când Rufus s-a gândit la o întreagă viață în care fusese adeseori singur, iar uneori chiar marginalizat, acest fapt conta enorm.

Această înțelegere a deschis o altă ușă și i-a indus un simțământ minunat, care nu-i fusese familiar. O dorință de a-și schimba viața în bine. Vremea petrecută cu negustorul de animale fusese un succes. Știa că – dacă muncea din greu și făcea progrese – avea șansa reală de a deveni libertul lui Fronto și de a-i fi partener de afacere, poate chiar de a-și deschide o afacere numai a lui. Fronto îi promisese să îl ia cu el într-una din călătoriile sale la Cartagina. Era posibil să-și vadă iarăși mama? Mai era ea în viață, măcar?

Următorul pas în dezvoltarea lui s-a făcut pe neașteptate, în octombrie, când primii nori de furtună au năvălit dinspre coastă, făcând animalele să umble nervos prin cuștile și țarcurile lor. Fronto i-a ordonat lui Rufus să-și împacheteze cele câteva lucruri personale și să le mute în vila sa de la marginea orașului. După ce s-a instalat, Rufus a fost chemat înaintea stăpânului său. Fronto nu era singur. Cu el era un bărbat mic și gras, cu ochi scânteietori, inteligenți și cu câte un smoc de păr rebel ce îi creștea deasupra fiecărei urechi, dându-i înfățișarea unei veverițe bine hrănite.

— Acesta este Septimus. Este grec. Are să te învețe literele voastre.

Astfel a început o călătorie lungă și adeseori dificilă, care i-a deschis lui Rufus ochii asupra minunilor unei lumi noi și l-a purtat în locuri mai presus de imaginația lui. A fost un proces lent, dar, începând cu cele mai simple povestiri pentru copii, Septimus l-a învățat magia cuvântului scris. Fronto adunase o bibliotecă bine garnisită: suluri strâns înfășurate în tocuri de

protecție din piele, puse frumos pe rafturi de jur-împrejurul pereților încăperii. Lui Rufus nu-i plăcea nimic mai mult decât să treacă prin ele, chiar dacă multe dintre cuvinte și ceea ce descriau ele erau dincolo de înțelegerea lui.

După șase luni a început să îl însoțească pe Fronto la întâlniri cu oamenii care organizau marile jocuri din arenă. Oameni care răspundeau înaintea senatorilor și a consulilor, ba chiar și a împăratului însuși. La început, a stat în spate fără să scoată o vorbă, concentrându-se asupra celor ce se spuneau și uneori, mai important, asupra celor ce nu se spuneau, încercând să înțeleagă detaliile complexe ale negocierilor. Semnale aproape imperceptibile făcute cu ochiul sau cu mâna însemnau diferențe de mii de sesterți. Erau oameni puternici, toți membri ai aceleiași bresle, care supraviețuiau mulțumită istețimii lor și capacității pe care o aveau de a încheia târguri mai dure decât rivalii lor. Rufus a înțeles foarte repede că a-i subestima sau a-i trata cu ușurință însemna să te joci cu focul.

Încet-încet, s-a produs o schimbare în statutul lui. Acum, Fronto îl introducea ocazional în conversație, cerându-i părerea în vreo problemă de mică importanță sau sfatul cu privire la calitatea vreunuia dintre animalele pe care el le cunoștea atât de bine. Nu a fost niciodată menționat direct, dar toți cei de pe canapelele din jurul mesei de negociere erau conștienți de asta. Sclav sau nu, Fronto îl adoptase pe Rufus ca moștenitor al său.

•

Când lucra cu animalele, Rufus se gândea adeseori la tânărul gladiator. Încetase de mult să-l mai învinovățească pe Cupido de moartea lui Circe. Leopardul fusese dintotdeauna destinat arenei. Prostia lui – a lui Rufus – fusese cea care îi grăbise sfârșitul.

S-au întâlnit din întâmplare la începutul primăverii, la unul dintre primele spectacole ale noului sezon. Între timp, numele de Cupido ajunsese să fie pronunțat cu respect de entuziaștii amfiteatrului. Era respectat de cei bogați și puternici. Rufus a fost surprins și flatat când gladiatorul l-a abordat și l-a întrebat politicos cum o mai ducea.

— O duc bine, dar aud că tu o duci și mai bine. Se spune că ai ucis douăzeci de oameni.

Luptătorul cu ochi cenușii a râs, respingând zvonul.

— Ce știu ei, pederaștii și bătăușii ăștia de neveste, care țipă după sânge de pe locurile ieftine? Nu toate luptele sunt pe viață și pe moarte și nu orice luptă care pare a se sfârși prin moarte produce un cadavru.

Rufus auzise vorbindu-se că nu întotdeauna mulțimea era cea care hotăra cine trăia și cine murea în arenă. Cupido părea să confirme asta, dar gladiatorul simțea în mod limpede că dezvăluise destule și Rufus a decis să nu sape mai adânc. În loc de asta, în timp ce mergeau în lungul cuștilor cu animale de sub arenă, l-a întrebat pe Cupido despre numele lui neobișnuit.

Luptătorul a ridicat din umeri.

— Ăsta este numele meu din arenă. Numele meu adevărat nu are nicio importanță acum. Persoana care a avut numele acela a dispărut pentru totdeauna. Am fost prințul poporului meu, dar când oamenii din tribul tatălui meu s-au ridicat împotriva romanilor și au fost învinși, am devenit și eu sclav, ca toți ceilalți. Romanii m-au trimis la o fermă. Un loc nicidecum sănătos. Mulți dintre ai noștri au murit în cariere. M-ar fi muncit până la moarte, dacă rămâneam acolo.

— Cum ai reușit să scapi?

— Să scap? N-am scăpat. Supraveghetorul era un om care își folosea biciul și piciorul cu prea mare libertate. Le-a folosit pe mine o singură dată, a spus Cupido, pe un ton mândru. I-am luat biciul și l-am bătut până ce a implorat îndurare și i s-a dezlipit pielea de pe șira spinării. Poate ar fi trebuit să îl omor. Când și-a revenit, cu siguranță că m-ar fi omorât el pe mine. Am avut însă noroc. Magistratul local mi-a dat să aleg între cruce și ring. Am ales ringul.

Zâmbetul cel trist i s-a întins pe buze.

— Acum, oamenii importanți mă tratează ca pe un prinț. Iarăși. Un senator mă plătește ca să-i fiu gardă de corp, ca să-și impresioneze prietenii, dar și ca un avertisment pentru dușmani. Știe că îl disprețuiesc, pe el și pe toți cei de teapa lui, dar tot trebuie să-i învăț pe copiii lui cum să folosească sabia și să se apere singuri, iar el mă acoperă cu daruri. Săptămâna trecută, un alt cavaler bogat mi-a trimis o femeie frumoasă, pentru că a câștigat bani de pe urma mea. A părut dezamăgită când am trimis-o înapoi neatinsă.

Rufus a fost uimit că gladiatorul găsea atât de puțină satisfacție în propriile realizări. El unul se întrebase adeseori cum ar fi să trăiești aclamațiile unei mulțimi imense, în arenă. Uneori se visa în locul lui Cupido, cu sabia cântându-i în mână în timp ce își secera adversarii, dar întotdeauna venea un moment cumplit, când vârful sabiei șovăia, și atunci se trezea asudat, cu convingerea certă că următoarea victimă ar fi urmat să fie el însuși.

— Tu ai un talent minunat, un nume mare și aclamațiile unei jumătăți din

Roma. În una dintre zilele bune lucrez ca funcționar, iar într-una proastă sunt poate nevoit să șterg la fund un hipopotam. Care ar fi viața pe care ți-ai alege-o?

Luptătorul s-a întors spre el cu o undă de iritare.

— Da, am parte de aclamații, dar pentru ce? Într-o zi, sângele vărsat în arenă va fi al meu. Atunci, la ce bun vor fi toate aclamațiile trecute ale gloatei? Am să fiu doar un sac găurit, de mațe și oase, care să fie târât afară din arenă și dat de mâncare la leii tăi. Și da, ai dreptate, chiar am un talent. Talentul de a lua viața și de a face ca asta să pară un lucru ușor. Dar un asemenea talent se plătește cu un preț. Unii dintre oamenii pe care i-aș numi *prietenii mei* găsesc plăcere în a ucide. Trăiesc pentru fracțiunea aia de secundă în care moare un om. Savurează sentimentul pe care îl dă lama care pătrunde prin piele și carnea ce se închide în jurul ei o îmbrățișează ca pe un oaspete binevenit. Nimic din viață nu le dă o satisfacție mai mare… Iar eu? Mă disprețuiesc pe mine însumi, pentru că a ucide este atât de ușor. În arenă nu sunt decât două feluri de oameni: cei iuți și cei morți. Oamenii care mă înfruntă pe pământul bătătorit sunt deja morți. E ca și cum ar lupta cu picioarele prinse în noroi. Așteaptă până când m-am poziționat pentru a-i străpunge. Se plasează singuri unde vreau eu să fie. Armele le fulgeră, dar sunt făcute din aer, nu mă pot atinge. Atunci îi ucid. Are oare un măcelar talent? Sau un casap? Atunci da, și eu am talent.

S-a întors și s-a îndepărtat, lăsându-l pe Rufus complet nedumerit.

• Capitolul V

În Roma, un zvon putea trece de pe Palatină pe Aventină mai repede decât lătratul unui câine. Dar cel mai recent s-a dovedit a fi adevărat. Tiberius nu mai era omul care își condusese legiunile peste Rin pentru a cuceri Germania. Împăratul se simțea bine acum pe insula Capri, un loc al desfrâului care l-ar face și pe cel mai deschis la minte roman să se albească la față. Conducătorul aflat în pragul bătrâneții își întrecuse toți rivalii vreme de douăzeci de ani și era sigur pe putere. Nu avea nevoie să curteze popularitatea mulțimii și era îndeajuns de șiret pentru a profita de acest fapt. A refuzat să mai sponsorizeze vreun joc pe viitor.

Rufus s-a gândit că Fronto avea să fie îngrijorat de încetinirea comerțului, însă negustorul a sesizat o oportunitate acolo unde alții vedeau o criză.

— Nu-ți face griji, băiete, jocurile au să revină. Se spune că tânărul pe care Tiberius și l-a ales ca moștenitor nu se mai satură de spectacole. Între timp, ni se oferă ocazia de a ne îmbunătăți stocul de animale.

Cupido, interesat să afle mai multe despre fiarele pregătite pentru arenă, a devenit un vizitator regulat al țarcurilor lui Fronto. Îmbrăcat cu o tunică albă, ar fi putut trece drept un oarecare tânăr sclav, chipeș, de înălțime și constituție medie, dar era o impetuozitate a spiritului în el, o tensiune și o prezență care îi făcea pe alți oameni să se dea de o parte.

A evaluat animalele de la fermă cu ochi de profesionist, comentând pe seama rezistenței unei antilope și a energiei sau lipsei de vlagă a următoarei. S-a oprit lângă adăpostul care conținea ceea ce acum Rufus cunoștea drept rinocer. Cupido a râs din toată inima când tânărul sclav i-a explicat cum îi făcuse Fronto cunoștință cu masivul animal, care acum îi țintuia cu privirile, curios, cum stăteau ei lângă gard.

— Trebuie să fie mult mai rapidă decât pare, a spus gladiatorul cu admirație. Iar pielea aia pare la fel de tare ca pielea triplu tăbăcită. Nu mi-ar plăcea s-o înfrunt numai cu o sabie: ar ricoșa pur și simplu din ea. Cred că are coarnele alea în aceeași măsură pentru a speria și pentru a ucide, dar ar zdrobi un luptător din infanteria ușoară, ba chiar și un *hoplomachus* fără probleme. Probabil că ar fi nevoie de o echipă dublă, formată dintr-un om cu plasă și un *murmillo* cu armură grea, ca Sabatis, ca să o învingă.

Cupido s-a interesat de numeroasele cuști și țarcuri goale de la fermă. Rufus i-a explicat că Fronto se afla într-o nouă călătorie în Africa, pentru a cumpăra alte animale, și l-a asigurat că aveau să fie pline iarăși în numai câteva săptămâni. Peste ochii gladiatorului s-a lăsat o umbră.

— Crezi că există destule creaturi pe lume ca să-i mențină pe romani bine dispuși? Uită-te la ele. Sunt la fel de frumoase ca în sălbăticie. Fiecare are o menire și un loc, de la cea mai fioroasă dintre feline, până la cea mai docilă dintre antilope. Nu merită ele să trăiască?

— Este un punct de vedere curios din partea unuia care se ocupă cu ceea ce te ocupi tu.

— Când intru în arenă, îmi las sentimentele în camera unde ne înarmăm, a răspuns Cupido. După aceea, când curgerea sângelui s-a încheiat, lucrurile se schimbă. Fiecare viață pe care o iau, fie ea de animal sau de om, îmi atârnă greu în minte. Știu că într-o zi povara asta are să mă zdrobească. Dar nu fi trist pentru mine, Rufus. Soarta mea a fost decisă din primul moment când am pătruns în arenă. *Rudis*-ul nu este pentru mine. Poți să-mi oferi o moarte curată și rapidă și am să fiu mulțumit.

Rufus a fost surprins de fatalismul prietenului său. *Rudis* reprezenta sabia cioplită din lemn, care era oferită unui gladiator în ziua când își câștiga libertatea.

— Dar tu ești cel mai faimos luptător din întreaga Romă. Mulțimea te iubește. Oamenii mari te caută și te răsplătesc cu daruri și bani. Va veni cu siguranță și ziua când darul va fi o sabie din lemn, nu?

Cupido a clătinat din cap și a schimbat subiectul.

— Îmi amintesc de prima zi când ne-am întâlnit, când plângeai după leopard. În curând, n-o să mai fie niciun leopard sau antilopă sau rinocer. Au să dispară toate în burdihanul nesățios al jocurilor. Ce-ai să te faci atunci?

— Fronto știe ce face. Are să găsească mai multe animale pentru noi, a spus Rufus cu mai multă încredere decât simțea că are.

— Poate că de data asta și rândul viitor. Dar va veni o zi când nu va mai putea. Gândește-te la asta, Rufus. Gândește-te la un mijloc de a oferi distracții fără sânge. Eu am studiat gloata. Nu vin numai pentru sânge. Dacă le dai ceva diferit, ceva ce nu au mai văzut, probabil că au să fie satisfăcuți cu ceva mai puțin, dar totuși satisfăcuți.

Din misiune s-a întors un Fronto istovit și descurajat. Negustorii de animale de la taberele de livrare de pe coastă au spus cu toții aceeași

poveste. Aveau puține animale de vânzare, iar cele pe care le aveau erau de o calitate scăzută și la un preț ridicat. Angajase ghizi și făcuse dificila călătorie până la munte, dar vestea a fost aceeași. Rumegătoarele fie fuseseră vânate până la dispariție, fie se refugiaseră spre sud, iar prădătorii care trăiau pe seama lor le urmaseră. Fronto își vărsa năduful înaintea lui Rufus în apropierea porții menajeriei, când au fost întrerupți de un strigăt.

— Cornelius Aurius Fronto, crai bătrân. Ai fost în Mauritania, dar nu mi-ai spus că te duci. Ți-aș fi putut face rost de ceva afaceri.

Fronto s-a scuzat și s-a dus să-și întâmpine musafirul, un bărbat înalt, chel, într-o tunică largă, roasă până la urzeală, care îi atârna lejer în jurul trupului slab. A petrecut treizeci de minute absorbit în conversație cu vizitatorul său, iar când a revenit pentru a-și relua discuția cu Rufus, masivul Fronto arăta neobișnuit de gânditor.

— Cine era ăla? a întrebat Rufus, fără să-și poată stăpâni curiozitatea.

Fronto a ridicat din umeri, ca și cum nu ar fi avut nicio importanță, dar Rufus a insistat.

— Cândva, poate că o să îmi prindă bine să-l cunosc pe omul ăsta. Întotdeauna îmi spui că a cunoaște înseamnă profit.

— Îl cheamă Narcissus, a spus negustorul fără niciun chef. Cumpără și vinde bunuri.

— Ce fel de bunuri?

Fronto nu a răspuns direct.

— Este libertul unuia dintre senatorii noștri, un membru mai puțin important al familiei imperiale. Este foarte deștept, poate cel mai deștept om pe care-l cunosc eu. Vorbește șapte limbi și o duzină de dialecte. Uneori îl angajez ca interpret. Alteori îi fac câte-o favoare.

— O favoare?

— Da. Uneori, când mă contactează, duc un mesaj unei anumite persoane, într-un anume port. Primesc în schimb un alt mesaj, pe care i-l predau lui Narcissus.

— Așadar, bunul pe care îl cumpără și îl vinde el este informația? Atunci este spion?

Fronto s-a întors ca să-l privească pe Rufus în față, cu o privire tăioasă.

— Nu. Nu e spion. E om de afaceri. Cumpără și vinde, exact cum fac și eu. Dacă informația ajunge în cele din urmă la urechile lui Tiberius, asta nu mă interesează pe mine.

— Trebuie să fie un om important Narcissus ăsta, a spus Rufus gânditor.

Fronto a răspuns printr-o fluturare neglijentă a mâinii lui mari.

— A, lui Narcissus i-ar plăcea să fie important. Și bogat. Dar nu va fi niciuna, nici alta. Senatorul lui este un nimeni paralitic, iar alegerile pe care le face Narcissus sunt la fel de neinspirate ca și alegerea sponsorului. Este bine știut la Circus că atunci când Narcissus mizează pe roșu, zeii vor favoriza verdele. Haide, avem treabă de făcut.

• Capitolul VI

Nu i-a luat mult negustorului de animale ca să descopere că nu toate erau la fel cum le lăsase.

Rufus stătea de vorbă lângă cuștile leilor cu Cassius, îngrijitorul-șef, când un fornăit în spatele lui l-a făcut să se întrebe dacă nu cumva vreunul dintre țarcuri fusese lăsat neîncuiat. Dar era Fronto și era furios.

— În numele zeilor nemuritori, ce ai făcut? Eu nu ți-am dat permisiunea să desparți felinele tinere de cele adulte. Ai să le distrugi la fel cum ai făcut cu leopardul.

Rufus știuse că acest moment avea să vină, dar nu era pregătit pentru forța vulcanică a mâniei lui Fronto. Sperase să reușească să-și explice planul mai din timp, dar, cumva, momentul nu păruse niciodată potrivit. Acum, fețele le erau atât de apropiate, încât bărbatul mai tânăr simțea furia radiind din Fronto precum dogoarea dintr-un foc deschis.

— Te-am lăsat responsabil aici pentru că am crezut că pot avea încredere în tine, a răcnit Fronto. Tot ce aveai de făcut era să menții lucrurile în stare de funcționare, dar nu te-ai putut abține, nu-i așa? Nu nega – știu totul despre asta. Am auzit ce-ai făcut cu leii. I-ai mângâiat, ai stat în cușcă cu ei, i-ai hrănit din mână. Pe Jupiter! Te-ai luat până și la trântă cu afurisitele de fiare. Când intră în ring, n-au să mai lupte cu gladiatorii, au să încerce să-i omoare strângându-i în brațe.

Rufus a deschis gura să răspundă, dar modestul semn de înfruntare nu a folosit decât la a-l înfuria pe Fronto și mai rău.

— Ești prea moale. Am vrut ca tu să ai toate astea, dar nu am muncit pentru a ajunge cetățean roman, plecând de la o fermă din Etruscia, numai ca să poți tu să arunci totul pe apa sâmbetei. N-ai să fii niciodată nimic altceva decât un sclav. Te poți muta din casă, înapoi la locuințele sclavilor, diseară. Dispari dinaintea ochilor mei.

Rufus a refuzat să se miște atunci când bărbatul masiv a încercat să treacă dându-l la o parte din cale și Fronto a fost foarte surprins de greutatea umărului care l-a oprit în drum, ca și de forța din vocea băiatului. Băiat? Poate că nu mai era doar un băiat. Acesta era un alt Rufus decât cel care-i făcuse cu mâna la plecare, în urmă cu trei luni.

— Știu câte animale ai adus. Opt. Șase kudu și doi gheparzi răpănoși.

Cât de mult crezi că o să putem rezista pe piață fără animale? Nu ești prost, Fronto. Știi răspunsul la fel de bine ca și mine.

— Răspunsul este să merg cât de departe este nevoie pentru a găsi noi animale, a scuipat Fronto.

— Nu. Răspunsul este să ținem în viață animalele pe care le avem, să găsim o modalitate de a câștiga gloatele fără să le sacrificăm. Putem folosi animalele iarăși și iarăși. Asta ne poate îmbogăți.

Fronto a râs neîncrezător.

— Acum, cine este prostul? Mulțimea nu vrea decât sânge. Nu a vrut decât sânge vreme de o sută de ani. Crezi că o putem înțărca acum cu câteva trucuri prăpădite?

Rufus l-a privit drept în ochi și negustorul s-a înmuiat, mânia începând să-i dispară ca un val ce se retrage de pe o plajă acoperită cu pietre.

— Cel puțin, lasă-mă să încerc.

Fronto a recunoscut hotărârea în ochii lui Rufus. Era în ei o siguranță care a făcut ca refuzul ce-i stătea pe limbă să moară înainte de a se naște. Pentru o clipă, s-a văzut pe el însuși în tânărul care-i stătea în față: încăpățânat, impetuos, netemător de eșec. Mânia i s-a evaporat cu totul și a clătinat din cap, uimit de propria-i slăbiciune.

— Zeii să mă aibă în paza lor, dar spune-mi ce vrei să faci.

•

În săptămânile care au urmat, Rufus și-a petrecut fiecare moment de veghe împreună cu felinele. A descoperit că erau la fel de deosebite între ele prin dispoziție și obiceiuri, cum erau și oamenii între ei, și a părut firesc să dea fiecăreia câte un nume, deși a avut grijă să nu lase ca Fronto să descopere asta.

— Tu te vei numi Diana, i-a spus el leoaicei mai mici, dar mai agile. Pentru că tu vei fi într-o bună zi un vânător nespus de iute.

— Iar tu ești Africanus, a șoptit el în urechea celui mai mare mascul, a cărui coamă avea să se transforme în curând – din șuvițele pufoase ale momentului prezent – în măreţul simbol al puterii și al forței ce avea să umple de respect și teamă pe oricine, fiară sau om, cu care se va confrunta. Pentru că tu ești un viteaz și măreț învingător.

După ce supunerea a devenit un obicei, Rufus a fost sigur că le putea pune să facă orice. Singura întrebare era, ce anume?

L-a căutat pe Cupido la școala de gladiatori, unde l-a găsit pe atlet efectuând o serie de mișcări complicate sub privirile atente ale lui *lanista*,

proprietarul școlii și organizatorul luptelor sale. Sabatis se uita de la marginea spațiului de antrenament și Rufus i s-a alăturat, urmărind fascinat cum Cupido, complet gol, făcea piruete și dansa, tăind forme fulgerătoare în aerul din jurul lui, cu sabia ce-i lucea în lumina soarelui.

— Fă-te comod: o să exerseze chestiile astea cât e ziua de lungă. Mă dă gata numai uitându-mă la el, a mormăit uriașul.

Părea imposibil ca cineva să poată menține un asemenea ritm. Dar gladiatorul nu a șovăit niciodată cât timp soarele s-a înălțat tot mai sus pe cerul dimineții, deși Rufus vedea că mușchii îi tremurau de efort, iar sudoarea îi curgea în pârâiașe sclipitoare în lungul trupului ars de soare. În cele din urmă, la un semn al antrenorului, s-a oprit, cu pieptul ridicându-i-se în ritmul în care plămânii lui torturați trăgeau înăuntru aerul cald. Rufus a rămas în umbră, continuând să-l privească pe Cupido, care încuviința din cap în timp ce antrenorul îi vorbea în șoaptă, subliniind unde anume se puteau face îmbunătățiri.

În fine, *lanista* i-a înmânat gladiatorului tunica și s-a îndepărtat. Cupido a venit la umbră, lângă Rufus. S-a lăsat cu spatele de perete, cu ochii închiși, și a sorbit dintr-un recipient cu apă călduță.

— Așadar, ai venit să ni te alături, Rufus? Ai vrea să lupți alături de mine la jocurile următoare?

Rufus a izbucnit în râs. Amândoi știau că nu ar fi putut rezista în arenă nici cât o ninsoare în Egipt.

— Nu. Am venit pentru că îmi face plăcere să te văd cum suferi, dar și pentru că fața ta de bebeluș nu poate ascunde faptul că ești mai înțelept decât te recomandă anii, iar eu am o nevoie disperată de ceva înțelepciune.

Cupido l-a privit curios.

— Foarte bine, dar hai să facem câțiva pași în timp ce vorbim. Nu îmi pot lăsa mușchii să înțepenească.

Luându-și la revedere de la Sabatis, au pornit-o prin oraș. Lui Rufus îi plăceau foarte mult străduțele înguste și aglomerate și era limpede că gladiatorul îi împărtășea plăcerea. Sub o copertină erau țesături fine, lucioase, în toate culorile curcubeului, despre care Cupido l-a asigurat că veneau dintr-o țară de la răsărit, unde soarele era atât de strălucitor, încât oamenii trăiau cu ochii permanent închiși. Tarabele cu fructe vindeau pere coapte și moi, stacojii și aurii, caise cu coaja de catifea și rodii îndesate și urâte.

S-au trezit că merg pe o stradă din apropierea celei mai mari brutării a lui

Cerialis, și Rufus a văzut o figură cunoscută la taraba din fața prăvăliei.

— Corvo! Tot îl mai duci pe bătrânul Atticus, cel orb, cu zăhărelul?

— Nu eu, Rufus. Acum sunt Corvo cel serios. Muncă, muncă și iar muncă și după aia, poate, și ceva plată.

Chipul vânzătorului cu păr creț radia de plăcerea de a-și fi recunoscut fostul tovarăș de muncă.

— Dar, cel mai important, încă mai coci cea mai bună pâine din Roma?

— Sigur că da, a fost Corvo de acord. S-ar putea ca Atticus să vadă la fel de bine ca o cârtiță, dar el macină cea mai bună faină, iar eu coc cele mai bune franzele.

Și-a aruncat privirile în jur și a spus în șoaptă:

— Și încă mai păstrăm câte ceva bun sub tejghea, pentru prietenii vechi.

A băgat mâna sub pânza care acoperea măsuța pe care își ținea expusă pâinea și a scos la iveală cinci bucăți diferite din diverse feluri de pâine, dintre care cea mai mare era o jumătate de cerc cu o linie distinctivă de-a curmezișul crustei.

— Încearcă-le. Zi ce crezi despre ele.

Rufus a insistat ca Cupido să ia prima bucată, de onoare. S-a uitat cum gladiatorul mușcă dintr-o bucată de pâine făcută din faină măcinată mare, care avea mijlocul de culoare maroniu închis.

— E bună, a spus el cu gura plină. Dar cred că ar trebui să scoateți astea.

A scuipat în palmă un bob de orz tare ca o pietricică.

Corvo a izbucnit în râs.

— *Panis rusticus* – pâinea țăranului. La fel sunt și astea, *sordidus*, *castrensis* și *plebeius*, dar din faină ceva mai bine măcinată. Acum încearc-o pe asta.

A arătat înspre bucata cea mai mare, care era de un galben-auriu închis.

— *Panis siligineus*. Cea mai fină pâine pe care o facem.

Cupido a mușcat prin coajă, până la miezul moale din interior. Destul de compactă ca structură, era de culoare crem-deschis și avea o aromă curată, proaspătă, care devenea încă și mai bună cu cât o mesteca mai mult. În cele din urmă a înghițit-o, cu părere de rău, dorind ca momentul să mai dureze.

— Nu e rea, a spus el, încercând fără succes să pară neimpresionat, iar Rufus i s-a alăturat lui Corvo într-un hohot de râs neîncrezător, în timp ce îl părăseau pe brutar, continuându-și drumul în direcția Colinei Palatine.

Multe dintre casele pe lângă care treceau aveau fațade drepte, de câte șase etaje, punctate cu zeci de ferestre, iar Rufus i-a povestit lui Cupido

despre cum a fost întâia oară când le văzuse.

— Am crezut că oamenii care locuiesc în ele trebuie să fie foarte bogați ca să trăiască atât de aproape de nori. După aceea am descoperit că era exact invers. Aici trăiesc cei mai săraci; cel puțin, cei mai săraci care își permit un acoperiș deasupra capetelor. Oamenii care le-au construit sunt niște hoți, iar oamenii care le dețin sunt niște bandiți. Dacă nu mori când ți se prăbușesc în cap, arzi de viu când iau foc.

Pe drum i-a povestit lui Cupido cu entuziasm despre feline și despre cum progresa dresajul, dar a trebuit să recunoască în cele din urmă că nu știa care ar fi trebuit să-i fie următorul pas.

— Am discutat asta cu Fronto, dar fiecare idee pe care o analizăm este mai proastă decât cea de dinainte. Nu avem decât o singură aruncare de zar – dacă dăm greș, leii or să moară și la fel, probabil, și noi.

Cupido s-a gândit un moment, cu privirile lui albastru-cenușii fixate undeva înaintea lor.

— Dispoziția mulțimii este cum vrei tu, numai sigură nu, a spus el în cele din urmă. Îți amintești prima noastră întâlnire?

— Cum aș putea-o uita?

— Da, dar pe bietul prostănac de Serpentius?

— Gladiatorul care a fugit de leu? Da, mi-l amintesc. Arăta atât de jalnic, cum alerga prin arenă. Ce s-a întâmplat cu el?

— Următoarea lui luptă – prima lui luptă propriu-zisă – i-a fost și ultima. Nu era deloc înzestrat pentru arenă.

— Îmi pare rău.

— De ce? Nu l-ai cunoscut. Nu era decât un sclav oarecare. Doar o bucată de carne azvârlită mulțimii. Dar amintește-ți. Îți aduci aminte de reacția lor când el a luat-o la fugă? Ce au făcut?

— A fost trist. Și-au bătut joc de bietul om.

— Nu, nu a fost trist, iar ei nu l-au batjocorit. Li s-a părut amuzant și au râs de el. Acum pricepi?

Rufus s-a uitat nedumerit pentru un moment, apoi lumina înțelegerii i-a scăpărat în priviri și un tremur l-a străbătut de-a lungul șirei spinării.

Era momentul lui să intre în ring.

• Capitolul VII

Dacă cele câteva săptămâni din urmă fuseseră ocupate, cele care le-au urmat au fost de două ori pe-atât. Din zori și până în seară, Rufus a lucrat cu leii într-un țarc asemănător ca mărime și formă cu arena.

În fiecare seară când se întindea pe patul lui tare, mușchii îl dureau și zgârieturile de pe piele îl usturau sub unguentul pe care i-l procurase Fronto – un unguent împotriva otrăvii de pe ghearele leilor, otravă care putea face orice rană să se umfle și să se facă mai întâi roșie, apoi neagră și să ducă la o moarte chinuitoare. Dar, în flecare zi, el însuși a învățat mai multe și i-a învățat la fel de multe pe lei și a devenit astfel mai încrezător că putea, de fapt, să reușească.

A fost nevoie de o vizită a lui Cupido pentru a-i aduce egoul, ce i se înălța tot mai sus, înapoi pe pământ.

— Da, da, leii sunt foarte buni, a spus el. Dar nu este suficient. Dacă vrei să convingi mulțimea, trebuie să fii în stare să le arăți ceva deosebit, ceva ce ei nu au mai văzut niciodată. Gândește-te. Ce mai este? Ce poți să faci pentru a bine-dispune un senator care s-a plictisit să se tot uite la doi oameni care încearcă să se ciopârțească unul pe altul în bucățele?

Rufus a clătinat din cap, simțind că îl cuprindea disperarea.

— Nu știu. Am încercat totul. Poate că ar trebui pur și simplu să renunț.

— Dacă renunți, ești ca și mort, i-a spus Cupido. Și la fel sunt și animalele tale. Ia vino cu mine.

A luat-o cu pas hotărât peste pământul bătătorit pe lângă împrejmuirea antilopelor, cu Rufus pe urmele lui.

— Acolo, Rufus, acolo este răspunsul pentru tine.

Rufus s-a uitat fix. Inima parcă a încetat să-i mai bată.

— Nu, a spus el, cu vocea tremurândă. Nu. Nu pot.

— Trebuie, a spus Cupido încet. Este singura cale. Dar nu spune nimănui, nici măcar lui Fronto.

•

Fronto urmărea progresele pe care Rufus le făcea cu leii și era impresionat în sinea lui de ceea ce vedea, dar Rufus a urmat sfatul lui Cupido și au fost unele aspecte ale dresurii pe care negustorul nu le-a văzut. Încă îi venea greu să creadă că tânărul avea să reușească, dar pe măsură ce îl

privea la lucru s-a simțit atras de planul lui Rufus.

— Credeam că trebuie să-i faci pe oameni să râdă, s-a plâns el intenționat. Mă uit la tine de o oră întreagă și tot ce-mi vine să fac este să plâng.

— Dacă ai impresia că este atât de ușor, de ce nu încerci și tu? a răspuns Rufus obosit.

Fronto a zâmbit.

— Din fericire, sunt prea bătrân și prea gras. Tu ești cățelul cel tânăr, cu poftă de glorie și bogăție.

— Da, dar dacă reușesc, pentru mine nu va fi decât gloria. Tu ai să fii cel cu bogăția.

— Poate, dar asta este cât se poate de cinstit. Eu sunt cel care pune la bătaie animalele. Chiar și pe tine. Acum, treci înapoi la treabă.

— Poți să-mi mai faci rost de niște butoaie de lemn?

— Dacă îți trebuie să bei, bea apă. Vinul nu ar face decât să te moleșească și să-ți încetinească mișcările.

— Butoaie goale, cam atât de mari.

Rufus a întins mâinile înainte, la înălțimea taliei.

Fronto s-a scărpinat în cap.

— N-o să fie ușor. Vorbești despre butoaie de bere și numai barbarii beau bere. Dar știu pe cineva care s-ar putea să aibă câteva de care se poate lipsi.

Două zile mai târziu, Fronto a fost înapoi lângă gardul împrejmuitor, arătând mulțumit de sine.

Rufus se antrena la cea mai dificilă parte a numărului său când a sosit negustorul de animale. Lucrurile mergeau bine și nu s-a putut împotrivi tentației de a se umfla în pene. Dar în strădania lui de a impresiona, și-a pierdut concentrarea și și-a calculat greșit momentul. Ceea ce ar fi trebuit să fie o aterizare elegantă s-a sfârșit cu o rostogolire prin praf, cu cei doi lei uitându-se la el cu dezaprobare fățișă.

S-a ridicat de pe jos, l-a bătut pe spate pe Africanus și s-a apropiat șchiopătând de locul unde stătea Fronto.

— Sper că n-ai venit să te bucuri de greșelile mele, a mârâit el.

— Dimpotrivă, a spus Fronto cu mărinimie exagerată. Am venit ca să-i dau ocazia celui mai proaspăt clovn al meu să-mi arate munca lui în toată perfecțiunea ei, deși se poate să fi sosit la un moment nepotrivit.

Rufus s-a mai înseninat și a zâmbit.

— Ai pierdut partea cea mai bună.

— Sper asta din toată inima. Pentru că peste două săptămâni am să împărtășesc experiența cu mai multe mii de concetățeni de-ai mei și s-ar putea ca ei să nu fie foarte îngăduitori.

Rufus a simțit că stomacul îi ajunge în gât.

— Două săptămâni? Nu pot să fiu gata în două săptămâni.

— Mă tem că va trebui, Rufus. Spectatorii sunt invitați. Ringul este gata. Deja se răspândesc zvonuri despre acest nou fenomen. Este mult prea târziu acum să dai înapoi. În afară de asta, mi-am petrecut toată dimineața pictând afișele.

— Dar…

— Niciun dar. Faptul este consumat. Acum, treci înapoi printre prietenii tăi blănoși și fă-mă să râd.

Fronto l-a convins pe *lanista* lui Cupido să le dea gladiatorilor săi mai puțin experimentați ocazia de a se prezenta în competiții nesângeroase, în fața unui auditoriu care nu avea să le ceară moartea dacă nu avea să fie distrat conform așteptărilor.

Rufus și animalele sale urmau să asigure momentul culminant al evenimentului. Acesta, cel puțin, era planul.

•

Două săptămâni mai târziu, stătea singur în întunecimea de sub Taurus. De deasupra se auzeau bubuiturile pașilor pe podeaua amfiteatrului și zăngănitul fierului: Cupido își dirija gladiatorii într-o bătălie simulată, de o realitate atât de înspăimântătoare încât mulțimea își scanda aprobarea, în ciuda lipsei ororilor sângeroase. Rufus nu fusese niciodată în viața lui mai speriat.

Și-a golit de două ori măruntaiele în *latrina* de care se foloseau luptătorii și o dată a vomat fiere dintr-un stomac ce îi ardea în flăcări și i se frământa de frică. Mâinile îi tremurau atât de rău, încât abia mai putea ține mânerul sabiei scurte de legionar, pe care pumnul i se încleștase spasmodic pe parcursul ultimei ore.

Totul avea să meargă prost.

A încercat să parcurgă în minte detaliile numărului său, dar nu se putea gândi decât la consecințele eșecului. Umilința și rușinea. Cum mai putea da ochii cu Fronto și Cupido după încrederea pe care aceștia o investiseră în el? Cum de putuse să aibă îndrăzneala, prostia de a se gândi că era în stare de asta?

Cinci mii de oameni se aflau acolo, afară, dincolo de întuneric, în

așteptare. Așteptându-l pe el. Rufus. Sclavul Rufus. Sclavul Rufus, care nu realizase niciodată ceva în viața lui. Sclavul Rufus, care în curând avea să stea înghețat în lumina soarelui, iar mulțimea avea să plesnească de râs și să urle ca el să fie târât dinaintea lor și înlocuit cu un adevărat comediant.

Nu o putea face. Nu avea să o facă.

S-a ridicat, cu picioarele tremurându-i incontrolabil, și a început să meargă șovăielnic înspre ușă, îndepărtându-se de teroarea care îl măcina și îl sfâșia de parcă ar fi fost deja o victimă a arenei.

Atunci au răcnit leii.

Au răcnit de nerăbdarea de a-și da frâu liber energiei și poftei de joacă. Au răcnit pentru că pe parcursul ultimei săptămâni ascultaseră exact aceleași zgomote de bătălie, din cuștile lor aflate dedesubtul ringului. Au răcnit pentru că erau pregătiți.

Rufus s-a oprit, încremenit cu mâna întinsă pentru a deschide ușa. Leii au răcnit iarăși. Și sunetul multiplicat de ecouri prin încăperile întunecate i-a redat curajul – se temuse că acesta îl părăsise pentru totdeauna.

Capul, care îi fusese plin numai de gânduri negre, i s-a limpezit, ca și cum fusese orb, iar acum, dintr-o dată, putea vedea iarăși. Mâna i s-a furișat la gât și la amuleta din dinte de leu, care nu-l părăsea niciodată. A tras adânc aer în piept și trupul i s-a scuturat cu un ultim spasm.

S-a răsucit pe călcâie și s-a trezit privind direct în doi ochi încă plini de lumina bătăliei. Cupido și-a scos coiful și părul îi era lipit de cap precum o coroană de aur topit. Oare de când stătea acolo?

Dar gladiatorul, dacă văzuse ceva, a avut grijă să nu spună nimic.

— Cinci minute, Rufus. Camarazii mei tocmai execută ultimul set de mișcări. Uite. Folosește asta, în loc de *gladius*.

Rufus s-a uitat curios la legătura înfășurată într-o pânză, care îi era oferită.

— Ia-o.

A luat pachetul din mâinile întinse ale gladiatorului și a despăturit pânza care îl învelea. S-a trezit ținând în mână o sabie, atât de lungă încât aproape că putea fi o suliță, și un coif de gladiator supradimensionat, de genul celor folosite de către *murmillones*. Ambele obiecte arătau de parcă ar fi trebuit să fie incredibil de grele, dar Rufus a descoperit că erau surprinzător de ușoare.

— Încearcă-le, l-a îndemnat Cupido.

Rufus i-a dat sabia lui Cupido și și-a pus cu ambele mâini coiful pe cap.

Era atât de mare încât îi acoperea capul în întregime și îi stătea pe umeri, dar găurile pentru ochi erau abil plasate, astfel încât, deși din exterior părea a fi imposibil să poată vedea ceva, vederea abia dacă îi era mai stânjenită decât dacă ar fi purtat un coif normal.

— Chiar trebuie să port asta? a întrebat el, cu vocea atenuată de casca ce-i cuprindea complet capul. Trebuie să arăt caraghios.

— Chiar arăți. Tocmai ăsta-i rostul lui. Încearcă sabia.

Rufus a făcut cum i s-a spus și a întins sabia înainte.

— Minunat. Arăți ca un nobil căruia tocmai i s-a pus în mână un rahat. Fă câteva mișcări cu sabia.

Din nou, Rufus a făcut cum i s-a cerut. A fost surprins să descopere că atunci când rotea sabia, lama se arcuia înainte și înapoi de parcă ar fi fost însuflețită.

— Armurierul meu le-a făcut dintr-o șarjă de fier nereușită, l-a lămurit Cupido. Tăișul este atât de bont încât nu ar vătăma nici măcar o muscă. Iar când încerci să împungi ceva, se răsucește înapoi. Dă-i înainte, încearc-o. Atacă-mă.

Cupido purta o platoșă din fier lustruit și a insistat până când Rufus nu a mai putut refuza.

— Vezi, n-ai putea să străpungi nici măcar o bucată de brânză. Ai putea la fel de bine să mă amenințí cu o nuia. Acum ești gata?

Rufus și-a scos coiful și l-a privit pe Cupido drept în ochii lui cenușii și pătrunzători. A dat din cap.

— Da, sunt gata.

Cupido i-a pus o mână căuș pe umăr și l-a strâns puternic.

— Atunci, du-te și dă mulțimii ceea ce a venit să vadă.

Drumul până la trapa de sub arenă a fost cel mai lung și singuratic pe care îl parcursese Rufus vreodată. Tunelurile în formă de labirint păreau să se continue la nesfârșit și, cu toate că a întâlnit câțiva oameni pe care îi cunoștea, aceștia l-au tratat de parcă ar fi fost invizibil, abătându-și privirile în altă parte, ca și cum a se uita le el însemna a-i împărtăși soarta. În cele din urmă a ajuns la platforma de lemn care avea să îl ridice direct în mijlocul arenei. Deasupra capului său, urletele mulțimii erau amplificate de puțul gol. A stat cu capul plecat, așteptând semnalul care să-i indice momentul în care atenția mulțimii avea să fie concentrată asupra punctului culminant al bătăliei gladiatorilor.

În sfârșit, a sosit momentul – un strigăt uriaș din cincizeci de gâtlejuri, în

aceeași clipă: „*Roma victor*.” A făcut semn cu capul către sclavul care manevra levierele și platforma a început să se ridice, centimetru cu centimetru.

La început l-a orbit strălucirea soarelui, în a cărui lumină a ieșit încet, apoi vederea i s-a limpezit și s-a trezit în cel mai singuratic loc de pe pământ.

Se mai aflase aici și înainte, când tribunele erau goale, făcând repetiții pentru această zi, dar nimic nu-l pregătise pentru zidul de chipuri care urlau și pentru explozia de sunete. Pentru un moment i-a revenit panica ce amenințase să-l descurajeze în adâncimile arenei, dar apoi în minte i-a răsunat vocea lui Cupido: „Fă-i să râdă și au să te iubească.”

Sclavul Rufus a devenit clovnul Rufus.

Mulțimea din tribunele supraetajate a văzut un personaj descumpănit, cu o siluetă de copil, mic și pierdut în coiful lui supradimensionat, ținând neîndemânatic în mână o sabie de două ori mai lungă decât un *gladius* de legionar. Coiful s-a rotit încet, cercetând împrejurimile-i ciudate. De ce se afla aici? Coiful părea să aibă o viață a lui, proprie, care avea prea puțin de-a face cu trupul de dedesubtul lui. Coiful s-a aplecat pe o parte, studiind tribunele. Cu siguranță, cineva din mulțimea asta de aristocrați îi putea da vreun indiciu. Dumneavoastră, oare? Deschizăturile pentru ochi ale coifului s-au uitat drept la unul dintre aristocrații înveșmântați în togă, aflat pe locurile scumpe din apropiere de marginea arenei.

Deja câțiva din mulțime zâmbeau, nedumeriți de această arătare mută, dar alții erau din ce în ce mai nerăbdători. Unde era acțiunea? Ce era cu jocul ăsta stupid?

Pe neașteptate, dinspre rândurile de jos s-a auzit ca un suspin, iar dinspre cele de sus o izbucnire de veselie ironică. Rufus nu a auzit poarta deschizându-se, dar știa că acum era urmărit pas cu pas de Africanus. Acesta era jocul pe care îl jucaseră în timpul lungilor săptămâni de antrenamente.

Dar coiful nu știa, iar acum coiful era încă și mai nedumerit. De ce îl aclamau? Chiar, de ce? Ah, o merita atât de puțin. Nu era deloc nevoie. Coiful a mulțumit pentru ovații cu o fluturare a sabiei sale atât de greu de controlat.

Africanus umbla furișat, cu burta aproape lipită de pământ, fiecare mișcare hotărâtă a labelor lui uriașe aducându-l mai aproape de personajul solitar, neștiutor, din centrul arenei.

Cu toate acestea, ochii goi ai coifului rămâneau fixați asupra mulțimii. Ah, ăsta era cel mai bun loc unde te puteai afla, printre cei mai subțiri și mai curtenitori oameni de pe pământ. Coiful și-a făcut cunoscută recunoștința, prin repetate înclinări înspre tribune.

Suspansul creștea cu fiecare centimetru cu care leul se apropia de victima lui. Până acum, marea majoritate a mulțimii era deja captivată de vânătoarea palpitantă ce se desfășura înaintea ochilor săi. Se auzea respirația colectivă. Însă vulnerabilitatea ieșită din comun a coifului își câștigase dragostea câtorva spectatoare mai tinere și una dintre ele nu s-a mai putut abține să nu țipe.

Coiful a părut încă și mai nedumerit. Cine? Unde? Ce?

Rufus număra secundele în minte. Acum, vocii i se alăturaseră o sută de alte strigăte de avertisment. Africanus era ghemuit la un pas în spatele lui. Trei, doi, unu… Africanus era în aer, cu ghearele lui încovoiate scoase pentru a sfâșia trupul vulnerabil din fața lui.

A, ia te uită! Coiful zărise ceva lucind în nisip. S-a aplecat ca să culeagă obiectul nevăzut de pe jos.

Rufus a simțit curentul de aer iscat când Africanus a trecut în zbor peste spatele lui, ratându-l la distanță mai mică decât jumătate din grosimea franzelelor pe care le copsese el pentru Cerialis. A auzit urletul mulțimii când leul cel mare s-a rostogolit de-a berbeleacul spre marginea arenei.

Coiful s-a întors spre partea opusă a arenei, clătinându-se uimit de toată această atenție nemeritată. Aha! Și ei îl plăceau?

Urletele s-au transformat în râsete și aplauze.

Cel de-al doilea leu și-a anunțat prezența printr-un răget.

Acum, suspansul vânătorii a fost înlocuit de fiorul urmăririi. Coiful a început să fugă într-o parte și într-alta, uneori dinaintea leilor, alteori spre unul sau altul dintre ei, dar întotdeauna evitând cumva ghearele și colții mortali, la distanță de numai câțiva centimetri. Leii răcneau de supărare; coiful își flutura sfidător lunga lui sabie.

Dar asta ce mai era? Coiful începea să dea semne de oboseală, fuga i-a devenit șovăitoare. S-a oprit.

Leii s-au oprit și ei.

Coiful s-a îndoit de mijloc, cu pieptul umflându-i-se în timp ce inspira mari cantități de aer.

Leii s-au întins pe jos, cu limbile atârnându-le din gură.

Coiful s-a îndreptat. S-a uitat înspre lei. Leii s-au uitat la el. S-a ajuns la

un acord. Urmărirea a fost reluată.

Jumătate din mulțime îi îndemna pe lei. Cealaltă jumătate îl aclama pe prostovanul din coiful uriaș. Toată lumea era fericită.

Cumva, coiful a nimerit într-un butoi deschis la un capăt. Leii au împins butoiul în jurul arenei, într-un mare cerc. Mulțimea a aclamat leii.

Acum a sosit timpul pentru sânge. Prostul din coif era mort.

Leii au răcnit triumfal, dar sunetul a fost pe dată acoperit de un tunet de copite mai puternic decât orice auzise vreodată mulțimea.

Monstrul își făcuse apariția.

Acesta era momentul pentru care Rufus petrecuse antrenându-se sute de ore, cu mușchii arzându-i de durere. Rinocerul era binecunoscut ca imprevizibil, dar Rufus descoperise că-i putea aprecia toanele exact cât era nevoie pentru a se încrede în el – practic, cele câteva secunde de neatenție de care avea nevoie. Când namila cu platoșe cenușii a trecut în goană pe lângă el, într-un nor de praf, a aruncat la pământ sabia și coiful și a sărit pe spinarea ei lată, reușind cumva să-și mențină echilibrul în timp ce monstrul se cambra și mătura cu capul sub el, gonind leii din arenă.

Cu treaba terminată, fiara cea mare și-a domolit galopul și, în cele din urmă, s-a oprit în centrul arenei cu Rufus încă ghemuit pe crupa ei. În timp ce praful se împrăștia, Rufus și-a îndreptat încet spatele, și-a înălțat brațele spre cer și s-a înclinat adânc, de la mijloc.

La început a fost o tăcere șocantă. Apoi un zumzet de conversații nedumerite. Zumzetul s-a făcut tot mai puternic cu trecerea secundelor și s-a transformat într-o explozie… de râs.

Rufus câștigase.

•

Cupido a fost primul care avea să-l felicite pe mai tânărul lui prieten la ieșirea din arenă, urmat imediat de un Fronto debordând de entuziasm.

— Am fost minunați, jubila negustorul de animale, cu chipul încrețit de zâmbet, în timp ce mintea îi calcula posibilitățile de profit viitor. Am să organizez următoarea reprezentație peste exact două săptămâni. O vom face un stimulent pentru evenimentul principal. În definitiv, mulțimea are să vrea să vadă sânge adevărat la un moment dat. Vom juca pe toate arenele din Roma, iar după ce toată lumea din oraș o va fi văzut, pornim în turneu. Deja văd…

— Eu nu mai ies acolo încă o dată.

Fronto a rămas fără aer.

— Dar mulțimea, banii… dar…

S-a oprit șovăind.

Rufus s-a întors spre Cupido.

— Nu pot să mai ies acolo încă o dată.

Cupido a dat din cap cu blândețe. El, dintre toți oamenii, înțelegea ce spunea Rufus. Pentru unii, uralele mulțimii erau ca un drog. Valurile de ovații care se revărsau din tribune îi vrăjeau, iar când ieșeau împleticindu-se din arenă nu mai trăiau decât pentru următoarea reprezentație, deși știau că putea fi cea de pe urmă. Dar altora, zidul de zgomot le îngheța sângele în vene și le zdruncina nervii. Dacă acești oameni erau gladiatori, cu siguranță mureau, având reacțiile încetinite în aceeași măsură în care cele ale celorlalți căpătau o viteză incredibilă. Dacă li se dădea posibilitatea de alegere, ca lui Rufus, nu se mai întorceau niciodată. Rufus își folosise și ultima fărâmă de curaj pentru a-și da reprezentația în fața mulțimii. Nu-i mai rămăsese nimic de dat.

Rufus s-a întors spre Fronto, care rămăsese cu gura căscată.

— N-am să mă mai întorc acolo, a repetat el. Dar pot să antrenez oameni care o vor face.

— Ce?

Cuvântul a sunat ca un cârâit sufocat și Fronto l-a apucat dramatic de piept.

— Tu încerci să mă ucizi, băiete?

— Am să dresez animalele noastre ca să lucreze cu atleți și clovni care știu cum să facă mulțimea fericită, mult mai bine decât aș putea-o eu face vreodată. Și ai dreptate, trebuie să mergem în turneu. Când romanii au să considere că au văzut tot ce avem noi de oferit, vom reveni cu o reprezentație mai mare și mai bună. Putem folosi alte animale, alte combinații. Nu putem da greș.

Pe obrajii lui Fronto au început să se prelingă lacrimi, care i se pierdeau în barbă. L-a strâns pe Rufus la piept.

— Îmi ești ca un fiu. Am știut întotdeauna că mă pot încrede în tine. Vino să discutăm asta mai în amănunt, la un pahar de vin.

Au plecat lăsându-l pe Cupido în întuneric. Pe buzele gladiatorului a fluturat ceea ce ar fi putut fi un zâmbet.

•

S-a vădit că Rufus avea dreptate. Celebritatea lor inițială s-a dovedit a fi o atracție puternică și furnizorii de amuzament s-au bulucit la menajerie ca

să ceară de lucru. Rufus antrena omul și animalul, însă cine nu se ridica la înălțimea cerințelor era repede dat deoparte. Curând, leilor li s-au alăturat în arenă alte feline mari, chiar și urși, dar rinocerul era întotdeauna cel care atrăgea cele mai multe ovații. Numai cei mai curajoși se aruncau pe spinarea lată, pentru a scăpa de dinții și ghearele vânătorilor.

Erau plini de succes, dar faima lor nu a egalat-o niciodată pe cea a lui Cupido, a cărui reputație creștea cu fiecare adversar pe care îl ucidea. Și a ucis mulți, mai cu seamă în timpul marilor jocuri ținute în memoria împăratului Tiberius, care a murit în acel an, cel de-al douăzeci și treilea al domniei sale. Jocurile au fost sponsorizate de moștenitorii săi – strănepotul lui de frate, Gaius, și propriul lui nepot și tiz, Tiberius Gemellus.

• Capitolul VIII

Gaius Caesar Augustus Germanicus studia perspectiva oferită de marea fereastră încadrată de coloane, ce dădea înspre Casa Vestalelor. S-a întrebat în treacăt ce făceau ele acolo, în afară de a păstra flacăra aprinsă. Ar fi fost interesant de aflat. Privirea i-a trecut peste fațada susținută de arce a venerabilei Basilica Aemilia, peste zidurile Forului lui Augustus și peste domul octogonal al Templului lui Marte și, în continuare, peste vilele și locuințele grandioase, până la câmpia de teracotă a acoperișurilor ascuțite, care mascau zonele mizere și gropile de gunoaie și de canal ale Subarei, la fel ca o pătură ce acoperă rănile de pe picioarele unui lepros. Câți ani trecuseră de când fondase Romulus acest oraș? Ar trebui să știe, dar data îi scăpa. Acum totul îi aparținea lui. Sau aproape totul.

S-a întors cu fața spre celălalt bărbat din încăpere.

— Bine spus, Tiberius; ai înțelepciunea bunicului tău. Trebuie să ne concentrăm asupra chestiunilor interne care apasă asupra poporului, înainte să ne angrenăm în marile proiecte de construcție pe care le-am plănuit eu. Arcul închinat memoriei mamei mele poate să mai aștepte până ce vom fi construit noul sistem de apeducte despre care am discutat.

I-a zâmbit vărului său. Tiberius Iulius Caesar Nero Gemellus era, într-adevăr, un tânăr arătos. De asemenea, inteligent și unul dintre cei mai elocvenți oratori care făceau onoare tribunei Senatului. Fuseseră prieteni încă de când fratele bunicului său – bunicul lui Gemellus, împăratul Tiberius – i-a luat pe amândoi în palatul său de la Capri; s-au jucat împreună, s-au bătut între ei și au înotat împreună; amândurora le-a fost predată arta oratoriei și a dialecticii și au primit bătaie amândoi când nu au reușit să fie convingători. A fost geniul împăratului de a le ghici talentele individuale care, în cazul comoștenitorilor săi, aveau să se completeze unele pe celelalte pentru a crea o Romă mai măreață decât fusese vreodată până atunci. Învățaseră cum să guverneze.

Totul mersese foarte bine. În șase luni, ei realizaseră mai multe decât realizase bătrânul împărat în ultimii zece ani ai domniei sale. Și *puterea*. Gaius cunoscuse dintotdeauna puterea, dar asta era cu totul altfel. Puterea de a face orice. Puterea de a mătura din cale lumescul și comunul. Puterea de a decide viața și moartea. Atât de multă putere, încât o putea simți

alergându-i prin vene ca un elixir, golindu-i mintea și umplându-i-o până la refuz cu planuri, scheme și idei.

Strălucirea tuturor acestora l-a făcut iarăși să zâmbească.

Vărul lui i-a întors zâmbetul.

Păcat că trebuia să moară.

•

La sfârșitul primăverii anului care a urmat, Rufus a pornit cu trupa lui într-un turneu prin sud, dând reprezentații într-un număr de amfiteatre de proastă calitate, înaintea unei audiențe de și mai proastă calitate. Dar Fronto i-a trimis vorbă despre progresele și succesul lui Cupido.

Rufus s-a bucurat să primească scrisorile, însă conținutul lor, deși vorbea despre victorii obținute, sânge vărsat și supraviețuire în ciuda șanselor slabe, îi făcea prea puțină plăcere. Și-a amintit ziua în care își certase prietenul pentru că nu-și aprecia talentul, dar și cicatricele mentale pe care le scosese la iveală.

Pe măsură ce turneul mergea înainte, depeșele înregistrau o notă îngrijorătoare. Victoriile au continuat, dar Fronto, în felul lui ocolit, a făcut aluzie la diverse piedici puse în calea favoritului mulțimii – la prezența neplăcerii în sferele înalte și a pericolului, nu doar în arenă.

Fronto a călătorit în sud la începutul lui iulie, pentru a-l întâlni pe Rufus în înfloritorul oraș Pompei, un port prosper în golful Neapole. Pompei era așternut la poalele unui munte mare, acoperit de podgorii și livezi de măslini și avea un amfiteatru frumos. Rufus fusese surprins să descopere că cetățenii săi aveau aproape același nivel cultural precum cei ai Romei. Cei mai bogați dintre pompeieni aveau vile somptuoase, cu vedere asupra întregului oraș de pe colinele de la poalele muntelui, dar Rufus a fost găzduit într-un fost *hospitium*, pe care autoritățile orașului îl foloseau pentru cazarea diferitelor trupe de comedianți aflate în vizită. În mod evident, Fronto era prea cu nasul pe sus pentru a locui într-un asemenea mediu umil, așa că s-a dus la casa vărului lui, Marcus Lucretius Fronto – o locuință mică, dar destul de frumoasă, care avea fațada înspre o alee largă ce provenea dintr-una din străzile principale.

Un sclav al casei l-a condus pe Rufus în atrium, prin niște uși duble, largi. Era o parte a casei mică, dar luminoasă, care dădea direct în *tablinum*, și Rufus nu și-a mai putut lua ochii de la picturile excepționale care acopereau pereții încăperii.

Într-una dintre acestea era pictat un zeu sculptural, într-o togă de cel mai

strălucitor albastru-azuriu și purtând un coif auriu cu o creastă cu pene de vultur, care stătea deasupra unei frumoase zeițe cu păr negru, într-o rochie de un turcoaz vibrant. Rufus s-a gândit că trebuia să fie o scenă de nuntă, deoarece cuplul era înconjurat de o suită ce poseda veșminte la fel de elaborate. Încă se mai holba din atrium când în încăpere a intrat Fronto, cu pas măsurat.

L-a observat pe Rufus studiind picturile.

— Nu-s rele, ai? Bătrânul Lucretius o duce bine. Cine ar fi crezut ca un loc atât de lipsit de importanță să fie o asemenea mină de aur? N-am face rău să mai stăm aici pentru o vreme, ce zici?

Rufus a fost surprins; itinerariul fusese fixat cu luni de zile înainte. Ultima scrisoare a lui Fronto sugerase chiar că s-ar fi putut să scurteze turneul pentru a se întoarce la Roma și a scoate niște bani din revigorarea jocurilor, sub conducerea moștenitorilor lui Tiberius.

— Noile numere sunt aproape gata. Interpreții sunt în cea mai bună formă posibilă. Este timpul să li se dea șansa de a arăta ce pot pe o scenă mai mare. Ai spus tu singur că nu a fost niciodată un timp mai potrivit pentru a te ocupa de afacerea distracțiilor.

Fronto a tras aer pe nări și și-a trecut mâna prin barbă.

— Da, este adevărat că am spus asta. Dar lucrurile s-au schimbat în Roma.

— Ce vrei să spui? Credeam că lui Gaius Germanicus și vărului lui le plac jocurile.

— A, da, Gaius adoră jocurile, nimeni nu le iubește mai mult decât el. Roma este un mare spectacol, zi și noapte, iar mulțimea îl iubește pentru asta. Problema este genul de jocuri. Tânărul Tiberius a dispărut, apropo.

— A dispărut?

— Se pare că bunicul lui a contat pe faptul că el va fi în stare să mai domolească entuziasmul mai aprins al lui Gaius. Trebuie să fi fost convins că-i face o onoare băiatului numindu-l comoștenitor, dar tot ce a reușit să facă a fost să-i semneze condamnarea la moarte.

Rufus a stat pe gânduri un moment.

— Nu văd de ce asta poate fi o problemă. Noi nu suntem decât oameni de afaceri. Ce pățesc prinții și regii nu ne privește pe noi.

— Nu fi atât de naiv, Rufus. Tot ce afectează jocurile ne afectează și pe noi. Gaius a schimbat totul. În primele câteva luni, oamenii l-au iubit. Atunci când a sosit la Roma, de la Misenum, i-au aruncat flori la picioare și

au făcut sacrificii pentru el. Iar el este deștept. A ordonat o paradă a gărzii pretoriene, cu intrare plătită, și le-a dat acestora banii pe care li-i datora Tiberius. O mie de sesterți fiecăruia, se spune. Așa că acum niciun tânăr comandant legionar ambițios nu mai poate să se ducă la ușa din dos și să-l dea afară, fără o bătălie majoră.

Rufus s-a încruntat.

— Și de ce ar trebui ca ceva din toate astea să ne schimbe nouă planurile? Spui că-i plac jocurile? Atunci, să-i dăm noi niște jocuri cum n-a mai văzut niciodată. N-ai văzut ultimele giumbușlucuri ale lui Marcus. El…

— Tu nu asculți? l-a întrerupt Fronto. Jocurile pe care le știi tu s-au dus. Cu Gaius nu mai există niciun fel de actorie. S-a terminat cu omuleți care fug de o pereche de lei dresați, sunt mâncați și după aia apar iarăși în aplauze tunătoare. Cu Gaius nu mai este decât sânge – sânge adevărat. Aruncă infirmi și bătrâni împotriva celor mai faimoși gladiatori din Roma și râde la vederea măcelului. Trimite cavaleri romani din cele mai nobile familii – care nu ar ridica niciodată sabia cu mânie – împotriva celor mai bune echipe ale sale de luptători și râde de ei în timp ce mor. Arena nu a mai văzut un asemenea carnagiu din zilele lui Cezar.

Rufus și-a amintit de scrisori.

— Cupido? Mi-ai scris că Cupido a obținut multe victorii. Că este mult mai faimos acum decât înainte. Dar Cupido pe care îl știu eu nu ar participa niciodată la ceea ce îmi expui tu. Are prea multă onoare.

— Ești un prost, Rufus, a spus Fronto, dar tonul lui era blând. Cupido este sclav. Orice onoare va fi avut, a lăsat-o în urmă, în cenușa casei lui, în ziua în care a fost prins. Luptă cu cine i se spune să se lupte, dar…

— Dar?

Fronto a ridicat din umeri.

— Cupido este și el un prost. Ar fi putut fi unul dintre favoriții împăratului. Tot ce ar fi avut de făcut era să facă ce știe el cel mai bine: să ucidă și să ucidă cu eleganță. Dar nu Cupido. Când i-au trimis pe bătrâni împotriva lui, ar fi trebuit să se joace cu ei ca șoarecele cu pisica, să-l distreze pe Gaius și banda lui de lingăi. În loc de asta, i-a ignorat. Idiotul idioților a stat alături, încordându-și mușchii și făcându-și exercițiile, și a lăsat uciderea în seama novicilor. Mulțimea a găsit asta extrem de amuzant, dar Gaius a considerat că spectatorii au râs de el… Ca să-l pedepsească, Gaius a aranjat ca Cupido să fie nevoit să lupte împotriva a șase dintre nobilii pe care i-a distrus de când a luat puterea. Trebuie să-și fi făcut

socoteala că până și niște brute aristocrate au să-l înfrunte într-un mod demn de urmărit. Și ce face băiatul nostru? Dă o reprezentație. A trecut prin ei ca un vârtej. Tăiat, străpuns, înjunghiat. N-au avut nici măcar timp să pareze. Trebuie să fi durat cinci minute, cu totul. Când s-a terminat, Gaius a trebuit să se ridice în picioare și să aplaude cu toți ceilalți, altfel ar fi arătat ridicol. Gaius nu are să i-o ierte ușor lui Cupido, iar asta nu este bine.

Rufus s-a gândit la durerea pe care o văzuse înapoia cenușiului de furtună al ochilor lui Cupido și la demonii lăuntrici pe care îi simțise.

— Trebuie să fie ceva cu care să-l poți ajuta.

Fronto a clătinat din cap.

— Singura persoană care îl poate ajuta pe Cupido este Cupido însuși. Acum însă trebuie să ne întoarcem la treabă. Există un lucru care lucrează în favoarea noastră. Gaius a decis că vechiul Taurus este demodat. Se pare că le-a spus oamenilor lui că nu are să se mai întoarcă niciodată acolo. Împăratul nu este singurul care poate organiza jocuri. Încă mai avem prieteni în oraș care să ne sprijine. O să supraviețuim.

Așa că s-au întors la Roma, unde cetățenii începuseră să-și numească tânărul împărat cu un nou nume.

Caligula.

• Capitolul IX

S-a studiat atent în marea oglindă din argint lustruit. Da, în mod cert, îi mai apăruse încă o cută pe frunte. Și îi era părul ceva mai rar în față? Și-a întors capul pentru a și-l examina din alt unghi, dar era greu de spus. I-a făcut sclavului un semn cu mâna, cum că putea pleca, și și-a îndreptat atenția către cei doi bărbați care stăteau în picioare, intimidați, în mijlocul încăperii.

De o parte și de alta a feței nigerianului, sudoarea curgea în pârâiașe ce izvorau de la linia părului, imediat din fața urechilor lui cărnoase. Cum de se îngrășase omul ăsta atât de mult? Bărbia îi făcea mai multe cute suprapuse, care îi atârnau peste piept, și nici chiar toga scumpă nu reușea să-i ascundă enormul colac de grăsime din jurul burții. Consul al Romei? Hipopotamul Romei, mai degrabă.

Cel puțin Proculus arăta ca un roman. Trăsăturile puternice și nasul lung, acvilin, vorbeau despre un lung șir de strămoși ce se întindea înapoi prin secole. Ce păcat că nu avea și capacități pe măsura sângelui din vene.

Totul păruse atât de simplu la început. Să scape de vărul lui, și toate lucrurile aveau să se așeze la locurile lor. Gata cu obstacolele din calea mărețului său plan. Dar totul se dăduse peste cap. Din cauza Senatului, desigur.

— Nu v-am chemat aici ca să-mi spuneți ce nu puteți face, Nigrinus, ci ca să-mi arătați că sunteți în stare să vă îndepliniți partea de înțelegere. V-am sprijinit pe amândoi pentru consulat, tocmai pentru că ați promis că puteți ține în frâu Senatul. Acum descopăr că același Senat îmi pune din nou piedici.

Încerca să-și păstreze vocea egală. Știa că avea un ton insolent când se enerva, dar era dificil să-ți păstrezi cumpătul când aveai de-a face cu proștii.

— Dar Caesar, este vorba despre costuri. Dacă era un singur palat, nu zece… iar arcul pentru comemorarea mamei tale este de o mărime nemaiîntâlnită. Este admirabilă generozitatea ta față de cei ajunși pe drumuri din cauza incendiilor, dar ea nu poate fi susținută. Marile jocuri pe care le sponsorizezi ne ruinează. Nu mai putem stoarce nicio para de la Senat.

Proculus era pus pe critici aspre astăzi. Era limpede că nu-i plăcea să i se

aducă aminte că cineva îi cumpărase funcția.

Durerea de cap îi revenea. Uneori simțea că îi crapă creierul în două. Avea să fie nevoit să îi ceară Agrippinei niște poțiune de-a ei – asta ar rezolva problema – cu toate că ultima dată nu fusese la fel de eficientă ca de obicei; într-adevăr, îl făcuse să se simtă puțin ciudat. S-a frecat la tâmple, încercând să-și ostoiască durerea ce devenea tot mai aprigă.

— Așadar, să creadă Roma că nu îmi plâng mama? Că nu am voința de a termina templul în onoarea divinului Augustus, la ora actuală doar o groapă în pământ, în care încă nici măcar o cărămidă nu s-a așezat peste alta? Sunt sortit să intru în istorie ca un coate-goale? Nu! Vei găsi o cale, Proculus, sau nu vei mai fi consul, pentru că vei rămâne fără cap. Dacă îmi trebuie un înlocuitor, am să-mi găsesc unul în grajdurile imperiale. Armăsarul meu, Incitatus, ar putea face o treabă la fel de bună ca oricare dintre voi doi. Afară!

Nu era deloc cinstit. Toate astea îl înnebuneau, iar mulțimea dădea semne de agitație. Jocurile nu păreau s-o mai mulțumească. Organizatorii vor trebui să prezinte ceva cu adevărat spectaculos. Ceva diferit. Avea atât de multe de făcut. Avea nevoie de banii aceștia. Proscrisese zeci de aristocrați și le confiscase averile. Mai erau încă destui ca ei, dar pușcăriile erau deja pline până la refuz. Dar dacă…? Ideea i-a venit ca un fulger de la Jupiter. Sigur că da – era perfect. Și rezolva două probleme; avea să golească pușcăriile și să distreze mulțimea în același timp.

•

Prima lor reprezentație înapoi la Taurus a fost ca o întoarcere acasă pentru Rufus. Vechiul amfiteatru a fost mai puțin de jumătate plin, dar știrea s-a răspândit repede printre cei care voiau deopotrivă să se distreze și să fie șocați, așa că mulțimea a revenit curând.

Dar afacerea lui Fronto nu putea supraviețui de pe urma unei singure reprezentații. El era negustor de animale și, sub Caligula, niciodată nu erau destule animale.

— Deja nu mai este o chestiune de a decide cui să-mi vând animalele, s-a plâns Fronto. Achizitorii împăratului sunt pretutindeni. Vin la fermă cu cinci-șase gărzi, spun „îl vreau pe ăsta, pe ăsta și pe ăsta” și se duc fără să mai spună niciun alt cuvânt. Nu că mă plâng: împăratul oferă cele mai bune prețuri. Vreau să duci leul cel mare, cu coamă neagră – nu Africanus, celălalt – și doi leoparzi și ghepardul ăla pe jumătate șchiop la noua arenă din apropierea barăcilor pretorienilor. Au să fie folosiți într-un mare

spectacol pe care l-a plănuit împăratul. S-ar putea să-ți vezi și prietenul, pe Cupido – este și el pe același afiș.

Când a ajuns la arenă, Rufus l-a recunoscut pe Sabatis și pe alții câțiva de la școala lui Cupido, care pregăteau arme și armuri, dar gladiatorul era absent, așa că s-a decis să se întoarcă ziua următoare. L-a abordat pe unul dintre îngrijitorii de animale și și-a oferit serviciile. De când cu unica lui apariție în arenă, Rufus își câștigase un statut apropiat de cel al unei celebrități printre îngrijitorii și oamenii de curățenie care hrăneau și aveau grijă de animalele pentru arenă, iar omul s-a bucurat să aibă ajutorul lui.

Când s-a prezentat la lucru în dimineața următoare, a fost surprins să găsească multe dintre cuști pline cu un amestec zdrențăros de prizonieri, pe jumătate morți de foame și înspăimântați.

— Ăștia sunt *noxii*, criminali condamnați. Împăratul a hotărât că trebuie să fie executați în arenă, pentru ca moartea lor să poată fi văzută de populație, l-a lămurit îngrijitorul de animale. Cei mai mulți sunt scursură, de cea mai ordinară speță, dar am auzit că unii dintre ei sunt cavaleri care au uneltit împotriva împăratului. Are să vină aici, să-i vadă murind.

Spectacolul nu a început imediat și Rufus l-a căutat pe Cupido înainte să-și înceapă pregătirile. Gladiatorul cel blond stătea împreună cu alți membri ai școlii sale, dar s-a ridicat când l-a văzut pe Rufus apropiindu-se, și cei doi au pornit-o împreună spre intrarea principală, de unde s-au uitat cum se umpleau tribunele.

— Uită-te la ei, a spus Cupido cu vocea plină de dispreț. Sunt ca oile. N-au să se clintească de pe locurile lor toată ziua, nici ca să se ducă să urineze, ca nu cumva altcineva să le fure prețiosul loc sau să scape vreun moment din vărsarea de sânge.

Rufus și-a studiat prietenul, cum stăteau în umbra portalului. Lumina care pătrundea din arenă îi crea pe alocuri umbre pe chipul frumos, făcându-l să pară mult mai bătrân decât era de fapt. O umbră întunecată în jurul ochilor sugera nopțile petrecute uitându-se în întuneric și așteptând somnul care nu mai venea.

— Fronto îmi spune că ești mai faimos ca oricând, a spus el lejer, încercând să schimbe atmosfera. Dar spune că ești atât de gras de trai bun, încât în curând au să te transporte într-un căruț.

Cupido s-a uitat la Rufus și a înălțat o sprânceană blondă.

— Iar mie îmi spune că tu ești încă și mai faimos decât mine, dar numai în acele locuri unde oamenii se îmbăiază doar de două ori pe an și nu au

avut niciodată privilegiul de a vedea vreo reprezentație ca lumea.

Rufus a izbucnit în râs.

— Da, Fronto este la fel de mincinos ca întotdeauna.

Rufus i-a spus gladiatorului despre călătoriile sale și despre locurile pe care le văzuse, despre marile triumfuri în micile arene și despre felul în care trupa se perfecționase și putea oferi un spectacol demn de cele mai rafinate amfiteatre ale Romei.

— Dar acum se pare că nu suntem doriți. Împăratul, se pare, este interesat de sânge, nu de amuzament.

— A spus Fronto asta?

— Da. A vrut să rămânem în Pompei. Se teme că animalele dresate au să fie forțate să lupte iarăși pe viață și pe moarte.

— Cred că greșește. Este adevărat că nu va fi niciodată destul sânge pentru a astâmpăra setea împăratului, dar Caligula devorează arta și spectacolul sub orice formă. Se înconjoară de actori și cântăreți, ca și de gladiatori care îi fac pe plac, și petrece la teatru la fel de mult timp ca și în arenă. A da o reprezentație înaintea lui ar fi un risc, dar aprecierea împăratului poate fi un bun de foarte mare preț.

— Dar tu, Cupido, ai câștigat aprecierea împăratului?

Cupido a ridicat din umeri.

— Poate găsi pe altcineva ca să ucidă bărbile cărunte și băieții care abia au început să poarte toga. Sunt destui oameni dispuși s-o facă pentru el.

— Fronto spune că ești un prost pentru că te pui cu împăratul.

— Ce știe despre arenă un escroc grăsan, care pute ca un bivol? i-a întors-o Cupido pe loc. Eu, și fiecare dintre cei la fel cu mine, ne confruntăm cu moartea de fiecare dată când ieșim pe ușile astea. Cei dintre noi care supraviețuiesc o fac prin propriul lor merit. El chiar crede că altcineva decât zeii poate face ca arena să fie mai periculoasă decât este deja?

— Probabil că tu ai dreptate, iar el greșește, Cupido, a recunoscut Rufus. Dar nu mi-ai spus tu întotdeauna că cel mai bun mod de a supraviețui este de a menține riscul la minim ori de câte ori poți controla acel risc? A-i face plăcere împăratului stă în puterea ta, așa că cel puțin ia asta în considerare.

Gladiatorul a dat din cap cu îndărătnicie.

— Uneori, mândria unui om, chiar și mândria unui sclav, trebuie să hotărască între ce ar trebui să facă și ce trebuie să facă. În trecut, trebuia să lupt pentru a supraviețui, deoarece oamenii cu care mă confruntam erau toți

în stare să mă ucidă. De la moartea lui Tiberius, am devenit mai puțin un luptător și mai mult un călău. Când intru în arenă astăzi, am de făcut o alegere și am să fac acea alegere numai atunci când am să-mi văd adversarii. Am să îmi asum acea decizie și la fel va trebui s-o facă și împăratul.

Mai târziu, când a verificat rampele și porțile, Rufus a observat ceva mișcare la țarcurile cu criminali captivi. Gărzile separau cinci sau șase prizonieri, din când în când, și-i trimiteau în grupuri, deasupra, în arenă. Oamenii încătușați se rugau și cerșeau îndurare. Rufus a văzut cum un supraveghetor a rotit un ciomag cu țepi, smulgând un urlet de durere din partea celor pe care-i avea în seamă. Numeroși prizonieri aveau deja urme de lovituri, cu sângele șiroind din rănile deschise. Când prima tranșă de oameni a fost forțată să înainteze, a sosit ordinul să fie eliberați leii.

Țipetele erau de neîndurat, chiar și în adâncul măruntaielor arenei.

Rufus văzuse și auzise oameni murind, dar sunetul care i-a ajuns acum la urechi nu semăna cu nimic din ce ieșise vreodată din vreun gâtlej omenesc. Nu era numai intensitatea, care vorbea despre durerea insuportabilă și oroarea inimaginabilă, ci și durata acelui chin care îi încleșta inima ca un pumn de fier. Părea imposibil ca cineva să mențină un asemenea sunet pentru atât de mult timp.

O oră mai târziu, cu simțurile amorțite, țipetele pătrunzătoare ale oamenilor murind în chinuri nespuse încă îi mai răsunau în urechi. Selecția din cuști a continuat, dar acum nu mai erau suspine. Nici rugăminți. Aceștia erau oameni fără speranță. Știau ce îi așteaptă, dar nu făceau nicio mișcare de scăpare. Era ca și cum mințile lor toropite nu ar mai fi putut prelucra ceea ce le stătea înainte și se închiseseră față de lume.

Dar nu exista niciun refugiu pentru Rufus. Mintea lui nu se putea închide față de țipete și credea cu toată tăria că avea să înnebunească dacă nu ieșea afară din întuneric. Nu mai putea suporta deloc. A luat-o, împleticindu-se, în sus pe scări și pe coridoare către ușa în pragul căreia stătuse cu Cupido, ceva mai devreme. Imaginea care i s-a înfățișat privirilor a fost una pe care nu avea să o mai uite niciodată.

Arena semăna cu un abator.

Vreo zece lei, leoparzi și gheparzi se ospătau din cadavrele prăzii lor, dar Rufus a văzut că felinele erau aproape sătule de banchetul cu carne de om. Mișcările le erau leneșe și mestecau carnea și oasele mecanic, parcă mai degrabă din obișnuință decât din dorință.

S-a întors ca să se îndepărteze, când ultima tranșă de prizonieri a fost condusă spre soarta ce le fusese hărăzită, dar privirea i-a fost atrasă de personajul înveșmântat în purpură, care se mișca măsurat pe un tron înconjurat de gărzile sale, ce stăteau pregătite să intervină. Chiar și din cealaltă parte a arenei, Rufus și-a dat seama că împăratul Caligula era o figură impozantă, mai înalt cu jumătate de cap decât oricine din mulțimea care îl înconjura. A simțit de asemenea și ceva care l-a uimit: acest om, care se uitase cum o sută de condamnați captivi erau sfâșiați de fiare sălbatice dintr-un capriciu al său, era plictisit. Nu încăpea nicio îndoială. Tânărul împărat a căscat. Și-a privit degetele atent îngrijite. A schimbat câteva cuvinte fără importanță cu senatorul așezat în stânga lui. Chiar și atunci când țipetele au reînceput, abia dacă și-a ridicat privirile ca să vadă ce se întâmpla.

Dar distracția avea un efect opus asupra mulțimii care îl înconjura. Oamenii își pierdeau respirația la sunetul oaselor care se sfărâmau. Urlau de încântare când carnea era sfâșiată. Râdeau când țipetele se făceau mai ascuțite decât înainte. În timpul lui Tiberius, acești entuziaști văzuseră zeci de oameni murind în arenă, în lupte om la om sau chiar în mari bătălii. Însă acest împărat le dăduse ceva ce nici măcar ei nu mai văzuseră vreodată: sacrificii umane la scară mare.

În cele din urmă, țipetele au încetat. Fiarele au fost gonite afară din arenă și, alb la față, Rufus s-a alăturat celorlalți muncitori în oribila sarcină de a curăța arena de resturile de carne umană. A respirat pe gură în încercarea de a evita duhoarea de canal a sute de măruntaie eviscerate, dar gâtlejul i se umplea de lichid care ardea când își imagina că ar putea gusta mizeria care umplea aerul în jurul lui. Își abătea privirile de la rămășițele împrăștiate peste tot, dar mintea lui, chiar împotrivindu-se, identifica fiecare bucățică de carne lipsită de viață, care îi mânjea degetele.

Când treaba a fost terminată, peste sângele adunat în băltoace pe pământul bătătorit a fost turnat nisip proaspăt, nu pentru a masca ce avusese loc acolo, ci pentru a se asigura că noii actori, care urmau în oribila dramă ce fusese plănuită pentru împărat, aveau pământ ferm sub picioare, să-și poată arăta toată îndemânarea de a ucide.

Gladiatorii.

Rufus a trecut în revistă oamenii din școala lui Cupido, pe măsură ce aceștia intrau cu pas iute în arenă. Sabatis, cel cu umeri de taur, cu armura sa distinctă din zale și chipul acoperit de un coif de *murmillo* cu creastă în

formă de coadă de pește. Flamma, sirianul sulițaș, veteran al unei mulțimi de meciuri, care lupta într-un coif din bronz fără vizor – un model care nu mai era la modă de un deceniu. Micul Niger, *retiarius*, cu o plasă într-o mână și cu un trident în cealaltă, și, în cele din urmă, însuși gladiatorul cel aurit.

Cupido era magnific. Chiar dacă simțea greutatea așteptărilor, faptul era ascuns în spatele măștii aurii și nicio urmă de îngrijorare nu se vedea, așa cum pășea elastic de-a curmezișul podelei acoperite cu nisip. Lupta fără armură, dar razele soarelui puternic reflectate din mușchii lui unși cu ulei îi dădeau o înfățișare mai importantă decât a celorlalți, în platoșele lor metalice. S-a oprit în centrul arenei, cu capul ridicat înapoia măștii aurite și cu sabia lui cea lungă, ținută ferm în mâna stângă. Arăta ce era. O mașină de ucis.

Dar, se întreba Rufus, oare Cupido avea să ucidă astăzi?

• Capitolul X

Pe o ușă deschisă exact în partea opusă locului în care se afla Rufus a țâșnit în arenă o falangă de gladiatori în perechi perfecte, care s-au întors cu fața înspre împărat. Rufus i-a numărat fără să-i vină să creadă: opt, zece, în fine, paisprezece… Cupido și luptătorii lui erau cu mult depășiți ca număr.

Îmbrăcați în armurile din piele și cu coifurile cu creste de grifon ale infanteriei ușoare trace, dușmanii erau toți de aceeași înălțime și construcție, de parcă fuseseră aleși pentru un echipaj de care de luptă. Cu toții, în același timp, au pus un genunchi la pământ și au răcnit: „*Ave, Caesar, morituri te salutant*."

Grupul lui Cupido a rămas în tăcere, singurul sunet ce venea dinspre ei fiind clincănitul metalic al armurii de zale a lui Sabatis, atunci când acesta și-a ajustat-o la umăr.

Caligula trebuie să fi fost ofensat de această demonstrație de sfidare, dar a lăsat să se vadă doar un zâmbet subțire și a făcut un semn moale cu mâna înspre crainicul arenei, care a declarat cu glas tare:

— Să înceapă lupta.

Fără ca mulțimea să o știe, împăratul hotărâse că aceasta nu avea să fie defel o prezentare normală a armelor. În încăperea de înarmare, lui Meneandru – conducătorul luptătorilor traci – îi fusese trimis un mesaj secret: „Dați fiecare lovitură astfel încât să provoace cea mai mare durere și mutilare. Cupido va plăti pentru insulta adusă împăratului sau vei plăti chiar tu."

Astăzi nu avea să fie nicio moarte rapidă.

Cele două coloane de traci s-au deplasat rapid pentru a forma un singur cerc împrejurul adversarilor, dar pe măsură ce minutele treceau, devenea tot mai limpede că strategia lui Meneandru avea să fie mult mai dificil de pus în aplicare decât anticipase el. Gladiatorii lui Cupido luptau spate la spate, fiecare acoperind partea cea mai slabă a celuilalt. Orice încercare de a-i despărți prin atacuri înșelătoare sau manevre de rupere a flancurilor nu-i făcea decât să se apropie și mai mult.

La o comandă scurtă, doi traci din părți opuse ale cercului s-au repezit direct la grupul lui Cupido. Dacă loveau pozițiile acoperite de Cupido sau Flamma, sulițașul, impulsul lor ar fi făcut ca scopul lui Meneandru să fie

atins: să spargă micul grup și să-i lase descoperiți pe fiecare în parte. Dar cu o schimbare de picior, cei care i-au înfruntat au fost Niger și Sabatis.

Retiarus și-a azvârlit plasa cu o fulgerare a încheieturii pumnului și primul trac a căzut întinzându-i-se la picioare. Cu o singură mișcare, Niger i-a înfipt acestuia tridentul în beregată, și-a recuperat plasa și și-a reluat poziția, cu fața înspre inamic. În același moment, Sabatis l-a izbit cu scutul în plină față pe atacatorul ce se aruncase asupra lui, făcându-i vânt înapoi. Cu o singură împunsătură a străpuns cu *gladius*-ul său burta descoperită a gladiatorului care se dezechilibrase și l-a lăsat zvârcolindu-se în praf, sângele țâșnind ca vinul prin spărtura din pielea de capră tăbăcită.

Mulțimea a urlat cuprinsă de admirație, iar șirul împuținat al tracilor s-a retras pe pozițiile inițiale. Meneandru și-a aruncat privirile înspre tribuna de unde Caligula privea cu răceală și a simțit un fior de moarte coborându-i pe șira spinării.

Rufus a văzut ezitarea conducătorului trac și a știut că și Cupido, care trăia sau murea prin instincte, trebuia s-o fi simțit la rândul lui. Dar cei patru încă se confruntau cu ceilalți doisprezece.

Meneandru știa de acum că atacurile individuale nu aveau să ducă decât la un șir lent de pierderi și sporirea nemulțumirii împăratului. Trebuia să joace totul pe o carte, folosind avantajul numeric.

— Formați rânduri, a ordonat el.

Cercul tracilor s-a transformat în două rânduri, cu scuturile dreptunghiulare strâns lipite unele de altele. Meneandru s-a plasat pe poziție în capătul din stânga al primei linii și a strigat:

— Înainte!

Rufus și-a dat seama că formația strâns unită adoptată de Cupido și gladiatorii săi nu avea să îi protejeze împotriva tacticii clasice de luptă a legiunii. Când cele două linii aveau să ajungă la micul grup, aveau să se plieze pe flancurile acestuia și, în timp ce linia din față avea să le pună la încercare apărarea și să provoace pierderi, cea de-a doua avea să exploateze orice loc lăsat fără apărare. Cupido avea să fie copleșit.

Cupido știuse că acest moment avea să vină. Sperase să fie în stare să provoace mai multe pierderi în rândurile tracilor, poate chiar să-l fi scos din luptă pe Meneandru însuși, înainte de a fi forțat să schimbe tactica, dar nu a fost să fie.

— Flamma, a spus el în șoaptă.

Sirianul a dat aproape imperceptibil din cap, în semn că ascultă.

— Așteaptă până când dau ordinul de împrăștiere. Are să fie un moment de confuzie. Unul, poate chiar doi, au să-ți ofere o deschidere. Țintește jos. Vreau să-i aud cum își strigă mamele.

Cupido a așteptat până când liniile care se apropiau erau la depărtare de mai puțin de zece pași și a dat comanda:

— Rupeți formația!

Imediat, grupul lor compact s-a despărțit în două, cu Sabatis și Niger luând-o spre stânga, uriașul *murmillo* luând poziție imediat dincolo de flancul liniei trace, iar Cupido luând-o spre dreapta pentru a face la fel. După cum prevăzuse Cupido, pentru un moment, Meneandru și oamenii săi nu au știut cum să reacționeze. Rândurile s-au oprit pe loc, nefiind sigure cum să reacționeze la această amenințare din ambele flancuri.

Fracțiunea de secundă de confuzie a fost îndeajuns pentru Flamma, care a rămas drept, gata să arunce. Prima suliță l-a străpuns pe omul din centrul primei linii în josul burții, lama în formă de frunză crestând o arteră în timp ce se înfunda în trupul acestuia, lăsându-l zvârcolindu-se în țărână și țipând de durere.

Cea de-a doua suliță a fost deja în mâna lui Flamma aproape înainte ca prima să-și fi atins victima. Ar fi trebuit să lovească ținta imediat sub coaste, dar marginea scutului trac a făcut ca vârful să-i ricoșeze în jos, prin țesătura fustanelei din lână, ca să-i străpungă mușchiul coapsei, schilodindu-l.

În timp ce tracii erau încă încremeniți de țipetele de moarte ale camaradului lor, Flamma, acum înarmat numai cu un pumnal, și-a luat poziția în spatele și la dreapta conducătorului său.

Meneandru a înjurat printre dinți. Era timpul să curme jocul ăsta de-a șoarecele și pisica. Împărțindu-și oamenii rămași în trei grupe, i-a aruncat înainte, el însuși alăturându-se grupului care-i ataca pe Cupido și Flamma.

Primul atac rapid l-a costat pe Meneandru unul dintre gladiatorii săi, care a murit cu lunga sabie a lui Cupido împlântată în beregată, și l-a lăsat pe un al doilea să-și oblojească o tăietură ferfenițită, răsplata pentru a-i fi subestimat lui Flamma îndemânarea la mânuirea pumnalului.

Rufus fusese atât de hipnotizat de ce i se întâmpla lui Cupido, încât a fost orb la orice altceva ce se petrecea în arenă. Dar acum vedea că numărul copleșitor al celor aruncați asupra lui Sabatis și Niger începuse să-și spună cuvântul. Micul *retiarius* sângera din cel puțin trei tăieturi și se străduia să țină piept adversarilor supraviețuitori. Când Rufus s-a uitat, Niger își

împlânta adânc tridentul în pieptul celui mai apropiat adversar. Dar ceilalți traci au atacat simultan și s-a prăvălit sub o ploaie de lovituri. Pe deasupra strigătelor mulțimii, Rufus a auzit cu oroare izbiturile înfundate ale lamelor în carne și în os, înainte ca unul dintre oameni să se aplece și să apuce capul retezat al lui Niger – de claia de păr negru a acestuia – ca să-l ridice înspre Caligula.

Sabatis, mărețul Sabatis, își dăduse întreaga măsură. Trei dintre dușmani se târau sau zăceau în țărână în jurul trupului lui îngenuncheat, în timp ce el își horcăia viața afară, în șiroaie întunecate care colorau pământul, cu trupul străpuns de o mulțime de răni, dar încă împotrivindu-se să moară.

Numai Cupido era neatins. Flamma primise o lovitură care tăiase adânc în brațul cu care mânuia pumnalul. Acum era cu adevărat lipsit de apărare.

Meneandru a ordonat oamenilor săi – ale căror rânduri au fost întărite fără nicio tragere de inimă și de ucigașii lui Niger – să-l țină ocupat pe Cupido în timp ce el a manevrat pentru a-l ataca din flanc pe gladiatorul auriu. Cupido a sesizat intenția, dar având de făcut față la patru săbii dintr-o dată, nu prea avea ce face pentru a o contracara. Prinzând o deschidere în frontul dușmanilor, Cupido a tăiat mai întâi spre dreapta, apoi spre stânga în gâtul a doi dintre cei mai vulnerabili traci, însă angajarea l-a lăsat descoperit la atac, iar Meneandru nu a avut nevoie de nicio invitație.

Comandantul trac a cosit la coastele expuse ale lui Cupido, cu intenția de a-l tăia până la șira spinării. Dar își făcuse socoteala fără Flamma. Micul sulițaș și-a aruncat trupul între sabie și comandantul lui, primind lovitura de-a curmezișul cefei și murind instantaneu. Sacrificiul lui Flamma i-a dat lui Cupido clipa de care avea nevoie ca să-și împingă înapoi oponenții. Pe unul l-a tăiat culcându-l la pământ, înainte ca ultimul, cu groaza în ochi, să-și lase arma să cadă și să o ia la fugă.

Pentru un lung moment, Cupido a rămas în picioare, cu umerii coborâți. Rufus îi vedea pieptul ridicându-se și coborând ritmic de osteneala luptei prelungite, în timp ce pârâiașe de sudoare formau țesături complicate prin sângele adversarilor lui, care îi mânjea pielea.

Gladiatorul cel blond și-a ridicat privirile spre tribuna unde stătea Caligula, cu un amestec de mânie și frustrare pe figură, apoi s-a întors spre Meneandru.

Lupta finală a durat mai puțin de un minut. Meneandru știa că nu i se putea opune lui Cupido. Eschivele lui erau precise și lente, iar picioarele păreau că nu voiau să i se miște. În cele din urmă, Cupido, aparent lejer, și-a

strecurat picioarele dedesubtul tracului și l-a aruncat peste cap, pe spate, de parcă ar fi fost un novice la prima lui ședință de antrenament. Aproape nonșalant, și-a pus sabia sub bărbia lui Meneandru, forțându-i capul pe spate cu vârful și expunându-i beregata.

Încă o dată, masca aurie cu ochi goi s-a întors spre tribune, unde împăratul aștepta, cu mâinile încleștate pe balustrada din fața lui. Caligula și-a ridicat degetul mare în sus, înainte de a și-l ascunde ostentativ în pumn, semnalându-i lui Cupido ca acesta să-și bage sabia în teacă.

Ochii lui Cupido, de dinapoia măștii aurite, nu s-au dezlipit din ai împăratului. Privirile le-au rămas încleștate, în timp ce Cupido s-a aplecat înainte și și-a lăsat toată greutatea în sabie, apăsând-o prin carne și os – într-un gest final – cu un sunet de țesuturi zdrobite, care s-a auzit până în tribune.

Tăcerea din tribune avea intensitatea unui obiect solid. Zece mii de inimi nu îndrăzneau să bată. Zece mii de guri nu îndrăzneau să respire. Rufus aștepta, ca toți ceilalți, paralizat de frică. Era o insultă pe care Caligula nu avea s-o ierte și nici s-o uite vreodată. Toate privirile din amfiteatru erau ațintite asupra împăratului, așteptând comanda care să îi aducă pe pretorienii acestuia pe podeaua acoperită cu nisip băltind de sânge, pentru a-l răzbuna.

Pe măsură ce secundele se făceau minute, tensiunea a devenit insuportabilă. De deasupra, Rufus a auzit pe cineva suspinând.

Împăratul s-a ridicat în picioare. Își recâștigase stăpânirea de sine și, acum, chipul îi era la fel de neclintit ca și masca ce acoperea chipul lui Cupido. Încet, și-a ridicat brațele în sus… și și-a adus mâinile împreună cu un pocnet răsunător ce a spart liniștea ca un trăsnet, apoi iarăși și iarăși, până când mulțimea i-a prins starea de spirit și și-a dat seama că asta nu era o condamnare la moarte, ci felicitările unui împărat pentru un sclav războinic.

Rufus a sesizat confuzia lui Cupido când aplauzele mulțimii l-au inundat, știind că tânărul german se așteptase, poate chiar își dorise, să moară. A privit cum gladiatorul își scutură ușor capul, ca pentru a și-l limpezi, înainte de a păși afară din arenă fără să arunce o privire înapoi, în timp ce mulțimea îi scanda numele cu adulație.

— Cupido, Cupido, Cupido.

Rufus a simțit că inima i se strânge de o spaimă cumplită. S-a răsucit ca să alerge de cealaltă parte a arenei, pentru a fi alături de prietenul lui, dar și-

a găsit calea barată de o siluetă înaltă, învelită într-o togă uzată până la urzeală.

— Ei, protejatul lui Fronto. Ți-a plăcut spectacolul, tinere?

Vocea lui Narcissus era blândă și ochii îi erau de un albastru-închis, de cobalt, cu o undă abia perceptibilă de putere hipnotică. Stătea zâmbind, cu creștetul ascuțit, pleșuv ca un ou, și cu scalpul presărat cu bobițe lucitoare de sudoare.

— Cred că frumosul gladiator l-a supărat pe împărat, nu crezi? Un om cu bun simț ar fi distrat mulțimea și ar fi murit eroic, după cum era plănuit. Ar fi avut o minunată simetrie și ar fi adăugat strălucire numelui său. Dar acum…

— Îmi cer iertare, domnule, dar trebuie să mă grăbesc.

Rufus a încercat să-și ascundă nerăbdarea din voce.

— Desigur, uitasem. Stăpânul tău mi-a spus că viteazul gladiator este prietenul tău. Ai vrea să-l ajuți să sărbătorească măcelul? Dar este lucrul ăsta înțelept? E sigur că nu-mi găsești compania prea plicticoasă?

— Nu, domnule, a spus Rufus nedumerit, fără să înțeleagă de ce ar fi vrut Narcissus să îl țină din drum.

— Atunci, stai puțin și spune-mi despre tine. Nu ești dintotdeauna cu Cornelius Aurius Fronto, sunt sigur. Trebuie să ai un trecut, nu?

Rufus l-a privit cu atenție.

— Dar, desigur, sunt nepoliticos. Nu m-am prezentat. Numele meu este Tiberius Claudius Narcissus și sunt grec, născut în orașul Pydna. Cândva, am fost sclav ca și tine; acum sunt libertul senatorului Tiberius Claudius Drussus Nero Germanicus, nepotul de frate al fostului împărat. Funcționez ca secretarul lui și îndeplinesc și alte sarcini pe care mi le încredințează. Este un om fin. Nu crede tot ce auzi despre el.

Narcissus s-a aplecat înainte, astfel ca gura să-i fie aproape de urechea lui Rufus.

— Nu numai prietenul tău este în pericol. Gladiatorul a făcut alegerea, iar tu ai face bine să îl lași să suporte consecințele de unul singur. E păcat; el mi-ar fi putut fi util mie, iar eu lui. Mi-a refuzat favoarea. Nu face și tu aceeași greșeală.

— Trebuie să plec, a țipat Rufus.

— Pleacă, atunci; fii prost. Dar ia aminte. S-ar putea să am de lucru pentru tine și, dacă ești mort, nu o să mai poți face nimic.

Însă Rufus trecuse deja de el, făcându-și loc pe coridorul aglomerat.

Până să ajungă el la camera de înarmare, un pluton de doisprezece pretorieni se formase deja și se îndepărta, cu Cupido – acum fără masca lui aurită – în mijlocul lor.

Rufus a fost pe punctul de a striga, dar Cupido trebuie să-i fi simțit prezența, pentru că tânărul gladiator s-a întors și l-a privit drept în ochi și a clătinat ușor din cap. Mesajul era clar: nu-ți pierde viața încercând să mă salvezi. Și dus a fost.

• Capitolul XI

— Trebuie să-l găsesc.

Rufus umbla dintr-o parte într-alta a camerei principale din vila lui Fronto. Se ținuse pe urmele celor care îl capturaseră pe Cupido, prin păienjenișul de străduțe din apropiere de Castra Praetorium și apoi prin centrul orașului, până când aceștia au cotit-o pe lângă un post de pază și au dispărut pe pantă în sus, spre Colina Palatină, unde nu a avut curaj să-i urmărească.

— E mort. Uită-l. Dacă încerci ceva, n-ai să reușești decât să fii omorât. Chiar crezi că Cupido ar fi vrut asta? Băiatul a trăit cu moartea în fiecare zi a existenței lui. Când l-a ucis pe Meneandru a știut exact ce face.

Rufus știa că asta era adevărat, dar nu putea suporta gândul cumplitei sorți care îl aștepta pe prietenul lui în temnițele împăratului.

Fronto a zâmbit trist.

— Gândește-te, Rufus. L-ai cunoscut mai bine decât oricine altcineva. S-a săturat de toate astea. Voia să fie altundeva, oriunde altundeva, într-un loc fără sânge și măceluri, și a luat-o pe singurul drum onorabil pentru a ajunge acolo. Nu s-a înclinat înaintea lui Caligula. Ar trebui să fii bucuros pentru el.

— Măcar ajută-mă să aflu ce s-a întâmplat cu el.

Negustorul de animale a clătinat din cap.

— Ce vrei să fac, să intru în palat și să-l întreb pe împărat?

Rufus s-a gândit o clipă, gândul purtându-l înapoi la strania confruntare de pe coridorul arenei.

— Grecul trebuie să știe.

Fronto a clătinat din cap.

— Narcissus nu dă nimic pe degeaba. Ce ai de oferit în schimb? Nu cred că este interesat de ultimul giumbușluc al lui Africanus.

— Dacă nu am nimic de oferit acum, am să promit ceva pentru viitor, vreun dar sau vreo favoare. Simt că Narcissus ăsta este unul care colectează favoruri la fel cum alți oameni strâng piese de aur.

Privirea negustorului de animale i-a spus că avea dreptate.

— Poate, dar trebuie să înțelegi, Rufus, că este periculos să fii dator la cineva precum Narcissus. Se joacă cu degetele alea lungi în ape tulburi. Se

poate să-ți ceară datoria într-un loc și la un moment care îl avantajează pe el, nu pe tine.

— Sunt dispus să risc.

Fronto și-a mușcat buza.

— Dar eu sunt dispus să te expun?

•

Pe parcursul săptămânii următoare, Fronto a făcut tot ce i-a stat în putință ca să-l convingă pe Rufus să nu meargă înainte cu întâlnirea. A scos în evidență cât era de puțin probabil ca gladiatorul să fi putut supraviețui într-un loc în care atât de mulți alții cedaseră. Chiar dacă era în viață, a susținut el, era cert că avea să fie trimis la una dintre minele de plumb din nord, unde avea să moară cu încetul.

Dar Rufus a refuzat să se lase descurajat și, în cele din urmă, negustorul a fost nevoit să facă aranjamentele.

— Am vrut să fiu cu tine, pentru că Narcissus poate fi un client dificil, i-a spus Fronto, dar el insistă să te duci de unul singur. Se va afla pe treptele Templului lui Hercule – ăsta este cel rotund, din apropierea intrării principale la Maximus – la al șaptelea ceas. Vorbește puțin și nu fi de acord cu nimic. Promite-mi asta, Rufus. Nu ai să accepți nimic înainte să discuți cu mine, ai înțeles?

Rufus a promis, dar în acea noapte a visat că i l-a vândut pe Africanus lui Narcissus pe un singur sestert și s-a trezit știind că avea să facă cel mai prost târg cu grecul cel lunecos.

Când s-a apropiat de templul cu acoperișul în cupolă, situat vizavi de terenul drept pe care se afla Forum Boarium, stomacul a început să i se zbată, dar Narcissus l-a întâmpinat cu zâmbetul ușor al unei cunoștințe vechi și l-a întrebat ce îi mai făceau animalele.

Rufus i-a dat un răspuns de complezență, după care s-a oprit.

— Cupido…

— Nicio veste, deocamdată, l-a întrerupt libertul. Am avut o dimineață dificilă și mi-ar face plăcere să vorbesc cu tine puțin înainte de a ne ocupa de ceea ce sunt sigur că sunt chestiuni serioase. Haide să facem câțiva pași în direcția asta, să ne depărtăm de râu. Miroase atât de tare la momentul ăsta al zilei, nu crezi?

Rufus a observat că erau puțini oameni prin preajmă și și-a dat seama că Narcissus alesese momentul și locul întâlnirii lor cu mare grijă. Majoritatea cetățenilor, dacă puteau, își petreceau timpul dintre ceasul al șaselea și al

șaptelea împreună cu familia, la cină. Numai vreo duzină de sclavi mai erau la lucru, curățind gunoiul lăsat de negustori în urma pieței de carne de dimineață.

Drumul i-a dus în spatele templului și în umbra uriașelor coloane care flancau intrarea la Circus Maximus. Narcissus a continuat să meargă înspre gărzile în uniforme cu ornamente bogate, de la porți, dar Rufus a ezitat, îngrijorat de chipurile lor absente și bâtele lor ghintuite.

— Nu te teme, sunt cunoscut aici.

Grecul l-a luat pe Rufus de după umăr și l-a condus printre cei doi bărbați.

Panorama care l-a întâmpinat l-a făcut pe Rufus să-și piardă respirația. Era un veteran al arenei acum și fusese în numeroase amfiteatre, dar Maximus era la înălțimea numelui său. Era vast, aproape de trei ori mai mare decât oricare altul din imperiu. O pistă pentru întrecerile de care, lată cât o șosea triumfală, dispărea la scurtă distanță cu suprafața tremurând în dogoarea soarelui de amiază, apoi se curba pentru a se întoarce, prin spatele unui șir de coloane, în locul unde se afla el. Șirurile de locuri se înălțau ca niște stânci de fiecare latură a pistei. Se spunea că o sută cincizeci de mii de oameni se înghesuiau adeseori în tribune pentru întrecerile de care și alte spectacole mărețe și, pentru un moment, s-a imaginat înapoi în centrul arenei Taurus, cu valurile de zgomot tălăzuind în jurul lui. Inima i se zbătea în piept și a simțit un fior de teamă înainte ca vocea calmă a lui Narcissus să-l readucă la realitate.

— Vino, să ne așezăm la umbră.

L-a condus pe Rufus până la un loc din partea opusă porților de start, unde o duzină de bănci asigura un loc de odihnă relativ răcoros, sub o copertină făcută din pânză groasă, din cea care se folosește pentru corăbii.

— Acum, a spus el, aveai să mă rogi ceva?

Rufus șovăia. Ce drept avea el, un sclav, să ceară favoruri de la un om precum Narcissus? S-a uitat în ochii albaștri care îl priveau direct și și-a dat seama că grecul îi citea gândurile.

— Cupido, a bâlbâit el în cele din urmă. Cupido a fost luat de gărzile împăratului.

Narcissus a clătinat din cap cu tristețe.

— Da. A fost o nebunie să pună la încercare răbdarea împăratului într-o asemenea manieră fățișă. I-ar fi putut fi fatal.

Ar fi putut? Rufus a înregistrat cuvintele și și-a îngăduit să spere.

— A fost… este… prietenul meu. Eram sigur că știi ce soartă a avut. Am să-ți rămân pentru totdeauna dator…

Fraza finală a căzut în liniște ca un bolovan într-o apă adâncă și Rufus a știut că făcuse un pas într-un teritoriu necunoscut, plin de pericole. Pentru o clipă, și-a dorit să își fi putut lua vorbele înapoi. Dar un cuvânt rostit cu voce tare nu poate fi niciodată adus înapoi. Lucirea din ochii lui Narcissus a fost privirea unui vânător care tocmai și-a prins prada în laţ, sau a unui pescar care și-a aruncat cârligul. Dar grecul nu se grăbea deloc.

— Este posibil să dețin această informație sau să o descopăr, dar mai întâi trebuie să stabilesc dacă este în interesul meu să o dezvălui. Un secret poate fi un lucru de mare valoare; de asemenea, poate fi un lucru extrem de periculos. Este Rufus, tânărul dresor de animale, un om căruia i se poate încredința un secret?

Nu i-a dat lui Rufus răgaz să răspundă.

— Când ne-am întâlnit rândul trecut, conversația ne-a fost întreruptă. Acum avem mai mult timp. Spune-mi despre tine. Amuleta aia, spre exemplu. Meșteșugul cu care este lucrată este foarte rafinat, dacă pot să-mi dau cu părerea. Înainte să-mi câștig eu libertatea, niciun sclav nu avea voie să dețină bunuri personale. Acestea sunt zile luminate, într-adevăr.

Rufus a dus mâna la obiectul de la gâtul lui. Rafinament? Nu se gândise niciodată la amuleta lui ca fiind rafinată. Doar un colț de leu, care începuse să se îngălbenească, prins într-un metal care putea fi argint, dar probabil că nu era. S-a trezit spunându-i lui Narcissus cum îi fusese dat de căpitanul corăbiei care îl adusese pe Mare Internum, de la Cartagina.

— Aveau patru lei în cuști, pe punte. Unul dintre ei, un pui, era pe moarte. Nu mânca și zăcea în cușcă, în timp ce frații lui se jucau în jur. Se pregăteau să-l arunce peste bord, dar i-am rugat să-mi dea o șansă, să încerc să-l salvez.

Puiul de leu îi amintea de el însuși, speriat și cu gândul înapoi acasă, navigând cu pânzele sus spre un viitor incert, asupra căruia nu avea niciun control.

— I-am mestecat eu carnea, a explicat el, cu un nod în gât la amintirea resturilor de carne stricată pe care și le băgase cu silă între dinți. A prins puteri și căpitanul a fost recunoscător, pentru că puiul de leu valora bani. Mi-a dat amuleta, a spus că este norocoasă și că spera să-mi aducă și mie noroc.

— Și ți-a adus?

— A doua zi, la piața de sclavi, un tânăr din Siracuza, care stătea cu sclavii casei, m-a tras afară din rândul de muncitori pentru fermă, unde mă pusese supraveghetorul, și mi-a spus că eram băiat de bucătărie. Dacă aș fi stat în primul rând, aș fi fost mort deja. Așa că, da, ai putea spune că am fost norocos.

Narcissus a dat din cap a încuviințare, ca și cum asta ar fi confirmat ceva anume.

— Așadar, ai talent și zeii te apără. Asta este o combinație rară și una căreia eu i-aș putea da o utilizare.

S-a oprit, căutându-și cuvintele cu care să continue.

— Prietenul tău, Cupido, a fost băgat în celulele de tortură pentru două zile. Când a fost dus înaintea împăratului, toți cei care l-au văzut au crezut că este un om mort, dar toanele lui Gaius Caligula sunt la fel de schimbătoare ca cele patru vânturi. Dintre toate virtuțile, cel mai mult prețuiește curajul. Al gladiatorului trebuie să-l fi impresionat considerabil pe împărat. Acum este un membru onorat al gărzii personale a împăratului.

Rufus nu știa dacă să strige de bucurie pentru supraviețuirea lui Cupido sau să-și strige neîncrederea. Cupido în garda pretoriană? Cupido să-l protejeze pe omul pe care-l disprețuia mai mult decât pe oricine altcineva? Și-a amintit silueta mândră, cu masca aurie, ce stătea asupra trupului lui Meneandru, țintindu-l sfidător pe tiranul din tribune. Cum era posibil? Și-a ridicat privirile și l-a surprins pe grec studiindu-l.

— Uneori, adevărul este mai dificil de acceptat decât minciuna. Ai fi preferat să fi fost mort?

— Nu.

— Atunci acceptă asta ca pe voința zeilor. Am constatat că planurile lor nu sunt întotdeauna ușor de înțeles. Poate că a fost plasat acolo pentru un scop mai înalt. Este de asemenea posibil ca împăratul să se joace pur și simplu cu el. N-ar fi pentru prima oară.

— Ce trebuie să fac? Am să-l pot vedea?

Narcissus a lăsat să-i alunece pe chip zâmbetu-i enigmatic.

— Ce să faci? Trebuie să faci ceea ce a făcut și prietenul tău. Încrede-te în zei.

• Capitolul XII

Trei săptămâni mai târziu au venit după el doi tineri foarte simpli, a căror înfățișare banală era o foarte bună mască a anonimatului. Fronto i-a întâmpinat la poarta principală și Rufus a văzut că prezența lor l-a tulburat pe negustorul de animale. Aceasta nu era deloc vizita inofensivă a unor creditori uitați sau a unor organizatori de spectacole de circ veniți să ceară compensații pentru vreun carnivor știrb.

După multe minute, Fronto a clătinat din cap, nu în semn de împotrivire, ci de înfrângere, și a acceptat un sul din partea celui mai înalt dintre cei doi. A pășit încet spre locul unde se afla Rufus.

Negustorul a tras adânc aer în piept.

— Te-am vândut împăratului.

Rufus s-a gândit că nu auzise bine. Apoi, adevăratul înțeles al cuvintelor și-a făcut drum prin creierul lui. S-a uitat în jur căutând un loc încotro să fugă, dar mâinile bătătorite ale lui Fronto s-au așezat cu fermitate pe umerii lui.

— Curaj, Rufus. Nu este ceea ce crezi tu. Vor să lucrezi cu animalele lui. Se pare că are ceva nou, ceva deosebit, iar acești oameni, achizitorii lui, au aflat despre tine. Îmi pare rău, a spus Fronto, îmi pare rău cu adevărat. Le-am spus că voiam să te eliberez. Le-am spus că îmi ești indispensabil. M-am luptat cu ei până când mi-am văzut moartea pe chipurile lor. Au autoritatea împăratului. Ar fi trebuit să te eliberez când am avut ocazia, dar sunt un bătrân nebun. M-am gândit că ai să mă părăsești și nu am vrut să se întâmple așa ceva. Acum, te-am pierdut oricum.

Rufus s-a lăsat de pe un picior pe celălalt, străduindu-se să înțeleagă ce i se întâmpla. Aceasta era viața lui: locul lui, animalele de care avea el grijă, oamenii care îi deveniseră prieteni. Fronto. Învățase atât de multe și era pe punctul de a mai învăța atâtea. Acum avea să piardă toate acestea. Libertatea pe care i-o promisese negustorul de animale. Toate, duse.

S-a cutremurat – dintr-o dată, nu mai reușea să respire. Pentru un moment, a simțit că e aproape s-o ia razna și lacrimile îl ardeau sub pleoape. Apoi, pe el a pus stăpânire un fel de putere interioară, pe care nu știa că o avea. L-a privit pe Fronto drept în față și a văzut tristețea de acolo și ceva încă și mai adânc decât tristețea. Milă pentru o prietenie pierdută? Durere

pentru pierderea fiului pe care nu l-a avut niciodată? Iubire?

Nimic din toate astea nu mai conta. A pășit spre noii lui proprietari, cu Fronto alături de el.

— Banii pe care i-am pus deoparte pentru tine vor fi întotdeauna la îndemână, a șoptit pe neașteptate negustorul de animale. Dacă îi faci impresie bună împăratului, îți poți câștiga libertatea. Nu trebuie să se termine totul aici; trebuie să mai fie și o altă cale. Te poți întoarce…

Rufus a ezitat la intrare. Vedea că cei doi bărbați erau nerăbdători să plece, dar nu-și putea lăsa prietenul așa.

— Dacă există vreo cale, am s-o aflu, dar sunt sclav, Fronto – întotdeauna am fost sclav. Așa că am să mă duc cu ei, pentru că nu am de ales. Dar nu fi trist pentru mine. Nu mi-ai dat libertatea, dar cel puțin, cât am fost aici, cu tine, am învățat ce înseamnă să fii liber. Nimeni nu-mi poate lua asta, nici măcar împăratul.

Se aștepta să fie dus direct la împrejmuirile pentru animale, din apropiere de Circus Maximus, așa că a fost surprins când cei doi oameni l-au condus spre centrul orașului, spre impunătorul complex al palatului imperial de pe Colina Palatină.

Știa că trebuia să fie înspăimântat, dar a fost surprins să descopere că emoțiile îi erau amestecate și mintea îi era limpede. Rămăsese durerea pe care o simțea pentru ceea ce pierduse, dar era contrabalansată de pragmatismul pe care îl purtase cu sine nealterat pe parcursul unei întregi vieți de robie. Un sclav trebuia să se supună. Sclavii care gândeau prea mult sau uitau această regulă fundamentală dispăreau în cariere sau în mine. Avea să se supună. Avea să supraviețuiască. Fiecare pas pe care-l făcea înspre noua lui casă era de asemenea un pas mai aproape de Cupido și știa instinctiv că, odată ce aveau să fie amândoi în palat, aveau să se găsească unul pe celălalt. Și apoi, mai era un al treilea simțământ, îngropat adânc, dar nu mai puțin puternic. Înfrigurare. Pătrundea într-o nouă lume și viața lui se schimba pentru totdeauna.

Mergând, privirile îi erau atrase de splendoarea detaliilor mărețelor temple și palate. De departe, Colina Palatină arăta de parcă ar fi trebuit să se scufunde sub greutatea uriașelor clădiri de pe el. Dar când au început să urce la deal, Rufus a descoperit că pentru fiecare palat exista câte un parc, iar pentru fiecare templu exista câte o grădină frumoasă. Era un paradis. Căminul regilor și al zeilor, care stăpâneau peste tot ce se afla dedesubtul lor.

Escorta l-a dus printr-unul dintre palate, de-a lungul unui coridor larg din marmură, decorat cu ornamente turnate în aur și argint, cu busturile din marmură ale lui Hercule și Apolo, Artemis și Hermes, precum și cu picturi ale foștilor împărați. Sub picioarele sale, modele frumoase de roșu, albastru și ocru erau țesute în piatră pe fiecare palmă de podea. Dar destinația lui finală nu era nicidecum un palat.

Grajdul era înălțat în apropiere de zidul exterior al colinei, alături de un parc ce fusese creat când Tiberius a demolat casele a doi aliați ce uitaseră simplul adevăr că prietenia unui împărat avea longevitatea puilor de găină crescuți pentru sacrificii. Avea două uși duble, mari, în față, dar însoțitorii săi l-au dus pe Rufus la o ușă mică, simplă, de pe peretele din spate, pe care au descuiat-o cu o cheie mare și i-au făcut vânt înăuntru.

— Asta va fi noua ta sarcină. Obligațiile îți încep din acest moment.

Interiorul era în întuneric complet și plin cu un miros de animal care nu se asemăna cu nimic din ce întâlnise până atunci. La început, Rufus nu a îndrăznit să se miște. A simțit – mai degrabă decât a văzut – fiara cu care își împărțea acum spațiul de locuit; o prezență vastă, nemișcată, identificată numai de zgomotul unei respirații ușoare. Fără veste, o prelungire puternică, asemănătoare unui trup de piton, și-a făcut apariția din întuneric și, cu o incredibilă gingășie, l-a atins pe frunte. Și-a ridicat privirile și s-a trezit privind în cea mai inteligentă pereche de ochi mari, maronii, pe care o văzuse vreodată.

Rufus nu a apreciat adevărata mărime a animalului decât atunci când a deschis ușile principale. Lat în piept cât un car cu patru roți, elefantul împăratului se înălța mult deasupra lui, imensul ei trup acoperind soarele. Al ei? Da. Ceva din felul în care stătea, în care l-a întâmpinat, l-a convins pe Rufus că era o femelă. Era destul de mare ca să bage spaima în oasele și celor mai curajoși bărbați, dar Rufus nu s-a simțit amenințat. Soarta îl adusese aici. Nu avea nimic de care să se teamă.

Elefantul era priponit în cușca lui cu un lanț gros, legat de piciorul stâng din spate. Lanțul era lung doar cât să-i permită să ajungă la un coș mare cu fân, agățat de una dintre bârnele ce susțineau acoperișul hambarului. Un bazin din piatră, umplut cu apă, stătea într-un colț.

Rufus a studiat-o cu atenție. Avea pielea groasă și zbârcită, de un gri-maroniu uniform, acoperită cu peri rari și tari. De o parte și de alta a capului masiv îi atârnau două urechi uriașe, ca niște evantaie gigantice. Din colțurile gurii ei mici ieșeau doi colți gălbui. Experiența lui cu alte animale

i-a spus că era sănătoasă. Motivul a ieșit repede la iveală.

De după o despărțitură din partea din spate a clădirii a apărut un sclav slab ca un schelet, cu o piele atât de neagră încât părea aproape vânătă. Purta un coș cu fructe atinse, al căror miros au atras repede atenția elefantului.

Omul cel negru a zâmbit larg, lăsând să se vadă o gură conținând câțiva dinți sparți. A oferit coșul elefantului. Acesta și-a trecut delicat capătul trompei peste fiecare fruct în parte din coș și, odată făcută alegerea, și-a încolăcit-o ca pe o mână în jurul unui măr roșu lovit, apoi, cu îndemânare infinită, l-a dus la gură. Sclavul cel negru a așezat cu atenție coșul înaintea obiectului ce reprezenta sarcina lui și, împreună cu Rufus, a rămas în liniștea confortabilă, până când elefantul a terminat toate fructele din coș. Vârful trompei a făcut un ultim cerc pe fundul coșului golit, cu un sunet ca o bufnitură, după care l-a luat de jos și l-a aruncat cu precizie la picioarele însoțitorului lui Rufus, care l-a prins și a clătinat din cap.

— Nu mai e, pentru azi. E destul, a spus el într-o latină cu un accent atât de puternic, încât Rufus abia a reușit să priceapă cuvintele.

Rufus a aflat că omulețul era Varro, dintr-o provincie africană al cărei nume nu l-a luminat cu nimic mai mult cu privire la localizarea ei. Îl ajutase pe îngrijitorul animalului să se ocupe de elefant, până când omul murise. De atunci, Varro fusese lăsat să se descurce cu elefantul de unul singur și se obișnuise să se ascundă de fiecare dată când se apropia vreun servitor de-al împăratului.

— Și elefantul, cum o cheamă? a întrebat Rufus.

— O cheamă Bersheba, a spus omulețul. E un nume foarte măreț în țară la ea.

— Da, a fost Rufus de acord, emoționat. Este un nume foarte măreț.

Bersheba a ridicat trompa și a adulmecat în aer, emițând în același timp un mormăit din adâncul pieptului. Când a auzit-o, Varro s-a uitat la Rufus cu ochii măriți și s-a furișat înapoia despărțiturii din fundul hambarului.

Zăngănitul ritmic de armură i-a spus lui Rufus că aveau musafiri. A tras adânc aer în piept și a ieșit afară, la lumina soarelui. Pentru a-l întâmpina pe împărat.

• Capitolul XIII

Tânărul care se uita curios la el – flancat de două gărzi înarmate – ar fi putut fi un aristocrat spilcuit, oarecare, dintr-un oraș de provincie. Cu toate acestea, Caligula, care mai avea încă o lună până la cea de-a douăzeci și șaptea aniversare a sa, controlase deja Roma vreme de aproape doi ani. Îmbrăcat într-o togă albă, simplă, cu o singură fâșie lată purpurie, era cu cel puțin cincisprezece centimetri mai înalt decât Rufus. Avea pieptul larg și umerii lați ai unui atlet antrenat, dar capul îi părea cocoțat pe un gât nefiresc de lung, iar pielea îi era de un luciu nesănătos. Trăsăturile aveau și ele o anumită moliciune, care îi dădea un aer cumva copilăresc. Dacă Rufus nu ar fi fost martor la orori și nu ar fi auzit numeroase povestiri, ar fi putut fi ispitit să creadă că acest tânăr zâmbitor dădea dovadă de un interes patern față de cea mai recentă achiziție a sa. Dar fusese martor și auzise multe, iar asta l-a făcut conștient că zâmbetul nu atingea niciodată ochii translucizi, de un albastru șters. Și că interesul era al unui colecționar care își studia ultimul specimen. Sau al unui călău care îi lua victimei măsura, pentru lințoi.

— Ăsta este dresorul nostru? Arată prea tânăr.

Vocea care ordonase o mie de execuții ar fi trebuit să picure venin și să fi umplut văzduhul cu nori de pucioasă. În loc de așa ceva, tonul împăratului era unul relaxat, de conversație.

— I-am dat lui Sohaemus jumătate din Arabia, iar el mi-a dat un elefant. Ce să fac eu cu un elefant? Nici măcar nu este un elefant de război – fiara a fost ținută ca animal de companie. Nu o pot băga în arenă. Uită-te la ce s-a întâmplat când Pompei a făcut lucrul ăsta. I-a distrus reputația. Ce se poate face cu un elefant?

Ochii, care nu au clipit nici măcar o singură dată, nu s-au dezlipit nicio clipă de la Rufus, care și-a dat seama că trebuia să răspundă. A deschis gura, cu mintea golită, dar, înainte să poată spune ceva, împăratul și-a răspuns singur la întrebare, cu un scurt hohot de râs.

— Îl înveți să facă giumbușlucuri, desigur. Am destui oameni care pot să facă scamatorii, dar, cumva, scamatoriile își pierd întotdeauna atractivitatea și trebuie să găsești alți oameni, care să facă alte scamatorii. Apoi se întâmplă același lucru și te trezești dintr-o dată că nu mai ai pe nimeni care

să te poată face să râzi.

A continuat, cu privirile pierdute undeva, în depărtare:

— La fel se întâmplă și cu animalele. Câini, urși, lei și cai. Am văzut toate șmecheriile pe care le pot face ele, dar până la urmă toate devin plictisitoare și trebuie să scapi de ele.

Ochii spălăciți s-au fixat iarăși asupra lui Rufus.

— Dar un elefant? Acum, un elefant care ar putea face giumbușlucuri ar fi impresionant, nu crezi?

Și-a plimbat privirile pline de admirație peste trupul uriaș al Bershebei.

— Poți să înveți un elefant să facă giumbușlucuri, băiete? Să știi, oamenii cu care lucrezi te consideră un vrăjitor. Bășinosul ăla bătrân de stăpân al tău, care nu voia să se despartă de tine. Și-ar fi putut pierde capul pentru a fi încercat să te păstreze. Nu l-am ucis, totuși. Nu-i poți omorî, pur și simplu, pe toți. A trebuit să-i dau un contract, să-mi furnizeze animale pentru Maximus. Așa că bine-ai face să poți învăța un elefant să facă ghidușii. Ai o lună.

A dat scurt din cap și s-a îndepărtat înspre palatul lui, cu gărzile în urmă.

Împăratul plecase de mai bine de un minut fără ca Rufus să-și dea seama că nici măcar nu se uitase să vadă dacă vreunul dintre cei doi oameni în uniforme pretoriene era Cupido.

• Capitolul XIV

Din fericire pentru Varro și Rufus, îngrijitorul elefantului reușise să împărtășească elementele de bază ale cunoștințelor sale, înainte ca boala să-l fi dus la inevitabilul sfârșit. S-a vădit că Bersheba era o creatură răbdătoare și cu tabieturi bine stabilite, care în mod normal era bucuroasă să coopereze când era rugată să îndeplinească orice însărcinare pe care ea o găsea rezonabilă.

— Roagă, repeta Varro. Întotdeauna, trebuie să rogi. Nu comanda. Elefantului ăstuia nu-i place să i se comande. Poate fi o ființă foarte încăpățânată, dacă nu o tratezi cu respect.

Dar în curând a devenit clar că nici toate rugămințile din lume nu aveau să îndeplinească ordinul împăratului – acela ca ea să fie învățată genul de giumbușlucuri care să amuze un om care deja văzuse multe în domeniu.

Animalele dresate de Rufus pentru arenă fuseseră încă de mici ale lui, tocmai pentru a le modela. Dormea cu ele, se juca cu ele și era în stare să exercite un element de control dându-le sau nedându-le hrană. Odată ce această disciplină era stabilită, găsea că era totuși ușor să le învețe prin relativ simpla, deși epuizanta metodă a repetiției constante, și să avanseze de la exerciții simple la mișcări și numere de circ mai complicate. Dar Bersheba era deja dresată. Într-un mod anume.

Când i se comanda sau mai degrabă când era rugată, mergea, se oprea și se lăsa într-un genunchi pentru a-i permite dresorului și probabil încă unei persoane să se urce în spinarea ei; în plus, dacă ea considera că meritau, îi purta unde voiau ei. Rufus a descoperit că o putea mâna spre stânga sau spre dreapta cu plesnituri puternice de palmă pe umerii ei masivi.

Varro a mai dezvăluit – iar Rufus a considerat că asta i-ar putea oferi oarecare speranță – că în țara ei, Bersheba fusese folosită pentru a trage și a împinge greutăți mari. Giumbușlucuri? Nu, nu fusese învățată niciodată vreun giumbușluc. Cine ar vrea să învețe un elefant giumbușlucuri? Varro a arătat în mod clar că el îl credea pe Rufus cu mințile plecate, fie și numai pentru a sugera asemenea lucruri. Giumbușlucuri!

Rufus simțea deja că ajunsese la un anumit nivel de comunicare cu Bersheba. Felul în care se uita la el cu ochii ei mici, cunoscători, l-a convins că, dacă ar fi reușit să găsească o modalitate de a i se face înțeles, ea ar fi

bucuroasă să facă orice i-ar cere.

Dar cum s-o roage?

După ce s-a gândit cu mare atenție, Rufus a decis că nu avea decât două opțiuni, iar una dintre ele era atât de inimaginabilă încât nu era deloc o opțiune. Cea mai rapidă modalitate era să folosească forța: comenzi repetate, însoțite de folosirea bătăii… până când durerea sau frustrarea aveau să facă animalul să îndeplinească ceea ce i se indicase să facă. Dar el nu avea să ridice mâna – nici vorbă de băț – asupra unei asemenea creaturi inteligente și mărețe.

Cealaltă modalitate era convingerea cu duhul blândeții, iar convingerea cu duhul blândeții lua timp. Dar dacă asta era singura lui opțiune, așa să fie.

Singura întrebare era cum să convingi un elefant să-și îmbogățească repertoriul cu care el părea să fie perfect mulțumit. Bersheba umbla la comandă, dar nu voia să facă nimic nedemn, cum era să o ia la trap. Putea fi convinsă să facă „aport” cu ceva de mâncat, dar devora inevitabil tot ce aducea, încă înainte să se întoarcă la dresor. Prindea obiecte cu trompa ei flexibilă, inclusiv un Varro chicotind, dar niciodată când voia Rufus. Rufus știa că nu era nimic intenționat în refuzul ei și uneori se simțea vinovat pentru cererile pe care le făcea. Dacă Bersheba detecta până și cea mai vagă nuanță de enervare în vocea lui, se uita la el cu ochii ei căprui plini de reproș, ceea ce îl făcea să se simtă și mai vinovat.

Varro se uita la toate acestea cu un zâmbet nedumerit, evident convins că toți romanii erau bătuți în cap de soare. Uneori, când se plictisea, Varro îi arunca elefantului câte un măr mic și dulce dintre cele pe care i le aducea, iar ea îl prindea cu mare dexteritate cu trompa și îl ducea la gură. Într-o zi, când Rufus se străduia iarăși să o învețe să se rostogolească de pe o parte pe alta, Varro a aruncat greșit și mărul a aterizat pe acoperișul grajdului, luând-o ușor la vale, ca să rămână prins chiar la marginea țiglelor.

Bersheba a scos un geamăt de nemulțumire. Fără să-l mai bage în seamă pe Rufus, a luat-o la pas ușor înspre grajd. Când a ajuns lângă clădire, s-a oprit pentru o clipă, cu ochii la mărul care era doar puțin vizibil pe marginea acoperișului. Trompa i s-a întins, cercetând delicat, dar fructul era prea departe ca să-l poată ajunge, în timp ce Rufus se întreba ce avea să facă, Bersheba s-a ridicat cât era de mare pe picioarele dindărăt, a făcut cu mare atenție doi pași înainte și și-a cules premiul.

Rufus a izbucnit în râs de uimire. Asta era. Avea s-o învețe să umble pe picioarele din spate pentru împărat. Poate reușea să o învețe chiar și să

danseze. Câinii dresați pentru circ dansau uneori, nu?

La cinci minute după aceea, Rufus era deja cățărat periculos pe coama acoperișului, cu câte un picior de fiecare parte, chiar deasupra ușii grajdului. Cu o mână se ținea de țiglele date cu catran, iar cu cealaltă strângea un par lung de mai bine de un metru. La capătul parului se afla un coş umplut cu mere lovite, din cele care îi plăceau atât de mult elefantului. Prima încercare a sfârșit aproape în dezastru. Rufus a atârnat coșul la mică distanță de marginea acoperișului și a strigat „Mere”, ceea ce a pus-o pe Bersheba în mișcare. Dar de astă dată nu a mai fost nicio oprire ușoară sau pași făcuți cu grijă. Rufus a simțit cum întreaga construcție se zguduie când Bersheba a izbit-o, cățărându-se pe perete cu picioarele dinainte pentru a se înălța cât era ea de lungă. Scândurile de sub el au început să pârâie prevestitor și Rufus a auzit un pocnet clar. Și-a dat seama că grajdul avea să fie demolat dacă nu acționa rapid.

— Ține! a strigat disperat și a aruncat coșul peste spatele ei.

Pentru un moment, s-a gândit că nu avea să se ducă după mere, iar hambarul avea să se prăbușească cu el cu tot, dar tocmai la timp, Bersheba s-a lăsat în patru picioare și a început să adulmece fructele împrăștiate pe jos.

— Prea aproape, a spus Varro, încercând să fie de ajutor, mere prea aproape.

Rufus i-a aruncat o privire ucigătoare și a coborât după un alt coș. Se făcuse deja miezul nopții când a renunțat, în cele din urmă. Încercând cu o prăjină mai lungă, a putut-o face să se ridice pe picioarele din spate, dar nimic nu a convins-o să și meargă așa. Rufus era răgușit de la repetarea iarăși și iarăși a cuvântului mere. Uneori erau mere în coș, alteori nu. Dacă exista vreun măr, se ridica în două picioare pentru el, dar dacă simțea că fusese păcălită, se îndepărta bosumflată, târându-și picioarele, și nu mai repeta figura vreme de jumătate de ceas.

Zilele până la termenul împăratului se topeau și Rufus a devenit posomorât, iar posomorârea i s-a transformat în ceva vecin cu disperarea.

Zorii zilei fatale l-au găsit prea puțin optimist. Singura lui speranță era ca împăratul să fi uitat de el. Desigur, marii împărați aveau mai multe de făcut cu timpul lor decât să se preocupe de sclavii neînsemnați și de elefanții lor amuzanți – sau nu.

Dar dacă ceea ce era mai rău avea să se întâmple, era hotărât ca Bersheba să se prezinte înaintea lui Caligula în cea mai bună formă a ei. Elefantul

avea să fie, de asemenea, în cea mai bună formă comportamentală, pentru că nimic nu-i plăcea mai mult decât să fie frecată – pe pielea groasă și plină de țărână – cu cele mai aspre materiale aflate la îndemână.

Cei doi bărbați au scos elefantul afară, în lumina blândă a dimineții. Apoi au umplut o cadă enormă, din lemn, cu destulă apă pentru a înmuia uriașul animal pe tot corpul, folosind niște găleți din piele, de care Varro făcuse rost anume pentru acest lucru. Când praful care o acoperea a fost de consistența unui noroi gros, a venit momentul de a scoate la iveală periile cele mari pe care le meșterise fostul îngrijitor. Alcătuite din nuiele strâns legate la capătul unor crengi lungi, acestea le îngăduiau să ajungă la orice parte a corpului Bershebei și să subțieze murdăria, astfel încât după aceea să poată fi clătită cu apa rămasă.

Curând, Rufus a fost atât de absorbit de munca lui și de bucuria zgomotoasă a Bershebei de a fi înmuiată cu apă și frecată, încât a uitat aproape cu desăvârșire scopul activității. Dar idila i-a fost brutal destrămată când a auzit un glas nefiresc de puternic în spatele lui.

Și-a lăsat să-i cadă pe lângă trup brațele care începuseră să-l doară și, cu picături de sudoare scurgându-i-se pe bărbie, s-a întors, ca să-l vadă pe Caligula apropiindu-se prin iarbă, însoțit de un personaj mai mărunt, care umbla cu un șchiopătat pronunțat. Soarele care se ridica de după copaci le bătea în spate și Rufus nu l-a putut recunoaște pe cel de-al doilea bărbat.

— Ți-am spus eu că are să merite să te trezești de dimineață pentru asta, Claudius, bețiv bătrân și leneș. Ai sperat că o să uit că ai promis și că o să te las să stai tolănit cu curviștina aia mică, cu care ai întins-o când ai crezut că nu sunt atent?

Vocea ridicată, hainele pătate și felul nesigur în care capul împăratului se ținea pe gâtul lui lung i-au spus lui Rufus că, în ciuda faptului că acest Claudius se dusese la culcare, Caligula însuși încă nu își încheiase distracția începută în seara din ajun.

— Băiete! Tu, băiete. Ia să vedem ce poate să facă animalul. Ar face bine să fie ceva ca lu…

Mugetul unui elefant a cărui toaletă de dimineață fusese întreruptă cu bădărănie i-a acoperit cuvintele.

Caligula a început să clipească și s-a clătinat pe călcâie. Apoi, cu un râs zgomotos, și-a plesnit însoțitorul pe spate atât de tare încât omul aproape a căzut din picioare.

— Mai că te-a făcut să te caci pe tine, ai? Niciodată n-ai fost prea viteaz,

unchiule Claudius. De-asta te-a trimis de-aici bătrânul Tiberius. Noroc că te-am adus eu înapoi. Giumbușlucuri, băiete, a spus el pe un ton care acum avea în el o urmă de îngrijorare. L-am adus pe senatorul Claudius, aici de față, să vadă niște figuri nostime. Și pentru că el are urechi aproape la fel de mari ca ale elefantului, nu-i așa, Claudius?

Împăratul a trecut în spatele însoțitorului său, l-a apucat pe acesta cu câte o mână de fiecare ureche și a tras în lături.

— Vezi, exact ca de elefant. Unchiul Claudius nu a prea avut noroc în viață, nu-i așa, unchiule? Cel mai pricăjit din bârlog. Vor-bbb-eș-ște ca-ca-cam aș-aș-șa și e al naibii de inutil sub orice aspect. Face totuși parte din familie, a spus el, trecându-și cu afecțiune mâna prin părul rar al bărbatului mai în vârstă. Giumbușlucuri, acum. Vrem să vedem câteva figuri de-ale elefantului.

Rufus a simțit că ceva i se încolăcește în jurul umerilor și îl trage nerăbdător de braț. A spus cu teamă:

— Dacă împăratul ar mai putea aștepta câteva momente, aș…

A fost întrerupt de mârâitul lui Caligula.

— Eu nu aștept, băiete.

Cu inima cât un purice, Rufus a făcut o plecăciune. Singura lui speranță era să o bage pe Bersheba în acțiune și s-a rugat ca împăratul – măcar era încă beat – să fie întrucâtva impresionat. Era pe punctul de a se întoarce spre elefant, când un formidabil jet de apă i-a trecut peste umăr. Avea o forță teribilă, o trompă întreagă de apă propulsată de extraordinarii plămâni al Bershebei. L-a luat pe Claudius direct în piept și în față, udându-l până la piele și făcându-l să se clatine pe călcâie, și a fost numaidecât urmat de un sunet ca de trâmbiță, de furioasă indignare.

Rufus a înghețat. Nu putea să fie adevărat. Nu asta. Era un om mort.

Cei doi bărbați, împăratul și unchiul lui, puteau să fie unul dintre grupurile statuare din marmură care împodobeau palatul lui Caligula. Au rămas, încremeniți, albi la față, cu ochii măriți de șoc.

După care Caligula s-a pus pe râs.

A început adânc, în burtă, un tumult ca un puls puternic, de neoprit, care i s-a înălțat în piept și în cele din urmă a erupt într-o serie de hohote isterice. Împăratul se ținea cu o mână de stomac, fără să-și poată stăpâni hohotele dezlănțuite, în timp ce cu cealaltă arăta înspre nefericitul Claudius.

Părul rar al bărbatului mai în vârstă îi era lipit de scalpul roz, iar din toga udă leoarcă îi șiroia un puhoi neîntrerupt de apă, ce i se prelingea pe

picioare. Buzele i se mișcau, dar vorbele pe care le căuta nu se lăsau găsite și ochii lui spălăciți îl priveau pe Rufus cu o expresie de pură uluială.

Până când râsul împăratului a început să se liniștească într-o serie de suspine care îl făceau să-și piardă respirația, lui Rufus îi revenise instinctul de conservare. S-a apropiat cu pași mari de Bersheba și i-a șoptit comanda pentru încălecare. Elefantul a făcut un singur pas înainte, a îndoit un genunchi uriaș până ce a atins cu el pământul și și-a aplecat capul în față. Dar Rufus nu i-a folosit piciorul pentru a-i sări în spinare, cum făcea în mod normal. În loc de asta, a rămas nemișcat alături de Bersheba până când împăratul și-a revenit și s-a uitat în direcția lor. Atunci a făcut o plecăciune adâncă.

Lui Caligula i-a apărut ca și cum atât animalul, cât și sclavul, își arătau supunerea față de el. A bătut din palme, strigând:

— Minunat! Ce mai figură! N-am mai văzut nimic care să mă facă să râd cu adevărat de ani de zile. Acum am să-mi aduc toți prietenii să vadă elefantul și poate îi salută cum l-a salutat pe unchiul Claudius. Haide, Claudius, hai să mergem înapoi și să te punem la uscat, a spus el luându-l de braț pe senatorul din care apa încă se mai scurgea. Dar nici măcar nu zâmbești? Trebuie, desigur, să vezi partea nostimă. Un senator al Romei arătând ca un șobolan înecat. Ha-ha-ha…

Claudius s-a eliberat cu o smucitură din mâna nepotului său și s-a întors să se uite la Rufus și la elefant.

— Cu-cu-cum te c-c-cheamă, sclavule?

Rufus a ezitat:

— Mă numesc Rufus, domnule. Îmi pare foarte rău. Bersheba nu a vrut să vă facă vreun rău.

Claudius s-a uitat la el pentru o secundă.

— R-r-r-uffus. N-n-am s-s-să uit asta.

După care personajul ud leoarcă a luat-o șchiopătând în urma împăratului, ai cărui umeri încă se mai zgâlțâiau de râs.

• Capitolul XV

Săptămâni întregi, Rufus a așteptat cu groază întoarcerea împăratului, dar Caligula nu a mai adus niciodată pe altcineva să vadă elefantul. Teama că împăratul va apărea pe neașteptate și-i va cere să vadă o nouă și încă și mai hazlie figură nu-i dădea pace, dar Rufus a reușit cumva să-și scoată chestiunea din minte și să se acomodeze mai bine cu noua lui sarcină.

Singura slăbiciune evidentă a Bershebei era văzul. Ochii ei mici, așezați spre partea din față a marelui ei cap, cu urechi cât niște pânze de corabie, îi permiteau un văz periferic redus. Dar dacă văzul îi era defectuos, celelalte simțuri îl compensau cu vârf și îndesat. Cele două nări păroase, așezate la capătul roz și cărnos al trompei ei de un metru și jumătate, erau atât de fin acordate încât abia dacă părea credibil. Auzul, de asemenea, era la limita supranaturalului. Când se apropiau oaspeți, Bersheba era conștientă de prezența lor cu minute întregi înaintea lui Varro sau a lui Rufus. Sistemul de avertizare precoce al animalului i-a salvat de necazuri serioase în mai multe situații, când supraveghetorii împăratului au venit să-i viziteze.

Desigur, unii vizitatori erau mai bineveniți decât alții.

Rufus îi făcea Bershebei plimbarea pentru menținerea formei fizice, pe pajiștea din fața grajdului, atunci când le-a văzut. La început nu a știut ce este cu micul grup zgomotos, dar când s-a apropiat mai mult, a recunoscut voci agitate, subțiri, de femei tinere.

Erau șase, însoțite de doi pretorieni. Rufus a cercetat rapid chipurile celor doi soldați, dar niciunul dintre ei nu era Cupido. Caligula avea sute de gărzi staționate pe Colina Palatină și în zona înconjurătoare. Gladiatorul putea fi oriunde, dacă se mai afla încă în viață.

Atent, și-a lăsat privirile să treacă peste toate femeile. Când și-a dat seama cine erau, de-a lungul șirei spinării l-a trecut un fior de neliniște. Bersheba trebuie să-i fi simțit încordarea, pentru că umerii ei mari s-au mișcat sub el, iar trompa i s-a înălțat în aer ca să testeze atmosfera. De astă dată, Rufus nu avea nevoie de talentele ei. Era în stare să recunoască pericolul atunci când îl vedea, iar a subestima această adunare nevinovată putea fi la fel de fatal ca a păși peste un cuib de cobre în momentul împerecherii.

— De ce nu ne-ai adus aici mai demult, Drusilla? a întrebat-o cea mai în

vârstă dintre ele pe fata înaltă, aflată alături de ea.

— Știi foarte bine, Milonia, că soțul tău, fratele meu, a interzis asta. Dar când Gaius Caligula este plecat ca să-l înfrângă pe Xerxes la Baiae, Callistus nu ar îndrăzni să se împotrivească dorințelor mele, nici alor tale, surioară dulce.

Drusilla, sora lui Caligula, a arborat un zâmbet de viespe.

— Desigur, dacă ar descoperi că riști viața tinerei lui fiice în prezența fiarei celei mari, ar trebui să-ți câștigi iarăși existența de una singură, trecând din soldat în soldat, deși sunt sigură că nu ai găsi asta din cale-afară de neplăcut.

Milonia, o femeie cu trăsături puternice și un nas acvilin, a pufnit:

— Ia te uită la aia nevinovata, să vorbească așa despre mine! Nu ai împărțit tu patul cu soțul meu, cu mult înaintea mea, și nu știe asta întreaga lume?

Drusilla a râs și și-a aruncat pe spate părul castaniu.

— Nu a fost decât o datorie de soră, și nu una neplăcută, dacă veni vorba. Nu cumva, Milonia, te temi că fratele meu se va sătura de eforturile tale profesionale și va căuta un alt fruct, mai dulce și mai suculent?

— Chiar trebuie să revenim întruna la acest subiect? a intervenit o a treia din grup, o femeie dolofană, îmbrăcată într-o rochie roz. Mă dor urechile de povestea asta repetată la nesfârșit și știți și voi cum vorbesc servitorii.

— Cred că nu ești decât geloasă, Livilla, că tu și Agrippina sunteți prea urâte ca să atrageți atenția împăratului, a spus Drusilla. Este o onoare, ca și o plăcere, să împărți patul cu el. Gândiți-vă și voi, o linie de sânge pură, care coboară direct de la Augustus, ca moștenitor al fratelui nostru. Mai bine așa, decât maimuțoiul ăla mic și gras care este fructul coapselor neatrăgătoare ale soțului Agrippinei.

Agrippina i-a aruncat Drusillei un zâmbet rece. Auzise toate astea de zeci de ori și era imună la batjocura surorii ei.

— Augurii au prezis că Nero va fi un băiat frumos când se va face mare. S-ar putea să nu conducă niciodată Roma, surioară, dar, sub îndrumarea mamei lui, va deveni un mare cetățean roman.

— O, îți cunoaștem cu toate ambițiile, Agrippina. Ai noroc, nu-i așa, că Gaius încă nu știe până unde ținteşti tu cu ele, dar poate că mi-o ia gura pe dinainte rândul viitor când ne… întâlnim.

Drusilla a rostit ultimul cuvânt din vârful buzelor, cu o senzualitate care îi dădea un singur înțeles, atrăgând o privire acră din partea Miloniei.

— Credeam că ne aflăm aici ca să vedem fiara asta, care îl fascinează atâta pe soțul meu. Sper că face mai mult decât să se plimbe încoace și-ncolo, cu tânărul ăla jegos în spinare.

Drusilla i-a urmărit privirea.

— Trebuie să ne uităm în sus la un sclav?

Rufus și-a dat seama cu întârziere că ar fi trebuit să coboare pentru a le saluta. Și-a dat drumul să alunece de pe spinarea Bershebei și a rămas alături de umărul ei. Drusilla era la numai câțiva pași de el. Nu a îndrăznit să i se uite drept în ochi, așa că s-a uitat peste umărul ei și răsuflarea i s-a oprit în gât.

Fata care îi întorcea privirile era cea mai frumoasă femeie pe care o văzuse el vreodată. Ochii negri, lichizi, păreau a se hrăni cu spiritul lui și lucirea amuzantă din ei l-a înștiințat că fetei îi plăcea foarte mult stânjeneala care îl cuprinsese. Era cea mai înaltă dintre cele șase femei, dar – a ghicit el – și cea mai tânără. Părul auriu, lucitor, îi cădea în valuri pe umeri, iar rochia ei roșie ca cireașa era umflată la piept, cu promisiunea unor sâni plini și rotunzi. Părea să aibă în jur de șaisprezece sau șaptesprezece ani și purta în brațe un bebeluș cu părul închis, de vreo nouă luni, care se tot zvârcolea.

Rufus și-a smuls cu dificultate privirile și s-a trezit uitându-se în ochii Drusillei, care purtau un mesaj atât de evident, încât toate celelalte gânduri i-au pierit din minte. Drusilla s-a apropiat și mai mult de el, astfel încât privirile i-au fost atrase de rochia cu decolteu adânc și de despicătura întunecată dintre sânii ei. Era atât de aproape încât îi putea simți respirația în obraz, iar adierea parfumului ei i-a copleșit simțurile. Și mai era ceva: nu o mireasmă anume, mai degrabă o undă în aer, dar atât de puternică încât a avut un efect instantaneu asupra lui. Și-a tras cu greutate respirația, simțind o tulburare jos, sub tunică, și și-a mușcat buza cu putere în încercarea de a controla incontrolabilul.

Milonia a izbucnit într-un râs grosolan.

— Ce, Drusilla, nu ai destui cățeluși? Ăsta nu este nici măcar obișnuit cu statul în casă.

S-a întors spre fata cu păr blond, a cărei frumusețe îl captivase într-atât pe Rufus.

— Aemilia, adu-o pe mica Drusilla încoace. E timpul ei de masă.

Rufus și-a întors privirile de la ea, dar Drusilla se uita în continuare la el.

— Cum te cheamă? a cerut ea să afle.

— Rufus, doamnă.

Glasul i-a sunat spart ca gheața sfărâmată.

— Ei bine, Rufus, a spus ea accentuându-i numele, fără să fie necesar, povestește-ne despre animalul tău de companie.

Au stat vreme de un ceas, privind, timp în care Rufus le-a demonstrat extraordinara putere a Bershebei și felul delicat în care își putea folosi trompa pentru a culege obiecte mici. Singurul moment în care Milonia și Livilla au arătat un interes a fost atunci când Bersheba a slobozit un vânt enorm. Până atunci se întrecuseră în a arăta cât de plictisite erau de elefant și de dresorul lui.

— Haideți, e timpul să mergem, a spus Milonia, încercând să-și reafirme poziția de consoartă a împăratului.

— Stați, am o idee.

Toți ochii s-au întors spre Agrippina, iar Milonia și-a țuguiat buzele enervată.

— Fratele nostru a spus că cel mai amuzant lucru s-a întâmplat atunci când fiara era îmbăiată. Fă-i baie elefantului pentru noi, sclavule.

Drusilla a bătut din palme și a început să sară în sus ca un copil.

— Da, fa-i baie elefantului.

Rufus a ezitat. În mod normal, nu-i făcea baie lui Bersheba decât dimineața, iar ea era o creatură cu tabieturi. Nu știa cum avea să reacționeze. Pe de altă parte, nu avea de ales, decât să se supună dorinței surorilor împăratului. S-au uitat la el fără expresie, așteptându-l să se miște din loc, dar fața Aemiliei i-a zâmbit încurajator și astfel și-a recâștigat încrederea.

— Haide, Bersheba.

A condus-o înapoi în grajd și a priponit-o de belciugul ei.

A umplut prima găleată cu apă și s-a pregătit să i-o arunce pe spinare, dar s-a oprit ezitând. Avea încă pe el tunica. Nu se prea îndemna să și-o dea jos înaintea femeilor, care acum stăteau împreună pe o ridicătură și priveau, dar era singura pe care o avea și dacă se uda, nu mai avea nimic altceva de purtat.

A intrat în grajd și s-a dezbrăcat până la legătura din jurul șalelor, împăturindu-și cu grijă tunica înainte de a se întoarce sub razele soarelui. A încercat să-și ignore asistența, dar simțea toți ochii asupra lui, și cel puțin una dintre femei a lăsat să-i scape un scurt suspin de apreciere. Era puțin încordat pentru faptul că era aproape gol în fața lor, dar știa că nu avea niciun motiv să se rușineze. Pe trupul lui nu era nici măcar un gram de

carne în plus, iar exercițiile pe care le învățase de la Cupido îi făcuseră niște mușchi fermi, de atlet.

A încercat să se concentreze asupra sarcinii de a o înmuia mai întâi pe Bersheba, pentru ca apoi să o perieze, dar era ceva care îl făcea să nu se poată aduna – și asta din cauza felului în care era studiat, ca unul dintre animalele aflate în cuștile împăratului. A prins privirea Drusillei și și-a pierdut pentru o clipă atenția. Asta a însemnat că nu a observat-o pe Bersheba cufundându-și trompa în găleată. Jetul exploziv care l-a izbit i-a tăiat respirația și l-a înghețat până în măduva oaselor.

Femeile au început să râdă și să țipe înveselite, iar Bersheba li s-a alăturat cu un zgomot de trompetă. Când și-a recăpătat simțurile, Rufus nu s-a putut gândi decât că acum știa cum se simțise Claudius. Apoi tonul râsului lor s-a schimbat într-un fel subtil și Rufus a simțit ceva diferit în felul în care femeile se uitau la el. Drusilla s-a descolăcit din poziția în care stătuse – în felul particular în care o fac pisicile deosebit de sănătoase – și s-a apropiat de el cu un zâmbet deschis.

— Ei bine, Rufus, omul elefant, trebuie să-ți mulțumim pentru un spectacol excelent. Fratele meu a avut dreptate: elefanții pot fi extrem de distractivi și, glasul i-a coborât până la șoaptă, l-am găsit cu toate foarte revelator, într-adevăr, foarte revelator.

Și-a lăsat ochii să-i cadă la nivelul șoldurilor lui.

Cu un hohot de râs, s-a întors și le-a condus pe femeile care continuau să chicotească în sus pe pantă, spre palatul lui Caligula. Aemilia s-a întors și i-a zâmbit sfios.

• Capitolul XVI

Cum putea fi cineva atât de frumos? A inspirat adânc parfumul pătrunzător al părului ei întunecat și nu și-a putut reține un mic suspin. Mâna ei s-a întins să-i mângâie delicat fruntea.

— Nani, frate. Acum ești acasă.

Acasă? Da, asta era acasă, acest cocon mătăsos și confortabil, cu căldura din brațele Drusillei, unde nimeni nu-i putea face vreodată vreun rău. Întotdeauna se simțise în siguranță aici, chiar și în cele mai negre timpuri petrecute la Capri. Acelea erau timpurile când Tiberius, putrezească-i sufletul depravat, rătăcea pe coridoarele palatului ca un câine de vânătoare mâncat de râie, în căutare de noi adâncimi ale desfrâului, pentru a le sonda. Nopțile când știa că doar fiind invizibil putea fi în siguranță. Își amintea cum aștepta ca Gemellus să adoarmă în camera pe care o împărțeau ei doi, după care se strecura pe lângă gărzi, la sora lui. Chiar nu-l vedeau? Sau încă mai aveau o licărire de decență, în ciuda tuturor lucrurilor la care erau martori în acea hazna profund coruptă care era insula? La început, tot ce căuta a fost confortul și siguranța prezenței ei. O ținea strâns de mână în timpul ceasurilor de întuneric, iar ea îi șoptea povești despre tatăl lor; povești de onoare și curaj, despre o bunătate care părea să aparțină unei alte lumi decât celei în care trăiau ei. În ochii lor de copii, Germanicus, cel mai nobil dintre romani, strălucea ca un far în cenușiul cumplit al existenței lor. Mai târziu, a fost altceva.

Ceva s-a răscolit adânc înăuntrul lui, când mintea l-a purtat înapoi la noaptea când totul s-a schimbat. El a fost cel care începuse sau ea? Nu, au fost ei, împreună și în același timp inocenți și știutori, o fuziune a minții și a trupului pe care niciunul dintre ei nu putea și nici nu voia să o nege.

A simțit-o la rândul ei și a tors ca o pisică alături de el.

— Atât de curând?

Târziu, în puterea nopții, s-a trezit și i-a văzut silueta profilată în fereastra largă – ce dădea peste Velabrum, spre Capitoliu – cu trupul gol înveșmântat în haloul cald al unei luni galbene. Stătea nemișcată, lăsând ca lumina lunii să-i coloreze pielea perfectă, astfel încât părea că tocmai ieșise dintr-o baie de aur topit. Da, era o statuie de aur. Perfectă. Și-a ținut respirația. Nu voia ca ea să se miște. Când, în cele din urmă, ea a făcut-o,

revenind spre patul acoperit cu cearșafuri din mătase, capul i s-a umplut brusc de o furie nestăpânită. Cum de îl putuse înșela?

— N-ar fi trebuit să te miști.

A încercat să-și păstreze tonul egal, dar ea i-a recunoscut ascuțișul.

— Spune-mi despre Baiae, a spus ea, strecurându-se în pat și înfășurându-i trupul în al ei, făcându-i carnea să ardă la atingerea cărnii sale. Despre ziua când ai călătorit cu zeii și l-ai sfidat pe Neptun.

Dispoziția lui s-a schimbat, așa cum ea știa că se va întâmpla.

— A fost Alexandru vreodată atât de norocos ori Xerxes? I-am întrecut pe amândoi. Două sute de corăbii cumpărate sau construite, înșiruite prova la pupa, în șiruri gemene de-a curmezișul golfului, din portul de la Baiae și până la digul de la Puteoli.

Inima îi creștea, amintindu-și toate acestea. Ordonase unei mii de dulgheri să construiască o punte din lemn, lată cât să poată trece două care de război, peste corăbii, iar când a fost terminată, cinci mii de sclavi au cărat pământ și au transformat-o într-un drum. Un drum peste mare. Trei kilometri, cel puțin; unii spun că cinci. Cinci, atunci.

— În prima zi mi-am pus platoșa pe care Alexandru a purtat-o la Granicus și mantia mea de purpură, bătută în pietre scumpe, și le-am cerut pretorienilor mei să mă urmeze în galop pe toată lungimea podului peste mare. În cea de-a doua zi am dat un spectacol măreț, iar cele două legiuni care mi-au escortat carul de luptă m-au iubit pentru asta. La fel și poporul. Era ca și cum întreaga lume ne privea de pe țărm. A mai fost vreun om atât de norocos?

Drusilla s-a uitat la el cu ochi strălucitori:

— Tu nu ești om, frate, ci zeu, un zeu legat de pământ.

El a dat din cap, încuviințând. Știa că Drusilla are dreptate. Ea întotdeauna avea dreptate.

— Și cu toate astea, Senatul ar fi vrut să mă împiedice. Proștii de ei nu mi-au înțeles scopul și nici că gloria mea este și gloria Romei. Cheltuiește-ți propriul aur, au spus, nu pe al Romei. Așa am și făcut. Moștenirea mea s-a dus, dar jur pe fulgerul lui Jupiter că au să plătească pentru asta. Au să plătească de o mie de ori mai mult.

Vorbind, și-a simțit fața întunecându-i-se și a văzut frica din ochii Drusillei, atunci când mâinile lui au început s-o mângâie pe gât. Frica i-a făcut plăcere.

— Mă urăsc cu toții. Tu mă urăști, Drusilla?

Și-a lăsat degetele să i se strângă în jurul gâtului ei. I-a văzut gura mișcându-se și ochii ieșindu-i din orbite.

— Mă urăști?

Ea a încercat să clatine din cap, dar mâinile lui îi apăsau traheea și-i tăiau aerului calea spre plămâni. Vederea i s-a încețoșat și i s-a făcut mai întâi roz, apoi roșie cu un halou de negru. Știa că atunci când haloul negru avea să se umple complet, avea să fie moartă. Dar nu mai era nicio teamă, numai euforie. A muri de mâinile acestui om însemna să fii nemuritoare!

Încet, încleștarea asupra gâtului ei a slăbit. Negrul s-a transformat în roșu, apoi în roz și când a deschis ochii, el era peste ea, cu ochii strălucindu-i de dorință.

— Da, a strigat ea. Da, Gaius. Te rog. Acum.

•

Zâmbetul Aemiliei l-a bântuit pe Rufus. Fata l-a urmărit în visuri, unde frumusețea ei îl chinuia și era ispitit în locuri pe care nu și le imaginase niciodată. Dar întotdeauna era puțin mai departe decât reușea el să ajungă, astfel că putea simți căldura ce radia din ea, dar niciodată atingerea pielii ei catifelate. Îi putea vedea strălucirea aurie a părului, dar nu putea mângâia șuvițele mătăsoase.

Chiar și în toiul zilei, prezența ei părea să fie pretutindeni împrejurul lui. Orice voce de femeie pe care o auzea era a ei. Fiecare rochie roșie pe care o zărea printre copaci sau în depărtare îi făcea inima să pornească în galop și stomacul să i se frământe. Își imagina ce ar face împreună și ce i-ar spune el. Chiar și cele mai simple lucruri ar fi o plăcere cu Aemilia. Și doar să fie cu ea ar fi de-ajuns.

Și totuși, chiar și în rarele ocazii când rochia cea roșie era a ei, Rufus avea un sentiment de neîmplinire. Da, îi zâmbea, dar ea părea să zâmbească la toată lumea. Salutul îi era călduros, dar era el *special*? Nu era niciodată singură, așa că n-o putea întreba lucrurile pe care tânjea să le întrebe sau să-i spună lucrurile pe care trebuia să i le spună. Credea că el îi făcea cunoscute sentimentele lui, dar, de vreme ce ea nu răspundea niciodată sau nu-și făcea sentimentele *ei* cunoscute, cum putea să știe? Cel mai mic semn ar fi fost de-ajuns și, cu toate astea, lucrul cel mai apropiat de un semn a fost vaga impresie de nedumerire din ochii ei, într-o zi când el își menținuse zâmbetul pentru o secundă mai mult decât normal, iar ea îl întrebase dacă nu se simțea bine.

Pe măsură ce săptămânile au trecut, și-a dat seama că era un prost și s-a

rugat ca sentimentele să-i treacă, dar ele nu au dispărut. Singurul lucru care i-o scotea din minte era realitatea nesigură a vieții la curtea lui Caligula.

Tânărul împărat exercita o influență sinistră mult dincolo de prezența sa fizică imediată. Persoanele cele mai apropiate lui trăiau, dacă nu cu frică, atunci cu siguranță într-o stare de permanentă confuzie, încercând să-i preîntâmpine dispoziția mereu schimbătoare. Această nesiguranță se transmitea în jos, de la consul la senator, de la libert la funcționar și, în cele din urmă, de la servitorul din palat la sclav. Greșelile, chiar și unele mici, puteau fi fatale. Era întotdeauna loc pentru încă un sacrificiu la spectacolele lui Caligula, care nu se mai terminau. Oamenii dispăreau.

Într-o zi, a fost Varro.

Rufus a descoperit mai târziu că omulețul ajunsese la o înțelegere cu un oficial al palatului, pentru aprovizionarea fermelor – care erau încă presărate prin suburbiile Romei – cu bălegarul abundent al Bershebei. Din nefericire, micuțul om negru făcuse greșeala de a deveni prea apropiat de nevasta unuia dintre fermierii care primeau darul elefantului. Când femeia a mărturisit prostește legătura, soțul ei l-a abordat pe supraveghetor și a amenințat să pună capăt productivei lor relații. Un cuvânt spus gărzilor palatului a fost de-ajuns.

Soarta lui Varro l-a șocat pe Rufus, dar nu a prea avut vreme să-și plângă prietenul. Acum avea de două ori mai multă muncă de făcut. Și ceva cu mult mai periculos de care să fie preocupat.

Tocmai rânea locul de dormit al elefantului pe când umbrele toamnei se lungeau, într-o seară, devreme, când doi oameni din garda pretoriană s-au apropiat de grajd.

— Trebuie să vii cu noi, a ordonat cel mai mare în grad.

Rufus a înghețat. Avea să îl urmeze și el pe Varro în arenă? Dar nu se putea împotrivi. S-a întors spre bazinul cu apă, cu intenția de a-și curăța de pe corp balega întărită a elefantului.

— N-ai timp de-așa ceva.

Gărzile l-au însoțit în sus pe pantă, spre palat, și apoi printr-o serie de coridoare bogat ornamentate, până într-o încăpere unde un grup de aristocrați impecabil îmbrăcați s-au uitat la noul sosit de parcă tocmai ar fi picat de pe celălalt mal al râului Styx.

— În sfârșit, băiatul cu elefantul. A sosit și ultimul nostru oaspete; acum putem începe.

Împăratul era așezat pe o canapea în celălalt capăt al încăperii. Ochii lui

spălăciți l-au studiat pe Rufus timp de câteva secunde, în care pe acesta l-au trecut fiori de spaimă, înainte ca o mână moale să indice înspre o canapea neocupată, una dintre numeroasele aranjate în jurul unei mese lungi, ce părea a fi lucrată din argint masiv. Pretorianul din spatele lui i-a dat lui Rufus un ghiont ușor și apoi s-a dus să-și ia locul printre ceilalți douăzeci de colegi ai săi, așezați la intervale egale în lungul pereților. Rufus a remarcat că fiecare dintre aceștia își ținea mâna dreaptă pe mânerul sabiei.

Visa? Orice părea mai posibil decât realitatea. A pășit încet spre masă și s-a așezat țeapăn pe canapeaua tapițată pe care o indicase Caligula.

— Nu, nu, a spus Caligula aproape strigând. Relaxează-te. Sclavule, adu-i prietenului meu niște vin.

Rufus și-a dat seama că toți ceilalți din încăpere stăteau lungiți, sprijinindu-se într-un cot, pe canapelele așezate în apropierea mesei principale, astfel ca ocupanții lor să se poată servi singuri din bunătățile banchetului. Cu stângăcie, a încercat să copieze postura nonșalantă a celorlalți, în timp ce un sclav s-a apropiat de masă și a așezat o cupă mare înaintea lui.

Împăratul și-a ridicat pocalul într-un toast mut, adresat lui Rufus, îndemnându-l cu ochii lui reci să bea. Rufus a întins o mână tremurătoare pentru a ridica cupa umplută cu vin roșu ca sângele, care avea un puternic parfum de fructe. Ceilalți au sorbit adânc, dar el s-a asigurat că niciun strop nu i-a trecut de buze.

Caligula discuta acum plin de însuflețire cu un bărbat care părea bolnav, cam de aceeași vârstă cu el, lungit pe canapeaua din dreapta împăratului, iar Rufus a putut arunca pe furiș o privire de jur-împrejurul camerei, deși a fost într-una atent să nu-și încrucișeze privirile cu niciunul dintre comeseni.

Păreau a fi două grupuri distincte în jurul mesei. Unul era format din oameni care sorbeau fiecare cuvânt al împăratului, râdeau zgomotos la glumele lui și beau în același ritm cu el. Celălalt grup era mai tăcut; oamenii care îl compuneau beau mai puțin și abia dacă ciuguleau din mâncare. Aceștia erau cu toții cupluri de rang cavaleresc, așezați în perechi. Nu erau toți tineri, dar femeile aveau o frumusețe bine cultivată, indiferent de vârstă. Rufus a observat că fețele lor aveau toate aceeași expresie lipsită de speranță, pe care o remarcase ultima oară la prizonierii condamnați și pe care îi văzuse sub podeaua arenei.

Apoi privirile i s-au încrucișat cu ale lui Claudius.

Unchiul împăratului stătea întins pe o canapea, la capătul celălalt al

mesei. I-a întors lui Rufus privirea de sub niște pleoape pe jumătate închise, în timp ce o picătură de vin scăpată din colțul gurii îi aluneca leneș pe conturul bărbiei, pentru a-i păta toga ce deja era de nerecuperat. Părea a fi foarte beat, dar sclipirea unui ochi ce ar fi trebuit să fie lipsit de recunoaștere i-a indicat lui Rufus că probabil era mai puțin beat decât părea. Rufus a fost surprins când bătrânul și-a ridicat pocalul într-un salut batjocoritor.

Mâncarea care a fost servită ar fi putut hrăni o familie mai săracă, timp de o lună. La început au venit mărunțișurile: amestecuri exotice din organe de păsări și animale, inclusiv ficat, limbă și creier; căluți de mare, midii de trei feluri diferite, două feluri de melci de mare, stridii și alte neamuri de moluște; un platou de sturzi fripți pe asparagus. După acestea au urmat mâncăruri la scară mai mare: păsări de toate mărimile, inclusiv găini și porumbei, coapte în țest (a recunoscut și o lebădă și un păun pentru că acestea fuseseră decorate cu propriul lor penaj); carne de diverse nuanțe și texturi, printre care se găsea cu siguranță și o bășică de scroafă și capul întreg al unui porc mistreț; o gamă de vase mai mici, ce conțineau legume delicat tăiate în felii și cubulețe.

Cu fiecare fel de mâncare, vinul curgea mai repede, iar zgomotul se făcea tot mai puternic la capătul mesei unde Caligula își ținea curtea. Rufus a prins frânturi de conversație de la împărat, care încă mai era antrenat într-o conversație aprinsă cu bărbatul de pe canapeaua din dreapta lui.

— Scribonius Proculus și fratele lui devin mai mult decât enervanți, sunt periculoși. Vreau să se rezolve cu ei. Protogenes, pune-i pe mica listă din registrul tău.

Protogenes, slab până la emaciere, cu pielea galben-verzuie plină de urme de vărsat de vânt, a încuviințat dând din cap. Avea ochi cu pleoape căzute, care îi aminteau lui Rufus de un șarpe și l-au băgat în fiori când s-au întors ca să se fixeze asupra lui. Rufus a știut instantaneu că Protogenes era conștient că vorbele împăratului fuseseră auzite și era de asemenea sigur și că omul tocmai decidea dacă el merita să fie ucis. Privirea ce l-a țintuit fără să clipească a durat o secundă înainte să treacă mai departe. Se părea că nu.

Între timp, Rufus își dăduse seama că el făcea parte din distracție, în aceeași măsură ca și dansatoarele din Illiria și înghițitorii de flăcări care au dat câte o reprezentație după felurile principale de mâncare. O diversiune puternic mirositoare, pentru a-i ține pe invitații lui Caligula așa cum îi voia el – în nesiguranță și sub tensiune.

Parte a distracției, în aceeași măsură ca și unchiul Claudius.

Pe parcursul primei părți a banchetului, împăratul îl ignorase pe bătrânul senator, fericit să poarte conversații și să se amuze cu jocuri de cuvinte și glume cu lingăii care erau lungiți în apropierea lui. Dar pe măsură ce seara înainta, Caligula a început să râdă de unchiul lui, pe seama bâlbâielii și a înfățișării acestuia. Când s-a plictisit de acest bombardament verbal, împăratul a început să arunce cu bucăți de mâncare în personajul ce stătea sprijinit în cot, iar nefericitul bătrân nu putea decât să clipească atunci când era lovit de felii de carne sau de picioare de găină pe jumătate mâncate și, la un moment dat, ratat cu puțin de o farfurie cu limbi de flamingo tăiate mărunt. Tot nesatisfăcut, împăratul și-a încurajat oaspeții să-i urmeze exemplul și, cu toate că atacul a fost făcut fără nicio tragere de inimă, Claudius nu a mai putut suporta în cele din urmă. Cu un zâmbet gol, și-a închis încet ochii și a alunecat pe spate pe canapea, prefăcându-se beat mort.

Caligula și prietenii lui găseau de acum că fluența și ingeniozitatea conversațiilor de mai devreme îi părăsise. Împăratul, cu chipul înfășurat într-un zâmbet leneș, și-a lăsat privirile să-i alunece peste oaspeții săi, până când i-au căzut asupra unei tinere femei cu părul ca pana corbului, care stătea întinsă, fără să-și fi ridicat vreodată privirile deasupra mesei, alături de un cavaler cu părul tuns scurt, militărește, ceva mai în vârstă decât ea, și care, a presupus Rufus, era soțul ei. Din acel moment, Caligula nu și-a mai dezlipit ochii de la ea.

Când sfârșitul ospățului era în mod clar încă departe, împăratul s-a ridicat de pe canapeaua lui. Rufus a simțit cum oaspeții din jurul lui au devenit tensionați, iar gărzile din lungul pereților au părut a se îndrepta și mai mult de spate. Caligula s-a clătinat ușor, apoi a luat-o în jurul mesei, mergând cu atenție, până când a ajuns exact în spatele tinerei brunete, care, simțindu-i prezența, a început să scâncească abia auzit în spatele perdelei părului ei lung. Alături de ea, soțul ei era nemișcat ca un mort.

— Tu ai să mă mulțumești în seara asta, Cornelia, a spus Caligula moale, întinzând mâna să mângâie pielea albă de pe umărul femeii.

Tânărul aristocrat de lângă ea a tresărit violent și a schițat o mișcare, ca și cum ar fi vrut să se ridice.

— Poți să vii și tu cu noi, Calpurnius, dacă vrei, a grăit împăratul. Nu? Poate că ar trebui să insist. Nu face nimic, am să decid mai târziu. Vino, Cornelia.

Ultimele două cuvinte au fost, fără putință de greșeală, o comandă. Încă suspinând, femeia cu păr negru s-a ridicat în picioare cu genunchii tremurând și, cu mâna lui Caligula pe umărul ei, a ieșit împreună cu el din încăpere.

Dispoziția oaspeților rămași s-a schimbat într-o clipă, de la o tensiune insuportabilă la o ușurare extatică. Un senator tânăr, cu fața cenușie, a vomitat pe pardoseala de marmură, iar în apropiere, un alt aristocrat a părut să aibă o criză de epilepsie. Femeile de la masă au reacționat în diverse feluri. Una sau două au părut a fi încremenit pe locurile în care stăteau întinse, cu ochii fixați asupra a ceva ce numai ele puteau vedea. Matroana blondă care ocupa canapeaua învecinată cu a lui Rufus a fugit din încăpere plângând în gura mare, urmată de soțul ei. Cu coada ochiului, Rufus l-a observat pe Claudius, uitat de toți, ridicându-și capul cu mare grijă.

O ușoară bătaie pe umăr l-a făcut pe Rufus să sară în sus, cu privirile ațintite asupra unui chip grav, familiar, ce se zărea de sub o cască de pretorian. Cupido.

• Capitolul XVII

A încercat să spună ceva, dar gladiatorul l-a amuțit cu o clătinare a capului.

— Distracția s-a terminat, băiete. E timpul să pleci acasă.

Un al doilea pretorian a dat să i se alăture când au ieșit din încăpere într-un coridor larg, dar Cupido l-a îndepărtat.

— Cred că mă descurc de unul singur cu ăsta, Decimus, dacă nu am să mor de duhoare.

Celălalt bărbat, un gigant cu față lată, a râs și a spus ceva neinteligibil.

— Cupido! a izbucnit Rufus când au ajuns în parc. Am…

— Nu aici, a șuierat tânărul german. Nu spune niciun cuvânt până ce nu ajungem la grajd, iar atunci numai după ce am verificat eu.

Rufus a luat-o înainte spre camera din spatele despărțiturii elefantului, dar Cupido l-a oprit.

— Suntem mai în siguranță lângă animal, cred. Vorbește încet; împăratul are oameni care trag cu urechea pretutindeni și ei nu sunt întotdeauna cine crezi tu că sunt. Pe viitor, vizitează-mă acasă la mine. Când nu sunt de serviciu, am o cameră în palatul lui Tiberius. Am să las vorbă că ești binevenit acolo.

Rufus a părut puțin nedumerit de prudența excesivă a lui Cupido, dar a zâmbit cu toată fața de bucuria de a-l revedea pe tânărul gladiator.

— Același Cupido de pe vremuri, întotdeauna luând partea cea mai bună a vieții. Iartă-mă, prietene, dar și numai a mă afla iarăși în prezența ta îmi umple inima de bucurie, chiar și în locul ăsta deprimant. Când te-au arestat, am crezut că erai mort.

Gladiatorul a ridicat o sprânceană sarcastică și pentru un moment a fost într-adevăr în întregime vechiul Cupido. Totuși, Rufus vedea că lunile petrecute în palat îl schimbaseră pe prietenul său. Ochii lui cenușii aveau acum o amărăciune istovită, pe care nu o cunoscuseră înainte. Era ca și cum tunica severă, neagră, simbolul autorității împăratului, își infiltrase cumva întunecimea în spiritul lui. Combinată cu armura lucitoare a platoșei lui sculptate și a apărătorilor pentru antebrațe, îi conferea o calitate periculoasă, pe care Rufus nu i-o văzuse nici măcar în cele mai grele zile din arenă.

Bersheba a scos un mormăit alături de ei și fața lui Rufus s-a destins într-

un zâmbet larg.

— Am uitat de bunele maniere. Puternică Bersheba, acesta este Cupido, cel mai mare gladiator al timpurilor sale, înțelept și acum în cea mai incredibilă costumație a lui, dacă nu mă înșel, cea a suliței întâi a cohortei Tungriene din gărzile pretoriene ale împăratului.

Cupido a făcut un pas înainte și trompa Bershebei și-a făcut apariția din întuneric pentru a-l adulmeca. A scos un fornăit din adâncul pieptului.

— Ești onorat, Cupido; ai fost acceptat în cercul intim al Bershebei… la fel cum ai fost în cel al împăratului.

Ultimele cuvinte au fost în parte o afirmație, dar cu o retorică care l-a făcut pe Cupido să-și scoată casca din fier și să și-o așeze pe grămada de fân de alături, sprijinindu-se cu spatele de peretele grajdului. Și-a ridicat privirile spre Rufus, cu chipul precum o mască pe care jucau umbre.

— Spui că ai crezut că sunt mort? Eu am fost sigur de asta. Nu am mult timp, dar am să încerc să-ți explic cum de s-au întâmplat toate astea – a făcut cu mâna un cerc care a inclus-o pe Bersheba, pe Rufus și pe el însuși.

Pe un ton liniștit a confirmat ceea ce bănuise Narcissus, dar era mai mult. Gărzile îl duseseră pe Cupido la temnița de sub palatul lui Caligula, adânc în măruntaiele Colinei Palatine, unde i-au luat tot ce avea. Era un loc cunoscut numai celor mai apropiați aliați ai împăratului, torționarilor săi și – pentru câteva ore, din fericire, trecătoare – dușmanilor acestuia.

— A fost un loc îngrozitor, a mărturisit Cupido întunecat, unde mirosul de carne arsă umplea aerul pe care-l respiram, iar țipetele neajutoraților care erau torturați îmi umpleau urechile. M-au trecut prin fața camerei fierului încins și a instrumentelor ascuțite și a trebuit să-mi abat privirile. Am văzut suferință în multe feluri, Rufus, dar ce am văzut acolo încă mă urmărește în visuri.

A fost scos din celulă în seara celei de-a treia zi.

— M-au târât gol înaintea împăratului și acoperit de propria-mi mizerie, astfel ca umilința să se adauge fricii. Dar am invocat umbra tatălui meu pentru curaj și am stat înaintea lui drept, mândru ca în orice zi de când am devenit bărbat, și le-am cerut să facă ce vor voi. Mă așteptam să simt sărutarea tăișului în orice moment, dar nu a dat ordinul. În loc de asta, s-a ridicat de pe tronul lui din aur și a stat în fața mea, la fel de aproape cât ești tu acum, fără să clipească măcar din cauza duhorii mele. Apoi, jur pe zeii din vechime, mi-a pătruns în minte și m-a cunoscut. Mi-a cunoscut trecutul, prezentul și viitorul… La început, m-am simțit mai nenorocit decât dacă

torționarii lui m-ar fi băgat înapoi în temniță, dar are putere, Rufus, are o mare putere și a folosit-o ca să mă copleșească.

Cupido a înghițit greu și a clătinat din cap cu uimire.

— Nu știu cât timp am fost sub stăpânirea lui. Mă simțeam amețit de foame sau poate că apa pe care mi-au dat-o era amestecată cu ceva. În cele din urmă, s-a întors la tronul lui și le-a ordonat gărzilor să-mi facă baie și să mă îmbrace. Hainele au fost hainele astea, uniforma gărzii pretoriene. Când m-am înfățișat înaintea lui în ele, mi-a dat înapoi sabia mea cea lungă și mi-a cerut să-i dau un jurământ. I l-am dat.

Capul i-a căzut și a șoptit iarăși cuvintele, de parcă abia îi venea să le creadă înțelesul.

— I l-am dat.

Rufus a ascultat la început cu groază, apoi fără să poată să creadă.

— Nu se poate. Cupido pe care îl cunosc eu nu și-ar fi putut închina loialitatea acelui om. Este un monstru. Am fost martor la asta.

Cupido a pufnit cu dispreț.

— Ai fost martor la asta? N-ai văzut nimic. În locul ăsta și printre oamenii ăștia tu ești un copilaș și să te rogi ca lucrurile să rămână astfel. Nu știi de ce este capabil și dacă ai ști, ți-ar mânca mintea și ți-ar îngheța măruntaiele. De-asta am venit încoace, ca să-ți spun. Trebuie să găsești o cale de a te întoarce la Fronto. Nu este chiar atât de improbabil cum ar părea. Toanele împăratului se schimbă des. Are să se plictisească repede de tine și de elefantul tău.

Rufus a clătinat din cap.

— Nu. Nu am să te părăsesc. Învață-mă să lupt ca tine și împreună putem supraviețui. Ai dreptate, trebuie să-ți fi pus ceva în apă. Nu-i datorezi nimic lui Caligula. Un jurământ smuls fără onoare este un jurământ numai cu numele.

Cupido a râs cu blândețe.

— Felul în care lupt eu nu poate fi predat, Rufus, dar cu toate astea am să te antrenez până la un nivel la care vei fi cel puțin în stare să te aperi de unul singur când o veni momentul. Însă greșești: un jurământ este un jurământ atâta timp cât cel care l-a dat crede în el. În orice caz, îi datorez mai mult decât loialitatea mea.

— Ce?

— Pe sora mea.

•

La ore după aceea, Rufus stătea în întuneric, încă uluit de dezvăluirile gladiatorului.

Cupido îi spusese despre o zi de foc și sânge, când cavaleria auxiliară a unei armate romane i-a tăiat pe oamenii din tribul lui ca pe spicele dintr-un lan de grâu de vară și picioarele încălțate în cizme ale legionarilor i-au strivit în noroiul câmpului pe cei care au încercat o ultimă și inutilă împotrivire.

— Tatăl meu a fost ultimul care a căzut. A luptat împotriva lor până la ultima suflare și când săbiile l-au sfârtecat, culcându-l la pământ, a murit cu strigătul de război pe buze. Eram tânăr și fusesem lăsat în urmă ca să apăr satul, femeile și copiii noștri. Tatăl meu a spus că era o onoare, dar cred că a înțeles ce urma să se întâmple. Când romanii au venit, am vrut să-mi iau oamenii și să-i scot la luptă, dar bătrânii satului știau cum se comportă romanii. Dacă opuneam rezistență, aveau să ucidă tot. Bărbat, femeie și copil. Cal, câine și porc. Nimic nu avea să fie lăsat să marcheze trecerea tribului meu, în afara oaselor uscate și a vechilor povești. Cu toate astea, vocea i s-a îngroșat de mândrie, sora mea, Ilde, de numai doisprezece ani, s-a urcat pe ziduri și și-a strigat sfidarea până când am dus-o la mama noastră.

Cupido a zâmbit cu zâmbetul lui trist.

— Bătrânii mai bine m-ar fi lăsat să lupt. Cei care nu erau buni pentru mină au fost trecuți prin sabie pe locurile unde se aflau. Restul au fost luați ca sclavi. Încă mai simt greutatea lanțurilor la încheieturile mâinilor și mirosul de fum de la casele noastre care ardeau. Ultima oară când am văzut-o pe Ilde a fost la piața de sclavi. Am încercat să vorbesc cu ea – să-i explic – dar nu a vrut să se uite în ochii mei. Știam că mă disprețuia pentru a nu fi avut curajul să mor împreună cu poporul meu.

Apoi, la trei luni după ultima lui luptă în arenă și patru ani lungi de când fusese luat în captivitate, Caligula îl chemase la el, într-o audiență.

— Mi-a spus: „Am un dar pentru cel mai credincios servitor al meu, Cupido din garda mea, care îmi ține viața în mâinile lui.” În încăpere a pășit o fată, o fată înaltă, cu părul de culoarea firului de aur și atitudinea mândră a unei prințese. La început am crezut că darul lui era o concubină, care să împartă patul cu mine – îi răsplătise și pe alții în acest fel – dar apoi m-am uitat în ochii fetei și am știut că era Ilde. Sora mea pierdută.

Rufus nu putea spune când s-a întâmplat, dar în povestirea lui Cupido a apărut o pauză, când înțelegerea acelui moment l-a izbit ca o lovitură de trompă a Bershebei. A știut.

— Acum este o membră onorată a personalului palatului. Este slujnică la doamna Milonia, soția împăratului, și însărcinată să poarte de grijă fiicei lui. Este cunoscută ca Aemilia.

Aemilia.

• Capitolul XVIII

Stătea răsturnat pe spătarul măreţului tron de aur ce domina camera de primiri și se întreba de ce nu se simţea fericit. Cerea prea mult? În definitiv, era conducătorul celui mai puternic imperiu pe care îl cunoscuse lumea vreodată. S-a uitat la mulțimea apelanților îngrămădiți în celălalt capăt al încăperii. Oare ei își dădeau seama cât era de greu?

Topografii lui erau la lucru, plănuind canalul de-a curmezișul istmului Ionian, care avea să fie darul lui către Grecia. Reconstruise zidurile și templele Siracuzei. În curând, între culmile înalte avea să existe un nou oraș, care urma să devină forța economică propulsoare a Galiei Cisalpine.

Dar nu era destul. Niciodată nu era destul.

Așteptau cu toții după el, dar asta era important. Începea să înțeleagă.

Cum era posibil să aibă tot ce avea și să facă ceea ce făcea și tot să se simtă gol?

Limitele. Totul era în legătură cu limitele.

Totul avea o limită. Puteai să ai toate plăcerile din lume, dar dacă nu era cineva cu care să-ți împărtășești plăcerea, nu era niciodată destul. Puteai să mănânci cele mai exotice mâncăruri pe care le avea de oferit imperiul și să bei cele mai fine vinuri, dar în cele din urmă toate începeau să aibă același gust. Oamenii își aveau limitele lor. Era o limită pentru cât de repede puteau alerga la jocuri sau pentru cât de sus puteau să sară. Era o limită pentru câtă durere putea îndura un om înainte să moară; testase această limită adeseori.

Până și dragostea își avea limitele ei. Drusilla îl iubea, știa asta, iar Milonia își dovedise iubirea de o mie de ori, dar era iubirea lor veșnică? Se îndoia. Se gândise să le pună la încercare limitele iubirii în camera lui de tortură, dar știa că dacă o făcea, avea să le piardă. Și în cine altcineva se putea încrede?

În niciunul dintre oamenii din încăperea asta. Uită-te la ei, fiecare poartă o mască, încercând să-și ascundă frica, sau ura, sau lăcomia. Oricare dintre ei putea face parte dintr-o conspirație împotriva lui. Poate că ar trebui să pună să-i ucidă pe toți? Ar face viața mult mai simplă. Mai limpede.

S-a uitat la centurionul care era șeful gărzii. Erau germanii astăzi. Îi plăceau germanii, pentru că îi urau pe italieni.

Soldatul s-a apropiat la chemarea lui.

— Dacă aș vrea, i-ai ucide pe toți oamenii din încăperea asta? a spus el încet.

Pentru o clipă, ochii centurionului s-au lărgit, dar disciplina care îl ajutase să supraviețuiască unei sute de bătălii a preluat controlul rapid. Și-a dus mâna la sabie.

— Desigur, Caesar. La ordinele tale!

Ar face-o? S-a uitat la chipuri. Senatori și cavaleri. Pretori și tribuni. Oameni care spuneau că îi erau prieteni și alții care nu încercau să-și ascundă disprețul. Iudeul care îl plictisea de o săptămână întreagă cu problemele provinciei lui înapoiate. Ar provoca complicații. I-a venit un alt gând.

— Dacă aș da ordin, m-ai ucide?

Soldatul a încremenit. Ce răspuns să dea acestei întrebări de nerăspuns?

A urmărit atent chipul omului care se făcea tot mai alb pe măsură ce secundele treceau. Mărgele minuscule de sudoare i-au izbucnit din sprâncene în timp ce se lupta cu teribilele implicații ale următoarelor lui cuvinte. Gura i se deschidea și i se închidea ca a unui pește pe moarte, ceea ce era amuzant.

În cele din urmă, s-a plictisit.

— Poți pleca. Discutăm asta cu altă ocazie.

A început să ciugulească de pe platoul cu mâncare așezat alături de tron. Cu adevărat, totul era atât de plicticos. Oare gustase tot ce se putea gusta? A parcurs în minte lunga listă. Era totuși ceva ce lipsea. Da, era un gen de carne pe care nu o încercase niciodată. Carnea interzisă. Și-a ridicat privirile. Ar fi interesant, incitant, chiar. Cine să fie? Grasul din spate? Atletul care se agita pe lângă perete? Avea de unde alege.

A cântărit chestiunea vreme de un minut întreg.

Nu, s-a gândit, nu astăzi.

A zâmbit la aflarea unui nou adevăr. Chiar și el avea o limită. Nu știa dacă să fie mulțumit sau dezamăgit.

•

Pentru scurt timp, Rufus a devenit un oaspete ocazional la masa împăratului. Dacă nu mirosea destul sau nu era destul de murdar, pretorienii îi ordonau să se frece cu bălegar luat din mormanul din spatele grajdului.

Tipicul serilor era întotdeauna același. Umilirea rituală a lui Claudius. Tensiunea insuportabilă. Momentul șocant al alegerii, care lui Rufus îi aducea aminte că sclavii nu erau singurii oameni fără nicio putere din

Roma.

A ajuns să-i recunoască pe favoriții împăratului; pe nobilii care se gudurau pe lângă el când tuna și fulgera împotriva mulțimii și a „chelioșilor” Senatului, despre care împăratul credea că se străduiau să-l lipsească de banii de care avea nevoie pentru a-și împlini ambițiile. Cel mai de seamă între ei era Appeles, actorul cel foarte tânăr, dat cu prea multă pudră, care avea un râs de fetiță și era prezent permanent alături de Caligula. Altul era Protogenes, libertul și sfetnicul lui de încredere, nesănătos de palid, cu o față ce nu zâmbea nicicând, care nu apărea niciodată fără cele două suluri numite de împărat „sabia” și „pumnalul” lui, despre care se spunea că ar fi conținut destule secrete pentru a executa o mie de oameni. Și mai era Chaerea, tribunul pretorian cu obraji vineții, un soldat experimentat, cu o voce nefericit de pițigăiată, care trebuia să îndure să fie făcut de împăratul lui „curviștină drăguță”.

Dar după cum se plictisea de orice altceva, împăratul s-a plictisit și de prezența lui Rufus. „Invitațiile” au încetat și Rufus a fost lăsat în pace.

Când nu era de serviciu și puteau să găsească vreun loc liniștit, unde nu riscau să fie observați, Cupido îl antrena pe Rufus pentru lupta cu armele, pe care acesta o solicitase. Era o întreprindere periculoasă pentru amândoi. Pentru sclavul care era găsit cu o armă în mână pe Colina Palatină, pedeapsa era moartea pe loc. Omul care îi va fi dat sabia ar fi murit țipând în camerele de tortură ale împăratului. Colina era o comunitate mică, compactă și aglomerată, dar parcul din fața grajdului Bershebei era aproape de zidurile pe lângă care se înșiruiau copaci și ei au descoperit că printre copaci erau locuri potrivite pentru a-și ascunde activitățile.

În prima zi, Cupido i-a dat lui Rufus un băț de lungimea aproximativă a unui *gladius* de legionar.

— Fiind atât de evident inofensiv, s-ar putea să nu ne salveze pielea, a explicat el. Dar cel puțin i-ar putea face să se gândească înainte de a ataca.

Taie, împunge, parează. Cupido a început cu cele mai simple mișcări, punându-l pe Rufus să le repete iarăși și iarăși, până când începeau să-l doară brațele.

— Mai târziu vom studia manevrele mai complicate – eschiva la boașe, tăierea înapoi și lovitura de scoatere a mațelor – dar deocamdată asta este suficient.

Către sfârșitul ședinței, când Rufus a început să obosească, gladiatorul și-a lăsat jos sabia din lemn și i-a ordonat lui Rufus să facă la fel.

— Un om obosit este un om mort. Te pot învăța cum să te aperi, dar la ce folosește asta dacă îți lași garda jos și îți oferi viața adversarului ca o capră de sacrificiu? Ești puternic, dar trebuie să fii și mai puternic.

A fugit ușor până la zidul din piatră și cu o mișcare fluidă s-a întors cu capul în jos, astfel că acum stătea în mâini, cu picioarele sprijinite pe zid.

— Uită-te și bagă la cap, i-a ordonat el.

Rufus s-a uitat cum mușchii de pe brațele lui Cupido se umflau și tendoanele viermuiau ca niște rădăcini de copac în timp ce, cu mișcări rapide și ușoare, le-a îndoit din coate și apoi le-a îndreptat de vreo zece ori.

— Acum e rândul tău.

Rufus s-a apropiat ezitant de zid și a copiat greoi poziția gladiatorului, simțind imediat apăsarea din brațe. Cupido s-a lăsat în jos pe vine, astfel ca fața lui întoarsă invers să fie aproape.

— Zece, a spus el.

— Zece? a îngăimat Rufus, fără să-i vină să creadă.

— Zece, după care lucrăm la mușchii abdominali.

Când ședința de antrenament s-a terminat, Rufus își simțea brațele și partea de sus a trupului de parcă îi luaseră foc, iar respirația îi era o serie de gâfâituri scurte. A pornit către grajd, dar glasul lui Cupido, în care nu era nicio părere de rău, l-a oprit.

— Așadar, știi cum să lupți. Dar ce se întâmplă când se termină lupta?

Rufus s-a uitat la el nedumerit.

— Sărbătorești?

Cupido a izbucnit în râs.

— Tu ești sclav. Tu alergi.

A trecut alergând cu pași mici pe lângă Rufus, plesnindu-l peste fese cu sabia lui improvizată.

— Aleargă. Douăzeci de ture de parc. Haide. Nimeni n-o să ne execute pentru că alergăm.

Rufus a clătinat din cap nevenindu-i să creadă, dar fața i s-a încrețit într-un zâmbet și și-a forțat trupul obosit s-o ia la trap susținut. Încercarea de a-și păstra viața avea să-l ucidă.

•

Cu cât petrecea mai mult timp alături de Bersheba, cu atât aprecia mai mult faptul că animalul pe care-l avea în grijă acceptase viața în captivitate. Era fericită să-i poată îndeplini dorințele – dacă se întâmpla să coincidă cu ale ei – iar puținele ei nemulțumiri erau exprimate în ceea ce el a ales să

considere a fi un spirit de camaraderie. Formau amândoi o echipă, părea ea să spună; trebuiau să rezolve împreună orice situație.

Și avea și un anumit simț al umorului. Era adevărat. Îi juca feste, ascunzând lucruri când nu era atent, așezând mici obiecte acolo unde el se putea împiedica de ele. După care, făcea pe nevinovata. Rufus putea chiar să privească înapoi acum și să creadă că ea fusese perfect conștientă de ceea ce făcuse atunci când îl udase leoarcă pe Claudius, în acea zi fatală.

Claudius.

Claudius prostul.

Iar acum, Claudius enigma.

S-a întâmplat într-un moment când împăratul se retrăsese la vila lui de pe dealurile de deasupra Romei, pentru a scăpa de căldura sălbatică ce transforma străzile orașului în cuptoare încinse.

La trei zile după plecarea lui Caligula, Claudius și-a făcut apariția la grajdul Bershebei.

La început, Rufus s-a întrebat dacă nu cumva senatorul cel șchiop, cu ochi osteniți, căuta să se răzbune pentru umilința îndurată, dar Claudius i-a făcut semn să-și continue treaba și el a intrat înăuntrul grajdului, de unde putea studia animalul mai îndeaproape.

Asta s-a întâmplat în trei seri la rând. În cea de-a patra seară, în timp ce Rufus stătea întins pe patul lui tare, din scânduri, a auzit ușa de la grajd deschizându-se și apoi închizându-se la loc.

Claudius se întorsese; stătea în întuneric și vorbea încet cu elefantul, dar ce era mai uimitor era felul în care vorbea. Dispăruse bâlbâiala care îl făcuse să fie obiectul glumelor crude ale tuturor, de la împăratul însuși până la ultimul sclav din palat. Acesta era un Claudius pe care nimeni nu l-ar fi recunoscut. Tonul îi era sigur, vorbele curgeau neîmpiedicate, iar gândurile îi erau exprimate articulat.

Și rostea cuvinte de trădare.

— O, Tiberius, ce ne-ai făcut? Știu, știu, am avut la rândul meu speranțe la fel de înalte în privința lor; unul atât de aventuros și plin de idei, celălalt un gânditor, un organizator și născut să cârmuiască înțelept. Cât de naivi am fost, cât de neatenți. Cât timp am crezut noi că puiul de acvilă mai puternic avea să împartă cuibul cu cel mai slab?… Acum, nepotul tău – Tiberius Gemellus – este mort, iar Gaius Caligula strânge Roma de beregată. Știi ce mi-a spus cu numai o săptămână în urmă? A spus: „Dacă plebea ar avea un singur gât, i l-aș reteza dintr-o singură lovitură!” Îi disprețuiește, iar ei încep

să-l urască. Numai spectacolul din arenă îi ține legați de el și vor fi orbiți de sânge doar până la un moment dat. După care vom culege cu toții ce a semănat el… Și totuși, eu chiar cred că el nu știe ce distrugere provoacă. Este ca un copil care a dat peste un mușuroi de furnici. Este fascinat de tot acel du-te-vino, dar cât îi trebuie ca să se decidă să-l scormonească cu un băț și să descopere că are puterea de a provoca haos în populația lui? Când o face, cât îi trebuie – dacă este genul ăla de copil – până să descopere că are putere de viață și de moarte asupra lor? Și cât îi ia ca să înceapă să se folosească de puterea asta? Un anumit gen de copil poate să crească și să înfigă țepușe în ochii broaștelor și să dea foc la puii golași de pasăre în cuibul lor. Probabil, ca adult, va da foc la oameni… Caligula este curios să afle limitele acestei puteri pe care i-am dat-o noi. Dar ea nu are nicio limită și mă tem că nici curiozitatea lui. Nu ascultă de glasul rațiunii. Cei din preajma lui, care au spus ce au gândit, s-au dus de mult. Senatul trăiește cu groaza fiecărei hotărâri a lui. Eu nu am curajul să îi stau în cale, iar dacă îl aveam, până acum eram mort, fără să conteze că sunt „unchiul Claudius". Numai armata are puterea de a ne scăpa de el. Dar cine i-a dat această poreclă copilărească, pe care el o poartă cu atâta mândrie, Caligula – Cizmuliță? Nu, armata îl iubește. Dar dacă nu armata, atunci, cine?

Neprimind niciun răspuns, a plecat clătinând din cap.

Au mai fost asemenea vizite și Rufus a aflat mai multe decât voia el să știe despre mașinațiile interne ale palatului, înainte de întoarcerea lui Caligula, care a pus brusc capăt întâlnirilor. Însă acestea au avut o altă consecință.

Narcissus a apărut fără veste într-o dimineață frumoasă, când roua încă mai scânteia în iarbă și se ținea de pânzele aproape imateriale pe care păianjenii le țesuseră prin tufișuri.

— Mă bucur să aud că te-ai obișnuit atât de bine, a strigat el, în timp ce Rufus îi dădea Bershebei hrana de dimineață. Nu mă îndoiesc că ți-ai văzut prietenul? Înțeleg că este sus în favorurile împăratului. Are multe pentru care să-i fie recunoscător… ca și tine.

Rufus s-a uitat atent la el. Întorsese chestiunea asta în minte de o mie de ori și de fiecare dată ajunsese la aceeași concluzie.

— Asta este lucrătura ta, grecule, a spus el acuzator. Tu ești cel care m-a adus aici, în acest loc, unde duhoarea morții întinează fiecare coridor. Nu te aștepta să-ți mulțumesc pentru asta. Cupido este prietenul meu și mă bucură foarte mult să fie în siguranță, dar aș petrece mai degrabă o mie de nopți

între felinele lui Fronto decât încă una pe Colina Palatină.

— Crezi că ai fi mai în siguranță cu Fronto? a râs Narcissus. Poate că ar trebui să aranjez să fii trimis înapoi la grăsanul ăla neghiob. Am putea face un rămășag. Va trăi sclavul Rufus o săptămână sau două? De ce crezi tu că i-am sugerat șambelanului împăratului că ar putea fi cumpărat un dresor de animale de un talent excepțional, pentru a lucra cu elefantul împăratului? Uneori, există siguranță în apropiere. S-ar putea să nu crezi, dar ești în grațiile împăratului, atât cât valorează asta. Nimeni nu se va atinge de tine cât timp te afli aici.

— Și tot nu pricep. De ce-ai face asta pentru mine? Sunt un sclav. Nu însemn nimic pentru tine, decât dacă…

Rufus s-a colorat la față și ochii i s-au umplut de o confuzie îngrozitoare. Viziunea unei zile la baie împreună cu Albinius, sclavul care administra casa lui Cerialis, i-a trecut în zbor prin minte. Încă mai putea simți atingerea dezgustătoare a degetelor pline de ulei pe partea de sus a coapsei lui și limba ca de cauciuc împingându-i-se printre buze. Scăpase în cele din urmă, dar îl costase o noapte cu câinii de pază.

Narcissus a clătinat din cap.

— Nu, nu asta. Te pot asigura că am interese în alte direcții. Dar ai uitat deja ceea ce ai spus? „Am să-ți rămân dator pentru totdeauna.” Se întâmplă că ai putea să-ți plătești datoria mai repede aici.

— Cum pot să fac asta?

— Înțeleg că ai avut un vizitator la vreme de noapte. Sper că nu… s-a expus vreunui pericol… cu elefantul tău? a spus Narcissus, cântărindu-și atent fiecare cuvânt. N-ar fi bine ca stăpânul meu să se pună într-o asemenea situație. Presupun că nu a spus… nimic interesant cât timp a stat aici?

— Nu știu, a mințit Rufus. Vine seara. Stă cu Bersheba. Vorbește cu ea, dar eu nu ascult.

Grecul a ridicat din umeri.

— Nu contează. Or să mai fie și alte ocazii și poate că ai să găsești că este profitabil să asculți. Dacă ai ceva pentru mine, atârnă o cârpă albă de ușa grajdului. În ziua următoare, fii la mica fântână din spatele palatului lui Augustus, la ceasul al șaptelea, și am să te întâlnesc acolo. Niciodată nu poți avea prea mulți prieteni, Rufus. Iar eu aș fi un dușman foarte periculos.

Ultimele cuvinte au fost spuse cu un zâmbet blând, dar Rufus a înțeles amenințarea care se afla în spatele lor.

Narcissus a întrebat apoi despre banchetele lui Caligula. De bună seamă, știa că Rufus participase. Cine altcineva mai fusese acolo? Ce s-a spus? Cine a fost aleasă și care a fost reacția soțului ei? Lucruri mici, dar firimituri care puteau fi date la schimb pentru alte firimituri. Aici, Rufus a fost bucuros să furnizeze informațiile pe care le căuta grecul, iar libertul lui Claudius a plecat satisfăcut. Rufus s-a întrebat dacă ar mai fi fost la fel de optimist dacă ar fi știut ce s-a petrecut între Caligula și Claudius la ultimul banchet.

„Spune-i grecului tău să nu-și mai bage nasul lui lung în treburile altora, unchiule Claudius, ca să nu pun gărzile să i-l taie”, avertizase împăratul.

• Capitolul XIX

Trecuseră mai bine de trei luni de când i se ordonase ultima oară să vină la palat și Rufus și-a îngăduit să creadă că era la adăpost de alte convocări. Așa că șocul a fost cu atât mai mare când a fost trezit în zgâlțâituri în mijlocul nopții, ca să găsească un tânăr ofițer legionar în tunică roșie aplecat asupra patului lui.

— Vii cu mine, a ordonat soldatul brusc și a tras păturile de pe el.

În timp ce se ținea după escorta lui pe nesfârșitele coridoare și scări, Rufos a avut timpul să se întrebe de ce purta omul uniforma unei unități regulate și nu pe cea neagră a pretorienilor, în mod normal singura prezentă în complexul de pe Colina Palatină.

Confuzia i-a sporit când au ajuns la destinație, la unul dintre etajele superioare ale măreței clădiri, construite inițial de Tiberius. Era sigur că nu mai fusese niciodată în această parte a palatului. Drumul le era barat de o ușă mare, încrustată cu aur, complicat sculptată cu scene de vânătoare și jocuri. Tânărul soldat a făcut un pas înainte și a bătut ușor, după care s-a răsucit pe călcâie și s-a îndepărtat fără un cuvânt.

Cum stătea înlemnit, cu inima bătându-i să-i spargă pieptul, ușa s-a deschis câțiva centimetri pentru a da la iveală o pereche de ochi migdalați, negri ca tăciunele. Înainte să poată spune vreun cuvânt, un braț subțire s-a strecurat prin crăpătura ușii și o mână l-a apucat de braț, trăgându-l înăuntru.

La început, încăperea a fost în întuneric complet și capul a început să i se învârtă, iar simțurile i-au fost inundate de aroma de mosc a unor parfumuri exotice, atât de grele încât le putea simți pe limbă. Prin trup i-a trecut un fior, dar nu unul de spaimă. A auzit un fâșâit ușor, care părea să vină simultan și dinspre dreapta și dinspre stânga, înainte ca lumina unei prime, apoi a unei a doua lămpi să străpungă întunericul în cele două părți opuse ale încăperii. Au fost urmate într-o succesiune rapidă de o duzină de alte lumini, până când înaintea ochilor i s-a dezvăluit un paradis. Spațiul dinaintea lui era o vastă cameră a comorilor, în centrul ei se afla un pat masiv, cu un baldachin de care atârnau draperii grele, de purpură imperială. O sută de statui din aur erau înșiruite în lungul pereților, zei și zeițe, în competiție pentru o poziție mai bună cu împărați și regi. Dar obiectul care i-

a atras privirile a fost o formă umană, aproape nepământeană în perfecțiunea ei. Stătea goală pe un postament subțire la picioarele patului, iar lumina lămpilor lucea galben pe albul rece al formelor sale din marmură. De pe o față tânără și frumoasă priveau concentrat doi ochi lipsiți de vedere. Personajul se apleca de la mijloc, cu mâna stângă aproape de genunchiul drept și cu brațul drept întins în spate, cu degete puternice încleștate pe discul pe care se pregătea să îl azvârle. Cu un geniu pe care era imposibil să nu-l apreciezi, sculptorul creasе viață din ceea ce era lipsit de viață. Fiecare venă de pe mușchii încordați ai subiectului lui se profila, umflată, pe carnea albă, ca și cum ar fi pulsat de sânge. Fiecare coastă era vizibilă sub pectoralii perfect formați ai pieptului sculpturii.

— Îți place nemuritorul meu?

Glasul, venind din imediata apropiere a urechii lui, l-a făcut să tresară.

— El va fi întotdeauna așa cum este, încremenit în culmea frumuseții. El nu va îmbătrâni niciodată. Pielea lui nu se va zbârci niciodată, nici ochii nu-și vor pierde agerimea.

Vocea Drusillei era caldă și Rufus îi putea simți respirația în ceafa.

— Ce bine ar fi ca frumusețea oamenilor să fie nepieritoare, nu să înflorească doar pentru un moment, înainte de a se veșteji în urâțenia bătrâneții. Mă găsești frumoasă?

Rufus a ezitat, neștiind dacă voia să vadă ce se afla în spatele lui, dar mâinile ei s-au lăsat ușor pe umerii lui și l-au întors cu fața înspre ea.

Purta o robă diafană, care îi stătea lipită de trup ca o a doua piele acolo unde venea în atingere cu ea. Și aici era tot perfecțiune a formei umane. Da, a decis el, era frumoasă, dar era o frumusețe cu un tăiș ascuțit, care înțelegea că îl putea lăsa fără strop de sânge. Simțea fierbințeala ce radia dinspre carnea ei și i-a prins în nări unda ușoară a mirosului natural al trupului. Roba sublinia umbre și crăpături de inimaginabile promisiuni. Pentru o clipă, a uitat cine era și cu cine se afla. Apoi mintea i s-a despicat în două. O parte a lui voia ceea ce era pe punctul de a se întâmpla, cu o nerăbdare pe care nu o mai simțise niciodată. Sexualitatea vădită a Drusillei i-a aprins în partea de jos a pântecelui un foc ce amenința să-l mistuie. Dar mai era încă un Rufus, sclavul Rufus, care își dădea seama că se afla în cel mai mare pericol în care se aflase vreodată în viață. Iar acest Rufus țipa la el să fugă de-aici cât încă mai era timp.

— Doamnă, t-te rog…, s-a bâlbâit el.

Buzele ei s-au desfăcut și fața i s-a apropiat și mai mult de a lui. Apoi

nasul ei perfect s-a încrețit și Drusilla a scos pe nări o pufnitură imperială.

— Ăăă. Puți.

A pocnit de două ori din palme și din spatele unei draperii din celălalt capăt al dormitorului a apărut fata care îl primise în cameră, urmată repede de o a doua, care era geamăna ei perfectă. Erau scunde și voinice, cu părul atât de negru încât bătea în albastru, iar ochii lor oblici clipeau jucăuș.

— Îmbăiați-l și aduceți-mi-l, a comandat sora împăratului, întorcându-i lui Rufus spatele și dispărând înapoia draperiilor patului uriaș.

Cele două fete l-au cercetat din cap până în picioare și au dat din cap una spre cealaltă. Apoi, în timp ce prima, pe care Rufus a identificat-o după cordonul roșu pe care îl purta în jurul taliei rochiei, a dispărut în spatele draperiei, cea de-a doua s-a apropiat și i-a făcut semn să-și dea jos tunica. El a scuturat din cap. Ea a întins mâna ca să o facă ea însăși, dar, alarmat, Rufus i-a dat mâna la o parte. Cu un mormăit, fata s-a dat înapoi și s-a uitat la el uluită.

Enervarea Drusillei a fost clară prin draperiile groase.

— Dacă nu-ți dai hainele jos, am să-i spun fratelui meu că te-am găsit ascuns în dormitor la mine. Sunt sigură că n-ai vrea asta.

Fără voie, Rufus s-a conformat și și-a tras tunica peste cap, în timp ce cea dintâi soră a reapărut cu un lighean mic, dar tot a ezitat înainte să renunțe la legătura din jurul șoldurilor.

Și-a ținut ochii închiși în timp ce ele s-au agitat pe lângă el, întorcându-l într-o parte și în alta. Mai deconcertant decât goliciunea lui sau atingerea cârpelor moi, calde, pe care le foloseau pe fiecare porțiune a trupului său, era felul în care gângureau între ele, ca două turturele la împerechere. A încercat să-și golească mintea. Acesta era doar un alt chin pe care trebuia să-l îndure un sclav. Dar cu cât ele găseau mai multe locuri ce aveau nevoie de atenție, cu atât activitatea lor devenea mai dificil de ignorat și Rufus și-a dat seama că rușinea pe care o simțea sporea cu fiecare secundă. A înghițit greu și s-a gândit cu disperare la o cale de scăpare din acest chin plăcut, apoi a deschis larg ochii, șocat, când a simțit cum o mână delicată îl apucă cu fermitate și îl ridică în sus, astfel ca o alta să poată avea acces la scrotul lui. Atingerea cârpei acolo a avut darul unui blând impuls și de acum nu mai avea nicio putință de a-și ascunde dorința.

— Nu irosiți nicio picătură, ca să nu rămâneți fără piele pe spinare.

Îndemnului i s-a răspuns printr-un ciripit încântat din partea chinuitoarelor lui Rufus. Fetele au făcut un pas înapoi și și-au inspectat

munca. Trebuie să fi fost satisfăcute de ce au văzut, pentru că sora cu cordon roșu l-a luat și l-a dus spre pat.

Rufus a rămas în fața draperiei purpurii, știind ce se cerea de la el, dar lipsit de curajul de a face următorul pas. O mână mică l-a împins de la spate și Rufus a căzut grămadă prin materialul gros, aterizând fără eleganță pe o cuvertură moale.

La început, a fost uluit. Spațiul din interiorul draperiilor era un sanctuar aurit, luminat de patru lămpi parfumate, suspendate de stâlpii care susțineau draperiile. Era dominat de un pat imens, presărat cu perne moi, iar stâlpii erau decorați cu sculpturi explicite de scene sexuale înfățișând combinații de figuri de bărbați și femei implicați în diverse acte erotice, dintre care multe păreau improbabile, dacă nu imposibile. Dar ceea ce i-a acaparat atenția a fost forma grațioasă de pe pat. Drusilla stătea întinsă pe spate, complet goală, cu coama castanie a părului drapată în jurul capului și cu brațele aruncate peste ea. Pielea ei palidă lucea ca aurul topit în lumina lămpilor. Niciun fir de păr nu-i tulbura liniile netede ale trupului și ochii lui Rufus au devorat fiecare rotunjime și adâncitură a acelei forme nespus de frumoase. Avea sâni lipsiți de cusur, cu vârfuri roz, care se ridicau și se lăsau în ritmul respirației; un stomac neted, plat, și șolduri largi, generoase. I-a zâmbit pe sub pleoapele pe jumătate închise și, pentru întâia oară, Rufus a fost conștient de parfumul dorinței din trupul ei și a observat lucirea lichidă de pe degetele mâinii ei drepte.

— Nu-i așa că sunt frumoasă, cățelușule? a întrebat ea cu un glas răgușit de dorință. Nu-i așa că sunt comoara la care ai visat întotdeauna, dar nu ai putut-o avea niciodată?

A încercat să răspundă, dar gâtul îi era atât de uscat încât nu a putut rosti niciun cuvânt. S-a lăsat în genunchi lângă picioarele patului, aproape cât să îl poată ea atinge. Ea a întins mâna, dar enormitatea a ceea ce făcea îi scormonise lui Rufus creierul, iar acesta – la rândul lui – a trimis un mesaj plin de panică trupului lui. Ceea ce fusese atât de impresionant cu numai câteva momente înainte, dispăruse la apropierea ei.

Spre uluirea lui, ea a râs ușor și s-a ridicat în picioare, cu sânii unduindu-i-se la fiecare mișcare.

— Chiar mai bine, cățelușule. Renunț la orice întrecere, fără de-astea. Mai întâi, trebuie să ne relaxăm amândoi.

S-a aplecat lângă pat și a luat un flacon din sticlă umplut cu un lichid roșu.

— Un masaj, mă gândesc.

I-a dat lui sticluța, care era caldă în mâna lui, înainte de a se întinde pe spate, cu mâinile deasupra capului, expunând privirilor lui întreaga lungime a acelui trup senzual.

— Acum, mai întâi umerii. Vino, așază-te deasupra mea, cu genunchii de o parte și de alta, l-a instruit ea. Acum!

Asprimea din vocea ei la ezitarea lui Rufus l-a făcut pe acesta să tresară și aproape să verse prețiosul lichid. A făcut cum i s-a ordonat, conștient de cât de aproape era pântecul ei dedesubtul lui.

— Toarnă puțin ulei la baza gâtului meu, chiar aici. Așa. Acum, pune o picătură pe mâinile tale și pune-le în jurul gâtului meu.

Iarăși, Rufus s-a supus, cu toată blândețea de care era în stare, conștient că mâinile lui erau mult prea uriașe și aspre pentru gâtul ei subțire și delicat.

— Freacă uleiul cu degetele până pătrunde în piele. Mmmm. Nu e nevoie să fii chiar atât de delicat – nu sunt de jucărie. Da, așa e mult mai bine. Gândește-te numai, ai putea să mă sugrumi și să mă lași fără viață înainte să aibă cineva timp să te oprească.

A râs când el a tresărit.

— Acum treci la umeri. Folosește-ți degetele. Ai degete atât de puternice!

Rufus a simțit cum trupul ei se mișcă sub mâinile lui în timp ce el netezea uleiul lunecos ce se absorbea în piele și senzația a mișcat ceva în el, pentru că s-a simțit iarăși crescând, de data aceasta și mai mult decât înainte. A observat și ea.

— Asta-i mai bine, cățelușule. Acum, niște ulei aici.

A arătat spre un punct dintre sâni.

De astă dată, el a răspuns imediat și nu a mai avut nevoie de instrucțiunile ei ca să întindă lichidul vâscos în dreapta și în stânga, mâinile mișcându-i-se peste sferele ferme și simțindu-le sfârcurile mici întărindu-se sub degetele lui. Ea s-a lăsat străbătută de un fior dedesubtul lui.

— Da, așa, cățelușule. Înveți repede.

Și-a mișcat mâinile pe trupul ei, iuțind ritmul până când ea a scos un mic suspin.

— Mai jos.

Mai jos, peste abdomenul ei de fildeș lustruit și mai departe, unde a descoperit că greșise: între buricul ei și celălalt loc era o linie subțire de puf fin. A încercat să nu se uite la sexul ei, dar acum era atras spre el ca un

fluture de noapte de o lumină în întuneric. Instinctiv, a întins mâna să-l atingă.

— Încă nu.

Degetele ei l-au apucat de încheietura mâinii. S-a uitat la ea și a văzut că ochii nu îi mai erau pe jumătate acoperiți de pleoape, ci larg deschiși și arzând de o foame nedisimulată.

— Începe iarăși, de la picioare, cățelușule, și mergi în sus.

— Așa?

A făcut cum i s-a ordonat. Începuse să știe jocul, de-acum, și a călătorit peste glezne, gambe și lunga curbură mătăsoasă a părții dinăuntru a coapselor, cu încetineală chinuitoare, iar când în cele din urmă a ajuns iarăși la acel loc, ea s-a înfiorat din nou.

În tot timpul cât mâinile lui se aflaseră pe trupul tânăr și supus al Drusillei, propria dorință a lui Rufus crescuse, și senzația de ceva topit, din măruntaie, îi coborâse inexorabil între picioare. Era atât de întărit acum, încât era dureros. Știa că ceva trebuia să se întâmple și era pe punctul de a se lăsa să cadă peste ea, când ea și-a scuturat trupul ca un câine care iese din apă.

— Acum tu.

L-a împins pe spate și a luat ea uleiul. Acum, el a fost cel care a avut parte de senzațiile care îi aduseseră ei atâta plăcere. Atingerea degetelor, mai întâi puternică, apoi ușoară, forțând uleiul în însăși țesătura trupului lui. Și mai era ceva. Odată cu uleiul a venit și o senzație de fierbințeală, intensă și erotică, astfel că întregul trup părea a-i pulsa de energie.

Când a ajuns la obiectul dorinței ei, acesta a început să pulseze și să îi zvâcnească în mână.

— Acum, cățelușule, acum ești pregătit.

A ridicat un genunchi și cu o mișcare ușoară s-a lăsat să alunece peste el.

Rufus s-a simțit imediat ca înfășurat în miere fierbinte și a gemut de plăcere. De acum, erau amândoi atât de excitați, încât fierbințeala trupului ei peste al lui nu putea avea decât un singur rezultat și, în timp ce ea se legăna înainte și înapoi și mușchii i se contractau împrejurul lui, el a explodat înăuntrul ei cu un țipăt chinuit.

Fără să-și piardă cumpătul, Drusilla și-a menținut încleștarea asupra lui și a crescut încet ritmul mișcărilor, până când, rotindu-și apăsat șoldurile împrejurul părții de jos a trupului lui, a culminat și ea cu o serie de suspine stăpânite, ce au sfârșit într-un geamăt lung, istovit.

Rufus a deschis ochii după câteva minute și și-a dat seama că ațipise. Căldura camerei, moliciunea patului și forța cu care se iubiseră se combinaseră pentru a-i răpi instinctul de autoconservare. Acum a simțit cum îl trece un fior de frică, pe măsură ce înțelegea adevărata dimensiune a ceea ce făcuse. A făcut o mișcare pentru a se ridica, dar un braț subțire pe piept l-a forțat înapoi și a întors capul ca s-o descopere pe Drusilla uitându-se la el cu o curiozitate vădită.

— Fratele meu te-ar ucide dacă ar ști că ai fost aici, a spus ea, de parcă ar fi discutat vremea de a doua zi. Este cumplit de gelos.

Nu părea să existe nimic de spus, dar a rămâne mut însemna să o lase să creadă că îl înspăimântase și a simțit o provocare în vorbele ei.

— Și are s-o facă?

— Numai dacă află, dar nu va afla decât dacă vreau eu. Singurii oameni care știu că ești aici sunt micuțele mele turturele și Lucius, soldatul care te-a adus încoace. Turturelele mele nu vor spune, pentru că nu pot – sunt mute din naștere. Lucius nu va spune, pentru că el are de pierdut mai mult decât tine.

Mâna ei a trecut mângâietor peste coapsa lui.

— Ești într-adevăr frumos, cățelușule, aproape la fel de frumos ca nemuritorul meu. Ce păcat că frumusețea ta nu va dura la fel de mult ca a lui. Viața este crudă, nu crezi?

A rostit cuvintele gânditor, dar ele au părut să declanșeze o schimbare în ea, pentru că ochii i s-au închis și tonul vocii i s-a schimbat.

— Fratele meu este crud. Știe că-l iubesc, și cu toate astea îmi trece iubirea prin sită, căutând imperfecțiuni care l-ar putea nemulțumi. Chiar ieri s-a întrebat cu voce tare dacă nu cumva ar trebui să mă supună la tortură, ca să-mi poată lua măsura precisă a devotamentului. Când îmi pune mâna în jurul gâtului, exact cum ai făcut și tu, se miră de cât este de subțire și îl compară cu al unei lebede, după care mă informează că nu ar fi nevoie decât de un singur cuvânt din partea lui, pentru ca să-mi fie retezat cu securea.

Rufus a rămas tăcut. Înțelegea că nu trebuie să spună nimic. Vorbea cu el în același fel în care Claudius vorbea cu Bersheba. Folosindu-l pe el ca pe un mediu de reflecție pentru gândurile ei, astfel ca să și le poată considera dintr-o altă perspectivă. Pentru ea, el era puțin mai mult decât un animal care să fie folosit în oricare scop i se părea ei potrivit.

— Poate fi o mare povară să fii favorita unui împărat. Ar fi o onoare să

mori de mâna unui zeu întrupat? Ar însemna asta că eu, Drusilla, aș fi divină, o zeiță la rândul meu, în toată puterea cuvântului? Sau moartea nu este decât moarte. Un sfârșit.

A părut nedumerită pentru o clipă și el și-a dat seama că era un subiect care o tulbura. Dar apoi a fost ca și cum o lampă i s-ar fi aprins în spatele ochilor.

— Faima fratelui meu va fi nemuritoare și numele Drusillei va fi alăturat numelui său. Măreția lui deja întrece în strălucire lumina combinată a divinilor Iulius, Augustus și Tiberius. Domnia lui va dura vreme de cincizeci de ani, iar faptele lui vor fi memorate pentru o mie. Deja oamenii vorbesc despre el ca despre un zeu și în curând își va ocupa locul printre cei mai mari dintre zei. Va trebui Gaius, salvatorul Romei, să se încline înaintea lui Jupiter? Nu!

Ochii i s-au îngustat și acum a ieșit la iveală o nouă, neliniștitoare personalitate.

— Dar mai întâi trebuie să-și distrugă dușmanii. Chiar acum, când poporul lui crede că el își conduce armata pentru a duce darul Romei barbarilor din Britania, el mărșăluiește spre Rin, pentru a se ocupa de trădătorul Gaetulicus și de legiunile sale. Creatura asta vrea să-l înlocuiască cu propriul meu soţ, a cărui beregată am s-o tai chiar cu mâna asta. Gaius are atât de mulți dușmani, chiar printre cei pe care i-ar numi prietenii lui… Ei nu cred că eu știu, s-a confesat ea. Dar îi văd râzându-i în spate și uneltind în clicile lor murmurătoare. Cassius Chaerea, cu vocea lui de fetiță – un bărbat, așa-zis, care se întinde cu femei, bărbați sau animale. Calpurnius, care încă îl mai învinovățește pentru a-i fi furat nevasta, de parcă un asemenea lucru ar avea vreo importanță. Nu poate avea încredere nici măcar în cei de-un sânge cu el. Unchiul Claudius, care este un actor mai bun decât oricare de pe scenă, și grecul ăla care nu se îndepărtează niciodată de umărul lui își împrăștie otrava în rândurile Senatului și ale gărzii. I-am spus să-i ucidă pe toți, dar e prea slab. A, Chaerea și Calpurnius își vor primi răsplata, dar nu Claudius, care este cel mai mare pericol dintre toți. Gaius îl cruță pentru că este *din familie*… Fratele meu este slab, dar eu aș fi puternică. I-aș șterge de pe fața pământului într-o singură zi, de care Roma și-ar aminti o viață întreagă. Țipetele lor după îndurare s-ar auzi în tot imperiul și nimeni n-ar îndrăzni să li se alăture în trădare… Surorile mele uneltesc și ele, ca și soția fratelui meu, dar împotriva mea, nu a lui. Știu că sunt favorita lui și cât timp voi fi, nu se vor ridica niciodată. Livilla este

destul de inofensivă; poate fi dată de soție cuiva care s-o bată regulat și dureros. Iar Milonia nu este decât sâcâitoare. Dar Agrippina este altfel. Trebuie să stăm cu ochii pe Agrippina. Agrippina este o vrăjitoare, iar vrăjitoarele sunt periculoase. Poate face mai mult rău cu poțiunile și prișnițele ei, chiar și decât unchiul Claudius. Gaius nu a mai fost același de când l-a vindecat ea de durerile de cap. Vindecat? Otrăvit, spun eu, sau drogat, ca să-l supună voinței ei. Ne vom ocupa de Agrippina când va veni timpul.

Vorbind, Drusilla mângâiase absent coapsa lui Rufus. Acum mângâia altceva și a început să toarcă.

— Da, cățelușule. Nu avem mult timp și există un serviciu pe care îl poți face stăpânei tale înainte de a te întoarce la cușca ta.

S-a răsturnat pe spate și i-a făcut semn lui Rufus spre ea. Drusilla era flămândă și experimentată, dar Rufus era tânăr și era puternic; mai sigur pe el acum, cu viclenii proprii. Avea aroganța tinereții și nu avea să se lase întrecut. Întrecerea lor plină de sudoare a părut să dureze o vecie, fiecare dintre ei având perioade de dominație, dar în cele din urmă ea a fost cea care a strigat, înfrântă. Un singur strigăt, care i-a trimis o suliță de fier topit prin inimă.

— Gaiiuuus!

• Capitolul XX

Nu a durat mult până să descopere că încrederea pe care o avea ea în secretul lor era nefondată.

Narcissus și-a făcut apariția la ușile grajdului, la câteva zile după expediția de noapte a lui Rufus, într-un moment când Rufus îi curăța Bershebei picioarele – un proces care părea să-i dea totală satisfacție uriașului animal.

Rufus stătea cu spatele la Bersheba, cu piciorul ei stâng – din spate – îndoit între ale lui, astfel ca să poată lucra cu un cuțit bine ascuțit asupra îngroșărilor cornoase de pe talpa piciorului ei. În timp ce îi ajusta talpa, ea fornăia ușor și scotea mici sforăituri de plăcere.

— Găsesc că este uimitor ca cineva să se apropie chiar atât de mult de ceva atât de mare și atât de evident periculos, a spus Narcissus după ce urmărise operațiunea pentru câteva momente.

Rufus a scos un fel de grohăit și a continuat să se chinuie să reteze o bucată deosebit de dură de piele întărită, înainte să răspundă.

— Bersheba o fi ea mare, dar nu este periculoasă – nu-i așa, fetițo? a spus el, întinzând mâna în spate ca să bată cu palma peste o crupă încrețită.

— Nu pentru moment, probabil. Dar eu am văzut fiarele în bătălie și pot fi foarte fioroase, chiar dacă sunt cu capul în cealaltă direcție. Să nu uiți, Rufus, a adăugat el cu subînțeles exagerat, că ai sub control o armă puternică.

Rufus a fost surprins să-l audă pe Narcissus pretinzând că luase parte la o bătălie. Grecul dădea impresia că era… nu molatec, dar nepământean.

— Nu, a râs Narcissus citindu-i gândurile. Nu am fost militar, îl însoțeam pe fostul meu stăpân – nu senatorul Claudius – într-o misiune diplomatică, când localnicii au obiectat deosebit de violent față de ceva. Impozite, probabil. Nu s-au mai târguit și cu escadronul de elefanți de război, pe care potentatul local l-a folosit împotriva lor.

Rufus o îngrijise pe Bersheba de atât de mult timp, încât nu se gândise niciodată la ea ca fiind periculoasă, nu într-un fel războinic. Greoaie, poate. Un animal de talia ei putea zdrobi accidental un om și abia să bage de seamă. Iar când era într-una din stările ei…

— Cum arătau? Erau diferiți de Bersheba? Mai mari?

— Nu, exact același gen de animal greoi. Deși mă gândesc că se poate să fi avut urechi mai mici și spinarea ceva mai cocoșată. Erau împlătoșați aici, a spus el, indicându-i fruntea, și pe laturi. Erau controlați de niște omuleți maronii care le stăteau pe umeri și purtau un… fel de coș, cu un arcaș în el.

— Văd de ce ar putea fi buni împotriva cavaleriei, a spus Rufus, cântărind problema. Orice cal care se apropie vreun pic de Bersheba devine neliniștit, imediat ce îi prinde mirosul. Presupun că ar fi foarte greu să o oprești?

— Da, este. Am văzut un elefant atât de plin de săgeți încât arăta ca un fel de arici mare.

Rufus s-a strâmbat la descriere, dar Narcissus s-a făcut că nu observă.

— A fost foarte mânios și foarte eficient pentru o vreme, după care a părut să-și piardă mințile.

— Ce s-a întâmplat cu el?

— S-a întors împotriva alor lui și s-a repezit înspre potentat și diplomatul meu. Omulețul din spinarea lui a luat o țepușă mare și i-a bătut-o cu un baros drept în ceafă. S-a prăbușit ca un copac tăiat. Mort pe loc.

S-au uitat la Bersheba în tăcere pentru un moment, considerând cât era de improbabil ca un asemenea animal să fie doborât cu o singură lovitură.

— Știu că nu pare posibil. Dar am văzut-o cu ochii mei. Acum, ai ceva pentru mine? O mică bârfa, poate? Înțeleg că te ții în companii interesante.

Rufus a înlemnit.

Narcissus a zâmbit liniștitor.

— A, nu-ți face griji, secretul tău este în siguranță la mine. Dar Colina Palatină este un loc periculos și nicăieri nu este mai plin de pericol decât în zona unde ai pătruns tu în urmă cu trei nopți. Persoana care locuiește în acea încăpere este frumoasă în felul în care este frumos și un șarpe de mare. Dansează unduios în curenți și culorile îi sunt încântătoare, dar tratează-l fără respect și ai să fii mort înainte să apuci să clipești. Acum, ce ai pentru mine?

Rufus a ezitat.

— Gaetulicus.

— A, poeticul nostru guvernator al Germaniei de Sus. Ce spune ea despre el?

Rufus a spus cum invazia Britaniei urma să fie o diversiune, în timp ce adevărata țintă era popularul guvernator și legiunile care îl urmaseră.

Narcissus a întâmpinat știrea cu un râs scurt.

— Cum de poate să fie atât de neinformată și înapoiată? Gaetulicus a murit deja de mâna stăpânului său, dar Caligula și-a pierdut curajul când a fost vorba să se răzbune pe legiunile lui. În loc de asta, a alipit legiunile Întâia și a Douăsprezecea la armata sa – de așa-zisă invazie a Britaniei. Doar un prost ar crede că ar putea conduce o forță peste mare la acest moment al anului. Nici măcar nu a făcut aranjamente pentru vase, ca să transporte armata. Senatul numai despre asta vorbește. Cu doar două zile în urmă l-am auzit pe un fost consul spunând despre Caligula că era mai probabil să adune scoici, decât vase. Desigur, Roma fiind Roma, vestea s-a împrăștiat, iar acum mulțimea crede că împăratul ei a dus patru legiuni tocmai la capătul Galiei, ca să adune moluște. Când se întoarce, are să descopere că este de râsul lumii. Desigur, întâlnirea ta a fost mai productivă decât atât?

— Zicea că nimeni nu are să afle, a spus Rufus obidit.

— Drusilla are puterea fratelui ei ca să o protejeze, dar în căile mai întunecate ale Colinei Palatine ea este ca un copil fără bonă.

Narcissus și-a ridicat mâinile în sus, astfel ca Rufus să i le poată vedea, și degetele i-au fulgerat printr-o serie de poziții complicate, bătând ușor în degetele sau palma celeilalte mâini.

Rufus s-a uitat pierdut. O luase grecul razna?

— Este o metodă de comunicare pe care am descoperit-o din pură întâmplare, a explicat Narcissus. Cum crede ea că transmit informații acele biete surori mute? Clipind din gene? Dar cum de am aflat, nu prea are importanță. Este destul că știu, iar dacă eu știu, poți fi sigur că știu și alții.

Narcissus a luat o mină serioasă.

— Ești în mare pericol, Rufus, dacă nu găsești pe cineva în care să poți avea încredere.

— Mă încred în Cupido cu viața mea.

Grecul a clătinat trist din cap.

— Asta s-ar putea să nu fie înțelept. Mă tem că onorabilul gladiator nu mai este omul care a fost cândva. Palatul poate distruge o persoană, dar are și puterea de a seduce. Ia-l pe împărat: vanitos, arogant, imprevizibil și crud.

Rufus s-a uitat instinctiv în jur, să vadă dacă nu era cineva prin preajmă care să poată auzi. Chiar și să asculte la asta era trădare. Dar Narcissus nu terminase.

— Dar poate fi și loial, înțelegător, generos și sclipitor. Este puțin cam ca

soarele; cei care îi nimeresc pe orbită pot să ardă ca o molie în flacără sau doar să se desfete în căldura prezenței lui. Prietenul tău a văzut un aspect al împăratului nostru, pe care puțini alții au privilegiul de a-l vedea. I-ar putea întuneca judecata.

Rufus s-a încruntat. O parte a lui voia să nege cele spuse de Narcissus, dar o alta știa că grecul avea dreptate sau măcar dreptate parțială. Cupido se schimbase, dar Rufus simțea că schimbarea nu era atât de adâncă pe cât o credea Narcissus și că existau alte motive pentru ea.

— Dacă nu mă pot încrede în Cupido, în cine pot să mă încred? Fronto ar putea fi la fel de bine și în Africa, față de ajutorul pe care mi-l poate da mie aici. Nu mai am niciun alt prieten aici, decât…

Narcissus a zâmbit ca un profesor al cărui cel mai recalcitrant elev a priceput, în fine, o problemă simplă.

— De ce aș avea încredere în tine, care m-ai adus aici împotriva voinței mele și încă tot nu vrei să-mi spui de ce? Și cum mă poți tu ajuta, când toată lumea – cu excepția prinzătorului de muște din palat – pare să știe că tu și cu Claudius uneltiți?

Zâmbetul a înghețat pe chipul lui Narcissus și colțul ochiului lui drept a tresărit. A deschis gura ca să spună ceva, dar, de data asta, nu a părut a avea nimic de spus.

— Drusilla, care nu este decât un copil în căile mai întunecate ale Colinei Palatine, a imitat Rufus latina elevată a grecului, te spionează pe tine și pe aproape toți ceilalți din palatul ăsta. S-ar putea ca ea să-l îndemne pe împărat chiar în acest moment să pună să te aresteze, pe tine și pe stăpânul tău, și să vă ducă la interogatorii, a adăugat el, bucurându-se de disconfortul evident al libertului.

— Ce altceva a mai spus? și-a dres Narcissus vocea, cu nervozitate.

Rufus a ridicat din umeri.

— Nu ești tu singurul pe care îl suspectează. A menționat numele comandantului pretorian Chaerea și al lui Calpurnius, soțul Corneliei. O disprețuiește pe soția împăratului și o urăște pe sora ei, Agrippina, pe care o acuză de vrăjitorie și de experimente cu otrăvuri. Este convinsă că Agrippina l-a drogat pe fratele lor.

— Nu contează câți alții sunt suspectați. Nu este nevoie decât de o singură acuzație ca un om să fie condamnat.

Narcissus și-a mușcat buza, gândind cu voce tare.

— Zici că este convinsă că Agrippina este vrăjitoare. Asta este

interesant. Nu eram conștient de asta. Vom mai vorbi despre chestiunea asta, a încrederii, Rufus, dar pentru moment trebuie să mă ocup de niște chestiuni urgente.

Narcissus s-a furișat afară și, în timp ce-l privea pe libertul cel înalt îndepărtându-se prin parc, Rufus a avut bănuiala că vorbise mai mult decât ar fi trebuit.

• Capitolul XXI

Amintirea nopții petrecute cu Drusilla îi rodea lui Rufus mintea ca un roi de furnici uriașe. Se trezea în patul tare, plin de sudoare, cu imagini ale trupului ei mlădios dansând înaintea lui și cu mirosul ei în nări. Când se întâmpla, petrecea restul nopții într-o stare febrilă, anticipând un ciocănit în ușă care să vestească o invitație de întoarcere în dormitorul cu draperii.

Alteori se oprea, paralizat, în mijlocul vreunei activități, copleșit de ceea ce făcuse și de cumplita răsplată ce putea urma. În aceste situații o scotea pe Bersheba afară, în vreun colț îndepărtat al parcului, de parcă fugind acolo l-ar fi salvat cumva de la soarta ce-l aștepta.

Iar apoi, era Aemilia.

Milonia Caesonia arătase puțin interes pentru elefant după acea primă întâlnire cu animalul, dar pe măsură ce vara trecea și căldura arzătoare se mai domolea, nu era neobișnuit pentru familia imperială să petreacă timpul în parc, permițându-le fiicei împăratului și lui Nero, fiul Agrippinei, să se joace împreună prin iarbă.

Cu una dintre aceste ocazii, când el cârpea o parte a harnașamentului Bershebei în fața grajdului, Rufus a observat o umbră pe pământ, alături de el. Și-a ridicat privirile și a descoperit o figură înaltă, care se uita la el, cu soarele jucându-i în părul auriu.

— Dacă ești ocupat, nu te deranjez, a spus ea într-o latină cu accent care îi amintea de cel al lui Cupido.

Vocea nu era singura asemănare. Felul în care stătea, înaltă și dreaptă, cu echilibrul unui atlet și prezența atentă a unui războinic, era o dovadă a ascendenței sale. Aceasta nu era defel o sclavă supusă, înlănțuită din naștere și timorată de lipsa de putere a situației ei.

— Nu, te rog.

S-a îndreptat pentru a fi la același nivel cu ea.

— Bersheba nu are nicio obligație astăzi.

Aemilia o ținea în brațe pe mica Drusilla. Copilul trebuia să aibă în jur de un an, cu un pămătuf de cârlionți negri și un chip ce oglindea permanent toanele mamei sale.

Aemilia i-a surprins privirea.

— Se face tot mai grea, din zi în zi. În curând, n-am să mai fiu în stare s-

o car deloc. Ar trebui să umble de-acum, dar este răsfățată, cred, și dacă ea preferă să meargă de-a bușilea, de-a bușilea să meargă.

S-a întors să se uite peste umăr spre locul unde Milonia și Agrippina stăteau pe niște perne, așezate în iarbă, la umbra unei copertine ținute de doi sclavi nubieni.

Bersheba a apărut în ușa grajdului, adulmecând aerul cu trompa.

— Este un animal superb, dar i-aș dori să fie înapoi în locurile sălbatice ale copilăriei ei, nu înlănțuită în întuneric, stând la dispoziția unui om.

Era o undă de tristețe în glasul Aemiliei și Rufus a înțeles că ea lega situația Bershebei de a ei însăși.

— Ce-ar face dacă ai dezlega-o? Ce crezi? Ar lua-o încotro ar vedea cu ochii, până ce ar ajunge la vreun pârâu pe care l-a știut cândva, sau la vreun deal de pe care se va fi uitat în zare? Nu, sunt o proastă. Sigur că ar fi urmărită și ucisă înainte ca măcar să se apropie de lucrul pe care l-a cunoscut cândva drept libertate.

— Aș crede că, cel mai probabil, va rămâne unde se află până când îngrijitorul ei, care va fi fost atât de neglijent, se va decide să îi dea să mănânce, pentru că dispoziția Bershebei este dictată de stomac, nu-i așa, fetițo? a spus el, încercând să mai însenineze atmosfera.

— Da, ai dreptate, a zâmbit Aemilia trist. Trebuie să fim recunoscători pentru micile daruri pe care ni le aduce captivitatea.

Drusilla a început să se zvârcolească, aproape să i se smulgă din brațe, și Aemilia a pus fetița cu grijă în iarbă. Copilul a început imediat să exploreze împrejurimile.

— Mai bine aici decât lângă vărul ei, a spus Aemilia. Bietul Nero, îl zgârie pe față până când începe să plângă. Mi-e teamă pentru băiat, după ce Drusillei o să-i iasă toți dinții.

Un nor a acoperit soarele pentru un moment și Aemilia s-a scuturat, devenind iarăși serioasă.

— Îți mulțumesc pentru că ești prietenul fratelui meu. Sper să putem fi prieteni și noi doi, a spus ea.

Rufus s-a străduit să-și acopere dezamăgirea. El voia mai mult decât prietenia acestei fete – a acestei femei.

— Am venit aici să te avertizez că s-ar putea să fii în pericol. Milonia Caesonia vorbește deschis despre un sclav, pe care ea îl numește cățelușul lui Drusilla. Face asta în cei mai vulgari termeni și în compania cui nu trebuie. Te îndemn să fii atent. Indiferent ce sentimente ai față de Drusilla,

ține-te la distanță de ea. Dacă împăratul aude de relația voastră, ea nu o să te poată salva.

Rufus a deschis gura ca să nege că avea vreun sentiment față de Drusilla. Cine se credea germanca asta arogantă, ca să vină aici și să-i arunce rușinea în față? Ce credea, că ea era singurul sclav care încă mai avea mândrie? Dar înainte să poată spune ceva, Aemilia a scos un țipăt înghețat.

Rufus s-a uitat în jur ca să vadă ce anume o speriase.

Înăuntrul grajdului, Drusilla se juca în fân chiar între picioarele enorme ale Bershebei. Elefantul nu trebuia decât să-și târască picioarele și fiica lui Caligula era zdrobită.

Dar Bersheba era Bersheba. Și-a lăsat capul în jos ca să se uite la intrusul de dedesubtul ei și, cu vârful trompei, a împins bebelușul prin paie, la adăpost.

Rufus a ridicat de jos ghemul care se zvârcolea și i-a cules firele de paie ce i se prinseseră în păr, în timp ce Drusilla sâsâia la el și cerea cu bolboroseli de copil să i se îngăduie să se întoarcă la uriașa ei tovarășă de joacă. Aemilia, albă la față ca un spectru, a luat copilul din brațele lui.

— Ăsta este un loc periculos, Aemilia, și noi trebuie să fim prudenți întotdeauna, dar uneori soarta reușește să fie mai puternică chiar și decât cei mai atenți. Sunt sclav și, dacă sora împăratului o cere, eu trebuie să-i fac pe plac. Însă te rog, nu mă face de rușine crezând că prezența mea înseamnă mai mult decât atât.

S-a întors și s-a îndepărtat.

— Rufus?

Nota de scuză din glasul Aemiliei l-a făcut să se oprească.

Când s-a întors, Aemilia s-a uitat la el de parcă atunci îl vedea pentru prima oară. Ce reprezenta pentru ea acest tânăr înalt, cu chip proaspăt, cu o claie neîngrijită de păr blond-roșcat și ochi blânzi, aproape de smarald? Observase felul în care o privea; cum ar fi putut să nu observe, când o făcea atât de evident? O dorea, dar apoi, la fel o doreau o mulțime de bărbați. Era fără îndoială chipeș, într-un fel sănătos, rustic, și îi plăcea de el, dar erau mulți oameni de care îi plăcea. Uneori, dacă se întâlneau din întâmplare, simțea o confuzie lăuntrică și o tresărire în piept pe care nu și le putea explica. Era iubire? Știa despre iubire; doamnele din palat vorbeau despre puține alte lucruri. Era curioasă în legătură cu *actul*, dar nu era deloc grăbită să-l experimenteze. În orice caz, ce avea el să-i ofere? Era sclav. Da, și ea era tot sclavă, dar Milonia îi promisese că atunci când avea să vină timpul,

avea să fie eliberată și avea să i se găsească un soț potrivit. Așa că nu puteau fi mai mult decât prieteni. Dar ar fi asta destul pentru el?

— Cuvintele mele au fost prost alese și te rog să mă ierți. Am spus din toată inima ce am spus când ți-am oferit prietenia mea și ți-o ofer iarăși. Arată-mi palmele.

Nedumerit, Rufus a întins mâinile, cu palmele în sus. Era conștient de asprimea pielii lui când ea i-a luat mâna dreaptă într-a ei, încă ținând-o pe Drusilla în cârligul brațului stâng.

— Când eram mică, femeile din tribul meu credeau că aveam darul ghicitului în palmă. Nu știu dacă este adevărat, dar pot să citesc gândurile bărbaților, uneori, și să văd lucruri pe care ei nu le înțeleg și când îmi pun mâna peste a altcuiva, ca acum, pot uneori să simt viitorul.

Aemilia a închis ochii și Rufus a simțit pulsându-i în brațul drept o energie care nu fusese acolo înainte. Poate căldura mâinii ei peste a lui era cea care provoca acest efect, dar era acolo și, pe măsură ce secundele treceau, i-a simțit puterea trecându-i prin umăr și apoi în piept.

Ea a deschis ochii și el a fost sorbit în adâncimile lor insondabile. Când Aemilia a vorbit, a făcut-o pe tonul măsurat al unui oracol.

— Ești puternic, Rufus, mai puternic decât ai s-o știi vreodată. Vei supraviețui acestui loc, în timp ce alții nu o vor face, și vei călători departe, peste mări și uscaturi, spre un loc unde vei fi martor la ultima rezistență a tiranilor.

Rufus s-a cutremurat. Nu a înțeles de ce – sau cum – avea să se întâmple. Dar simțea în inima lui că era adevărat.

— Va fi Cupido alături de mine? Și tu?

Ea a zâmbit cu gândurile duse.

— Poate. Dar povestea ne este deja scrisă și soarta hotărâtă. Dacă zeii au să o vrea, vom fi acolo cu tine.

• Capitolul XXII

De la cel mai însemnat și până la cel mai umil, locuitorii Colinei Palatine își vedeau de treburi în tăcere și în frică. Invazia nereușită și reacția din Roma făcuseră ca toanele întotdeauna imprevizibile ale lui Caligula să fie duse încă și mai la extrem. Sclavii de casă șopteau despre accesele de furie cu răcnete ale împăratului și despre favoriții lui ghemuindu-se la picioarele lui, pentru a-și păstra viețile. Cei doi consuli în funcție au pornit într-un tur prin provincii și făceau sacrificii zeilor, în speranța că împăratul nu va trimite după ei.

Rufus a fost, din fericire, neatins de nimic din toate astea. O vedea rar pe Aemilia, care încă îl nedumerea, și numai de la distanță, și deloc pe Drusilla, care, înțelegea el acum, văzuse în el doar o noutate docilă. Odată experimentată, noutatea era consumată pentru totdeauna. Rufus nu știa dacă să fie recunoscător sau să se simtă insultat.

Organiza hrănirea Bershebei, într-o dimineață răcoroasă ce promitea o zi perfectă, la o săptămână după festivalul Parilia, când a auzit larmă de voci și izbituri de ciocane. Zgomotul venea dinspre celălalt capăt al parcului, dar oricât s-a străduit, nu a reușit să-și dea seama ce îl provoca. Zidul masiv al palatului lui Caligula, îmbrăcat în marmură, îi ascundea vederii ceea ce se întâmpla.

Pe măsură ce ziua trecea, curiozitatea i-a sporit. A văzut oameni mișcându-se cu treabă încoace și-ncolo, dar erau prea departe pentru a striga la ei sau ca măcar acțiunile lor să-i dea vreun indiciu despre ce anume făceau.

La ceasul al șaselea, când știa că cei mai mulți locuitori ai Colinei Palatine erau la masa de la mijlocul zilei, i-a pus Bershebei hamul.

— Haide, fetițo, a spus el. Astăzi o să mergem ceva mai departe decât de obicei.

A condus-o afară, în parc, dar nu înspre palat. În loc de asta, a întors-o spre dreapta, astfel ca traseul să-l poarte prin fața clădirii, dar să-i permită în același timp și o vedere clară asupra celor ce se întâmplau dincolo de el, până când avea să ajungă la capătul îndepărtat al parcului, unde copacii erau rari.

La început a fost greu să-și dea seama ce anume vedea, dar treptat, scena

haotică dinaintea ochilor a început să capete ordine în mintea lui. La celălalt capăt al palatului, unde Colina Palatină se lăsa înspre for, era o activitate febrilă. Sute de bârne enorme de lemn erau stivuite în grămezi de două ori mai înalte decât Bersheba și o oarecare construcție era deja începută în apropiere de zidul palatului. A văzut echipe de lucrători săpând și altele cărând bârnele mai mari, care aveau nevoie de câte o duzină de oameni pentru a le prelua greutatea. A presupus că lucrătorii erau sclavi, dar a fost surprins să vadă oameni în uniformă de ofițeri legionari mișunând printre ei, organizându-i și grăbindu-i.

Era pe punctul de a se întoarce, când o voce din spatele lui aproape l-a făcut să cadă din spinarea Bershebei.

— Impresionant, nu-i așa?

Narcissus.

— Tu n-ai nimic altceva de făcut, în afară de a spiona oamenii?

Rufus nu s-a ostenit să-și ascundă iritarea.

— Aș putea să-ți pun aceeași întrebare. Elefantul împăratului pare a avea extrem de puține însărcinări zilele astea. Poate ar trebui să sugerez ceva?

Rufus s-a înroșit la față. De ce oare îl făcea grecul de fiecare dată să dea din el tot ce putea mai bun? A așteptat ca Narcissus să abordeze problema încrederii, care păruse a fi atât de importantă pentru el în timpul ultimei lor conversații, dar, aparent, acesta nu se grăbea deloc să revină asupra subiectului.

— Ceea ce vezi nu este decât o părticică din planul grandios al împăratului, a spus el clătinând din cap. Dincolo de zid, cea mai mare parte dintr-o legiune întreagă asudă și suduie, ca să transforme un vis în realitate.

— Nu înțeleg.

— Vezi omul ăla mic și gras din stânga? Vorbește cu o persoană care, dacă nu mă înșel, este tribunul celei de-a Paisprezecea Gemina. Îmi imaginez că în dimineața asta a sacrificat un taur mare, alb, la Templul lui Jupiter, și s-a rugat pentru o zi favorabilă. Dacă nu a făcut-o, este un prost sau deja și-a amestecat cucuta, ca să o aibă la îndemână în caz de eșec.

— Pare, într-adevăr, întors pe dos.

Chiar și de la distanța aceea, Rufus putea simți agitația omului.

— Așa și trebuie să fie. În urmă cu o săptămână, împăratul a visat foarte clar că era subiect al unei încercări de asasinat pe drumul de la Colina Palatină la casa Senatului. Se spune că a simțit cum îi pătrundeau pumnalele în trup și s-a trezit plin de sânge. Nu a fost decât o sângerare a nasului, dar

împărații au tendința să ia în serios semne din astea. A convocat o întrunire a sfetnicilor săi, printre care, desigur, se numără și stăpânul meu, senatorul Claudius. El este un om înțelept și are o influență bună asupra împăratului și, dacă ar fi fost lăsat numai el, ar fi calmat situația. Dar prostul ăla periculos, Protogenes, l-a convins pe Caligula că visul era un semn prevestitor și că trebuie să se protejeze. Ăsta – a fluturat o mână înspre constructori – a fost rezultatul. Un milion de sesterți pentru ca un singur om să poată fi purtat patru sute de pași de la masa lui la treptele Senatului, fără să-și mânjească nările cu putoarea gloatei. Este un pod, a explicat Narcissus, probabil cel mai lung pod de pe uscat din lume. Îi va lua o lună să-l construiască, iar omul ăla mic și gras are responsabilitatea de a se asigura că nu va cădea cu împăratul pe el. Acum înțelegi de ce este atât de agitat?

Rufus a zâmbit cu toți dinții.

— N-aș vrea să fiu în încălțările lui nici pentru tot aurul din imperiu.

Narcissus a devenit serios.

— Acum, despre problema încrederii, despre care am vorbit, Rufus. Aș vrea să-ți lași deoparte împotrivirea și să îți pui încrederea în mine. Fie că va fi bine, fie că va fi rău, viețile noastre sunt întrepătrunse și dacă noi, sclavii, nu putem lucra împreună, vom fi cu toții ca omulețul care construiește podul împăratului: vom trăi în frică permanentă.

Rufus s-a gândit pentru un moment, cântărind răspunsul.

— Nu trăim oricum în frică, Narcissus? Am pierdut prieteni care nu aveau nicio vină. Dacă Drusilla îl convinge pe împărat că tu uneltești împotriva lui, încrederea ta în stăpânul tău nu va însemna nimic. Singurul lucru care te va salva este să trădezi fiecare persoană care și-a pus vreodată încrederea în tine.

Surprinzător, menționarea surorii împăratului a adus un zâmbet pe chipul grecului, un zâmbet mai degrabă răutăcios.

— A, nu cred că Drusilla va mai face vreodată rău cuiva. Credeam că tu aveai să fii primul care să afle. E la pat. O afecțiune neînsemnată, după câte înțeleg.

• Capitolul XXIII

Rufus a revenit în ziua următoare pentru a vedea cum podul lua formă și, pe măsură ce acesta creștea, a devenit și el mai îndrăzneț și s-a aventurat mai aproape. De cealaltă parte a zidului, cele mai mari bârne, bulumaci masivi, despicați din trunchiuri de copaci maturi și de șase ori mai lungi decât un stat de om înalt, erau îngropate adânc în pământ pentru a asigura fundația. Între fiecare doi bulumaci principali, legionarii intercalau alții, mai mici, dar tot masivi, care, și-a dat seama Rufus, urmau să fie cadrul pentru tablierul podului. În cele din urmă, un strat dublu de scânduri groase de lemn a fost așezat peste cadru și prins bine în cuie.

S-a minunat de avansarea podului, pe măsură ce șerpuia afară din Palatină, înspre for, la patruzeci de picioare deasupra solului: pe deasupra intersecției dintre Clivus Victoriae și Via Nova, printre fundațiile abia începute ale Templului lui Augustus și frontonul cu coloane al Casei Vestalelor, peste fântâna Iuturna și pe lângă Templul lui Castor și Polux, până ce se curba pentru a urma traseul Căii Sacre.

Un lucru l-a izbit ca fiind ciudat. Podul trebuia să fie puternic, pentru că era menit să-l poarte pe împărat, dar micuțul arhitect nu-și îngăduia, în mod cert, niciun risc. Mărimea podului de lemn era imensă. Podișca era atât de groasă și pilonii de susținere atât de enormi, încât Rufus a presupus că podul putea suporta greutatea a două sau trei legiuni împreună. Probabil, s-a gândit el, acesta era adevăratul lui scop: să asigure o cale de trecere rapidă pentru trupele de ordine, în cazul în care s-ar fi răzvrătit populația, așa cum o făcuse atât de des în timpul crizelor de pâine din vremea domniei lui Tiberius.

De îndată ce construcția a fost completată, cu trei zile înainte de data prevăzută de Narcissus, au apărut dulgherii ca să se ocupe îndeaproape de lucrările de finisare. Au netezit scândurile și parapeții cu rindele și au înălțat piloni sculptați cu scene de luptă, cu gladiatori, ca portaluri la ambele capete. Când treaba lor a fost gata, i-au înlocuit vopsitorii, dând întregii lungimi a podului un auriu strălucitor, care făcea ochii să doară în lumina piezișă a soarelui de toamnă.

Pe măsură ce proiectul avansa, sute de privitori s-au adunat ca să vadă ultima minune a împăratului. În seara când vopsitorii și-au terminat

însărcinarea, pe undeva prin cartierele mărginașe de dincolo de Campus Martius s-a născut un zvon potrivit căruia Caligula avea să-și facă prima traversare în ziua următoare. Înainte să îi pregătească Bershebei locul pentru culcare, Rufus s-a uitat cum cele dintâi mulțimi începeau să se scurgă spre for, nerăbdătoare să-și asigure cele mai bune locuri pentru a urmări spectacolul de a doua zi. Erau câteva sute până la momentul când s-a pregătit și el de culcare, dar a anticipat că până dimineață aveau să fie cu miile.

Avea de gând să se scoale devreme, pentru că era și el interesat, ca oricare roman, să-l vadă pe împărat cum face primul pas pe minunea pe care o crease, dar era încă întins în patul lui tare când un ciocănit puternic în poarta grajdului l-a trezit, cu ochii lipiți și nemulțumit, ca să vadă că încă era întuneric. S-a îmbrăcat cât a putut de repede, dar ciocănitul nerăbdător a continuat și Bersheba a fornăit cu îngrijorare, foindu-se în lanț.

— Nu dărâma ușa, a strigat el, frecându-se la ochi pentru a-și alunga somnul. Vin acum.

A ridicat bara care bloca ușile și le-a împins, deschizându-le. La lumina unei duzini de torțe, la el se uita un centurion pretorian cu părul cărunt. Pentru o secundă, Rufus s-a întrebat dacă nu cumva era în sfârșit arestat și ochii i-au fugit printre ceilalți, sperând ca următoarea față pe care o va vedea să fie a lui Cupido, dar gladiatorul nu era de zărit.

Ordinul lătrat al centurionului l-a făcut să clipească.

— Nu sta acolo holbându-te, omule. Împăratul vrea ca elefantul lui să fie în cea mai prezentabilă formă până la al doilea ceas al zilei. Treci la treabă și dacă ai nevoie de vreun ajutor, mi s-a ordonat să ți-l asigur.

Cu doi soldați ținând lămpile și cu alți doi dându-i o mână de ajutor, Rufus a pregătit harnașamentul Bershebei, i-a făcut să strălucească piesele din alamă și i-a lustruit fildeșii. A reușit chiar și să-i aranjeze unghiile înainte ca treaba să fie terminată, la ivirea zorilor. La sfârșit, i-a aruncat pe spate cuvertura din material aurit, cu ciucuri, pe care Bersheba o purta cu ocazia ieșirilor ceremoniale. Când totul a fost gata, l-a întrebat surescitat pe centurion unde avea să fie nevoie de ei.

— Tu doar stai cu elefantul afară și fii pregătit când sosește împăratul. Are să-ți dea el instrucțiuni.

Când s-a apropiat momentul, centurionul a dat pe neașteptate ordin oamenilor lui să se așeze în formație de paradă în fața grajdului. Rufus i-a scos Bershebei lanțul și a scos-o în lumina cenușie a dimineții și s-a întrebat

pentru a suta oară ce se petrecea.

Zăngănitul de armură și adulmecarea întrebătoare a Bershebei au vestit apropierea lui Caligula. Centurionul și-a folosit bastonul pentru a îndrepta linia pretorienilor, iar Rufus și-a făcut de lucru, intimidat, cu harnașamentul Bershebei, trăgând cu ochiul pe sub ea pentru a vedea mai bine suita imperială.

Împăratul mergea cu pas hotărât în fruntea lor, impunător în toga lui purpurie și cu o cunună de frunze de laur fixată în părul ce începea să i se rărească. În spatele lui, grăbind aproape la trap pentru a ține pasul cu el, era un personaj scund, ca un butoi, pe care Rufus l-a recunoscut vag, și un ofițer legionar ce umbla cu pas lung, purtând pe piept insignele de inginer. De ambele părți ale nepotrivitului cuplu mărșăluia câte un șir de pretorieni, făcând ca micul grup să semene ciudat de mult cu o mână de arestați.

Abia când s-au apropiat mai mult, atitudinea agitată a omulețului i-a reamintit lui Rufus cine era. Arhitectul lui Narcissus. Omul care transformase visul împăratului în realitate.

Dar de ce veneau încoace?

Caligula s-a oprit înaintea Bershebei și a cercetat-o cu o privire aprobatoare. Împăratul arăta mai sănătos decât la oricare alt moment de când îl cunoscuse Rufus. Pielea își pierduse transparența bolnăvicioasă care îl recomanda fie ca desfrânat, fie ca invalid, iar ochii, pe care Rufus și-i amintea a fi fost aproape opaci, erau de un albastru limpede. Cu greu se putea spune că era îmbrăcat ca de ceremonie, dar avea înfățișarea unui atlet pregătit, în dimineața jocurilor.

— Splendidă, nu-i așa? a spus Caligula, fără să se adreseze cuiva anume; le-a făcut semn să se apropie celor doi bărbați care îl însoțeau. Coriolanus și Sulpicius, v-am avertizat că această zi are să sosească. Mă credeți acum?

Cel mai scund sărea de pe un picior pe altul, de parcă executa un fel de dans barbar.

— N-nu ți-am pus niciodată cuvântul la îndoială, mărețule Caesar, a îngăimat el.

Ofițerul legionar nu a spus nimic, dar Rufus a observat că se uita atent la Bersheba, cu fruntea brăzdată de o cută adâncă de concentrare.

— Tu ce crezi, Sulpicius? Cât cântărește? Tot mai ești sigur pe tine?

Era o provocare clară în glasul lui Caligula, care l-a îngrijorat pe Rufus. Începea să înțeleagă că el și Bersheba puteau să fie în centrul unor lucruri mărețe și nu-i plăcea câtuși de puțin.

Ofițerul a ridicat din umeri, ca și cum nu i-ar fi păsat.

— Să spunem, douăzeci de talanți, dacă ar fi să judec. O să țină.

— A, ar fi foarte bine. Dar tu, Marcus Petronius Coriolanus? O să țină? Și, mai important, ești dispus să-ți pui viața pentru asta?

Chipul omulețului s-a făcut de un purpuriu asemănător celui al togii împăratului, ochii albaștri i-au ieșit din orbite și a început să se sufoce, de parcă ar fi fost apucat de o criză.

Caligula a pufnit disprețuitor.

— Să-i dea careva o mână de ajutor. Încă nu vreau să moară. Tu, a lătrat el înspre Rufus, vino cu elefantul după noi.

Împăratul a pornit de-a curmezișul parcului, cu Bersheba, Rufus și escorta de pretorieni în urma lui. Rufus știa acum ce era în mintea lui Caligula, iar a lui însuși era plină de teamă pentru Bersheba. Ea avea să facă încercarea. Ea avea să traverseze prima podul împăratului. A încercat să-și amintească dimensiunile pilonilor și grosimea podelei. Își făcuseră bine treaba inginerii legiunii a Paisprezecea? Avea să țină? Asta era întrebarea. A avut o viziune cumplită, cu Bersheba prăbușindu-se prin podeaua de lemn, pe pământul de dedesubt; a auzit cu claritate, în minte, sunetul oaselor zdrobite și țipetele agoniei elefantului.

Nu, nu avea să îngăduie! Dar iată-i ajunși. Împăratul s-a oprit lângă pod, explicându-le planul lui abil arhitectului și inginerului. Rufus știa că nu avea de ales. Dacă refuza, Caligula avea să ordone altcuiva s-o forțeze să treacă peste pod, iar el avea să fie mort.

În timp ce așteptau, a folosit ocazia ca să-și arunce privirile dincolo de zid. Priveliștea care i s-a înfățișat ochilor l-a făcut să-și piardă respirația. Marile clădiri de dedesubt păreau să plutească pe o mare de capete ce priveau în sus. Toate străzile erau ticsite, orice platformă ce putea fi folosită pentru a privi era umplută până la refuz. Cei mai întreprinzători și mai agili puseseră stăpânire până și pe acoperișul semeței Basilica Iulia. Părea că absolut toți romanii, de la cel mai de seamă senator și până la cel mai neînsemnat cerșetor, erau hotărâți să fie martori ai istoriei.

— Acum, Coriolanus, tu ai să mergi primul, dar umblă cu grijă, pentru că ești aproape la fel de greu ca animalul.

Împăratul i-a făcut omulețului celui gras vânt înainte.

— Nu prea mult. Nu vrem să fii la celălalt capăt înainte să înceapă elefantul. Urmezi tu, Sulpicius.

Ofițerul legionar nu a avut nevoie de niciun îndemn. Sandalele lui cu

cuie au tocănit pe plăcile de lemn în timp ce s-a îndreptat rapid spre locul unde Coriolanus aștepta tremurând. Era limpede din atitudinea lui că era convins că întregul lucru era doar o pierdere de timp pentru el. Rufus a simțit o mică tresărire de speranță. Omul ăsta își știa meseria. Avea încredere în acest om.

— Hai, băiete, ce mai aștepți? Urcă pe elefant.

Rufus s-a uitat la împărat.

— Repede, acum, a izbucnit Caligula. Faci gloata să aștepte.

Rufus i-a dat Bershebei semnalul să îngenuncheze, astfel încât să se poată folosi de genunchiul ei ca punct de urcare. Ea și-a aplecat capul înainte, iar el a apucat-o de urechea uriașă, pentru sprijin.

— Stai!

Ce mai era? Voia ca acest chin să se termine cât mai repede, oricare ar fi fost rezultatul.

— Eu mă urc primul pe animal.

Ce? Printre rândurile pretorienilor a trecut un murmur. Rufus nu era singura persoană de pe Palatină care să fie surprinsă în dimineața aceasta.

— Caesar, este înțelept? Dacă…?

Comandantul pretorian nu a avut curaj să termine propoziția. Realitatea era prea cumplită pentru a fi gândită.

— Tu ești prea important. Pentru Roma. Pentru poporul tău.

Caligula și-a ridicat poalele togii, și-a azvârlit din picioare papucii brodați cu fir și s-a pregătit să se urce pe Bersheba. S-a uitat fix la Rufus, străpungându-l cu ochii lui albaștri de gheață.

— Fii gata să mă ajuți, băiete, dar atinge-mi demnitatea și-ți iau capul.

S-a întors spre pretorian.

— Îți apreciez îngrijorarea, credinciosul meu Petronius, a spus el teatral, dar cum să le cer acestor oameni să-și riște viețile, dacă nu sunt pregătit să împart riscul cu ei? Este o zi minunată pentru o plimbare călare și publicul mă așteaptă. Nu-i auzi? Sunt tot mai nerăbdători.

Rufus a urmărit spectacolul cu uluire – pentru că exact spectacol era ceea ce se petrecea. Iată-l pe conducătorul unui vast imperiu pregătindu-se să-și riște viața într-un hilar gest de bravură în fața unei mulțimi de supuși ai săi, și pentru ce?

Înainte să se poată gândi la un răspuns, a simțit o mână pe umăr, atunci când împăratul s-a folosit de el ca sprijin pentru a urca pe piciorul elefantului, ca apoi să se lase să alunece între omoplații animalului. Odată

aranjat, s-a uitat în jos la Rufus, care încă mai stătea lângă genunchiul uriaș al Bershebei.

— Hai și tu sus, băiete. Nu pot să conduc chestia asta de unul singur. Ăsta nu-i un car de luptă.

Rufus și-a dres glasul.

— Trebuie să te muți mai spre spate, domnule… Caesar… numai câțiva centimetri. Trebuie să am loc în fața ta ca s-o pot controla pe Bersheba.

Împăratul s-a încruntat, dar nu a obiectat. S-a tras spre spate, făcând destul loc pentru Rufus, care a săltat atletic pe umerii Bershebei, cu Caligula atât de aproape în spatele lui, încât îi putea simți respirația în ureche.

— Înainte! Pentru Roma și pentru imperiu.

Cârmuitorul unui milion de suflete a chicotit surescitat.

Rufus a înghiontit-o cu genunchii în coaste pe Bersheba și a bătut-o ușor pe umărul stâng, pentru a o îndemna să o ia printre stâlpii sculptați, ce marcau intrarea pe pod. Coriolanus și Sulpicius mergeau înaintea lor, unul ezitant, celălalt încrezător. La primii câțiva pași au fost încă în afara câmpului vizual al mulțimii de dedesubt, dar după aceea, capul împăratului trebuie să fi devenit vizibil deasupra zidului Colinei Palatine. Murmurul distinct a crescut în intensitate și Rufus i-a putut vedea; aceștia, în număr de ordinul miilor, au putut-o vedea pe Bersheba și murmurul s-a transformat în icnete de uimire, înainte de a deveni un urlet imens, care a făcut aerul să se zguduie.

Bersheba s-a mișcat neliniștită sub el. A început să-i vorbească potolit, știind că era improbabil ca ea să-l audă peste larma mulțimii, dar că vibrația vocii lui avea să o calmeze. Primii câțiva pași au purtat elefantul pe o pantă care urca ușor, după care podul propriu-zis s-a întins înaintea lor – o cale aurie, largă de zece pași, cu bariere teribil de fragile, de o parte și de alta. La început a fost simplu, pentru că nu se aflau decât la câțiva pași deasupra suprafeței Colinei Palatine, dar curând Colina s-a lăsat mult în jos și ceea ce părea o platformă solidă, sigură, s-a transformat într-o frânghie precară, ce dădea amețeală. Rufus s-a uitat dincolo de margine, unde scândurile se terminau, și capul a început să i se învârtească. Patruzeci de picioare dedesubt și zece mii de fețe uimite, care i-au întors privirea. Podul părea să se legene înaintea lui. Trebuiau să se întoarcă cu toții. Instinctiv, Rufus a întins mâna spre Bersheba, știind că era imposibil pentru ea să se întoarcă, dar incapabil să se stăpânească. Apoi a simțit o pereche de brațe

încercuindu-i mijlocul și un sunet ce părea imposibil i-a răsunat în ureche.

Caligula râdea, râdea cu adevărată plăcere.

— Uită-te la ei – mă iubesc. Consulii, senatorii și aristocrații, toți mă urăsc și se pun în calea mărețelor mele lucrări, dar nu contează, pentru că oamenii ăștia sunt adevărata putere în Roma. Un singur cuvânt de la mine și ar dărâma Casa Senatului la pământ, piatră cu piatră, și i-ar îngropa ocupanții în moloz.

L-a strâns pe Rufus de coaste.

— Mă auzi, băiete? Ei mă iubesc.

A râs iarăși, fluturând o mână spre marea de capete întoarse în sus, aflată sub ei, și Rufus și-a dat seama uimit că împăratul vorbea cu el. Nu spre el, cum făcuse Drusilla, folosindu-l ca pe o placă de rezonanță pentru ideile și fricile ei, ci *cu* el.

O placă de lemn prost fixată a protestat zgomotos sub piciorul masiv al Bershebei și Rufus s-a încordat, așteptând ca întregul edificiu să se desfacă în bucăți și să-i lase să se prăbușească mortal. Vedea fântâna unde Castor și Polux își adăpaseră caii, mult dedesubt, și templul dedicat celor doi, în apropiere. Spre stânga era fundația noului templu pe care Caligula îl construia pentru a-l cinsti pe împăratul-zeu Augustus. Spre dreapta, cartierele mărginașe ale Romei se întindeau spre nord, deasupra frontonului Casei Vestalelor.

Caligula a slăbit o mână din jurul mijlocului lui și l-a bătut liniștitor pe umăr.

— Nu te teme, băiete, cu mine ești în siguranță. Nu pot muri în ziua asta; am prea multe lucruri de făcut. Am să fac din Roma un asemenea oraș încât lumea se va minuna de frumusețea și de măreția lui timp de o mie de ani. Vezi clădirile alea?

A arătat peste pieptul lui Rufus înspre for, care tocmai începea să se vadă înaintea lor.

— Sunt nimic pe lângă palatele și templele pe care am să le construiesc. Și va fi mai mult de-atât. Fiecare cetățean va avea o locuință care să merite să fie numită locuință. Nu șandramale și șoproane care ard la prima scânteie. Locuințe adevărate. Locuințe din piatră, cu apă curentă de la noile apeducte pe care le-am comandat. Va fi o nouă arenă, înaltă de zece etaje, și jocurile pe care le țin acolo le vor face până și pe bărbile cenușii, care își amintesc de vremurile lui Augustus, să-și piardă respirația, la acel spectacol…

— Dar mai întâi trebuie să înlătur obstacolele care îmi stau în cale. Obstacole omenești. Nici nu știi cât ești de norocos, Rufus, băiete, să te fi născut atât de jos. Nu ai decât creatura asta splendidă de care să ai grijă. Eu am răspunderea unui întreg imperiu. Trebuie să hrănesc un milion de oameni, să-mi plătesc armatele, să construiesc palatele și templele care-mi vor asigura nemurirea. Și, cu toate astea, oriunde mă întorc întâmpin piedici și întârzieri. Ei cred că nu știu cine sunt, dar ochiul meu este atotvăzător. Drusilla – numele l-a făcut pe Rufus să se crispeze – vrea să-i omor pe toți. Biata fată este bolnavă, dar tot își folosește toată puterea pe care o mai are ca să mă avertizeze împotriva lor. Uneori cred că este chiar nebună. Îmi dă atâtea nume încât îmi creează confuzie. Pot să mă urască cu toții? De ce? Din cauza lui Gemellus? Tiberius, mai mult decât oricare alt om, ar fi trebuit să știe că Roma nu poate fi condusă decât de o singură mână, și încă una puternică. Dacă nu mi-aș fi ucis vărul, vărul meu m-ar fi ucis el pe mine. Pentru că le cheltui banii? Ce este un împărat dacă nu-și poate pune pecetea? Am să-mi pun pecetea în piatră și în fapte, dar nici chiar asta nu este de-ajuns, pentru că trebuie să las o urmă semnificativă pentru noi. Tatăl meu, Germanicus, ar fi trebuit să fie împărat înaintea mea. A fost un om mare și bun. Nu-i pot egala bunătatea, dar am să-i întrec măreția.

Pasul măsurat al Bershebei i-a purtat spre Via Sacra, peste marginea forului, unde podul făcea o cotitură spre stânga. Împotriva lui însuși, Rufus a început să fie încântat de această experiență. Era clar de-acum că împreună – inginerul și arhitectul – construiseră podul astfel încât să poată ține greutatea unei duzini de elefanți. Era un sentiment de singurătate aici, pe această platformă situată la patruzeci de picioare deasupra lumii reale, deși ochii a zeci de mii de ființe umane vii, care respirau, nu îi părăseau nicio clipă. Îi făcea plăcere chiar și să se afle în compania împăratului. Însă era tot prudent, tot înspăimântat de vreo schimbare bruscă de dispoziție, care să-l transforme pe tânărul cu vorba așezată – ale cărui picioare goale le atingeau pe ale sale – în monstrul cu ochi reci pe care îl văzuse bucurându-se de priveliștea oamenilor mâncați de vii. Dar pentru moment, acel personaj era, slavă cerurilor, absent. Omul dinapoia lui era împăratul Caligula, pentru care romanii se rugaseră.

Se vedeau coloanele Casei Senatului de-acum, iar Rufus a recunoscut șirurile de senatori înveșmântați în alb, ce așteptau pe trepte. Caligula a oftat adânc la urechea lui.

— Asta trebuie să fie cu adevărat ce înseamnă să fii zeu. Să stai deasupra

tuturor. Să privești în jos la toți și să știi că un ordin îi va șterge pe toți de pe fața pământului. Măcar dacă ar putea fi așa. Păcat că această călătorie a noastră trebuie să se sfârșească în curând. Mi-a făcut plăcere să fiu cu tine și cu elefantul tău. Dar curând am să fiu iarăși în compania vulturilor, ale căror clonțuri ascuțite le vezi acolo. Ce bine ar fi să poată fi altfel. Ce dor îmi e de timpurile simple, când eram în campanie cu tatăl meu, când oameni cinstiți mă tratau ca pe un om cinstit, chiar dacă eu nu eram decât un băiat. Purtam tunica stacojie și când stăteam în formație cu ei nu eram în papucii din mătase ai unui cavaler roman, ci în aceleași cizme pe care le purtau ei înșiși, așa că mi-au dat numele pe care îl port și astăzi. Iar acum, Caligula trebuie să fie iarăși împărat, a spus el, cu vocea mai fermă, în timp ce Bersheba cobora rampa de lemn ușor înclinată de la capătul podului auriu.

— Ne-am putea întoarce.

Vorbele au țâșnit înainte ca Rufus să-și dea seama că le rostise.

Caligula a râs, un râs blând, neprefăcut.

— Dacă ar putea fi așa. Am putea sta pe podul nostru și poporul nostru ni s-ar putea închina până la coborârea soarelui. Dar nu este pentru mine. Ia-ți elefantul ca să fii tu zeu în locul meu. A făcut împăratului ei un mare serviciu. Merită să-și petreacă ziua la soare.

Au ajuns la treptele Casei Senatului și Rufus i-a comandat Bershebei să îngenuncheze. Împăratul a alunecat din spatele lui și apoi jos pe latura ei, în protecția unei gărzi de onoare pretoriene, care îl aștepta. Printre chipurile aspre, ce încercau cu disperare să nu se uite în direcția lui, Rufus a recunoscut trăsăturile frumoase ale lui Cupido.

•

Mai târziu, l-a căutat pe gladiator la camera lui.

— Ai văzut o latură a lui pe care puțini alții o văd, a recunoscut Cupido. Ar putea fi un mare împărat și un om fin, dar nu te lăsa prostit sau sedus de cele la care ai fost martor. Se poate schimba într-o clipă, din om în monstru. Eu am văzut-o. Toată lumea din palat, chiar și cei pe care îi numește favoriții lui, chiar și garda pretoriană se prezintă înaintea lui cu frică, fără să știe niciodată care Caligula îi va aștepta. I-ai văzut pe cei pe care îi ține aproape de el. Appeles nu este singurul actor dintre ei. Fiecare dintre aceștia joacă un rol, chiar și Protogenes, care este singurul în care chiar are încredere.

— Chiar și Chaerea, comandantul tău?

— Mai ales el. Caligula știe că pretorienii sunt singura lui garanție

adevărată a puterii, dar asta nu înseamnă că este sigur de loialitatea lor. De asta sunt două gărzi pretoriene.

— Două? a spus Rufus nevenindu-i să creadă.

Cupido a încuviințat dând din cap.

— Lupii și scorpionii. Italienii sunt sub Chaerea; îi recunoști după scorpionul de pe platoșa lor, așa cum poți recunoaște în mine un german, după lupul care decorează platoșa mea. Caligula asmute o facțiune împotriva celeilalte, astfel ca niciuna să nu știe cine se bucură de favorurile lui. Oricum, trebuie să nu uiți asta: ori de câte ori ai să vezi semnul lupului, să știi că te afli printre prieteni.

• Capitolul XXIV

La o săptămână după ieșirea pe pod, Rufus a avut parte de încă unul din acele momente care îi făceau inima să-i stea în loc, ce însoțeau convocările la palat. În mod neobișnuit, pretorienii care au generat acest moment aveau cu ei o tunică nouă, din material fin, și i-au ordonat să se spele și să o îmbrace.

Cele două gărzi l-au escortat până într-o cameră somptuoasă din adâncimile palatului, unde Caligula se relaxa întins pe o canapea ce era orientată spre o mulțime bogat înveșmântată de nobili și doamne. Când l-a văzut pe Rufus, împăratul s-a ridicat și l-a salutat cu zâmbetul încăpățânat și sălbatic al unei pisici care tocmai a descoperit un cuib cu puișori fără vedere și care nu pot să zboare.

— Oaspetele nostru este, în sfârșit, aici. Ca recunoaștere a serviciilor aduse acestei case, am decis că a venit timpul pentru tine să te căsătorești și să-mi dăruiești o linie de mici dresori de elefanți. După cum poţi vedea, am adunat aici cele mai fine familii din Roma, pentru a fi martori la eveniment și astfel să-ți facă onoarea pe care o meriți. Dă-mi voie să te prezint miresei tale.

A pocnit din palme.

Rufus s-a întors ca să se uite la ființa condusă înăuntru prin ușa încadrată de coloane. Era atât de uluit, încât a reușit să ignore râsetele care i-au întâmpinat intrarea.

Era frumoasă.

Rochia albă, simplă, contrasta cu delicatul maroniu al pielii ei, cu nuanțe ca de miere, și era gândită să scoată cel mai avantajos în evidență curbele elegante ale trupului ei perfect proporționat. Prin ea împungeau niște sâni surprinzător de grei, curbe elegante adunându-se către un mijloc îngust, și promisiunea unor picioare de dansatoare, cu mușchi fini. Părul blond îi era strâns spre spate de pe o frunte înaltă, cu două șuvițe atârnând în stânga și în dreapta, pentru a încadra un chip de nimfă, din care priveau ochii mari ai unei căprioare speriate. Îndrumată de împăratul care se străduia să-și mențină o față solemnă în mijlocul râsetelor ce stârneau ecouri între pereți, a luat loc alături de Rufus și și-a pus mâna delicată într-a lui.

Avea un metru înălțime.

Ceremonia de nuntă a fost neconformă cu canoanele. Caligula, ca mare preot, a reușit fără îndemânare să combine poeme tandre de dragoste cu referiri grosolane la înălțimile deosebite ale participanților și nu a fost niciuna dintre formalitățile care de obicei însoțesc o asemenea ocazie: niciun văl roșu ca para focului, nici nodul lui Hercule.

La început, Rufus s-a simțit de parcă ar fi urmărit desfășurarea evenimentului de undeva de deasupra, ca și cum ceea ce se întâmpla era, de fapt, trăit de altcineva. Dar a venit un moment când realitatea faptului l-a izbit ca o lovitură de baros. Fusese înșelat. Aemilia ar fi trebuit să fie aici, alături de el, nu o… o… Pentru o clipă, s-a gândit că are să-și piardă cunoștința, dar s-a forțat să se concentreze. L-a studiat pe împărat în timp ce acesta își dădea spectacolul pentru audiența sa și s-a minunat de schimbarea pe care o produseseră ultimele șapte zile. Unde era tânărul stăpânit și blând, care a călărit cu el în spinarea Bershebei? Unde era acum cârmuitorul preocupat, care vorbea atât de pasionat de poporul lui? Ochii acestui Caligula erau plini de o strălucire nefirească și fața lui avea culoarea și aspectul unei grămezi de cocă bine frământată. Când râdea, era râsul crud al unui despot.

Încet, dar tumultuos, resentimentul pe care îl nutrea Rufus a fost înlocuit de mânie. Da, era sclav și supus capriciilor stăpânului, dar nici chiar unui sclav nu trebuia să i se ceară să îndure această umilință: expus distracției răutăcioase a mulțimii și la fel de neputincios ca un urs înlănțuit, hărțuit de dulăi. Și-a ridicat capul și s-a trezit privindu-l drept în față pe împărat. Ochii batjocoritori și-au înfipt privirile în ai lui și, dintr-o dată, pentru întâia oară, Rufus a cunoscut ura adevărată. L-aș putea ucide pe acest om, s-a gândit el. Mi-aș putea pune mâna în jurul gâtului său și aș putea strânge până când ultima suflare i-ar ieși din trup. A văzut cum ochii batjocoritori se îngustează, albastrul glacial se închide și mai mult și a înțeles brusc că împăratul îi citea gândurile – îl provoca. În acea clipă, mânia pe care o simțea s-a schimbat într-o surescitare inconștientă, nepăsătoare. Gărzile aliniate în lungul pereților au părut irelevante și mulțimea s-a pierdut într-o ceață de fond. Nu mai erau decât doi oameni în încăpere și unul dintre ei trebuia să moară.

Starea i-a fost întreruptă de un suspin ce s-a auzit lângă el. A privit în jos și a văzut că fata se strâmba de durere și și-a dat seama că îi strângea mâna atât de puternic încât trebuia să fie aproape pe punctul de a-i frânge degetele. Ea s-a uitat înapoi la el, cu ochii plini de un apel disperat. Simțise

violența dintre cei doi bărbați și a știut că avea să însemne moartea ei. Rufus a ezitat, dar numai pentru o secundă. Cum putea pune ființa asta fragilă în pericol? Și-a îngăduit un zâmbet trist și a văzut cum încordarea o părăsește. Caligula a văzut și el și a izbucnit într-un hohot puternic de râs. Momentul trecuse. Rufus era iarăși un sclav.

A fost o ușurare când au fost conduși afară din palat, înainte de începerea festinului nocturn.

Când escorta lor a plecat, au rămas în tăcere în mica încăpere sărăcăcioasă din spatele casei elefantului. Fata era ghemuită pe patul tare, cât mai departe de Rufus, pe cât era posibil în acel spațiu minuscul, și semăna mai mult ca niciodată cu un copil speriat. Rufus știa că ar trebui să vorbească cu ea, să o liniștească în vreun fel. Un alt bărbat ar fi jurat, cu siguranță, că avea să o protejeze și o să aibă grijă de ea. Dar, cumva, nu a putut găsi niciun cuvânt care să nu sune fals, nicio promisiune pe care să și-o poată ține. Era ca și cum fusese urmărit până acasă de un copil al străzii rătăcit, care refuza să se lase gonit. Era fără îndoială drăguță, dar era imposibil să uite că era o… s-a străduit să găsească un cuvânt care să nu-l facă să pară la fel de crud ca împăratul său, dar a renunțat. Nu avea pentru ea niciun fel de sentiment dincolo de simpatie. Ea nu-i adresase nici măcar un singur cuvânt. Și-a dat seama că nici măcar nu știa cum o cheamă.

— Livia, a spus ea, ca și cum i-ar fi citit gândul.

Vocea îi era plăcută și avea un accent cântat, pe care el l-a găsit dificil de precizat.

— Eu sunt Rufus, îngrijitorul elefantului împăratului.

— Așadar, ăsta este mirosul? M-am temut că a vărsat cineva o oală de noapte.

S-a întors cu fața spre perete și s-a ghemuit și mai strâns, înfășurându-și brațele împrejurul trupului, protector. Pentru un moment, Rufus a fost copleșit de un amestec de milă și îngrijorare, și s-a ridicat cu intenția de a i se alătura pe patul din scânduri și de a-i oferi atâta confort cât era în stare. Dar era un aer de cumplită interdicție în acel spate întors, și s-a oprit la jumătatea drumului. S-a întors și a deschis ușa care făcea legătura între cameră și grajd și și-a petrecut noaptea nunții singur, în fânul moale și înmiresmat, printre insectele mișunând neobosit, alături de Bersheba.

Dimineața a hrănit și a adăpat elefantul și l-a dus la plimbare prin parc. Când a revenit la grajd, a văzut mica siluetă a Liviei privind din cadrul ușii și a condus-o pe Bersheba spre ea.

— Nu, a spus ea dându-se înapoi cu un țipăt de spaimă.

— Cu Bersheba ești în siguranță, a liniștit-o Rufus. O fi ea mare, dar e inofensivă. N-o să-ți facă niciun rău.

— Ce știi tu despre rău? a replicat ea și s-a retras înăuntrul casei, trântind ușa în urma ei și lăsându-l să se minuneze de îndărătnicia femeilor.

•

Și-au petrecut ziua aceea, și pe următoarea, într-un fel de bătălie mută care nu putea avea niciun învingător. Rufus simțea că existau lucruri pe care ea voia să le spună, dar pe care mândria sau încăpățânarea o opreau să le spună. Asta era casa lui, familiară și liniștitoare în felul ei umil. Pentru ea, era o lume străină, plină de ciudățenii și de pericole potențiale, printre care se număra, nu în ultimul rând, animalul masiv cu care își împărțeau spațiul de locuit. Dar liniștea, ca și promisiunile, nu există decât pentru a fi stricată. Este imposibil pentru doi oameni – forțați să trăiască împreună într-un spațiu limitat – să nu comunice, cel puțin prin gesturi, iar gesturile au sfârșit prin a fi urmate de cuvinte.

În cea de-a treia zi, își luau masa de seară împreună când ea a început să vorbească despre sine, iar Rufus a descoperit în succesiune rapidă că Livia se născuse în provincia Achaea, avea probabil în jur de douăzeci de ani, trăise o viață de nomad și acum era acrobat principal într-o trupă de circari pitici.

Rufus a continuat să doarmă în grajd, unde la început a avut vise cu Aemilia. Dar a venit un moment în reflecțiile lui nocturne, când netezimea trupească masivă a Aemiliei a fost înlocuită de o formă mai mică, mai delicată. A simțit o schimbare și la Livia, iar în seara când ea a întins mâna ca să-l atingă, în momentul când el se întorcea ca să se ducă la salteaua lui din paie, Rufus aproape că o aștepta.

Livia a fost cea care a luat inițiativa. L-a luat de mână și l-a dus la pat, unde l-a împins ușor spre spate. Apoi, fără să-l privească în ochi, și-a lăsat rochia să-i cadă la pământ cu o mișcare ușoară a umerilor și a rămas goală înaintea lui.

Rufus s-a transfigurat. Nu mai văzuse niciodată ceva atât de perfect. Frumusețea ei i-a tăiat respirația – și l-a înspăimântat. În momentul în care Caligula avea să înțeleagă ce le dăruise celor doi proscriși nepotriviți, avea să-i despartă.

Livia, uitându-i-se în ochi pentru întâia oară, i-a citit gândurile dintr-o privire.

— Vino, a spus ea. Trebuie să folosim bine timpul pe care îl avem.

S-au întins amândoi, obraz lângă obraz, cu trupul ei micuț și vulnerabil, dar plăcut la atingere și ațâțător, lipit de al lui. El a întins mâna să o tragă și mai aproape de el și și-a aplecat capul să o sărute. Ea și-a pus mâna pe buzele lui.

— Mai întâi, sunt lucruri pe care trebuie să le știi, a șoptit ea. Mi-am vândut trupul. Bărbații m-au vândut. În ciuda mărimii mele, probabil că din cauza ei, bărbații m-au dorit întotdeauna. Am fost folosită în feluri care mă dezgustă și care au să-ți facă și ție scârbă. Dacă e să fim împreună și să stăm împreună, trebuie mai întâi să știi asta.

A simțit umezeală unde obrazul ei îl atingea pe al lui și din colțul ochiului o lacrimă i s-a rostogolit ca să se amestece cu ale ei. Iar când cenușiul dinaintea revărsatului de zori a început să se arate prin crăpăturile subțiri din perete, ea a fost cea care și-a apropiat capul de al lui și nu a mai fost nicio barieră pentru sărut.

La început a tratat-o ca pe o păpușă fragilă, temător ca dimensiunile și forța lui să nu-i provoace durere. Dar curând, ea i-a dat de înțeles, în felul ei, că nu era deloc mai puțin puternică decât el și că găsea în mărimea lui, în toate sensurile, o mare sursă de plăcere. L-a învățat lucruri, despre trupul ei și al lui, pe care nu le-ar fi descoperit de unul singur într-o viață întreagă.

Rufus avea să-și amintească de săptămânile care au urmat ca de eterna vară a vieții lui. Fiecare zi aducea un nou motiv de a fi recunoscător, fiecare noapte un nou prilej de minunare. Livia era plină de contradicții. Rufus a descoperit că, în ciuda faptului că voia să fie iubită, nu suporta să fie sufocată. Dacă încerca s-o ajute cu treburile casei, se repezea la el cu dinții dezveliți ca o cățelușă furioasă. Pentru ca peste câteva minute să se dezvăluie o altă Livia – Livia care tânjea după afecțiune și combina pasiunea cu compasiunea într-un fel care îl face să se simtă slab și total nedumerit.

Era hotărâtă să-și demonstreze valoarea ca soție și ca amantă. S-a aruncat asupra mizeriei în care el fusese fericit să trăiască, măturând ca un mic vârtej, și a făcut tot ce a putut ca micile lor venituri să transforme încăperea din spatele grajdului într-un cămin. Un singur lucru a apărut între ei.

— De ce trebuie noi să trăim cu animalul ăsta puturos? a întrebat ea într-o seară, când stăteau întinși alături. Te bucuri de favoarea împăratului. Sigur poți să-i ceri o altă slujbă.

— Dar Bersheba este slujba mea. Ea…

Livia i-a pus o mână peste buze și s-a rostogolit mai departe de el.

— Iubești elefantul ăsta mai mult decât mă iubești pe mine?

Rufus nu a ezitat decât pentru o clipă, dar o clipă a fost de-ajuns.

— Chiar îl iubești mai mult decât pe mine!

Nimic din ce a spus el nu a putut schimba această părere. Singura opțiune pe care o avea era să-i dovedească greșeala și, în dimineața următoare, din cămăruța lor a ieșit, abia ținându-se pe picioare, un Rufus complet epuizat. Măcar Bersheba era mai puțin complicată.

Dar un elefant obișnuit cu tabieturi regulate, care s-a trezit abandonat, poate să aibă toane.

Bersheba l-a ignorat pe Rufus când acesta a întâmpinat-o. Poate că îi era foame; ar fi trebuit să-i dea să mănânce cu o oră în urmă. Întorcându-se cu spatele la ea, a început să arunce snopi de paie în zona unde mânca ea. Gândurile îi zburau la orele dinainte și la moliciunea catifelată a cărnii Liviei și la felul în care dinții ei mici îi mușcaseră buza când atinseseră amândoi culmile pasiunii în exact același mo…

De ce zăcea pe spate pe podeaua de pământ bătătorit, cu bârnele de susținere ale grajdului învârtindu-i-se amețitor deasupra?

Când rotirea s-a mai încetinit, a încercat să se ridice, dar a reușit să se ridice cu greu doar într-un genunchi, înainte de a fi copleșit de amețeală, și a trebuit să se lase înapoi în șezut, cu capul în mâini.

Când capul – care i se învârtea – i-a îngăduit să-și ridice privirile, Bersheba stătea asupra lui, amenințător de aproape, cu trompa legănându-se ritmic. S-a gândit că ar putea să-l lovească iarăși, pentru că și-a dat acum seama că ceea ce se simțise ca și cum i-ar fi căzut acoperișul în cap fusese o lovitură cu mușchiul acela puternic de un metru și jumătate. Dar legănarea s-a oprit și, în loc să-l lovească, trompa ei s-a răsucit blând în jurul brațului său și l-a tras în picioare.

Rufus și-a scuturat capul cu amărăciune și s-a dus la locul unde erau depozitate fructele.

— Îmi cer iertare, puternică Bersheba.

A plasat un măr în căușul format de capătul trompei.

— Are să fie mai dificil decât am crezut ca să am grijă așa cum se cuvine de cele două doamne ale mele. Dar mi-am învățat lecția.

Bersheba și-a fornăit acceptarea și s-a întors la fânul ei. Rufus a deschis marile uși duble, pentru a lăsa ca lumina soarelui unei dimineți strălucitoare

să pătrundă înăuntru, prin norii subțiri de praf ce se ridicau din culcușul acoperit cu paie al elefantului. Când a ieșit afară, în aerul curat al parcului, inima i s-a umplut cu bucuria simplă de a trăi. A tras adânc aer în piept, umplându-și plămânii până la refuz.

— S-a terminat deja luna de miere?

• Capitolul XXV

Lucius, ofițerul care îl dusese pe Rufus la dormitorul Drusillei, stătea pe iarba umedă la vreo zece pași mai sus, pe panta ce urca înspre palat. Nu părea deloc grăbit să se scoale, ci s-a lăsat pe spate, uitându-se la cer cu o privire mulțumită. Rufus s-a apropiat de el, a stat în picioare pentru un timp, până când și-a dat seama cât de caraghios trebuia să pară, după care s-a așezat și el jos, alături de tânărul ofițer.

— Totul este atât de curat și pur în dimineți ca asta, nu crezi? Orice s-a întâmplat ieri a trecut pentru totdeauna, iar ziua care îți stă înainte este plină numai de promisiuni. Îmi amintește de ceasul dinaintea unei bătălii, când vezi totul în culori mult mai vii și fiecare respirație este mai prețioasă, pentru că ar putea fi printre ultimele pe care le mai ai de tras în piept.

Cuvintele îi erau adresate lui Rufus, dar ochii lui Lucius nu s-au dezlipit de pe cupola de un albastru perfect de deasupra lor.

— Așadar, ai luptat în multe bătălii?

Rufus nu a încercat să-și ascundă scepticismul. Lucius avea genul de față care arăta întotdeauna copilăroasă. Era imposibil să și-l imagineze într-o luptă.

— Vrei să spui, dacă am fost întotdeauna câinele de companie al unei prințese? Atunci, răspunsul este nu. Mi-am lipit scutul de ale fraților mei și am simțit puterea hoardelor barbare când s-au izbit de ele. Am avut pe buze gustul sângelui de barbar, am auzit vaietele muribunzilor și am mirosit scârna din mațele sfâșiate de sabie.

A ridicat din umeri de parcă ar fi fost lipsit de orice importanță, dar Rufus a simțit mândria din vocea lui.

— Dar asta a fost cu mult timp în urmă, în alt loc, într-o altă viață. Mi-a plăcut viața de campanie. Tot ce trebuia să faci era să execuți ordinele și să arăți eroic chiar și atunci când îți simțeai măruntaiele ca de gheață.

A râs și s-a ridicat de jos, scuturându-și iarba de pe spate.

— Probabil că nu este foarte diferit nici aici, în definitiv. Ordinele mele acum sunt să te duc la o anumită doamnă.

Rufus l-a urmat de-a lungul aleii acoperite, care lega palatul împăratului de cel al predecesorului său, Tiberius, dar curând au cotit-o spre nord și înspre o mică grădină închisă din apropierea bibliotecii Palatine. Copaci cu

coroane largi, pe care Rufus nu i-a recunoscut, aruncau cercuri mari de umbră pe iarba perfect îngrijită, prin care un păun, cu evantaiul multicolor al cozii strălucitoare aruncat mândru în lături, își țipa neplăcerea, iar un grup de gazele mici păștea liniștit. Statui în mărime naturală erau aliniate în lungul aleii, cu privirea lor împietrită încă ațintită asupra vreunui eveniment epocal din urmă cu o sută de ani. Erau desăvârșiți acești patricieni înveșmântați în togă: fiecare chip deosebit, fiecare mantie de piatră ușor diferită de celelalte. Rufus s-a simțit puțin descumpănit sub privirile lor severe și s-a întrebat de ce se afla aici. Oare ce mai voia de la el și nu luase deja?

Îl aștepta alături de o fântână din centrul grădinii. Lucius i-a făcut semn să înainteze și s-a îndepărtat cât să nu-i poată auzi ce vorbesc, rămânând sub unul dintre copaci.

Drusilla era înfășurată într-o mantie cu glugă și stătea cu spatele spre el. Părea mai mică decât și-o amintea el, cumva micșorată. Dar poate că asta era o iluzie a luminii începutului de dimineață.

— Hai să facem câțiva pași împreună.

Cuvintele au fost abia șoptite. A luat-o încet spre celălalt capăt al grădinii, unde Rufus a putut zări acoperișul de țiglă roșie al Templului lui Augustus, înălțându-se deasupra copacilor. A rămas puțin în urmă, lângă umărul ei stâng.

— Ți-e frică de mine, cățelușule?

Cuvintele i-au trimis un fior prin tot trupul. Glasul i-a fost mai puternic, dar a trebuit să se aplece înainte, pentru că era vătuit de mantia groasă care încă îi acoperea fața.

— Ar trebui să-ți fie frică de mine. Un singur cuvânt din partea mea ar aduce o duzină de gărzi care să te taie în bucăți și nu ar sta să întrebe de ce.

A mai făcut câțiva pași înainte să vorbească din nou.

— Însă adevărata întrebare, cățelușule, este dacă mie ar trebui să-mi fie frică de tine. Când am pus să mi te aducă, nu erai decât o nouă bucățică arătoasă, de gustat. O bucată fragedă de carne pentru a fi savurată, apoi aruncată. Cum se putea altfel? Tu ești un sclav, iar eu sunt destinată a fi zeiță. Ar trebui să nu fii nimic pentru mine.

A clătinat din cap dedesubtul glugii.

— Și, cu toate astea, de când ne-am întâlnit, mintea mi-a fost plină numai de chipul tău, de trupul tău și de atingerea ta. Am tânjit după sunetul vocii tale și după senzația cărnii tale tari sub mâinile mele. La început am

crezut că era slăbiciune din partea mea și am luptat împotriva ei, dar luptând am devenit încă și mai slabă. Apoi am înțeles. Îmi făcuse și farmece. Iar acum, spuse trăgându-și gluga de pe față și întorcându-se spre el, provocându-i în același timp un fior de teamă, trebuie să mă hotărăsc dacă să-mi accept vraja sau să dezleg farmecele punând să te ucidă.

Rufus a auzit cuvintele și le-a înțeles semnificația, dar ceea ce a spus ea era întrecut de oroarea care i se înfățișă privirilor.

Era ca și cum frumusețea fusese suptă din ea ca umezeala dintr-un măr păstrat prea îndelung peste iarnă. Pielea de pe fața ei avea cute adânci și culoarea și textura pergamentului, și era presărată cu pete mai închise, lipsite de viață. Ochii, îngălbeniți, îi erau adânc înfundați în orbite. Era chipul morții.

Drusilla a râs de confuzia lui și el și-a pierdut respirația la vederea ruinei care era gura ei. Buzele pe care le sărutase el erau acoperite cu bășici ulceroase și își pierduse mai mulți dinți, iar alți câțiva i se bălăbăneau liber în gingii. Și era cheală sau aproape așa. Numai petice din castaniul mătăsos îi mai rămăseseră, ieșind în evidență ca mănunchiuri de spice lăsate în urmă de un culegător neatent.

— Nu-i așa că sunt frumoasă? a hârâit ea, repetând întrebarea cu care îl întâmpinase în încăperea cu discobolul. Nu-i așa că eu sunt comoara pe care ți-ai dorit-o întotdeauna?

Apoi, încă și mai răgușit:

— Ăsta este darul tău pentru Drusilla, sclavule? M-ai trădat?

— Nu, stăpână, a implorat Rufus, sperând că era adevărat, dar amintindu-și vorbele pe care i le spusese lui Narcissus.

Era asta vreo vrăjitorie de-a grecului? Ce anume îi spusese acesta? „Nu cred că Drusilla va mai face vreun rău cuiva.” Era în asta vreo certitudine cumplită pe care el nu o înțelesese? Gândurile îi alergau nebunește. Înțelegea că lupta pentru viața lui și bâjbâia cu disperare după vorbele care să-l salveze.

S-a trezit bâlbâindu-se, o bălmăjeală pe jumătate incoerentă de prostii, care, dintr-un motiv sau altul, a părut ca ei să-i facă plăcere.

— Mi-ai dat iubirea ta și am fost recunoscător pentru ea. Pentru câteva scurte ceasuri m-ai așezat printre zei și am fost orbit de slava pe care am descoperit-o acolo. Când a trecut, m-ai lăsat într-o lume a umbrelor, unde întunericul vine dinlăuntru. Ți-am așteptat chemarea în van. Am crezut că te-am dezamăgit în vreun fel, iar a ști asta mi-a transformat viața într-un

lucru lipsit de valoare. Aș da orice ca asta să nu mai fie. Ucide-mă dacă trebuie, dar află că m-ai vrăjit la fel de mult pe cât spui că eu te-am vrăjit pe tine.

A căzut în genunchi, fără să îndrăznească să o privească în față. Știa că risca totul punându-și viața în mâinile ei, dar ceva din amintirea timpului pe care îl petrecuseră împreună l-a făcut să creadă că ea voia să fie astfel. Nu a văzut lacrima care a alunecat pe obrazul ei distrus.

— Tu ai fost ultimul meu iubit, Rufus, îngrijitorul elefantului. Unii ar spune că ai fost ultimul dintr-o imensă mulțime, dar crede-mă când îți spun că nu este așa. Drusilla a avut discernământ în alegerea cățelușilor, recunoaște-i măcar asta. Și tu chiar i-ai făcut plăcere.

Era o tristețe infinită în vorbele ei și în felul în care le rostea. Vorbea despre ea însăși la trecut, de parcă ar fi fost deja moartă, și – chiar și în spaima pentru propria lui viață – Rufus nu s-a putut abține să nu fie mișcat.

— Dar Drusilla trebuie să se întrebe pe ea însăși dacă asta este de-ajuns ca să te salveze? Oare nu s-ar cuveni s-o întovărășești pe rugul ei funerar, în maniera unei cumplite regine babiloniene din textele lui Herodot, care și-a luat cele mai râvnite bunuri cu ea, în lumea viitoare? Am să mă gândesc la asta.

Rufus a simțit atingerea degetelor ei înghețate și s-a ridicat pentru a descoperi ochii ei înfundați, străpungându-l.

— Ai arde pentru Drusilla ta? O ultimă împreunare aprigă înainte de a ne alătura zeilor în dansul lor fără sfârșit?

A râs, ca niște vreascuri uscate trosnind sub picior într-o pădure, și i-a tras fața înspre a ei până când buzele li s-au atins și el i-a simțit limba pătrunzându-i în gură și implicit oroarea suferinței. Fără să vrea, s-a retras instinctiv, dându-i răspunsul pe care îl căuta.

— Nu? M-am gândit eu că nu. Pentru că tu ești un sclav și întotdeauna vei fi un sclav, în timp ce Drusilla va fi o zeiță. Fratele ei nu înțelege adevărata natură a bolii ei, dar l-a făcut să i-o promită.

Puterile au părut să o părăsească și s-a clătinat ca un om beat. Instinctiv, el și-a pus o mână pe brațul ei ca să o sprijine și a simțit osul fragil sub materialul gros al mantiei, dar ea s-a scuturat de el, privindu-l de parcă ar fi fost surprinsă că încă se mai afla acolo.

— Nu sclavul, atunci, dar cine? Soldatul? Sigur, metoda lui ar fi mai violentă, mai puțin subtilă. Spionul? Exact. Milonia nu ar avea curajul. Livilla nu are ura. Agrippina are cunoștințele, dar nu ar risca mânia fratelui

ei. Unchiul Claudius…

Rufus a ascultat litania șoptită a numelor și s-a îndepărtat mergând cu spatele până la locul unde Lucius aștepta la umbră.

— Așadar, ai supraviețuit? l-a întâmpinat tânărul soldat. Îmi pare bine.

Rufus s-a uitat țintă la el, nedumerit.

— Nu, într-adevăr, îmi pare bine. Tot ce avea de făcut era să ridice mâna și trebuia să-ți tai beregata, cu asta.

A scos un pumnal curbat de la centură.

— L-am luat de la un războinic part, dar nu l-am folosit niciodată. Când erai în genunchi am crezut că era pe punctul de a da semnalul.

Rufus a tresărit la vederea cuțitului.

— Dar de ce? Nu am făcut nimic. Nu reprezint niciun pericol pentru Drusilla sau pentru oricine altcineva.

Lucius a ridicat din umeri.

— Crede că a fost otrăvită. Doctorul i-a spus că are o boală, un cancer, dar ea nu a vrut să-l asculte. Când prostul ăla bătrân a insistat că avea dreptate, a pus să fie trimis la călăul fratelui ei. A spus că avea să știe, când are să te privească în ochi, dacă ai trădat-o. Atunci trebuia să lovesc. Dar trebuie să o fi convins de contrariu, pentru că te afli încă aici. Cum am spus, îmi pare bine. Este o dimineață prea frumoasă ca s-o strici ucigând pe cineva pe care abia dacă îl cunoști. Uite, ia-l tu.

A întins micul pumnal și i l-a apăsat lui Rufus în mână.

— Mie nu-mi mai trebuie. Poate că ție o să-ți fie de folos cândva.

A dat să plece, dar Rufus a ezitat, cu ochii atrași înapoi înspre silueta firavă din umbra de la capătul grădinii.

— Cât o să mai…

Lucius s-a oprit și i-a urmărit privirea.

— Este bolnavă de mai bine de o lună. Am urmărit-o veștejindu-se ca o floare după un îngheț de primăvară. Mai întâi, frumusețea i s-a tocit; apoi i s-a ofilit. Carnea i-a căzut de pe oase și părul de pe cap. Abia dacă mă mai pot uita la ea și cu toate astea trimite după mine în fiecare seară.

S-a cutremurat la amintire și Rufus i-a văzut privirea înăsprindu-i-se.

— Mai degrabă aș îndura fierul roșu al torționarilor fratelui ei decât anticiparea altor convocări.

— Am iubit-o, cred.

Lucius l-a privit țintă și Rufus s-a temut că tânărul tribun ar putea să-l lovească pentru insolența lui. Apoi privirea s-a dus. A părut că vârstele

apropiate și experiența împărtășită le creaseră o legătură ce a acoperit prăpastia dintre sclav și soldat.

— N-am știut-o la acel moment și încă îmi mai creează confuzie, dar Drusilla mi-a aprins în inimă un foc pe care nici măcar asta nu-l poate stinge. La început, mi-a părut rău după ce îmi lua; apoi mi-am dat seama că în timp ce lua, ea și dădea, dacă poți să înțelegi asta. Am început ca sclav al ei, dar până să terminăm mi-a spus că era a mea.

— Atunci ești un nebun mai mare decât pari a fi. Nu este treaba unui sclav să iubească, ci să se supună.

Lucius a pufnit cu dezgust.

— Tu nu înțelegi că ea corupe tot ce atinge? Urâțenia pe care ai văzut-o astăzi s-a aflat acolo întotdeauna, dar era înăuntru, încă și mai dezgustătoare. Cuvintele care îi picură de pe buze ca mierea nu sunt decât minciuni, sărutările pe care le dăruiește sunt mai veninoase decât orice viperă. Este ca fratele ei, un lucru odios, iar mângâierile lor nu fac decât să-ți pregătească carnea pentru lamă sau pentru clești.

Ultimele cuvinte au fost rostite printre dinții încleștați și Rufus a înțeles îngrozit că patul Drusillei nu era singurul pe care chipeșul tribun era obligat să-l împartă.

— Îmi pare rău, nu mi-am dat seama…

Lucius l-a întrerupt.

— Nu-ți irosi mila pe mine, a spus el. Boala asta care o macină pe Drusilla este un semn că timpul socotelilor este aproape. Eu…

Glasul i s-a stins când și-a dat seama ce spusese.

— Iartă-mă, vorbesc prea mult. Uit-o pe Drusilla. Va fi moartă până la sfârșitul săptămânii.

Nu a avut dreptate. Au mai trecut două săptămâni până când a sosit anunțul, iar cei din Palatină și-au ținut cu toții respirația în așteptarea răzbunării inevitabile.

• Capitolul XXVI

Rufus a așteptat împreună cu ceilalți. În fiecare oră a fiecărei zi, anticipa tropăitul cizmelor pretorienilor și bătaia în ușă, strânsoarea pe umăr și mușcătura fierului rece în jurul încheieturilor mâinilor. Frica îi măcina mintea și-i eroda curajul. Livia a observat schimbarea din starea lui și a încercat fără succes să o înțeleagă. El nu-i dădea niciun ajutor. Dacă i-ar fi dezvăluit ce se întâmplase între el și Drusilla ar fi târât-o și pe ea în plasa împăratului. Cel puțin, dacă nu știa nimic, ignoranța o putea salva, chiar dacă el cădea. Știa că era nedrept. Dar se retrăsese atât de adânc înăuntrul lui, încât găsea dificil să comunice cu oricine. Petrecea mai mult timp cu Bersheba decât cu soția lui, dar adeseori nu se putea forța să se uite nici măcar în ochii senini ai elefantului.

Narcissus îl ținea la curent cu evenimentele dinăuntrul palatului. Libertul lui Claudius părea netulburat de toată zarva, ba chiar părea a se bucura de ea. În mod clar, se credea mai presus de bănuială și se desfăta de necazurile rivalilor lui.

— Împăratul se folosește de moartea Drusillei pentru a scăpa de zeci de senatori care i se opun. Pot alege să-și ia singuri viața sau să îndure fierul încins, știind că dacă aleg cea de-a doua cale familiile lor vor suferi împreună cu ei. De bună seamă, a adăugat el cu mulțumire, decizia lor finală îl interesează prea puțin pe Caligula. Știe că ei nu au nimic de-a face cu moartea surorii sale. Pentru a rezolva problema asta, și-a însărcinat șambelanul, care vede în asta o oportunitate de a-și pune la pământ propriii dușmani, dar nu are nici capacitatea intelectuală, nici organizatorică de a-și duce sarcina la capăt.

A clătinat din cap, mirându-se de poticnelile omului.

— Prostul bătrân și-a pus speranțele în interogarea celor două surori din Orient care au grijă de dormitorul Drusillei și i-au păstrat numeroasele secrete. De parcă ar putea scoate altceva decât țipete din două guri care au fost mute din naștere. Din fericire, altcineva l-a scutit să se mai străduiască. Au fost găsite în camera lor azi-dimineață, cu beregatele tăiate. Convenabil, nu-i așa?

Rufus a avut un ciudat moment de amețeală, când creierul i-a fost împărțit între ușurarea că două potențiale martore ale întâlnirii lui nocturne

cu Drusilla încetaseră să mai fie o amenințare și sentimentul de vinovăție legat de faptul că supraviețuirea lui a costat viața nevinovatelor gemene cu ochi negri, care gânguriseră peste trupul lui.

— Micile mele turturele. Îmi pare rău. Au fost niște ființe destul de inofensive. Singura lor crimă a fost să-și slujească stăpâna.

Narcissus s-a strâmbat la el cu un aer neîncrezător.

— Inofensive? Crima lor a fost nu să-și slujească stăpâna, ci să știe prea multe. Mulți oameni au murit pentru crime mai neînsemnate. Dacă ar fi fost deștepte, și-ar fi fructificat și încredințat informațiile pe care le dețineau unei persoane care avea puterea de a le proteja. Păcat că nu au făcut-o.

Tonul lui exprima clar în cine ar fi trebuit să se încreadă ele, deși Rufus se îndoia că asta le-ar fi salvat. Știa de-acum că Narcissus nu și-ar fi sacrificat niciodată situația și, fără discuție, nici viața, pentru nimeni. S-a uitat cu atenție la grec: chipeș în ciuda cheliei, într-un fel cultivat, chiar decadent. Educat și inteligent; viclean, în mod cert, altfel nu ar fi putut supraviețui atât de mult. Spionul lui Claudius, care, după cum știa cu certitudine, îl spiona chiar și pe Claudius. Neînduplecat? Și-a amintit bănuiala de moment că Narcissus ar fi putut-o otrăvi pe Drusilla sau cel puțin ar fi pus la cale această acțiune.

— Dacă știau atât de multe despre atâtea, atunci ar trebui să fie un mare număr de suspecți? a sugerat el cu speranță.

Narcissus a zâmbit cunoscător.

— Asta ar putea părea probabil, dar se pare că nu este decât un suspect. Ar fi fost măturat împreună cu ceilalți, așa că a dispărut foarte inteligent. Dar nu contează unde se ascunde, chiar dacă rudele sale aristocrate sunt destul de nebune să-i ofere adăpost. Jumătate din Roma caută să câștige favoarea împăratului aducându-i capul suspectului, iar cealaltă jumătate îl va trăda pentru că sunt prea speriați ca să nu o facă.

Rufus a știut fără să întrebe cine era suspectul. O singură verigă rămânea, care îl putea lega de Drusilla; o singură limbă putea fi convinsă să-i rostească numele.

— Nu este decât o chestiune de timp, a prezis Narcissus. Viața tribunului Lucius Sulpicius Galba se socotește în zile.

•

Dar Lucius nu a fost arestat săptămâna aceea și nici următoarea. Narcissus a speculat că tânărul aristocrat s-ar fi putut face pierdut în păienjenișul de străduțe și alei periculoase, rău mirositoare ale Subarei,

dinspre poarta Esquiline.

— A reușit surprinzător de bine să supraviețuiască atât de mult într-un loc unde mâna fiecăruia este ridicată asupra lui. Roagă-te să moară acolo și ca secretul tău să moară odată cu el.

Între timp, Narcissus stătea la pândă, observând fiecare nuanță, încercând fiecare dispoziție și studiind fiecare dinamică schimbătoare din complicata țesătură de antipatii și alianțe care constituiau forța vitală a palatului.

— Drusilla a fost o prietenă și o sfătuitoare de încredere, în aceeași măsură în care a fost și soră. Dintre toate pasiunile lui Caligula, ea a fost cea mai mare. Nu mai mănâncă și arareori bea. Stă în apartamentele lui în timpul zilei, iar noaptea abia dacă doarme. Callistus nu se poate apropia de el și nu are încredere în nimeni. Se teme de Protogenes, care nu se teme de nimeni, iar în fundal Chaerea zâmbește ca un scorpion și așteaptă.

Narcissus a adus știrea că împăratul era prea supărat pentru a participa la funeraliile surorii sale și că voia să rămână în Roma până ce Senatul avea să voteze onorurile meritate de Drusilla, inclusiv un arc din marmură care, a jurat el, avea să fie cel mai măreț pe care îl văzuse imperiul vreodată. Odată împlinită această datorie, Caligula a plecat în Campania însoțit de Milonia, de fiica lor și de cei mai apropiați sfetnici ai săi. Aemilia – care, în ciuda situației lui de om proaspăt însurat, îi invada uneori visurile lui Rufus, în cele mai tulburătoare feluri – îi însoțea.

Când suita imperială a revenit la Roma în septembrie, sora lui Cupido a fost cea care i-a adus lui Rufus știrea.

— A declarat-o pe Drusilla divină, a spus ea. Va trebui să fie venerată ca zeiță.

Era ceva de nemaiauzit – un sacrilegiu, chiar. În trecut se votaseră mari onoruri pentru neveste și mame de împărați, dar asta era altceva. Drusilla avea să stea în Panteon alături de Venus. Numai un împărat destul de puternic sau destul de temut ar fi reușit asta. Adversarii lui Caligula din Senat erau revoltați. Preoții au avertizat că aveau să urmeze răzbunări cumplite din partea zeilor tratați fără respect. Dar împăratul a fost de neclintit. Drusilla avea să-și capete divinitatea la capătul îndelungatei perioade de doliu oficial, în luna mai, cu trei zile înainte de festivalul dedicat lui Mercur.

Temerile lui Rufus privitoare la trecătoarea sa legătură cu noua zeiță s-au diminuat pe măsură ce săptămânile treceau. Lucius nu mai fusese văzut de

când cu descoperirea gemenelor ucise. Încă tot nu exista un cadavru, ceea ce era vag îngrijorător, dar Rufus respira mai ușor și a încetat să mai privească tot timpul înapoi.

•

— Trebuie să apari înaintea secretarului împăratului, la ceasul al șaptelea.

Rufus aproape a căzut din picioare de spaimă. Dar vocea nu era în regulă. Prea politicoasă. S-a întors și, acolo unde se aștepta să vadă o trupă de pretorieni cu săbii, stătea un tânăr spilcuit, într-o tunică din material fin, strânsă la mijloc cu o curea subțire din argint.

Trebuie să fi rămas cu gura căscată și fără să respire, pentru că băiatul și-a repetat mesajul, mai tare și mai rar, de parcă ar fi vorbit unui bătrân sau unui idiot.

— Trebuie… să… apari… înaintea… secretarului… împăratului… la… ceasul… al… șaptelea.

— Nu sunt surd.

Rufus a decis că tânărul păun dinaintea lui nu prezenta niciun pericol și, prin urmare, insolența nu era doar necesară, ci și așteptată.

— Trebuie să… mă… prezint… înaintea… secretarului… așa?

Băiatul s-a uitat la el cu atenție, cercetându-i tunica pătată și picioarele pline de bălegar, și s-a încruntat.

— Poate ai vrea să te schimbi?

— Nu am nimic în care să mă schimb.

Era o minciună, încă mai avea tunica pe care o purtase la nuntă, dar Rufus a simțit că putea fi profit aici și amuzament. Unui sclav i se dădeau prea puține ocazii să se amuze și a simțit o dorință intensă de a profita de aceasta.

Încruntarea s-a adâncit.

— Aș… aș putea, probabil, să-ți găsesc ceva.

Rufus a zâmbit larg.

— Asta ar fi înțelept.

Băiatul a oftat și era pe punctul de a se întoarce pentru a pleca.

— Put.

— Poftim? a clipit mesagerul.

— Put… a rahat.

— Te-ai putea spăla până când îți aduc eu o tunică, a sugerat băiatul.

— Tot am să put. Întotdeauna put. E din cauză că lucrez cu elefantul.

Rufus a arătat spre Bersheba, care rumega mulțumită la fân, în grajd.

Băiatul și-a mușcat buza. Asta era o problemă la care nu se gândise. Secretarul Callistus era faimos pentru nările sale sensibile.

— Mi-ai putea aduce niște ulei parfumat. O mulțime. M-aș putea da cu el și atunci secretarul n-ar mai trebui să-mi miroase duhoarea. Sau aș putea sta dincolo de ușă când vorbește cu mine, a sugerat Rufus o altă soluție.

Mesagerul s-a agățat de ideea inițială, ca un înecat de o ultimă scândură dintr-o galeră incendiată.

— Da, parfum, a spus el plecând grăbit, înainte ca Rufus să poată să vină cu vreo altă sugestie.

— Mult, a strigat Rufus spre spatele celui care se îndepărta.

Avea să-i dea parfumul Liviei, s-a gândit el; apoi, cu un fior de vinovăție, își spuse: *Iar dacă este într-adevăr o mulțime, aș putea chiar să păstrez ceva și pentru Aemilia*. Callistus nu va avea decât să-i suporte putoarea.

• Capitolul XXVII

Mai suferise cineva vreodată cum suferea el? Fusese cineva vreodată mai singur? Drusilla era dusă. Singurul lui prieten. Sora lui. Singura în care avusese încredere cu adevărat. Cum de putuse să-l părăsească?

Și-a tras nasul și a clipit ca să-și usuce o lacrimă. Puțea, dar nu-i păsa. Părul îi era lucios de grăsime și neîngrijit, dar nu era nimic. Nu-și mai răsese barba de trei luni și nu avea s-o facă până ce ucigașii ei nu aveau să fie găsiți sau până când el nu avea să îi acorde divinitatea pe care ea și-o dorise atât de mult cât fusese în viață. Ha, mai presus decât oricine, merita nemurirea.

Cum își mai dorea s-o fi însoțit în acea altă viață. În toate astea, el nu găsea nimic altceva decât suferință și durere și nu le voia pe niciuna. Ce erau realizările lui acum, când nu mai era nimeni cu care să le poată savura? Fiecare dintre ele era de fapt un monument al gloriei deșarte. Care era rostul bătăliilor ce aveau inevitabil să urmeze, când fiecare victorie avea să aibă gustul cenușiu? Ea era cea care făcuse orice efort să merite. În ea a putut să vadă reflexia propriei măreții. Dar nu și de-acum înainte.

În cine se putea încrede acum?

Pe măsură ce recunoștea răspunsul, un sentiment nefamiliar se dezvolta adânc înăuntrul trupului său și se răspândea rapid în sus, invadându-i creierul. A simțit întâia blocare a respirației provocată de panică.

Trecuse mult timp de când nu mai simțise frica.

•

Când ceasul al șaptelea a sosit, Rufus stătea în fața ușii birourilor secretarului, bucurându-se de felul în care simțea pe piele materialul mătăsos al unei tunici mai fine decât orice alt obiect de îmbrăcăminte pe care îl avusese el vreodată. Părul negru îi era umed, iar nările îi erau pline de aroma unui parfum de flori din Orient, în care băiatul insistase să-și înmoaie podoaba capilară. Nu conta prea mult; mai rămăsese destul pentru Livia… și pentru Aemilia.

— Intră.

Vocea era puternică, tonul era plin de autoritate firească și avea o asprime care l-a făcut pe Rufus să stea ceva mai drept. A împins ușa, care s-a rotit înapoi cu ușurință în singura ei balama, din lemn.

Dintre toți marii oameni care conduceau Roma de pe Colina Palatină și încercau imposibilul impus de strălucirea haotică, toanele mereu schimbătoare și ambiția copleșitoare ale împăratului, Callistus – secretarul imperial – deținea poziția de forță. Niciun om nu trecea pragul încăperilor publice ale lui Caligula fără a fi fost mai întâi văzut de secretar. Era un privilegiu care îi adusese o avere imensă, ca și putere. Dar puterea nu venea fără un preț, iar prețul era limpede pe figura încrâncenată a omului care ședea de cealaltă parte a biroului plin cu suluri, înaintea căruia s-a oprit Rufus.

Callistus avea o frunte largă, înclinată, care aluneca fără niciun obstacol în jos, spre un nas aristocratic, înclinat identic, ce îi dădea aerul unei păsări de câmpie cu cioc lung. Efectul era sporit de părul lui, care se retrăsese într-o semilună perfectă, lăsând în urmă o vastă întindere goală. Era nesănătos de palid, cu câte o enormă pungă de carne sub fiecare ochi și cu obraji căzuți sub nivelul buzelor, pe care le trăgeau în jos într-o permanentă strâmbătură dezaprobatoare.

Ochii secretarului alunecau dintr-o parte într-alta a unui sul desfăcut pe birou înaintea lui, mișcare însoțită de repetate țâțâieli de dezamăgire sau uimire în fața nereușitelor vreunui oficial dintr-o provincie îndepărtată. În cele din urmă a strâns înapoi sulul, cu un oftat, l-a depus într-un toc din piele și l-a plasat cu grijă în grămada din partea stângă a biroului. Abia după aceea și-a ridicat privirile și a luat act de prezența lui Rufus, inspectându-l cu un ochi îngălbenit și fără să-și ascundă dezaprobarea.

— Tu ești îngrijitorul elefantului împăratului?

Rufus a dat din cap.

— Corect, domnule, eu…

Callistus i-a făcut semn să tacă.

— Asta este tot ce vreau să știu. Iar pentru moment, tot ce trebuie să știi tu este că împăratul a decis că tu ai un rol important în ceremoniile legate de divinizarea surorii sale. Tu și elefantul tău.

Rufus a înghițit și a încercat să-și stăpânească panica ce-i umplea stomacul cu un ghem de broaște ce se împerecheau frenetic.

— De vreme ce este, evident, mai presus de posibilitățile tale să îndeplinești asta fără supraveghere, împăratul – Callistus a clătinat din cap cu resemnare – a decis că printre nenumărate alte responsabilități ale mele trebuie să-ți coordonez rolul în ceremonie. În acest scop, tu și elefantul tău veți fi pregătiți de inspecție mâine, la ceasul al doilea.

— Pot să întreb, onorat secretar, ce formă va lua această misiune? a întrebat Rufus politicos, adăugând grăbit, pentru ca întrebarea să nu-i fie luată drept neobrăzare: în caz că anumite pregătiri speciale sunt necesare, pentru a mă asigura că Bersheba este gata pentru sarcină.

Callistus a închis ochii. Probabil că asta avea să fie mai obositor decât se gândise.

— Pregătiri speciale?

— Da, domnule. Hamuri speciale sau un nou coș. Dacă Bersheba urmează să-l poarte pe împărat, acesta va trebui să fie purtat în ceva potrivit. Ceva ceremonios?

Secretarul și-a țuguiat buzele.

— Animalul nu-l va purta pe împărat. Dar s-ar putea să fie nevoie să fii conștient de povara pe care o va purta. Este destul de grea, mi se spune.

Rufus a petrecut o noapte fără somn, pregătindu-se pe sine și pe Bersheba. La ceasul fixat, el și elefantul stăteau în fața grajdului, ea în gătelile ei de ceremonie, iar el în tunica pe care o căpătase de la mesagerul spilcuit al lui Callistus. Dar au mai trecut alte două ore înainte ca secretarul să vină pufăind în jos pe panta dinspre palat, însoțit de o escortă de soldați.

Soldații au rămas în spate, în timp ce Callistus s-a uitat la elefant în lungul nasului său, de la o distanță sigură, ținându-și la nas o bucată de mătase parfumată.

— Nu, nu, a pufnit el. Asta n-o să meargă. N-o să meargă deloc.

Rufus s-a schimbat pe celălalt picior și a încercat să nu se uite în jur. Ce nu era în regulă cu ea? Își petrecuse întreaga noapte curățind-o, lustruindu-i dinții și fildeșii și periind frumoasa mantie țesută cu fir de aur, care acum îi acoperea spinarea. Ce altceva ar mai fi putut să facă?

— Adu-o mai aproape, i-a făcut semn Callistus. Dar nu prea aproape.

Rufus a făcut cum i s-a cerut.

— Întoarce-o de jur-împrejur.

Din nou, Rufus s-a executat.

— Nu. Nu.

Callistus a scos o plăcuță mică de scris și un stilus din mâneca togii și a petrecut câteva momente zgâriind pe plăcuță.

— Soldat! Da, tu. Du asta la armurierul împăratului. Spune-i că treaba trebuie terminată în zece zile, că deja știu că este imposibil de realizat și că trebuie să se consulte cu mine înainte să facă și un singur nit.

Era limpede că inspecția se terminase, așa că Rufus a întors-o pe

Bersheba în țarcul ei. Știa că nu ar fi putut face nimic mai mult, dar reacția secretarului îl înfuriase și a fost ceva mai dur cu elefantul decât intenționa. La rândul ei, Bersheba și-a făcut clare sentimentele, cu o ușoară măturare a trompei care aproape că l-a dat jos de pe picioare și i-a schimbat dispoziția. Cu un zâmbet larg, Rufus a început să-i desfacă hamurile care îi țineau cuvertura în spinare.

— Nu ai timp pentru asta.

Vocea lui Callistus a fost tăioasă, nerăbdătoare.

— Vino cu mine, sclavule.

Rufus nu mai fusese niciodată înăuntrul unui car închis. Puțini romani, chiar și senatori, fuseseră în vreunul dintre cele ce troncăneau pe străzile Romei în orele zilei, dacă nu se întâmplase să aibă vreo însărcinare imperială. I-ar fi plăcut mai mult moliciunea pernelor în timp ce săltau pe suprafața drumului, dacă nu ar fi fost prezența tovarășului său de călătorie și faptul că nu putea vedea, mulțumită legăturii ce îi fusese atent fixată peste ochi.

Un ordin lătrat și sunetul unei porți deschizându-se scârțâind i-au semnalat că ajunseseră la destinație. O mână fermă l-a ajutat să coboare din car și a simțit că aerul se schimbă când au trecut de afară undeva în interior. Legătura încă îi acoperea ochii, dar nasul îi dădea un mesaj. Era o anumită calitate distinctă a mirosului, care i-a făcut nasul să i se încrețească. Trecuse mult timp de atunci, dar era acolo, undeva în memoria lui. Apoi mintea i s-a umplut cu scântei roșii, ca și cum un ciocan ar fi bătut puternic lama înroșită a unei săbii scurte. Ăsta era mirosul. Îl putea simți pe limbă. Mirosul unei armurării. Mirosul vag al unei călduri enorme.

— Dezvăluie secretul ăsta nevestei, iubitei sau elefantului și răzbunarea împăratului te va ajunge până la marginea pământului.

Cuvintele au venit de dinapoia lui, în timp ce niște mâini umblau grăbit la nodul legăturii de la ochii lui.

A trebuit să clipească atunci când cârpa a fost înlăturată. Se afla într-o încăpere înaltă, fără ferestre, cam de mărimea grajdului Bershebei. La început, vederea i-a fost încețoșată și tot ce a putut zări a fost licărirea unor torțe împrejurul lui și o enorm de puternică sursă de lumină la capătul celălalt al clădirii. Apoi ceața s-a limpezit și s-a trezit uitându-se la una dintre minunile lumii.

În moarte, era chiar mai frumoasă decât în viață. Era mai înaltă, mai perfect proporționată și orice imperfecțiune fizică îi fusese atent înlăturată

sau ignorată. Capul îi era ținut sus, iar părul îi curgea în șuvițe pe umerii goi. Era regală, dar nu însingurată, privind fără vedere înainte. Privitorii ar fi putut-o găsi la început rece, dar ochii din aur luceau cu o căldură pe care stăpâna lor nu o emanase niciodată în viață. Suprafețele trupului ei atrăgeau luminile torțelor și le reflectau înmiit, astfel că din anumite unghiuri era ca și cum ai fi privit în centrul unui furnal.

După ce și-a revenit din primul șoc, Rufus și-a dat seama că Drusilla își îndeplinise ambiția. Era nemuritoare.

Unde găsiseră atâta aur? Statuia pe care o comandase Caligula pentru a întări divinitatea surorii lui era înaltă de doi metri și jumătate și așezată pe o plintă de marmură roz. Artistul își îmbrăcase subiectul în veșmintele Dianei, dar o așezase în atitudinea unei reprezentări grecești mai vechi a lui Venus. Pentru câteva momente, Rufus s-a uitat la statuie înmărmurit. Apoi gândul l-a dus înapoi în încăperea cu pat înconjurat de draperii, iar trupul ei lucios, șiroind de transpirație, era sub al lui, cu sânii ridicându-i-se și coborând, cu fiecare umbră, o tentație. Iar statuia exact asta era: o bucată neînsuflețită de metal care nu se putea compara niciodată cu ființa plină de viață, care locuise cândva acel trup.

Callistus l-a readus la realitate.

— Poate elefantul să o tragă?

Rufus s-a uitat pentru o secundă la el nedumerit, înainte ca mintea să îi accepte provocarea, și a încercat să calculeze enorma greutate a aurului și a carului necesar pentru a o transporta.

— Nu poate duce statuia peste pod către Senat, a spus el cu hotărâre. Nu ar ține. Ați risca să distrugeți totul.

Callistus s-a albit la față la acest gând.

— Nu va fi nevoie de asta. Ruta este fără discuție secretă, dar gândește-te la o ocolire a forului și poate o procesiune până la Circus Maximus.

— Atunci, da, Bersheba o poate trage.

•

Ceremonia a fost programată pentru ultima zi a restricțiilor impuse de Caligula pe perioada de doliu pentru ea, ceea ce asigura o revărsare de bucurie cum Roma nu mai văzuse din ziua încoronării împăratului.

Dar Callistus avea încă o ultimă surpriză pentru Rufus.

O duzină de sclavi au cărat legăturile grele, toate atent învelite în piele moale, până la casa elefantului și au lăsat jos în iarbă obiectele cu forme ciudate. Secretarul a supravegheat, în timp ce Rufus le-a despachetat,

numărând fiecare piesă pe măsură ce era dezvelită în fața grajdului.

— Dar Bersheba nu poate purta asta.

Lui Rufus nu-i venea să creadă ce-i vedeau ochii.

Callistus a tresărit.

— Trebuie. Împăratul insistă.

Legătura cu cea mai ciudată formă conținea ceea ce Rufus până la urmă a descoperit că era o complicată acoperitoare pentru cap, placată cu aur, făcută din zale. Combina protecția pentru ochii și pentru corpul elefantului și era prevăzută cu curele din piele, ca să nu alunece de pe poziție. Din frunte, exact între umflăturile cât niște scuturi ale deschiderilor pentru ochi, Rufus a fost îngrozit să vadă ieșind o periculoasă țepușă din aur, de două picioare lungime.

În continuare, a ieșit le iveală un set de la fel de extravagante protecții pentru genunchi, fiecare cu țepușa ei alarmantă.

În cele din urmă, din legătura la care fusese nevoie de patru sclavi pentru a fi cărată, a fost derulată o cuvertură enormă, din plăcuțe de metal acoperite cu aur, în formă de frunze, prinse între ele, care ar fi putut acoperi toată dușumeaua modestei camere a lui Rufus. Era menită să protejeze spatele și laturile Bershebei.

— A, și mai sunt și astea, și-a amintit secretarul și, băgând mâna sub faldurile mantiei sale, a scos două coarne de aur, goale pe dinăuntru, care se potriveau fix pe capetele fildeșilor Bershebei.

— O să arate caraghios, a încercat Rufus să îl înduplece.

— Nu caraghios, măreț, a insistat Callistus. Ai să obișnuiești animalul să poarte această armură ceremonială, astfel încât, atunci când va trage statuia din aur a surorii împăratului, să ofere un spectacol la care romanii nu au mai fost martori niciodată. Mai este un lucru.

Rufus și-a mușcat limba. Știa că secretarul nu avea să-i uite ieșirea. Singurul motiv pentru care nu era deja pe drum spre un stâlp pentru biciuire era că nimeni altcineva nu o putea controla pe Bersheba.

Callistus a făcut un gest unuia dintre sclavi, care a desfășurat un mic pachet ce zăcuse uitat, dar acum dezvăluia ceea ce era pur și simplu armura aurită și tunica neagră a unui soldat din garda pretoriană.

— Ar trebui să te simți onorat, sclavule. Împăratul a considerat că este potrivit să te numească soldat onorific al gărzii sale de elită. Temporar și fără soldă, desigur.

Desigur.

•

Bersheba își detesta noile podoabe și și-a făcut cunoscută nemulțumirea.

Când încerca să-i fixeze complicatul ornament pentru frunte, îl lăsa să ajungă până la punctul în care mai avea de strâns o ultimă curea înainte să scuture din cap, ceea ce făcea ca podoaba să alunece și să-i rămână atârnată de o ureche.

Armura pentru spate, chiar și numai privind-o, promitea a fi o încercare încă și mai dificilă. Nu numai că era uriașă, dar era greu de mânuit și Rufus și-a dat imediat seama că aveau să-i trebuiască mai multe ajutoare. Callistus a țâțâit nemulțumit și i-a făcut semn să plece, dar într-o oră, la casa elefantului au sosit șase sclavi și Rufus i-a pus la treabă.

În timpul operațiunii, Bersheba a fost dintr-o dată un exemplu de cooperare. A făcut exact ce i se cerea și, lucrând cu toții, au reușit să-i așeze în spinare enorm de greaua cuvertură metalică. Chiar și atunci când i-a comandat să stea nemișcată, Bersheba a făcut totul cu o asemenea grijă, încât acoperitoarea a rămas exact unde era, iar Rufus a putut să se bage sub ea și, folosindu-și toată puterea, să-i strângă curelele din piele care să o păstreze în poziție.

Nu se simțise niciodată atât de mulțumit ca atunci când s-a tras câțiva pași înapoi ca să-și admire opera, cu un zâmbet până la urechi. Secretarul avea dreptate: chiar arăta măreț.

S-a uitat adânc în ochii maronii, plini de sentiment.

— Îți mulțumesc, Bersheba. M-ai făcut mândru.

Bersheba i-a întors privirea. Era acolo o sclipire?

— Nu!

Da. A început ca o tresărire a umerilor și s-a propagat în jos pe lateralele ei masive, ca o unduire aproape imperceptibilă a uriașei crupe și o tresărire a cozii. Încet, infinit de încet, mantia aurită a alunecat într-o parte, până când a sfârșit prin a-i atârna între picioare.

Urletul de frustrare care a stârnit ecouri pe Palatină a speriat porumbeii din pomi și de pe acoperișuri.

Dar lucrul pe care Rufus îl învățase pe parcursul anilor de lucru cu animalele lui Fronto era perseverența. Știa că avea să câștige în cele din urmă și, cu o zi înainte de cea în care ei trebuiau să pășească în fruntea paradei, Bersheba stătea înaintea lui – o arătare ce putea să înghețe sângele în vinele oricui, cu armura ceremonială ferm fixată la locul ei; un munte viu de fragmente aurii, strălucitoare, scânteind, fiecare în parte, în lumina

soarelui.

A trimis după Callistus. Oficialul palatului și-a îngustat ochii și a studiat-o pe Bersheba din toate părțile, apoi a dat din cap cu satisfacție.

— Așteaptă, a ordonat el.

După câteva minute, a revenit cu împăratul alături de el, urmat de Protogenes și de un individ micuț, ce semăna cu o nevăstuică, și care, și-a dat Rufus seama, trebuia să fie șambelanul împăratului. Rufus a fost șocat de înfățișarea împăratului. Nu îl mai văzuse pe împărat de la moartea surorii lui și intervalul operase o schimbare înspăimântătoare în tânărul bărbat. Părul îi era lung și lățos, barba îi era încâlcită, ca și cum nici nu se tunsese, nici nu se bărbierise de luni de zile. Ochii îi erau înfundați adânc în orbite, iar obrajii aveau o culoare gălbejită, ca ceara de lumânări.

Caligula s-a oprit atât de brusc la vederea Bershebei, încât Protogenes aproape s-a izbit de spatele lui și a trebuit să se arunce cu neîndemânare într-o parte, pentru a evita ciocnirea. Împăratul s-a uitat cu ochi mari la elefant, de parcă nu-l mai văzuse niciodată până atunci.

— Într-adevăr, animalul ăsta este demn de sora mea, a strigat el. Ah, dacă aș fi avut o duzină, nu, o sută, ca el, îi puteam face onoarea pe care o merită.

Rufus a văzut că ochii îi erau umeziți. Caligula a tras adânc aer pe nări și i s-a adresat direct.

— Fă-ți slujba cum se cuvine, sclavule, și fii sigur că împăratul tău te va răsplăti.

Mai târziu, când Rufus stătea în micuța încăpere din spatele casei elefantului, cu stomacul frământat de îndoieli, Livia l-a întrebat grav:

— Dacă împăratul îți oferă o răsplată, ce ai să ceri?

El a ridicat din umeri.

— Este prea devreme să mă gândesc la astfel de lucruri. Dacă ceva nu merge cum trebuie mâine, aș putea fi mort înainte de lăsarea serii.

— Dar trebuie să fie ceva ce îți dorești mai mult decât orice, a insistat ea.

Avea dreptate. Rufus știa exact ce ar fi cerut. Dar a o spune cu voce tare părea a însemna să riște să o piardă. Zeilor le plăcea să facă mici glume cu cei ambițioși și cu cei mândri. Le plăcea să dea speranță, pentru ca apoi să o înlocuiască prin disperare; avusese această experiență. Dar Livia nu s-a lăsat și în cele din urmă Rufus a capitulat.

— Cred că am să îi cer să ne cumpărăm libertatea, a spus el ca în treacăt, de parcă n-ar fi fost cel mai important lucru din lume. Fronto încă mai are

banii pe care i-a pus deoparte pentru mine. S-ar putea să nu fie de ajuns numai atât, dar cred că mi-ar împrumuta cât ar mai fi nevoie. Am putea trăi bine împreună.

Livia s-a străduit să-și ascundă dezamăgirea. Cum de nu înțelegea?

Pentru întâia oară în viața ei, scăpase. Pentru întâia oară în viața ei avea ceva. Nu era mult. Doar o cămăruță prin care sufla vântul, care puțea într-una a bălegar de elefant, cu un soț care era mai mult băiat decât bărbat și uneori era naiv până la neghiobie. Dar erau ale ei.

Își avusese partea de singurătate. Privită și tratată ca un fel de monstru de îndată ce a devenit clar că nu avea să mai crească în înălțime, fusese vândută ca sclav de propriul ei tată. Tratată de stăpânul ei la început ca o jucărie, apoi ca o jucărie sexuală, a fost aruncată deoparte de îndată ce acesta s-a plictisit de ea și a alunecat pe următorul lui nivel de depravare. Au urmat alți stăpâni și experiențe similare, dar când a fost vândută trupei de pitici a crezut că-și găsise, în cele din urmă, tovărășia. Greșea. Pentru că ea, tânără, frumoasă și cu o formă omenească recognoscibilă, era diferită de ei, care aveau brațele și picioarele supra-dezvoltate și trupurile oprite din creștere, din moment ce ei erau adulți normali. O urau.

Numai talentele ei de gimnastă, care le-au sporit reputația, i-au adus acceptarea. Și dacă era dorită de bărbații care o urmăreau cu lăcomie dansând și făcând tumbe, măcar ei îi dădeau să mănânce mai bine.

Rufus și împăratul o salvaseră de viața aceea. Iar acum soțul ei îi amenința siguranța – siguranța lor – pentru a urma un vis imposibil.

Oare el nu era în stare să vadă că împăratul nu avea să-l elibereze niciodată? Nu exista decât un elefant al împăratului și un singur om care îl putea controla. Avea tot atâtea șanse de libertate câte avea și Bersheba. A deschis gura ca să-i spună asta, dar a fost întreruptă de o bătaie în ușă.

Rufus s-a uitat țintă la ea. Ciocănitul s-a auzit iarăși, mai puternic de data asta, plin de autoritate. Rufus s-a ridicat în picioare și a crăpat puțin ușa.

— Omul ar avea parte de o primire mai caldă în Dacia.

— Cupido!

Livia și-a ridicat privirile când germanul a intrat în încăpere. Arăta foarte tânăr și incredibil de chipeș, cu platoșa lui lucitoare cu lup, cu părul lui auriu contrastând cu negrul sinistru al tunicii.

— Am venit să-ți urez noroc, Rufus. Aemilia și cu mine am sacrificat un cocoș alb și semnele au fost bune. Sora mea a aruncat bețele pentru noi. Ne prezic că amândoi, tu și cu mine, vom înfrunta încercări, dar că uniți le vom

depăși și vom fi victorioși. Zeii o vor.

Rufus a simțit cum îl trece un fior involuntar. Ceva în felul în care a vorbit Cupido conținea o urmă de avertisment.

— Încercări? Ce fel de încercări?

— Nu-i decât un cuvânt.

Cupido a ridicat din umeri, dar Rufus i-a citit înțelesul în ochi. *Nu mă presa cu asta. Ai încredere în mine.*

— Nu știu decât că am să fiu alături de tine când o să ai cea mai multă nevoie, a spus gladiatorul, încercând să însenineze atmosfera. Cohorta Tungriană va asigura mâine escorta directă a împăratului. Ai grijă ca Bersheba să nu scape nimic pe direcția mea de înaintare – tocmai mi-am cumpărat sandale noi.

Rufus s-a uitat atent la el pentru câteva secunde, apoi a zâmbit. Ce conta? Ce voiau zeii, voiau zeii și simplii muritori nu puteau face nimic pentru a schimba lucrurile. Singura certitudine era că prietenul lui avea să fie la numai câțiva pași în urma lui, atunci când Bersheba avea să conducă procesiunea spre noul templu al Drusillei, pe care Caligula îl inaugurase pe Colina Capitolină. Iar asta era de ajuns.

Cupido nu a mai stat decât puțin. După ce a plecat, Rufus s-a întors spre Livia cu un zâmbet, dar ea era concentrată asupra lucrului ei de mână și nu și-a ridicat privirile.

Avea să o facă pe ea și pe împărat mândri. Încercări și o victorie.

• Capitolul XXVIII

Rufus a deschis ușile grajdului în dimineața următoare pentru a fi întâmpinat de un soare ce părea a fi fost anume creat pentru Drusilla. Strălucea cu mai multă intensitate, de parcă zeii l-ar fi lustruit în onoarea celui mai nou membru al Panteonului lor. Când a scos-o afară pe Bersheba, plăcile armurii ei ceremoniale licăreau ca o piele din aur și Rufus a știut că statuia Drusillei avea să orbească pe oricine avea să se uite la ea în această zi.

Bersheba a avut cel mai bun comportament al său și și-a acceptat stânjenitorul echipament fără nici cel mai mic semn de răzvrătire. Când Callistus a venit la grajd la ceasul al cincilea pentru a-și da cu părerea, a țâțâit dezaprobator și i-a indicat lui Rufus să lustruiască aici o articulație, colo o plachetă, dar Rufus a văzut că secretarul era aproape la fel de mândru de elefant pe cât era el însuși. La rândul lui, Rufus, simțindu-se stânjenit în uniforma lui marțială de gardă, a trecut cu bine de inspecția lui Callistus și au fost gata.

O mică escortă de pretorieni i-a condus la turnătorie, unde statuia Drusillei aștepta, deja ferm fixată cu frânghii și înfiptă bine într-un car cu patru roți, formidabil de bine întărit și decorat cu motivele de frunze aurii ale familiei imperiale. Rufus a înhămat-o pe Bersheba la car, și-a ocupat locul între umerii ei și ușile duble au fost trase în lături.

Mulțimea începuse să se adune încă înainte de ivirea zorilor și nu era nici măcar unul printre ei care să nu fi anticipat ziua divinizării Drusillei cu lăcomia unui om flămând. Nu că toți ar fi fost de acord cu ridicarea ei la rangul de zeitate; departe de asta. Mulți simțeau în asta o violare a tuturor codurilor cunoscute, iar alții se temeau de răzbunarea divină pentru insulta adusă ordinii stabilite. Dar ceea ce li se păruse a fi o eternitate, fuseseră legați de restricțiile draconice impuse de împărat pentru doliul surorii sale. De la moartea ei, a fi prins râzând, îmbăindu-te sau chiar cinând cu prietenii însemnase a înfrunta execuția instantanee. Astăzi, interdicțiile aveau să înceteze, iar imperiul avea să sărbătorească.

Turnătoria era aproape de traseul procesiunii oficiale, lângă întretăierea dintre Nova Via și Via Sacra. Cei mai mulți dintre spectatori se aflau deja pe locurile pe care și le aleseseră, dar un flux lent de întârziați încă își mai

croia drum de-a lungul Viei Sacra, sperând să mai găsească puncte bune de observație de unde să poată avea o priveliște cât mai bună asupra împăratului.

Rufus i-a dat Bershebei semnalul de pornire. Era obișnuită să tragă carul cu fânul ei, iar acum s-a aplecat înainte pentru a clinti greutatea carului cu statuia Drusillei la mijloc. Era extraordinar de zdravănă, dar cu toate astea Rufus se așteptase ca ea să se străduiască din toate puterile la confruntarea cu greutatea neașteptată a enormei statui din aur. A fost evident când a făcut primul pas că efortul era mult mai mic decât anticipase el, iar carul s-a urnit cu ușurință din loc, troncănind cu roțile sale ferecate în fier peste pietrele drumului.

Nedumerit, Rufus s-a uitat peste umăr. Carul era solid construit, dar chiar și așa, ar fi trebuit să se încovoaie sub greutatea metalului prețios pe care îl purta. Nu părea posibil ca ceva care părea atât de greu să poată fi tras cu atâta ușurință – decât dacă… Aproape a izbucnit în râs. Era goală pe dinăuntru. Tributul împăratului adus surorii sale nu era decât o carapace goală pe dinăuntru.

După ce au ieșit prin marile porți duble de pe Nova Via, Rufus a bătut-o pe Bersheba pe umărul stâng și ea a cotit brusc, pătrunzând în strada cea largă. La început, ceea ce a atras privirile tuturor a fost elefantul împăratului, în toată măreția sa împlătoșată. Apoi Rufus a auzit strigăte de uimire răsunând de ambele părți ale străzii, când mulțimea a realizat ce era în car.

— Divina Drusilla! Uite, uite, este zeița! O zeiță din aur curat!

Mulțimea s-a repezit spre ei, cei din spate împingându-i pe cei din fața lor, dar Callistus nu lăsase nimic la voia întâmplării cu sora divină a împăratului. Două centuri complete de pretorieni erau aliniate de fiecare parte a drumului și acum și-au tras din teacă săbiile lor scurte, făcând mulțimea să se dea înapoi speriată, la adăpost de vârfurile lor ascuțite.

Strigătele de uimire au sporit când Bersheba și-a urmat calea, cu pas măsurat, pe dinaintea coloanelor bogat ornate ale templului lui Jupiter Stator, pretorienii înaintând odată cu ea, de o parte și de alta, fulgerându-și săbiile la oricine amenința să se apropie prea mult de neprețuita încărcătură. La intersecția dintre Nova Via și Via Sacra aștepta împăratul, invizibil dinapoia perdelelor unui car aurit. În spatele lui, aranjați potrivit rangului și pe familii, aristocrația imperiului se întindea pe Clivus Palatinus. Consuli și guvernatori, senatori și generali, regi și prinți. Călătoriseră din întreaga

lume pentru a fi aici în această zi, ca s-o vadă pe Drusilla pătrunzând în împărăția nemuritorilor.

Cupido era la locul lui, alături de carul împăratului, împreună cu mai mulți luptători care formau garda imediată a lui Caligula, cu emblema lupului strălucind în lumina soarelui pe platoșele lor. Dincolo de car, Rufus l-a văzut pe Callistus umblând de colo-colo precum un șoarece cuprins de panică, agitându-se, repezindu-se în jur și îndreptându-se de spate. Bersheba a fornăit și secretarul imperial și-a pierdut pentru o clipă respirația, de parcă ar fi fost surprins să o vadă, făcându-l pe Rufus să se întrebe dacă nu cumva ajunseseră prea devreme. Dând din brațe, omulețul a manevrat-o pe Bersheba cu statuia pe poziție, în locul de onoare din fruntea procesiunii. Escorta pretoriană inițială s-a îndepărtat pentru a-și ocupa locurile printre camarazii lor care așteptau în lungul traseului la intervale de șase pași.

Cu o ultimă cursă rapidă în lungul frontului, Callistus a tras adânc aer în piept și a dat ordinul de pornire. Cu inima tremurându-i, Rufus a pus-o pe Bersheba în mișcare.

Întreaga Romă părea a fi înghesuită pe străzile supraaglomerate din jurul forului. Mulțimea de pe Via Sacra putea fi socotită la zeci de mii și oamenii se cățăraseră pe orice punct mai înalt de pe treptele templelor și printre statui. Înaintea lui Rufus, coloane de marmură fasonată marcau drumul la intervale egale, fiecare cu personajul ei solemn sculptat în vârf. De la înălțimea la care se afla, pe spinarea Bershebei, măreața stradă se vedea întinzându-se înaintea lui tocmai până la îngrămădirea masivă de birouri oficiale de la poalele Colinei Capitoliului. În apropiere, de fiecare parte, erau templele și clădirile publice care făceau ca aceasta să fie cea mai importantă stradă din Roma. Deja se apropiau de lunga fațadă a Casei Vestalelor. Dincolo de ea era *Regia* și templul Divinului Iulius, cu podiumul lui de pe care uneori marii oratori atrăgeau mulțimi de sute, chiar mii de ascultători.

Pe măsură ce Bersheba înainta cu răbdare, pas cu pas, mulțimea arunca cu petale de flori sub picioarele ei masive și parfumul lor îi umplea lui Rufus nările. Aclamații dintr-o mie de piepturi îi răsunau în urechi. Nu îndrăznea să se uite în spate, dar simțea prezența liniștitoare a lui Cupido în apropiere, ținând pasul cu carul imperial în care Caligula stătea singur și nevăzut înapoia draperiilor de mătase. Asta era ziua Drusillei și împăratul voia ca nimic, nici măcar el însuși, să nu distragă atenția poporului de la măreața figură din aur a surorii sale.

Acum se apropiau de Rostrum Iulium. Rufus a văzut ciocurile de abordaj distinctive, de la corăbiile capturate în bătălia de la Actium, ieșind în afară din zid, de o parte și de alta a nișei care adăpostea sanctuarul.

Bersheba era exact în dreptul platformei când au atacat.

Rufus se concentrase asupra splendorilor ce-l înconjurau și, la început, nu și-a dat seama ce se petrecea. Apoi, pe deasupra urletelor mulțimii, a auzit strigătul lui Cupido:

— Gărzi, la mine!

Priveliștea care i s-a înfățișat ochilor când s-a răsucit alarmat nu părea posibilă. Douăzeci de figuri sinistre au țâșnit din mulțimea ce încă aclama și, cumva, au străpuns linia pretorienilor care stăteau gata să intervină. Fiecare om purta o mantie cu glugă din lână maronie, care îi acoperea fața, și avea în mână o sabie trasă. Felul profesional în care țineau armele îi indica drept soldați sau foști soldați și s-au îndreptat fără o vorbă spre carul aurit, cu o intensitate a hotărârii care le făcea intenția inconfundabilă. Asasini! Încercau să-l ucidă pe împărat. Rufus a privit fără să-i vină a crede cum încă o duzină i-au urmat, tot netulburați.

— Gărzi, la mine!

Strigătul lui Cupido a fost mai ascuțit, mai disperat. De ce nu reacționau pretorienii care erau înșiruiți în lungul drumului? Stăteau încremeniți pe locurile lor, la fel de imobili ca statuile de pe plintele lor de marmură.

Trei sau patru dintre ucigașii fără chip îi înconjuraseră deja pe fiecare dintre cei doisprezece oameni ai lui Cupido și încă și mai mulți își făceau loc printre grupurile angajate în luptă, îndreptându-se înspre car. Lupta se domolea și se încingea iar, dar, cumva, Cupido a reușit să stea între asasini și împărat. Rufus a văzut sabia cea lungă fulgerând și un om a fost la pământ, cu sângele țâșnind abundent dintr-o tăietură la beregată. Dar a fost imediat înlocuit de un altul dintre personajele cu glugă și Rufus și-a dat seama că atacatorii încercau să-l îndepărteze pe Cupido de lângă car.

Fără să stea pe gânduri, a sărit de pe spinarea Bershebei și a rupt-o la fugă înspre prietenul lui.

— Aici, Cupido, a strigat el în timp ce fugea.

Cupido i-a aruncat o privire rapidă și Rufus a recunoscut lumina bătăliei în ochii lui. Cu șanse sau fără, acesta era elementul natural al tânărului german, cu sabia în mână și cu un dușman înainte-i. Arma asasinului căzut zăcea la picioarele sale, și cu o mișcare rapidă a încheieturii mâinii, Cupido și-a folosit lama pentru a o trimite, cu mânerul înainte, prin aer în mâna lui

Rufus.

— Amintește-ți ce te-am învățat, a strigat el tăind cu sabia pentru a para o lovitură cu un zăngănit care i-a făcut lui Rufus urechile să-i țiuie: ochii, beregata și boașele.

Ordinul sumbru trebuie să fi răspândit frică prin inimile adversarilor lui, pentru că atacul lor a șovăit. A fost numai pentru o fracțiune de secundă, dar îndeajuns pentru a-i da lui Cupido o deschidere. A scos strigătul lui de bătălie și și-a înfipt sabia în gura personajului îndesat din centru, împrăștiind sânge când a retras-o tăind prin carne, lăsându-l pe om să se prăbușească precum o piatră.

Rufus a reușit să se plaseze pe poziție la dreapta lui Cupido, blocând accesul spre car exact când un alt grup de ucigași cu glugă au trecut prin linia pretorienilor. Încrederea relaxată a prietenului său îl ajuta să-și liniștească panica ce-i frământa stomacul, dar adevărul era că era îngrozit. A înghițit greu și a încercat să se concentreze, când asasinul ce zăcea într-o baltă de sânge la picioarele lui s-a răsucit și a scos un țipăt gâtuit, înainte de a se cutremura o dată convulsiv și a rămâne nemișcat.

Repetându-și instrucțiunile lui Cupido iarăși și iarăși în minte, Rufus și-a ținut sabia jos, cu vârful în sus, repezind-o cu mici zvâcnituri spre burtă și stomac, așa cum îl învățase gladiatorul. Nu părea foarte războinic, dar era destul pentru a-l ține pe cel mai apropiat adversar al său la o distanță sigură. Rufus a zărit ochii atacatorului său de sub mantia cu glugă. Părea foarte tânăr și foarte speriat și dădea lamei ce zvâcnea mai mult respect decât merita. La început, Rufus s-a întrebat de ce, apoi și-a amintit de uniforma pe care o purta. Pretorienii erau elita împăratului și printre cei mai bine antrenați soldați din imperiu. Adversarul lui trebuia să fi fost convins că se confrunta cu un veteran încercat în bătălii.

Cupido lupta din greu, dar Rufus și-a dat seama că prietenul lui își folosea viteza și agilitatea pentru a se asigura că cei mai mulți dintre asasini erau forțați să se confrunte cu el, mai degrabă decât cu amatorul neîndemânatic de lângă el. Încă un ucigaș a căzut sub sabia lui și supraviețuitorii au dat înapoi, curajul care îi adusese prin cordonul de pe marginea străzii începând să îi părăsească înaintea îndemânării căpătate în arenă a omului care îi înfrunta.

— Carul! Nu uitați de ce suntem aici!

Ordinul strigat a avut tonul disperării. Vocea a venit de sub gluga celui mai înalt dintre atacatori și i-a stârnit lui Rufus o amintire, însă înainte ca

mintea să-i înceapă să o caute, asasinii s-au repezit asupra celor doi apărători cu săbiile ridicate. Cupido l-a străpuns pe unul dintre atacatori în piept și cumva a parat o sabie care venea repezită pieziș, cu un pumnal ce i-a apărut în mână asemenea unui obiect de recuzită în mâna unui scamator. Rufus a auzit zăngănit de fier în spatele lor și și-a dat seama că o bătălie similară se dădea și de cealaltă parte a carului împăratului, dar asta nu însemna nimic pentru el. El trebuia să se concentreze să rămână în viață. Apoi a venit un moment ciudat, când adversarul lui cel mai apropiat s-a dat înapoi și Rufus s-a trezit într-o oază de calm în centrul uraganului. Luptându-se să-și recapete suflul, a fost în stare să se uite în jur pentru întâia oară după multe minute.

În ciuda faptului că erau depășiți numericește, lupii lui Cupido se țineau bine. Trupuri zăceau în mormane împrejurul carului, unele nemișcate, altele răsucindu-se în chinurile morții, sângerând și gemând. Vizitiul împăratului fusese smuls de pe locul lui și tăiat în bucăți și una dintre iepele albe ca laptele înhămate la car zăcea căzută în hamuri, izbind violent cu copitele în pavaj și încercând să se ridice în picioare în ciuda suliței care îi străpungea burta.

Uimitor, cordonul de pretorieni încă ținea mulțimea pe loc, deși mai mulți se uitau în jur alarmați și se întrebau în mod evident de ce nu primiseră ordinul de a se angaja în luptă. Cu siguranță, vedeau cum camarazii lor erau presați puternic, iar împăratul era în pericol mortal. Era nedrept, a simțit Rufus, că el și Cupido păreau a face cea mai mare parte a trebii.

Lucirea unei lame a spart vraja și Rufus s-a lăsat în jos pentru a permite loviturii de secerare care i-ar fi luat capul de pe umeri să treacă inofensiv pe deasupra lui. Apoi bătălia s-a încins iarăși și de-acum lupta ca să-și salveze viața.

Acum, adversarul lui era mai mare și mai puternic și nu avea nimic din prudența tânărului temător cu care se confruntase mai devreme. A fost forțat să se retragă centimetru cu centimetru până când s-a împiedicat de picioarele unui rănit ce se târâse printre roțile carului, la adăpost. Lumea s-a întors cu susul în jos când a căzut pe spate și, pentru o clipă, a zărit imaginea unui chip cu ochii măriți înapoia ferestrei carului. A gemut când atacatorul lui i-a proptit în piept o sanda cu ținte și l-a folosit ca pe o platformă – pentru a se pune în poziție ca să-și rotească sabia și să izbească în modelul cu frunze de aur al ușii carului. Rufus s-a simțit strivit și,

instinctiv, și-a repezit sabia în sus. A simțit un moment de rezistență, după care a urmat un salt înapoi, când omul de deasupra lui a scos un țipăt strident și s-a răsucit, simțind cum vârful ascuțit i se înfingea în trup. Îngrozit, Rufus și-a eliberat lama și a fost recompensat cu un urlet de agonie. În același timp, un potop de lichid cald i s-a împrăștiat peste față și piept, iar asasinul s-a prăvălit pe o parte.

S-a simțit brusc foarte obosit, dar Cupido era încă angajat în luptă la câțiva pași depărtare și s-a forțat înapoi pe picioare, folosindu-se de roata carului pentru sprijin. Vedea că lupta era pe sfârșite. Pretorienii care îi lăsaseră fără împotrivire pe asasini să treacă prin cordonul lor se treziseră în cele din urmă din letargie și șase sau șapte dintre ucigași se luptau să scape din mâinile lor.

Cupido a expediat o lovitură scurtă unuia dintre adversarii săi încă supraviețuitori și omul s-a îndepărtat învârtindu-se, cu sângele gâlgâindu-i din gât. Asta l-a lăsat în luptă numai pe bărbatul cel înalt – conducătorul care strigase ordinul. Lupta bine, cu îndemânarea unui experimentat mânuitor al sabiei, dar nu se putea nici pe departe măsura cu un fost gladiator. Cu o răsucire a lamei, Cupido i-a smuls omului sabia din mână și a trimis-o învârtindu-se prin aer. Și-a proptit vârful sabiei în beregata asasinului și l-a forțat pe om să îngenuncheze, după care, cu o altă mișcare rapidă, i-a aruncat gluga pe spate.

Rufus a simțit că i se oprește respirația.

Lucius.

— Ucide-mă.

Nu a fost o rugăminte – era prea mândru pentru asta. Cuvintele i-au fost adresate lui Cupido, dar privirile lui Lucius erau ațintite în ochii lui Rufus. Își știa soarta în cazul în care cădea în mâinile torționarilor împăratului.

— Ucide-mă, a repetat, iar Rufus a știut că unul dintre numele strigate atunci când fierul înroșit avea să fie aplicat iarăși și iarăși avea să fie al lui însuși.

Cupido a auzit și el cuvintele, dar își cunoștea datoria, iar ea nu era să ofere o moarte îndurătoare unui om care tocmai încercase să-l ucidă pe împărat. Și-a luat sabia de la gâtul lui Lucius.

— Soarta ți-a a fost scrisă în momentul în care ai trecut linia gărzilor. Cum de-ai făcut asta? Are să fie prima întrebare pe care au să o pună și am să fiu interesat să-ți aud răspunsul. Pentru că ai să răspunzi, prietene. Viteji sau lași, întotdeauna dau răspuns.

Lucius și-a lăsat ochii în jos, dar nu înainte ca Rufus să recunoască disperarea din ei.

— Fii atent, are un pumnal.

Vorbele au țâșnit înainte să-și dea seama că el le rostise. Cupido a făcut un pas înapoi și sabia i s-a înălțat, dar Rufus a fost cel care s-a mișcat primul, înfingându-și lama adânc în pieptul lui Lucius. Tânărul tribun a deschis gura ca și cum ar fi avut ceva important de spus, dar un potop stacojiu i-a umplut-o și s-a prăbușit în față, smulgându-i lui Rufus sabia din mână.

Rufus s-a întors, ca să privească în ochii acuzatori ai lui Cupido.

— Nu era niciun pumnal.

Rufus a scos cuțitul ornamentat pe care Lucius i-l dăduse sub copacul din grădina Drusillei. Folosindu-l pe Cupido pentru a-și masca mișcările de privirile ocupantului carului, s-a aplecat și a pus arma între degetele fără viață ale lui Lucius.

— Acum e.

Cupido l-a privit aspru, dar nu a făcut nimic pentru a-l opri.

— Vorbim despre asta mai târziu.

Un muget care a făcut aerul să se zguduie i-a reamintit lui Rufus că o abandonase pe Bersheba. Pășind cu greutate, s-a îndreptat înapoi spre elefant, trebuind să treacă pe sub privirile șocate ale consulilor și ale senatorilor care urmăriseră lupta cu groază neputincioasă. Privirea i-a surprins-o pe cea a unchiului împăratului. Claudius clipea nervos, ca o bufniță bătrână surprinsă de lumina strălucitoare a soarelui.

— Trimiteți după Nestor și spuneți-i să-și aducă cele mai cumplite instrumente.

Ordinul strigat a fost însoțit de un zdrăngănit, când Caligula a izbit cu picioarele ușa carului, cu fața aproape stacojie de furie și frică stăpânită.

— Vom pune triunghiul și forja aici, în plină vedere, și Roma va vedea cum îi răsplătește împăratul pe cei care au vrut să-i facă rău!

Rufus s-a cutremurat, dar și-a continuat drumul. Nestor era cel mai experimentat și mai rafinat călău al lui Caligula. A fost imaginația lui sau chipul lui Caligula s-a albit puțin la rostirea numelui?

• Capitolul XXIX

Ucisese un om. Nu, ucisese doi oameni.

Aerul pe care-l respira părea a fi în mai mare măsură un privilegiu acum, după ce îl jefuise pe Lucius de darul de a-l simți umplându-i plămânii. Dar cu toate astea, faptul în sine al morților administrate părea să-l micșoreze în propriii lui ochi. Așa se simțea Cupido de fiecare dată când părăsea arena? Trăise el această senzație de gol, de parcă o parte anume a omului ce murise luase cu ea un element esențial din ucigașul său?

Rufus stătea la masa din lemn nefinisat. Petrecuse un ceas la o fântână publică, încercând să-și spele sângele de pe piele și de pe haine, dar acesta părea a lăsa o urmă de neșters. Din când în când, își trecea degetele absent peste petele de pe braț pe care numai el le putea vedea. Livia își privea soțul cu îngrijorare. Auzise de încercarea de asasinat, dar nu detaliile. Vedea că era afectat de cele ce se întâmplaseră și voia să-l liniștească, dar Rufus crease o barieră în jurul lui pe care ea nu o putea străpunge.

Avea și un alt motiv pentru care voia să stea de vorbă cu el. Avea știri, la rândul ei. Dar avea să vină și timpul potrivit.

În cele din urmă, Rufus a spart tăcerea.

— De ce au făcut-o?

— Cine?

— Lucius trebuie să fi știut că avea să dea greș. A fost de parcă se așteptase ca gărzile să stea deoparte. Unii dintre ei au făcut-o, dar nu Cupido. Nu eu.

— Cine este Lucius?

— L-am ucis eu. Cred că mi-ar fi putut fi prieten, dar i-am străpuns inima cu sabia și a murit mulțumindu-mi pentru asta.

A clătinat din cap și s-a uitat la ea cu ochi goi.

— I-am ucis pe amândoi pentru a-l salva pe împărat.

Liviei i s-au luminat ochii.

— L-ai salvat pe împărat?

Rufus s-a uitat la ea cuprins de confuzie. Îi era greu să-și amintească detaliile. Totul se întâmplase atât de repede. Uimitoarele figuri pe care le făcea sabia cea lungă a lui Cupido când tăia aerul, cumplita certitudine atunci când îi vâra vârful într-o nouă victimă. Privirea acuzatoare. Fusese

acela Cupido sau Lucius?

— Cupido a fost. Cupido l-a salvat pe împărat.

— Și tu?

— Da. Și eu.

— Atunci, va fi o recompensă.

Rufus a ieșit din încăpere pentru a sta cu Bersheba… și a-l aștepta pe Cupido.

•

Cupido care a venit la grajd în zorii zilei următoare era aproape altcineva decât tânărul pe care el îl urmărise uluindu-și adversarii în arenă sau chiar ucigașul cu ochi duri, alături de care luptase în umbra lui Rostrum Iulium.

Gladiatorul s-a împiedicat în ușa grajdului și ar fi căzut între picioarele Bershebei dacă Rufus nu s-ar fi repezit să-l prindă. Ochii îi erau lucioși și respirația îi era grea de mirosul vinului roșu și tare, servit în cele mai proaste cârciumi. Rufus a încercat să-l sprijine și l-a condus prin grajd spre spațiul unde se putea sta, dar gladiatorul s-a scuturat de el, bolborosind ca pentru el însuși.

— Am fost trădați.

Rufus a deschis gura pentru a răspunde, apoi s-a gândit mai bine și a renunțat.

Cupido a clipit spre el și și-a apropiat fața de a lui, de parcă ar fi avut probleme cu ochii.

— Pretorienii au fost păcăliți, a pronunțat el cu greutate, plin de ciudă. Păcăliți! Un ofițer legionar de la palat s-a dus la barăci și l-a avertizat pe centurionul care era la comanda gărzii că împăratul ordonase un test pentru a distra mulțimea. Trebuia să spună oamenilor lui să stea și să lase să treacă anumiți oameni – anumiți oameni care puteau fi identificați prin glugile lor.

Rufus a tresărit, iar gladiatorul a continuat.

— Centurionul a fost surprins, dar asemenea lucruri se mai întâmplaseră în trecut. Era un bun ofițer și a cercetat ordinul cu atenție. A recunoscut mâna, care era a lui Callistus, secretarul împăratului, și contrasemnătura lui Cassius Chaerea, de la gardă. Așa că a dat ordinul.

Cupido și-a scuturat capul pentru a și-l limpezi.

— Firesc, ordinul era contrafăcut. Ce ar mai vrea el acum să fi fost mai bănuitor, dacă nu este deja mort.

— Ofițerul legionar?

Rufus a vorbit pentru întâia oară, știind deja răspunsul la întrebare.

— Lu – arrgh.

Se lupta pentru aer în timp ce o mână ca un clește de fier îi strângea beregata.

— Da, Lucius. Lucius, care l-a trădat pe împărat. Lucius, care ar fi putut să condamne încă o sută sau încă o mie, dacă ar fi trăit. Lucius… pe care… tu… l-ai ucis.

Cu ultimele câteva cuvinte, degetele s-au strâns mai puternic în jurul beregatei lui Rufus și mâna l-a ridicat în sus până când picioarele au început să i se bălăbănească deasupra podelei. Rufus a încercat să vorbească, să explice, să se roage pentru viața lui, dar nu a putut să îngaime niciun cuvânt. La început vederea i s-a încețoșat, apoi i s-a șters…

S-a simțit zburând prin aer și pentru o secundă chiar a crezut că fusese chemat la zei, înainte ca zborul să se termine cu o trosnitură și un zgomot de oase izbite unele de altele.

A deschis ochii și l-a văzut pe Cupido zăcând prăbușit într-un morman de paie în apropiere de ușa grajdului și pe Bersheba aplecată asupra lui cu trompa legănându-se amenințător. Era ceva în atitudinea ei care i-a spus că se pregătea să pășească înainte și să-l zdrobească pe gladiator sub tălpile ei masive.

— Ușor, fetițo, a hârâit el, frecându-și beregata. Ușor.

S-a târât până la trupul inert și i-a ridicat lui Cupido capul, găsind cu degetele o umflătură pronunțată în spatele urechii stângi, sub părul auriu. Și-a ridicat privirile pentru a o descoperi pe Livia aplecată deasupra lor, cu mâinile protejându-și stomacul și cu ochii larg deschiși de spaimă. Împreună, l-au dus și l-au așezat pe Cupido pe pat, apoi au așteptat.

Cupido a deschis ochii după două ore, dar era limpede că nu știa unde se află sau cum de ajunsese acolo. Rufus a adus apă din bazin și gladiatorul a băut-o, stând pe pat în capul oaselor. Și-a ridicat capul și privirea pe care i-a aruncat-o lui Rufus era bântuită de demoni ce nu puteau fi explicați de evenimentele la care fuseseră martori împreună.

Apoi, pe un ton lipsit de emoție, le-a spus despre răzbunarea lui Caligula.

— Mai întâi au rupt picioarele asasinilor supraviețuitori, ca să vină plecați înaintea împăratului. Nu doar o ruptură, ține cont, ci zdrobite de sus și până jos cu bare de fier, ca să nu existe nicio posibilitate să mai umble vreodată… După ce s-a făcut asta și ei se zvârcoleau pe pământ sub el – pentru că îi aduseseră tronul, să poată vedea spectacolul mai bine – l-au luat pe primul și l-au atârnat de triunghi. Era un tânăr bine făcut și chipeș…

Rufus și-a amintit ochii speriați de sub glugă și s-a întrebat dacă era adversarul pe care îl înfruntase el.

— Împăratul a glumit că ar fi putut fi preferatul doamnelor. Apoi i-a ordonat lui Nestor să-i îndepărteze bărbăția, din moment ce nu avea să mai aibă nicio nevoie de ea. Nestor a făcut asta cu o singură tăietură de lamă și vaietele tânărului îți înghețau sângele. Nu au fost niciun fel de întrebări, înțelegeți voi, pentru că asta nu a fost decât încălzirea, pentru cei care se uitau și-și așteptau rândul.

Caligula se sfătuise cu Nestor privitor la următorul amuzament, în timp ce tânărul sângera mortal la câțiva pași de el.

— Când l-au adus pe următorul, omul deja se bâlbâia de groază, iar când Nestor i-a pus instrumentele în față – cârligele, foarfecii și țepușele din fier – a început să se milogească și să promită să spună tot, fără să fie nevoie să pună focul pe el. Așa că scribii au notat numele și datele și toate detaliile trădării. După ce a dat tot ce știa, a mulțumit împăratului pentru mila lui, dar împăratul l-a întrebat, rezonabil, cum putea să fie sigur că asta era tot, de vreme ce nu fusese pus la încercare. N-ar fi putut el, de pildă, să fi omis numele mamei sau al surorii lui, din dragoste și compasiune? Iar asasinul nu a avut niciun răspuns, pentru că nimeni nu ar fi avut. Așa că au pus fierul încins pe el, oricum, și a murit încă înșirând numele celor pe care îi iubea… Și a continuat tot așa. Fiecare a dat o serie de nume și încă una și când ei nu au mai avut nume, împăratul le-a sugerat el, cu solicitudine, altele: nume de aristocrați și de cavaleri, cu pământuri și averi pe care aveau să le cedeze împăratului, pentru a-și dovedi loialitatea sau pentru a-și salva viețile. Când nu au mai fost asasini, i-au adus pe primii dintre bărbații și femeile pe care ei îi trădaseră și așa mai departe și mai departe și mai departe. Toată după-amiaza și până în noapte au tot țipat, uneori câte unul singur, spre sfârșit câte doi și câte trei deodată…

— O singură dată a arătat împăratul compasiune, într-un fel. Când au adus-o pe actrița Quintillia la triunghi, era frumoasă, probabil că cea mai frumoasă femeie din Roma. A fost vitează. Ai fi surprins cât de mulți dintre ei au fost viteji, la început – dar Nestor își cunoaște meseria și a văzut o oportunitate în chiar frumusețea ei. I-a îndepărtat-o bucățică cu bucățică și ea tot nu a răspuns. Așa că a făcut lucruri despre care nu am să vorbesc aici, iar curajul ei a fost atât de mare, încât împăratul a început să lăcrimeze și a pus să fie coborâtă. Nu a putut să stea în picioare, dar el a îngenuncheat alături de ea și i-a pus în mână opt sute de mii de sesterți, de parcă asta ar fi

fost destul să-i cumpere frumusețea înapoi.

Cupido a închis apoi ochii și a adormit. Când s-a sculat, înainte de răsărit, pentru a se întoarce la barăci, Rufus l-a condus până la ușă.

— Ar fi trebuit să-l lăsăm să moară, Cupido? Gândește-te câte vieți ar fi fost salvate, câtă suferință ar fi fost evitată.

Fața gladiatorului era ascunsă în întuneric atunci când a răspuns și Rufus nu i-a putut citi expresia.

— Dacă l-am fi lăsat să moară, asta ar fi putut salva o mie de vieți, Rufus, dar nu pe ale noastre și nici pe a Liviei și nici pe a copilului pe care îl poartă.

Rufus a crezut că a auzit greșit.

— Copil?

— Tu chiar ești atât de orb?

Rufus a clătinat din cap. Nu se putea. Era prea tânăr. Nu era gata. Și-a amintit propria lui copilărie, dinainte de Fronto și dinainte de Cerialis. Bătăile și foamea. Ce drept avea el să aducă un copil la o viață de sclavie?

Cupido s-a întors spre lumină și i-a pus o mână pe umăr.

— Viața era mult mai simplă în arenă.

• Capitolul XXX

După ce Cupido a plecat, Rufus s-a întors în grajd și a trecut pe lângă Bersheba, spre locul unde aștepta Livia.

— Este adevărat? a întrebat el.

— Da, a recunoscut ea, surprinsă că știa fără să i se fi spus. M-am consultat cu Galla, care înțelege lucrurile astea. Vremea mea va sosi în primăvară. Avem multe de făcut.

Ochii îi străluceau și l-a luat de mână și l-a dus la pat, unde au făcut dragoste pentru întâia oară după multe nopți. Când au terminat și Livia a început să pălăvrăgească despre planurile și speranțele ei pentru copil, Rufus a atins-o cu nasul pe gât… și a încercat să-și elibereze mintea de imaginea Aemiliei.

A încercat să se obișnuiască cu noul lui statut, dar mintea i se învârtea într-o cursă dementă de îndoieli și temeri. Erau atât de multe de cântărit, atât de multe pe care nu le știa. La cine se putea duce? Nu la Cupido, care în felul lui era la fel de naiv ca și Rufus însuși în acest domeniu. Sigur că nu la Narcissus. Nu exista decât un singur răspuns.

Fronto.

•

Cupido a aranjat întâlnirea pentru trei seri mai târziu, la depozitul de unde Rufus aducea de obicei fânul Bershebei. Rufus încărca fânul în car atunci când lucirea torțelor pe pavajul umed l-a avertizat că se apropia cineva. Era negustorul de animale, însoțit de doi bărbați care aveau toată reținerea prudentă și încrederea bazată pe mușchi a gărzilor de corp.

Rufus a dat fuga să-și strângă vechiul prieten în brațe, dar plăcerea i s-a destrămat repede. Fronto se schimbase și nu în bine. Nu doar albul părului ce i se rărea și barba încâlcită sau liniile adânci ce-i brăzdau obrajii îl făceau să pară mai bătrân. Masivitatea – care înainte îi amintea lui Rufus atât de mult de un urs – se topise, lăsând numai coaja emaciată a omului pe care îl știa el. Mâinile care îl strângeau tremurau ca stuful în bătaia unui vânt puternic.

Dar Fronto tot mai avea ceva din vechea scânteiere.

— Așadar, ăsta este motivul pentru care mi te-a luat împăratul, a spus el arătând cu mâna înspre Bersheba, care stătea cuminte în fața carului. Dacă

aș avea câteva ca ea, nu aș avea nici jumătate din grijile pe care le am acum. Poate mi-ar vinde-o? Ai putea veni și tu, desigur. Nu? Nu, nu cred că ar vrea. Nu-i nimic, nu-i nimic. Ne descurcăm noi cumva.

— Atât de rău îți merge afacerea?

Tonul lui Rufus i-a trădat îngrijorarea.

— Eram sigur că până acum aveai să fii un om bogat.

— A, sunt destul de bogat, a răspuns Fronto cu mândrie. Dar succesul a adus și poveri, nu numai răsplată. Poveri pe care niciodată nu mi le-aș fi putut imagina.

— De-asta trebuie să fii urmat peste tot de o pereche de gladiatori obosiți și bătrâni? Uită-te la ăla. Cupido l-ar strivi cum ar strivi Bersheba un fluture.

— Da, presupun că ar face-o. Dar chiar și Cupido, cu marele lui talent, a fost până la urmă anulat de omul ăla.

— Omul ăla?

— Împăratul. Mă tem că are ceva cu mine sau, mai exact, a fost făcut să aibă ceva împotriva mea. Protogenes are spioni peste tot. Orice ating, toate înțelegerile pe care le fac, totul este înregistrat în sulurile alea două pe care le poartă întotdeauna cu el.

Rufus a clătinat din cap.

— Dar asta nu ar trebui să te îngrijoreze. Tu ai fost întotdeauna cinstit în afacerile pe care le-ai încheiat.

— Poate, cine știe. Am luat vreodată pe un leu mai mult decât făcea sau am vândut vreodată o antilopă despre care știam că era vătămată? Da, probabil că da. Dar la fel au făcut toți și am râs cu toții despre asta la vreun pahar de vin. Iar acum…

— Acum?

Fronto a coborât glasul și Rufus a văzut că se străduia să evite să se uite înapoi peste umăr, ca un actor prost într-una dintre interminabilele drame jucate la teatrul lui Pompei.

— Acum am de-a face cu creaturile lui Caligula, Protogenes și cei ca el. Put de corupți ca un bivol în rut și mirosul rămâne, Rufus. Ori de câte ori mă aflu în preajma lor, mă întorc acasă și mă frec pe corp până îmi dă sângele, dar tot simt duhoarea aia în nări. O miros și acum și îmi face greață… Împăratul are o poftă nestăvilită de jocuri. Poate să se uite la o sută – nu, la cinci sute – animalele mor, dar el tot nu este satisfăcut. Și cine trebuie să înlocuiască animalele alea și multe altele ca ele? Fronto.

S-a plesnit cu palma pe piept.

— Tu înțelegi cât de dificil este să găsești animale bune la ora actuală? Dar eu, Fronto, întotdeauna reușesc să găsesc o sursă și, pentru că am acordul împăratului, furnizorii nu au de ales și-mi vând mie. Este o putere pe care nu am mai cunoscut-o niciodată până acum. Dacă aș fi avut-o cu zece ani în urmă, acum aș fi cel mai bogat om din Roma.

— Și acum? a repetat Rufus.

— Acum, fiecare înțelegere pe care o închei trebuie să fie garantată de Protogenes sau de unul dintre sclavii lui. Banii merg direct din visteria împăratului la vânzător, iar eu îmi primesc partea mai târziu.

— Și Protogenes te înșală?

— Surprinzător, nu, a admis Fronto. Primesc ce mi se datorează și uneori chiar ceva mai mult, probabil un bonus sau mai probabil ca să-mi cumpere tăcerea, deși niciodată nu este spus nimic. Dar dintr-o dată, oamenii mă evită. Prietenii vechi nu mi se mai uită în ochi. Aud șoapte. Fronto este un hoț. Fronto e un șmecher. Am fost până și amenințat, Rufus, amenințat cu moartea, de-aia acum merg întotdeauna însoțit. Cred că Protogenes și gașca lui îi înșală pe furnizori la un capăt și pe împărat la celălalt. Cu toate animalele care vin din întreaga Africă, ăștia trebuie să facă averi, iar la mijloc este onoarea mea.

Rufus a cântărit asta pentru un moment.

— Dar tu ești cheia pentru vânzările lor; este în interesul lor să te protejeze. Nu să te amenințe.

— Nu, amenințările vin din partea furnizorilor pe care i-au înșelat cu sute de mii de sesterți și care cred că eu sunt de vină. Dar să mă protejeze? Nu știu. Poate am vorbit prea mult față de cine nu trebuia. Nemulțumiri. Acuzații.

Ah, ce-ai făcut, bătrânul meu prieten, s-a gândit Rufus, și cum poți să mai ieși din haznaua asta?

— Împăratul trebuie să afle, a spus el.

Ochii lui Fronto s-au mărit de spaimă.

— Nu. Nu. Nu se poate. Dacă Protogenes ar avea cea mai mică urmă de bănuială că am de gând să-l denunț, aș fi mort înainte să mai apuc să mai trag o dată aer în piept. Nu ai auzit cum l-a distrus pe Proculus? Iar Proculus a fost senator, nu doar un biet comerciant. Protogenes l-a condamnat ca trădător chiar între zidurile curiei, iar bietul om a fost sfâșiat de colegii lui.

— Atunci, denunțul nu trebuie să vină din partea ta, a spus Rufus.

Pentru un moment, afirmația a rămas în aer, înainte ca Fronto să îi înțeleagă adevărata semnificație.

— Nu îți dau voie să o faci, a spus el.

Acesta care vorbea era vechiul Fronto și comanda era înapoi în vocea lui.

— Tu crezi că ți-aș cere să te pui tu însuți în pericol pentru mine? Mi-ai fost ca un fiu, Rufus. Îmi doresc numai să-ți fi fost mai mult ca un tată. Dar această datorie de tată o accept. Fiul meu nu va muri înaintea mea și stă în puterea mea să previn asta.

Rufus s-a luptat cu emoția și pentru un timp au rămas în tăcere, în cele din urmă, Fronto a spus:

— Dar iată că uit. Tu ai fost cel care m-a chemat aici. Ce voiai de la mine? N-am să-ți refuz nimic. Moștenirea ta este încă la adăpost.

Rufus i-a zâmbit. Cum putea el să mai adauge încă o povară greutății deja purtate de acest om?

— A, nimic important. Nu voiam decât să te mai văd.

• Capitolul XXXI

Rufus aștepta convocarea ce avea să-i aducă răsplata de care se temea pentru rolul avut în salvarea de la moarte a împăratului. Dar – dacă îi remarcase prezența în timpul apărării carului aurit – împăratul nu a dat niciun semn în acest sens sau, mai probabil, a privit-o ca pe nimic mai mult decât datoria lui. Între timp, Caligula a umplut celulele de dedesubtul palatului până la refuz, iar paloarea morții ce atârna peste Palatină creștea cu mai multă intensitate, cu fiecare zi care trecea.

Rufus și Livia au intrat într-un ritm domestic ce avea în centrul lui pe copilul care creștea în pântecele ei și o irita până la a nu mai fi în stare să se concentreze. Rufus se ținea după ea prin casă, atunci când Livia făcea curățenie sau gătea, oferindu-se ba să îndeplinească sarcina asta, ba să ajute cu treaba cealaltă, până ce ea, frustrată, începea să țipe la el. Tensiunea dintre ei în patul lor cel strâmt însemna că Rufus își petrecea tot mai multe nopți alături de Bersheba.

Într-o noapte, Rufus stătea întins fără să doarmă, îngropat în fân în partea din spate a grajdului, când a auzit zăngănit de lanțuri. Bersheba a scos un fornăit pe care Rufus l-a recunoscut drept salutul ei de bun venit adresat cuiva cunoscut. La început, s-a temut că era Cupido, a cărui experiență cu dreptatea lui Caligula la templul lui Iulius crease conflicte între datorie și onoare, ce îl făceau din ce în ce mai imprevizibil. Dar vocea egală care a ajuns până la el în fundul grajdului nu era în latina cu accent german a gladiatorului.

Claudius revenise.

Rufus a rămas ca mort cât timp unchiul împăratului s-a adresat audienței sale lipsite de reacție. Era periculos de indiscret.

— Ce a făcut Roma de trebuie să se distrugă de una singură în acest fel? Cei mai străluciți și mai buni dintre noi au fost trimiși la secure și țepușă, în timp ce șacalii împăratului se întrec în a afla care dintre ei poate fi cel mai crud sau cel mai ticălos.

A scos un oftat adânc.

— Tot ce am pus la cale, toate stratagemele și schemele, sunt amenințate de impetuozitatea tinereții. De câte ori le-am spus că o singură ocazie și numai una are să fie oferită pentru a face să se împlinească ceea ce este atât

de imperativ? Și totuși, ei au aruncat totul într-un joc lipsit de speranță, pe care împăratul l-a înecat isteric în sânge. De ce? Lucius nu a fost deloc prost; nu ar fi acționat fără garanții. Dar cine i le-ar fi putut da? Bassus poate că ar fi avut posibilitatea, dacă nu ar fi fost atât de prost! Vinovat sau inocent, nu a avut nicio importanță pentru soarta lui, de vreme ce a murit sub ochii tatălui său. Asiaticus? Nu. Aspirațiile noastre merg paralel: revenirea la republică, însă prin mijloace neviolente; conducere democratică, nu dictat. Pomponius avea mijloacele, dar nu motivul. Narcissus? Sigur, nu. Și totuși, pot eu să mă încred chiar și în Narcissus, care este inițiat și în cele mai intime gânduri ale mele, când el ia aceste gânduri și le folosește în propriul lui avantaj cu fiecare ocazie? Dacă nu Narcissus, atunci, cine?

S-a oprit pentru un moment și Rufus aproape i-a putut simți puterea minții descompunând problema în părțile ei componente.

— Chaerea, a anunțat el, mulțumit de propria lui agerime. Da, Cassius Chaerea sau, mai probabil, cineva acționând în numele lui. Probabil că semnătura lui pe ordinul de a-i opri pe pretorieni să intervină când asasinii au atacat nici nu a fost contrafăcută, de fapt. A fost afectat într-o asemenea măsură de batjocura permanentă a împăratului, încât a fost purtat dincolo de furie, până la a fi orbit de ură. El este cel care l-a convins pe Lucius că poate ataca fără teamă de pedeapsă. Iar când fapta era săvârșită, cine avea să se înalțe deasupra inteligenței și a puterilor lui, deasupra sângelui și a abilității? Cine să ia mantaua lui Caesar ca s-o mânjească fără putință de răscumpărare, dacă nu este deja mânjită dincolo de asta? De ce, Cassius Chaerea, comandant loial al gărzii? Și unde se află el acum? Băgat până la coate în sânge, în locul unde este cel mai vizibil și de cea mai mare utilitate pentru împăratul lui. Și totuși, chiar în timp ce își împlinește datoria, tremură în sinea lui ca nu cumva următorul nume țipat de pe triunghi să fie al lui însuși. Pentru că și el a fost trădat, altfel de ce au luptat gărzile germane când ar fi trebuit să fugă? Un singur om s-a aflat în poziția de a asigura acel rezultat și un singur om va profita de pe urma lui.

S-a oprit iarăși și când a reluat era limpede – din schimbarea produsă în vocea lui – că acum i se adresa direct Bershebei.

— Întreaga forță rebelă a neamului tău zace în tine. Și totuși, în ciuda acestei puteri, ce ești tu dacă nu un ornament care să reflecte puterea stăpânului tău? Dar, în timpuri trecute, ai fost o încercată armă de război, o campioană a câmpului de bătălie. Fii recunoscătoare că stăpânul tău nu te-a

folosit în acest chip sau și mai rău. Deocamdată nu și-a îndreptat mintea în acea direcție, dar ar putea ajunge acolo. Numai dacă? Ce-ar fi dacă, din cine știe ce întâmplare, tăria ta ar fi folosită nu pentru, ci împotriva lui? Ar putea supraviețui Caesar forței îmbrățișării tale sau greutății trupului tău peste al lui? Gândește-te, puternico: un imperiu ar putea depinde de asta.

Când ușa s-a închis în urma lui Claudius, Rufus era deja scăldat de o sudoare rece. Numele pe care le auzise erau dintre cele mai puternice și mai influente din Roma. Și iată făcută dovada trădării lor. Dovada trădării lui Claudius. Voia să-și scoată din minte tot ceea ce tocmai auzise, dar indiferent cât de mult se străduia, cele auzite îi rodeau creierul. Așa că a făcut singurul lucru posibil. Le-a pus deoparte într-un compartiment dinăuntrul capului său, unde aveau să rămână până când aveau să poată fi folosite ca monedă de schimb – dacă nu voia să simtă mușcătura lamei călăului.

Cu puține însărcinări oficiale și cu o nevastă care voia să aibă prea puțin de-a face cu el, Rufus și-a petrecut fiecare moment de veghe al săptămânilor care au urmat gândindu-se la cum îl putea ajuta pe Fronto. Știa că nu era decât o singură persoană la care se putea duce, dar se putea încrede în el când nici măcar stăpânul lui nu putea? Nu exista decât un singur mod de a afla. A pus o cârpă albă pe ușa Bershebei, iar a doua zi a pornit-o spre mica fântână.

Narcissus se afla tot în dispoziția benignă pe care o afișase după moartea Drusillei și era clar că simțea că patronajul lui Claudius îl plasa mai presus de pericolul execuțiilor.

— Chiar trebuie să găsim un alt loc unde să ne întâlnim. Aici pute.

L-a adulmecat pe Rufus.

— Nu e de la tine, așa că trebuie să fie de la canale. Ai ceva pentru mine?

Rufus a menționat câteva lucruri pe care le auzise de pe la servitori, dar nimic nu a părut să-l intereseze pe grec. Apoi a spus ezitant:

— Aș vrea să-ți cer sfatul. Un prieten are necazuri. Fronto. M-am gândit că poate l-ai putea ajuta.

— Mmmm.

Narcissus a lăsat silaba să se prelungească și s-a uitat atent la Rufus, de parcă îl vedea pentru întâia oară.

— Fronto este o cunoștință de-a mea, a recunoscut el. Dar am atât de multe cunoștințe. Sfat? Da, aș putea probabil să dau sfaturi. Dar să te ajut?

De ce aș ajuta un sclav?

Rufus s-a gândit că răspunsul era evident:

— Pentru că îți spun lucruri.

Narcissus a izbucnit în râs. Chiar credea Rufus că bârfa de palat pe care i-o furniza el era de vreo importanță? Nu înțelegea că el nu era decât o minusculă parte a unui întreg mai mare? O mică furnică lucrătoare care putea fi strivită sub picior într-o clipă și de care nimeni nici măcar nu părea să mai aibă vreo amintire, nicidecum vreun regret?

— Nu cred că mi-ai spus ceva care să merite… ajutor.

Ultimul cuvânt a ieșit încet, ca și cum ar fi fost ceva neplăcut și Narcissus s-a întors ca să plece.

Rufus l-a lăsat să ajungă la jumătatea drumului.

— Îți pot spune ce vorbește Claudius cu Bersheba, a spus el.

Narcissus s-a oprit, a ezitat pentru o secundă și s-a întors înapoi cu un zâmbet larg.

— Da?

Rufus a dat informațiile cu țârâita și a urmărit cum grecului i se aprind ochii. Un singur lucru a ținut pentru el; cunoașterea faptului că Claudius nu avea încredere în credinciosul lui servitor Narcissus avea să fie folositoare pe viitor. Când a terminat, i-a explicat dilema lui Fronto.

Grecul a clătinat din cap în batjocură, cu părere de rău.

— Ești într-adevăr cumplit de inocent. Și Fronto. Sigur că Protogenes este corupt. Toată lumea în Roma, de la Caligula în jos, este coruptă. Împăratul stoarce aristocrația ca să-și finanțeze schemele nebunești, așa că aristocrația stoarce clasa de mijloc, iar clasa de mijloc îi stoarce pe plebei. Singurii oameni care nu sunt storși sunt sclavii, pentru că ei nu au nimic de dat.

— Dar precis poți să-l ajuți?

— Aș putea scăpa un cuvânt aici sau o sugestie colo, dacă sunt sigur că nu o să îmi facă mie niciun rău, a spus Narcissus pe ton de bun rămas, indicând că interviul luase sfârșit.

• Capitolul XXXII

Acum le era frică de el. Tuturor. O putea vedea în ochii lor când lua parte la ședințele Senatului. Chelioșii nu își încrucișau privirile cu ale lui și trupurile li se făceau mici când se gândeau ce surprize putea avea Nestor pentru ei. O putea vedea pe străzi, când mulțimea se înclina atât de adânc încât atingeau cu nasurile de pământ. Nici chiar generalii lui nu îndrăzneau să i se împotrivească.

Era deasupra tuturor. Drusilla o confirmase.

Vocile au început când au încetat durerile de cap, în săptămânile de după încercarea de asasinat. După ce s-a alăturat zeilor în paradisul ceresc, venise la el în timpul nopții, când avea amarnică nevoie de liniștirea ei. Atacul îl zdruncinase mai mult decât avea să recunoască vreodată. Era foarte bine să privești la violență de la distanță sau să o vezi aplicată asupra altora la comanda ta, dar când puteai să miroși sângele și măruntaiele sfâșiate și în același timp să fii conștient că inima pe care tăișurile o căutau bătea în pieptul tău, era altceva.

Dar acum nu conta.

Drusilla îi vorbise. Era egalul oricăruia dintre membrii Panteonului, chiar și al lui Jupiter însuși. Era timpul să termine cu lucrurile lumești. Să-și ceară locul printre ei.

Avea să devină un zeu în viață.

•

Au venit după Rufus la cea mai adâncă oră a nopții și fără veste. O mână la gură și o sabie la beregată i-au asigurat tăcerea și a fost târât din încăpere, gol cum se afla și tremurând de frică. Livia stătea cu fața la perete, aparent dormind, dar el știa că era trează și îngrozită.

Afară, în lumina lunii, unul dintre oameni i-a pus tunica în mână, dar nu s-au oprit să-l lase să se îmbrace și a trebuit să se străduiască să o facă în timp ce era mânat înainte. Capul îi vâjâia de o grămadă de întrebări. Cine erau? Unde îl duceau? Se aștepta să fie condus la palat și în locul de nedescris din adâncurile lui, de unde nimeni nu se mai întorcea, așa că a fost surprins când cei ce-l capturaseră se străduiau să rămână printre copaci și l-au ghidat spre o potecă puțin folosită, care i-a dus în josul pantei și în oraș. Nu au fost blânzi: sabia nu s-a dezlipit nicio clipă de spatele lui și, dacă

încetinea pasul sau se împiedica, îi grăbeau înaintarea cu lovituri de picioare și de pumni. Toți erau bine înfășurați în mantii și aveau grijă să rămână imediat în spatele lui, astfel încât să nu reușească să le vadă fețele, dar lucirea unei armuri de sub o mantie care s-a dat pentru o clipă deoparte i-a dat de gol.

Scorpioni.

Acum înțelegea unde mergea, dar nu de ce.

Castra Pretorium era mai mult o fortăreață decât o baracă; masivele uși principale ar fi putut opri o armată. Dar mai era o intrare, mai puțin știută, pe fațada dinspre nord, iar Rufus spre aceasta a fost condus. Odată intrați, l-au îmbrâncit pe interminabile coridoare pustii și în cele din urmă în jos, pe un set de trepte abrupte ce coborau spre o ușă simplă, care s-a deschis într-o încăpere mică, fără ferestre. Răpitorii l-au aruncat înăuntru și ușa s-a închis cu un zgomot metalic, lăsându-l într-un întuneric de nepătruns, mai negru și mai înspăimântător decât orice noapte.

A rămas nemișcat pentru câteva momente, lăsând ca panica să i se mai domolească, și și-a ascultat propria respirație. Numai bătaia inimii îi dădea un indiciu asupra trecerii timpului, dar Rufus știa că forța fricii făcea ca încarcerarea lui să pară de zece ori mai lungă decât în realitate. Era greu de spus ce anume îl speria mai mult, gândul de a fi încuiat pentru totdeauna în această temniță lipsită de aer sau ce îl aștepta când ușa, în cele din urmă, avea să se deschidă.

A încercat să se gândească la orice altceva în afară de locul în care se afla. Fronto și rinocerul. Ziua triumfului lui cu Africanus în arenă. Livia și copilul care avea să vină. Dar a descoperit că atunci când încerca să evoce figura Liviei, aceasta se amesteca întotdeauna cu a Aemiliei. Putea fi oare adevărat că nu voia ceea ce avea și nu putea avea ceea ce voia? Totul era prea încurcat, așa că a renunțat și a lăsat nefericirea să se înfășoare în jurul lui ca un linţoi.

În cele din urmă trebuie să fi adormit, pentru că nu a auzit zgomot de pași și ce l-a trezit brusc a fost zăngănitul zăvoarelor. Și-a ridicat privirile pentru a-l vedea pe Cassius Chaerea stând în picioare, deasupra lui, cu o torță ce-i licărea blând în mână.

— Nu e chiar așa o lipsă de confort, nu?

Comandantul pretorienilor a zâmbit și vorbele erau pline de grijă, dar Rufus nu s-a simțit deloc mai liniștit. Știa că acest om ar pune să i se taie beregata și să fie azvârlit în Tibru dacă avea să rostească fie și un singur

cuvânt greșit. De aproape, Chaerea era un amestec ciudat de forță și moliciune. Își purta părul cărunt tuns scurt și avea o față inexpresivă și constituția îndesată, care îi caracteriza pe atât de mulți militari încercați în campanii. Trecuse bine de cincizeci de ani, din moment ce atunci când fusese tânăr luptase în bătăliile de la frontiera germană, unde își croise temuta reputație. Și totuși, avea o voce ciudat de înaltă și un mers ușor, ca de dansator, ce făceau din el un personaj de care se râdea mult în cercul lui Caligula și al favoriților acestuia.

— Îmi pare rău că te-am adus aici în felul ăsta, dar așa este mai sigur. Mai bine să-i poți spune micuței tale soții despre o arestare din greșeală și o noapte într-o celulă rece, decât să fii obligat să minți. Iar dacă altcineva te-ar întreba, nu ai spune decât adevărul.

Glasul era esența rațiunii, dar era contrazis de privirea ochilor de granit ai lui Chaerea.

— Ai fost un erou în ziua aia, pe Via Sacra. La început, n-am știut de unde să te iau când ai alergat de partea germanului și te-ai plasat între împăratul tău și ucigașii lui. Sunt soldat bătrân și am mândria de a cunoaște fiecare om care poartă uniforma unității mele. După care te-am văzut luptând și am știut că nu ești soldat. Curajos, da, dar deloc bun la mânuitul sabiei. Nicio înțelegere tactică, altfel n-ai fi încercat vreodată să faci față unei asemenea diferențe de forțe. Vezi tu, un soldat trebuie să știe nu numai când să se împotrivească, dar și când să se retragă. Ce te-a îndemnat să o faci, apropo? Cum zic, te-ai purtat ca un erou, dar părerea mea este că tu nu ești dintr-o plămadă eroică din fire.

A zâmbit când l-a văzut pe Rufus trăgându-și capul înapoi într-un gest de înfruntare.

— Nu, nu te simți insultat, nu am spus-o ca să te umilesc. A te băga în pericol când nu ai nicio pregătire în domeniul armelor este într-adevăr curajos. Dar spune-mi, de ce ai făcut-o? Sunt sincer interesat.

Rufus și-a lăsat timp de gândire.

— Împăratul era în pericol și am făcut ceea ce ar fi făcut orice servitor credincios.

O minciună, dar numai una mică.

— Nu am știut cum se împart forțele când am alergat spre car. Tot ce am văzut au fost câțiva oameni cu glugi depășind cordonul. Din momentul în care a început lupta, tot ce am făcut a fost să-mi salvez pielea.

Ceea ce era adevărul adevărat. Rufus a închis ochii și capul i s-a umplut

de imaginea săbiilor fluturate și trupurilor prăbușite, a rănilor căscate, care dezvăluiau un spectacol înfricoșător.

— Un răspuns bun. Un răspuns de soldat, a spus Chaerea apreciativ. Nu stau să judec întregul răspuns, dar hai să ne gândim la ziua aia dintr-un alt unghi. Ești de acord?

A așteptat până când Rufus a dat din cap în semn de încuviințare.

— Tu și prietenul tău l-ați salvat pe împărat, nu avem nicio îndoială în privința asta. Fără intervenția voastră, asasinii care îl atacau l-ar fi tăiat în bucăți. Da?

Rufus nu era sigur. Mulțimea poate că nu-l iubea pe Caligula, dar odată ce ar fi realizat ce anume se petrecea, nu ar fi stat să-l lase să fie măcelărit. Dar ăsta nu era răspunsul pe care îl voia Chaerea, așa că a dat iarăși din cap și pretorianul a continuat.

— Ce ar fi însemnat asta pentru Roma?

— Haos. Ruină. Republică.

Erau, toate, cuvintele pe care le folosise Claudius.

— Ce ar fi Roma fără împărat?

— Nu. Ce ar fi Roma fără *acest* împărat?

Vocea lui Chaerea a fost la fel de dură ca și privirile lui acum, rostind fiecare cuvânt ca pe o lovitură de ciocan, ca pe un cui înfipt într-o cruce.

— Ce s-ar fi întâmplat dacă asasinii izbândeau și un alt împărat era ridicat în locul lui de către cei ce au la inimă interesul Romei? Un împărat care să cârmuiască cu putere, dar și cu compasiune. Un împărat care și-ar folosi puterea pentru binele tuturor. Un împărat care ar construi, dar nu ar falimenta.

Rufus a ascultat cu atenție încercând să identifice vreo notă de ironie.

— Un împărat precum senatorul Claudius.

Chaerea s-a uitat la el și Rufus și-a dat seama că rămăsese cu gura căscată.

— Nu îl subestima. Ar putea să arate ca un bătrânel amabil, dar are fier în el. Unde alții văd un imbecil cu bale la gură, eu deslușesc un geniu. Tiberius a văzut și el la fel. Sub Claudius nu au să mai fie ucideri, nici nebunie.

Toate acestea sunau familiar și Rufus și-a amintit că auzise cuvinte similare din gura lui Narcissus. Era o simplă coincidență, ori grecul era spionat mai îndeaproape decât știa el? Indiferent care era adevărul, asta l-a făcut și mai prudent în privința lui Chaerea. Și-a amintit vorbele lui

Claudius, adresate Bershebei. Bătrânul senator era convins că Chaerea plănuia să pună mâna pe tron el însuși. Și, în ciuda cuvintelor atent alese ale pretorianului, instinctul îi spunea lui Rufus că Claudius avea dreptate. Dar Chaerea nu-și terminase abureala.

— Cu pretorienii în spatele lui, Claudius nu ar trebui să-și facă griji din partea dușmanilor din Senat. Ar putea să guverneze cu putere, iar Roma și romanii ar putea avea numai beneficii. Dar tu ai făcut ca asta să fie imposibil, tu și prietenul tău german. Este prietenul tău, nu-i așa, gladiatorul Cupido, pe care împăratul îl ține la un asemenea mare preț?

Rufus a dat din cap.

— Este…

Dar nici el nu îl stimează pe împărat mai mult decât o faci tu. Aproape că a spus-o, vorbele i-au atins buzele, dar un clopoțel de alarmă din cap l-a oprit.

Răbdarea lui Chaerea era limpede că era pe sfârșite.

— Atunci, trebuie să fii mesagerul meu pentru el. Ca prieten, este de datoria ta. Ai să îi spui că rândul viitor – pentru că va fi un rând viitor – va trebui să-și țină mâna acasă, ca toți ceilalți. Să nu facă nicio mișcare pentru a opri ceea ce se întâmplă. Pentru Roma.

— De ce ar asculta Cupido de mine? El este propriul lui om și al împăratului. Dacă onoarea îi dictează să stea și să lupte, asta este ceea ce are să facă. Ai face bine să nu-l subestimezi.

Chaerea a întins mâna și l-a atins pe Rufus pe obraz. Avea degetele reci și umede și pe Rufus l-a trecut un fior de dezgust.

— Dar nu-l subestimez, a spus moale pretorianul. Ăsta este motivul pentru care tu ești aici, iar el nu. Care-i prețul onoarei gladiatorului? Cât ar costa ca să-l facă să lase să se întâmple ceea ce trebuie să se întâmple – sau chiar și mai bine, de ce ar fi nevoie ca să-l determin să dea el însuși lovitura de grație? Amenințări?

A clătinat din cap.

— Nu cred că un om cum este Cupido ar răspunde bine la amenințări. Aș putea să pun să fie ucis pentru o mie de sesterți, dar ce rost ar avea? împăratul nu ar face decât să numească pe altul ca el în locul lui, iar locul contează la fel de mult cât omul. Bani? Caligula îl plătește mai mult decât poate cheltui. Libertatea? Odată ce-și completează serviciul este deja liber… Nu. Nimic din ce îi pot face sau oferi nu l-ar convinge să joace cartea pe care o vreau eu. Dar există un lucru pe care îl iubește mai mult

decât pe oricare altul, nu-i așa? Mama lui e moartă. Tatăl lui e mort. Sora lui… Sigur ar face orice pentru ea. Absolut orice.

Rufus a simțit o pornire bruscă de a-l apuca pe Chaerea de beregată. Chipul Aemiliei i-a umplut mintea. Ochii solemni și gura perfectă. Zâmbetul care îi topea inima. Și-a imaginat-o la cheremul pretorianului și a știut că mai întâi l-ar ucide pe Chaerea.

— Sora lui nu înseamnă nimic pentru el. Au fost despărțiți ani de zile după ce au fost capturați. Ea îl disprețuiește pentru că a îngăduit să fie luată, a spus el.

— Câtă loialitate. Dar nu are absolut niciun rost să mă minți. Prietenii mei și cu mine știm totul, vezi tu. Dar poate că nu pe prietenul tău îl protejezi; poate cățeaua germană înseamnă mai mult pentru Rufus, omul de la coada elefantului, decât pentru fratele ei? Ce părere ar avea drăguța ta soție dacă ar afla cum ai visat le ea?… Dar, haide. Nu te-am adus încoace ca să nu fim de acord. Narcissus își încredințează intimitățile lui, așa că nu suntem cu totul pe baricade diferite. Nu îți cer decât să repeți prietenului tău german ce a fost spus aici. El este în măsură să facă imperiului un mare serviciu. O singură lovitură din partea lui ar putea avea impactul unei întregi armate. Nu are decât să dea această lovitură și va fi cel mai onorat om din întreaga Romă. Ai să faci asta pentru mine?

— Și dacă nu o fac?

Chaerea a clătinat trist din cap.

— Soția ta poartă înăuntrul ei urmașul tău. Ar fi o nenorocire ca viața acestuia să fie… curmată.

•

Era după răsărit când escorta l-a adus pe Rufus înapoi la grajd, pe aceeași scară îngustă care era, din fericire, nepăzită.

Istovit, a deschis ușile duble și a găsit-o pe Bersheba arătând nefericită, târându-și picioarele cu lanțul după ea.

— Ți-am întârziat masa de dimineață cu o oră, fetițo. Nu-i de mirare că tânjești.

A petrecut cincisprezece minute umplându-i sacii cu fân și a reușit să găsească și niște mere lovite, din care îi plăceau ei atât de mult. Satisfăcut că elefantul avea tot ce îi trebuia, a plesnit-o peste crupa enormă și a deschis fără zgomot ușa de la propria lui locuință. Ca să găsească un alt bărbat în patul lui.

• Capitolul XXXIII

Era bătrân și foarte slab și se legăna înainte și înapoi bolborosind abia auzit, pentru sine însuși. Livia stătea alături de el, ștergându-i fruntea cu o cârpă umedă. Când a intrat Rufus, și-a ridicat privirile, cu o ușurare clar întipărită pe chip.

— M-am… m-am temut că ai să fii plecat pentru mai mult timp.

Rufus aproape a zâmbit la auzul acestor vorbe. Adevărul era că se temuse că nu se mai întoarce vreodată.

— Ți-au făcut vreun rău?

Rufus a clătinat din cap.

— Nu. Nu am fost nicio clipă cu adevărat în vreun pericol – cel puțin, așa cred. A fost o greșeală, dar o greșeală care a luat o noapte întreagă ca să fie îndreptată. Odată ce i-am convins cine sunt, mi-au dat drumul. Cine este noul nostru prieten?

Livia și-a mușcat buza.

— Nu știu. L-am găsit.

Rufus a izbucnit în râs. Nu putea crede așa ceva. Dacă aveai noroc, găseai un sestert pierdut de cineva. Un bătrân cu mințile rătăcite era altceva.

Livia i-a explicat:

— Am ieșit de dimineață în speranța de a te vedea sau măcar să aflu ceva vești despre tine. Zăcea în iarbă, lângă zid, bolborosind în legea lui. Cred că a încercat să-l sară și a căzut.

— Atunci este de două ori norocos. Dacă reușea să treacă peste zid, căderea de partea cealaltă l-ar fi ucis. Și dacă nu-l găseai tu atunci când l-ai găsit, ar fi putut muri de frig. Pare foarte prăpădit.

— Mi-e frică de el. Spune într-una ceva despre un râu cumplit. Purta asta la gât. Este vreun fel ciudat de amuletă?

Obiectul pe care i l-a dat era o piesă din metal de vreo cincisprezece centimetri lungime și de forma unui T alungit, numai că mai avea două prelungiri ce ieșeau în afară orizontal de la capătul de jos, puțin mai scurte decât brațele de sus ale T-ului.

Rufus a clătinat din cap.

— Nu știu. N-am mai văzut niciodată așa ceva. Nu-l recunosc, dar trebuie să fie de pe undeva de prin palat. Cineva din gardă trebuie să-l știe.

Trebuie să vorbesc cu Cupido. Am să-l întreb pe el dacă a pierdut cineva un bătrân.

Obiectul discuției lor a făcut un început, de parcă ar fi ascultat, cu ochii deschiși, speriați, ca și cum ar fi văzut ceva ce ei nu puteau vedea.

— Atât de mulți. Atât de mulți, că nu-i pot număra pe toți, a gemut el, legănându-și capul dintr-o parte într-alta. Dar trebuie să-i ajut pe cale. Unde este podarul? Trebuie să fie un podar. Oare nu l-au plătit? Nu l-au plătit pentru trecerea râului?

Cuvintele au fost slobozite într-o singură frază lungă, rostită cu jumătate de gură și Rufus abia le-a putut înțelege. Știa că ar fi trebuit să-i fie milă, dar lunga noapte petrecută cu Chaerea îl storsese de orice capacitate de înțelegere.

— Ce râu? Spune-ne, ce râu?

L-a zgâlțâit pe bătrân de umăr și, pentru un moment, ochii acestuia s-au concentrat.

— Styxul.

Rufus și-a tras mâna de parcă ar fi fost ars și când s-a uitat la Livia, ochii ei erau la fel de mari pe cât știa că trebuia să fie și ai lui. Ea făcea semnul și, cu întârziere, i-a urmat și el exemplul.

— Ce putem face cu el acum? a întrebat ea în șoaptă.

Rufus a fost tentat să spună: „Du-l înapoi unde l-ai găsit și lasă-l acolo”, dar văzuse destulă moarte în ultima vreme încât să vrea să mai adauge ceva la ea, nici chiar din cauze naturale.

— Ce altceva putem face? Dă-i un castron de ciorbă și să sperăm că se întărește și se duce înapoi de unde a venit.

După câteva ore, Rufus s-a prezentat la camera gărzilor și a întrebat de Cupido. Unul dintre pretorieni, pe care îl știa din vedere, a răspuns:

— Este în post, dar dacă revii mai târziu, ar trebui să fie aici în jur de ceasul al optulea.

Rufus și-a petrecut restul dimineții punând-o pe Bersheba să facă mișcare și a fost surprins când, în jurul amiezii, când s-a întors cu elefantul, l-a găsit pe Callistus urmărindu-i. De data asta, secretarul palatului nu mai era însoțit de suita lui obișnuită, în loc de aceasta, alături de el stătea un băiețel care părea de vreo cinci ani și care arăta entuziasmat înspre elefant.

Rufus a oprit-o pe Bersheba la câțiva pași de ei și și-a dat drumul jos din spatele ei. S-a apropiat de Callistus și a făcut o plecăciune.

— Fiul meu îmi cere să vadă elefantul încă de când i-am spus de el, a

explicat secretarul imperial, zâmbind indulgent spre copil. I-am promis că-l aduc astăzi, cu toate că ar trebui să fie la lecții.

Acesta era un alt Callistus decât cel care organizase parada pentru divinizarea Drusillei. Lipsea mantia amenințării oficiale pe care o purta de obicei și vocea lui era plină de o adâncă afecțiune față de băiat, lucru care l-a surprins pe Rufus.

Copilul se uita cu ochii mari la Bersheba, ca și cum nu putea crede pe de-a-ntregul ceea ce vedea. Avea păr negru, tuns scurt, și nasul lung al tatălui lui își făcea deja cunoscută prezența, dar în ochii lui era o lucire jucăușă, care lui Rufus i-a plăcut. I-a venit o idee.

— I-ar plăcea să călărească pe ea?

Băiatul a zâmbit larg și cu sfială, dar chipul lui Callistus a luat o expresie grea, încărcată de grijă protectoare paternă.

— Are să fie în siguranță?

Rufus a râs.

— Bersheba l-a purtat pe însuși împăratul. El nu s-a plâns.

Callistus a dat din cap a încuviințare.

— Desigur. În cazul ăsta, da, dar numai pentru puțin timp.

Și-a încurajat băiatul să facă un pas înainte.

— Nu-ți fie frică, Gnaius. Ăsta este elefantul împăratului și este foarte blând.

Rufus i-a comandat Bershebei să îngenuncheze și l-a ridicat pe copil, apoi s-a așezat în spatele lui. A plesnit elefantul pe umăr.

— Înainte, Bersheba.

Când au zvâcnit înainte, l-a simțit pe băiat râzând și când s-a întors spre Callistus, chipul de obicei solemn al secretarului imperial era împărțit în două de un zâmbet larg.

Când au terminat, Rufus și băiatul erau prieteni buni. A avut dificultăți în a-l convinge pe Gnaius să coboare și a fost nevoie de un ordin ferm din partea tatălui său pentru a-l face pe copil să se dea jos din spatele Bershebei.

Rufus s-a întors la grajd și a încercat să se pregătească pentru întâlnirea cu Cupido. Întâlnirea cu bătrânul și dimineața petrecută cu băiatul lui Callistus îi îngăduiseră să-și scoată din minte dilema, dar acum nu se mai putea ascunde de ea.

Cum să-i spună prietenului său că fuseseră amestecați într-un complot împotriva împăratului și, poate și mai important, cum avea Cupido să reacționeze față de omul care îi implicase?

Cupido cel care stăpânea arena avea de-a face numai cu certitudini. Pe nisipul înmuiat în sânge, simpla alegere era între viață și moarte și ucidea fără ezitare pentru a rămâne în viață. Dar în Palatina lui Caligula, nu era nicio certitudine. Aici, Narcissus și rivalul lui, Protogenes, erau stăpânii. Armele lor erau informația și intriga și le foloseau cu aceeași subtilitate mortală cu care Cupido își mânuia lunga-i sabie. Chaerea s-ar fi putut crede egalul lor, dar Rufus simțea că, în realitate, comandantul pretorienilor era pe teren nesigur. El era un instrument prea bont pentru a se măsura cu mințile ascuțite adunate laolaltă împotriva lui. Rufus și-a dat seama acum că arestarea lui era o măsură a disperării bătrânului soldat, în urma încercării de asasinat eșuate.

Dar Chaerea era încă periculos.

•

— Ar trebui să-l ucid, a spus Cupido cântărind lucrurile.

Stăteau într-o mică anexă a corpului de gardă, pe care Cupido o împărțea cu camarazii lui. Tânărul german dăduse la iveală un clondir de vin tare și lui Rufus îi plăcea căldura neobișnuită pe care i-o producea în burtă.

— Da, probabil că ar trebui… asta în cazul în care nu-ți pasă dacă trăiești sau mori. Și de Aemilia, desigur. Prietenii lui Chaerea nu ar lăsa-o niciodată în viață.

— Crezi că scorpionii lui Chaerea m-ar putea învinge? I-aș strivi ca pe nimic și mi-ar plăcea să o fac.

— Nu scorpionii, împăratul. Caligula este convins că Chaerea l-a servit cum se cuvine. N-ar da bine dacă ar îngădui unui ticălos de gladiator să-l măcelărească pe comandantul pretorienilor lui. Dacă tu ești mort, Aemilia nu are să mai aibă pe nimeni care să o protejeze.

— Dar el este un trădător, iar eu mă bucur de favorurile împăratului.

— Adevărat, dar singura dovadă pe care o ai împotriva lui este mărturia mea despre ce a fost spus la Castra Praetorium, iar dacă tu îl ucizi pe Chaerea, eu am să fiu mort înainte să o pot depune. Nu-ți face prea multe griji, totuși. Împăratul își va arăta fără îndoială favoarea, îngăduindu-ți să-ți dregi vinul cu puțină cucută.

Chipul frumos al lui Cupido s-a încrețit într-o încruntare.

— Așadar, Chaerea trăiește, deocamdată. Mai ai și alte sugestii istețe?

Rufus s-a gândit o secundă.

— Nu-l poți confrunta pe Chaerea din același motiv din care nu-l poți ucide. Eu sunt singura pârghie pe care o ai și viața mea nu ar valora nici cât

un sestert îndoit dacă Chaerea ar descoperi asta. Nu știu ce altceva putem face.

— Să-l ucideți pe Caligula.

Lui Rufus i s-a oprit vinul în gât la auzul cuvintelor venite dintr-un colț al camerei. Era vocea Aemiliei.

— Ei bine, eu nu am niciun cuvânt de spus în asta doar pentru că nu sunt decât o femeie, deși eu sunt singura pe care acest… acest păduche a amenințat-o. Trebuie să stau aici, așteptându-mi soarta în timp ce voi șovăiți în privința unei decizii care a fost deja luată pentru voi?

Cupido a înghițit izbucnirea ei cu o îngăduință remarcabilă. Trimisese după Aemilia imediat ce auzise despre amenințarea lui Chaerea, iar ea stătuse în tăcere și ascultase. Acum, ochii îi erau luminați de o revoltă îndreptățită și Rufus și-a dat seama pentru întâia oară că orice om care avea să-și împartă viața cu această femeie nu avea să facă nimic de capul lui. Poate era bine dacă gladiatorul putea fi convins să pună bățul pe ea.

— Dacă decizia e atât de simplă, care ar fi aceea? și-a întrebat Cupido sora.

— Nu face nimic. Ce poți face în afară de a aștepta? Dacă Chaerea are de gând să acționeze, nu o va face prea curând. Callistus este acum responsabil cu securitatea împăratului și sunteți și voi de acord că este mai atent decât oricând. Numai lupii, care au luptat pentru el când a fost zeificată Drusilla, sunt însărcinați cu paza lui imediată pe o perioadă de timp nedefinită. Toate celelalte unități de pretorieni pot fi rotite fără un preaviz prea lung. Chaerea nu-și poate permite să lovească până când nu este sigur de succes.

Gladiatorul s-a uitat gânditor la Rufus.

— Ce spune ea este adevărat.

A făcut cu ochiul.

— Chiar dacă nu este decât o biată femeie.

S-a lăsat în jos când o pernă din piele a trecut aproape de capul lui.

— Totuși nu putem aștepta la nesfârșit.

— Nu. Dar timpul este de partea noastră. Să așteptăm și cine știe ce se poate întâmpla? Anchetatorii împăratului au rezerve nesfârșite de victime. Nu este imposibil ca unul dintre numele pe care pot să le audă să fie al lui Chaerea, în care caz ar fi înțelept să cadă de propria-i sabie. De asemenea, știm că Chaerea și oamenii lui nu sunt singurii care urmăresc schimbarea. Alții au metode mai subtile. Amintiți-vă de Drusilla.

Rufus a făcut o strâmbătură.
— Drusilla a murit de nu știu ce fel de boală. Singura persoană care crede că a fost otrăvită este fratele ei.
Aemilia a pufnit.
— Crede ce vrei, Rufus, dar Agrippina crede că sora ei a fost otrăvită, și cine să știe mai bine decât ea, care cunoaște proprietățile ciupercilor mai bine decât i-o cere simpla pregătire a mâncării.
— Crezi că ea a avut ceva de-a face cu moartea Drusillei?
— Nu, dar poate că ar trebui să te uiți la propriii tăi prieteni.
— Ce vrei să spui?
— Doar că ai tovărășii ciudate. Este bine știut în palat că Narcissus este spionul lui Claudius. De ce ar petrece un sclav atât de mult timp cu el, decât dacă este și el spion, la rândul lui. Spune-mi, a întrebat ea dulce, ai să-i raportezi stăpânului tău grec conversația noastră?
Rufus a sărit în picioare.
— Tu…
Cupido i-a pus o mână în piept.
— Destul. Nu ne-am strâns aici ca să ne luăm la harță. Aemilia, Rufus este prietenul meu și al tău. Și-a riscat viața ca să ne avertizeze, îi suntem îndatorați. Ar trebui să-ți ceri scuze.
A așteptat o reacție, însă Aemilia doar s-a uitat încă și mai aspru la Rufus.
— În orice caz, ar putea veni o vreme când o să ne prindă bine să-l ținem pe Narcissus la curent. Vom vedea, a spus el pe gânduri.
— Și acum? a cerut să știe Aemilia.
— Acum facem cum sugerezi tu. Așteptăm. Dar mai întâi îl lăsăm pe Cassius Chaerea să creadă că mă gândesc la oferta lui. Va accepta minciuna ca atare, pentru că-l avantajează să facă așa. În cel mai rău caz, o să îți asigure securitatea, Rufus. Și ție, Aemilia.
— Nu am nevoie de protecție din partea lui Chaerea sau a altcuiva, a spus ea cu dispreț. Casa regală este mai sigură decât oricare alta din Roma. Tu ai grijă de tine, frate, și tu, rândașul elefantului.
Rufus nu a băgat în seamă insulta.
— Nu-l subestima pe Chaerea. O fi el o brută, dar nu e prost și are ochi de soldat la prinderea ocaziilor. Dacă lovește, o face când te aștepți mai puțin.
Ochii Aemiliei au luat foc.

— Eu sunt prințesă a tungrilor și pot să mă apăr singură.

Brusc, tonul i s-a schimbat, chipul și atitudinea i s-au îndulcit și s-a apropiat râzând de Rufus, atât de mult, încât i-a putut simți mirosul trupului.

— Iartă-mi cuvintele aspre, Rufus, a șoptit ea. Dar află: dacă Chaerea lovește, va trebui să aibă grijă de el, pentru că nici eu nu trebuie să fiu subestimată.

Rufus a simțit o ușoară ciupitură la beregată și s-a uitat în jos ca să vadă un pumnal bătut în pietre scumpe, pe care Aemilia îl făcuse să apară din faldurile rochiei ei.

Cupido a izbucnit în râs.

— Arăți un pic palid, Rufus. Se pare că nu-ți priește compania surorii mele?

Rufus a înghițit în sec.

— E numai pentru că nu sunt obișnuit să am de a face cu copii obraznici. Știi de un bătrân nebun care umblă prin palat vorbind despre râul Styx?

Schimbarea subiectului l-a luat pe Cupido prin surprindere.

— Un singur bătrân umblă prin palat vorbind de unul singur, iar acela este senatorul Claudius.

— Nu, nu Claudius.

Rufus a explicat cum îl descoperise Livia pe bătrân lângă zidul Colinei Palatine. A încercat să îl descrie.

— Foarte slab, cu păr alb și lung. Purta asta la gât, cu un șnur de piele. Știi ce ar putea fi?

A scos piesa ciudată din metal. Cupido s-a uitat la ea pentru câteva momente.

— Da, îl știu. Nu știu cum îl cheamă, dar cred că are o cameră în Domus Augustus. E în mod sigur puțin ciudat. Umblă prin jur cu capul în jos și caută într-una ceva. Gărzile îi spun gunoierul, dar cred că are ceva de-a face cu rezervele de apă.

A luat T-ul din metal de la Rufus și l-a studiat.

— Nu am mai văzut niciodată ceva asemănător, dar a pus să-l facă special. Uite, se vede marca fierarului aici, chiar dedesubtul întretăierii.

— Ai putea să faci o vizită la locuința lui, să vezi dacă nu e cineva care poate veni să-l ia? Delirul lui începe s-o sperie pe Livia.

— Chiar arăt ca și cum nu aș avea nimic mai bun de făcut? Am să-ți dau un permis, ca să-l poți duce la camera lui. De ce nu te duci și tu cu el, Aemilia? Dar lasă-ți acasă săbiuța – ai putea să rănești pe careva cu ea.

A ieșit din încăpere și s-a întors peste câteva minute.

— Ia asta, i-a spus lui Rufus. Îți dă autoritatea de a intra și de a cere gărzilor să-ți arate cum să ajungi unde vrei. Să nu o pierzi.

• Capitolul XXXIV

Domus Augustus se afla de cealaltă parte a Colinei Palatine și traseul i-a purtat prin pasaje acoperite și mici parcuri, pe lângă sanctuare și fântâni. Aemilia purta o rochie roșie, lungă, într-un stil la modă printre doamnele de la curte, și Rufus s-a întrebat dacă nu cumva îi fusese dată pentru că Milonia se plictisise de ea. Nevasta împăratului era vestită pentru sumele enorme pe care le cheltuia pe îmbrăcăminte și, s-a gândit el, trebuia să aibă destule cu care nu avea ce face. Rochia îi lăsa dezgoliți Aemiliei umerii albi ca laptele și Rufus a putut vedea pe ei o ușoară spuzeală de pistrui delicioși. Soarele se prindea în perișorii fini, aurii, de la baza gâtului ei, și tânărul s-a întrebat cum ar fi fost oare să-i atingă. Aemilia era frumoasă, uneori extraordinar de frumoasă. Chiar și numai a fi cu ea îl făcea să se simtă mai plin de viață. A zâmbit larg, pentru el însuși.

— De ce zâmbești? a vrut ea să știe. E ceva în neregulă cu rochia mea?

— Nu. Mă gândeam numai cât de ușor este să uiți.

— Să uiți ce?

— Nimic. Totul. Lucrurile care par a fi de cea mai mare importanță nu par atât de rele într-o zi ca asta.

— Ce-i atât de deosebit la ziua asta? a întrebat ea bănuitor.

— Nimic, a răspuns el, înfuriind-o și mai tare.

— Uneori ești atât de nerod, Rufus, a explodat ea, dar el tot a continuat să zâmbească.

Garda de la intrarea principală în palat a aruncat o privire fugară la permisul lor și i-a lăsat înăuntru. Cândva, fusese cea mai mare și mai prestigioasă clădire de pe Colina Palatină, dar acum apartamentele principale adăposteau rudele mai îndepărtate ale lui Caligula, iar încăperile mai mici constituiau locuințele unei diversități de oficiali ai palatului.

Rufus l-a descris gărzii pe bătrân și omul a izbucnit în râs.

— Ăsta-i Varrus. Locuiește undeva în spate, lângă bucătării.

A înșiruit o listă descurajantă de cotituri la stânga și la dreapta, coridoare și scări.

— Dacă vă rătăciți, luați-vă după miros.

Indicațiile au fost mai puțin confuze decât se temuse Rufus, dar tot au fost obligați s-o întrebe pe una dintre fetele de la bucătărie la care ușă

anume trebuiau să ciocănească.

— Nu-ți face griji, dragă. Varrus nu are ușă. Este a treia draperie pe lângă care ați trecut venind încoace. Nevastă? Nu cred. Știe careva dacă Varrus are nevastă? a întrebat ea peste cuptoarele de gătit.

Rufus i-a mulțumit și ea a hohotit grosolan.

— Atunci n-ai de gând să stai și să guști puțin din ce-ți place ție mai mult? Întotdeauna ne prinde bine o pereche de mâini în plus pe-aici, mai ales mâini ca ale tale, frumușelule.

Rufus a făcut un pas înapoi, roșu la față, și s-a ciocnit de ceva moale și cald, care a părut a ceda pentru o secundă, înainte să-l împingă deoparte cu o forță surprinzătoare.

— Întotdeauna ne prinde bine o pereche de mâini în plus, a maimuțărit-o Aemilia pe bucătăreasă. Ei bine, îți poți ține mâinile acasă. Care-i ușa, frumușelule?

Pentru a cincea oară în acea zi, Rufus și-a schimbat părerea în privința ei. Era, într-adevăr, nesuferită, răsfățată, enervantă…

— A treia pe dreapta.

— Atunci, vino, a comandat ea, luând-o înainte.

•

A fost imediat evident că Varrus nu-și împărțea camera cu vreo nevastă sau cu vreun oricare alt gen de companion. Era o încăpere mică, mai mică până și decât spațiul pe care Rufus îl împărțea cu Livia în spatele casei elefantului. Lipit de unul dintre pereți, sub o fereastră spartă, era un pat îngust, acoperit cu o bucată de pânză de sac. Câteva vase de mâncare nespălate erau așezate unul peste altul, alături de un recipient mai mare, evident folosit pentru a aduce apă. În afară de pat, singura piesă de ceea ce s-ar fi putut numi mobilier era o ladă mare din lemn, aflată într-un colț, lângă pat, care trebuia să slujească drept masă.

Rufus a ridicat din umeri.

— Nu-i nimic aici care să ne spună cine este sau cine l-ar putea prelua din mâinile noastre.

S-a întors să plece, dar Aemilia a rămas pe loc.

— Cum știi, fără să te uiți?

El a arătat cu mâna în jurul camerei.

— Pentru că nu-i nimic de văzut.

Ea i-a aruncat privirea pe care femeile o rezervă bărbaților despre care cred că au capacitatea mentală a unui șoarece tâmp.

— Ce?

Rufus i-a urmărit privirea.

— E doar o ladă.

— Ar putea fi ceva în ea care să-ți spună cine e. Mai ai cheia?

— Care cheie?

Aemilia i-a aruncat iarăși privirea aceea.

— Cheia lui. Aia pe care o avea la gât când l-a găsit Livia.

— De unde știi că e o cheie? Nu seamănă cu niciuna dintre cheile pe care le-am văzut eu vreodată.

— Încearc-o.

Știa că n-o să meargă, dar ceva îi spunea că nu avea rost să se certe.

— Uite, e prea mare.

A pus metalul în formă de T lângă încuietoarea mică a lăzii.

— N-o putem deschide și, oricum, n-ar fi frumos. Haide.

Ea s-a întins pe lângă el și a apucat capacul, care s-a deschis cu ușurință sub mâinile sale.

— Uite, am avut dreptate, a spus ea triumfător, scormonind cu privirea în adâncurile lăzii. Sunt documente și încă o cheie și… asta ce crezi că e?

Rufus nu voia să-i dea satisfacție, dar curiozitatea a învins.

Era o bucată de pergament, dar care nu semăna cu nimic din ce mai văzuse el. Rândurile, de diferite culori, se întretăiau și se uneau între ele, suprapuse peste alte rânduri mai puțin vizibile, pe care abia le putea desluși în lumina slabă. O singură linie era mai proeminentă decât restul, evidențiată cu roșu, șerpuind dintr-o parte a pergamentului până în cealaltă, într-un zig-zag distinct. Când s-a uitat mai îndeaproape, a văzut că în punctul unde linia roșie cotea brusc la stânga, se întretăia cu o linie verde mai groasă decât celelalte, care o lua pieziș spre dreapta.

— Cred că trebuie să fie un fel de hartă, dar e dificil să înțelegi ceva din ea. Poate dacă ne uităm la ea mai la lumină?

— Ia dă-mi să mă mai uit și eu o dată.

I-a dat-o, iar ea s-a tras mai aproape de fereastră. Și-a țuguiat buzele și a urmărit linia roșie cu degetul de-a curmezișul hărții, mijindu-și ochii pentru a încerca să interpreteze și cele mai slabe contururi, care erau aproape cu totul șterse de pe vechiul pergament. Expresia de pe chipul ei o făcea să pară foarte tânără și Rufus nu s-a putut stăpâni să nu zâmbească iarăși. Ea și-a ridicat privirile și l-a prins.

— Râzi de mine. Mă crezi proastă, a spus.

— Nu, eu…
— De ce nu i-o duci prietenului tău Cupido? Sunt sigură că el e mai deștept decât tâmpita de soră-sa.
I-a aruncat lui pergamentul.
— Ce mai e aici?
S-a uitat iarăși în ladă. Conținea încă trei documente. Două dintre ele păreau pline de calcule complicate, pe care Rufus nu le înțelegea, dar cel de-al treilea i-a atras privirile. Era o altă hartă, mai puțin complexă decât prima, iar linia principală era marcată cu același verde ca linia secundară de pe original.
— Pare a fi un detaliu de pe asta, care se concentrează pe linia verde. Uite, aici, la margine, aici ar trebui să se unească cu linia cea groasă, roșie. Mă întreb ce-o fi?
— Și astea ce sunt? s-a mirat ea, aruncându-i o privire peste umăr.
Rufus a simțit atingerea moale și plăcută de pe spatele lui și dintr-o dată i-a fost dificil să mai gândească limpede.
— Alea, l-a înghiontit ea în coaste, și el a observat că ceea ce crezuse că era o linie de mâzgălituri erau de fapt mici simboluri care marcau traseul liniei verzi la intervale regulate.
— Nu știu. Este prea multă informație aici ca să o observi dintr-o dată. Va trebui să le lăsăm și să ne întoarcem altă dată.
— S-ar putea să nu mai fie o altă dată, a insistat ea. Ia-le cu noi. I le putem arăta lui Cupido și dacă el nu știe, îl poți oricând întreba pe bătrân, după ce își revine.
— Gărzile n-au să ne lase să ieșim din palat cu documente. Au să creadă că le-am furat și ar avea dreptate. Poate că nu e decât o mâzgălitură de bătrân sărit de pe fix. Linii la întâmplare pe o hartă veche.
Ea i-a aruncat iarăși privirea aceea.
El a oftat.
— E-n regulă. Unde le ascundem?
Ea a zâmbit larg și și-a ridicat rochia în sus. Rufus a apucat să zărească două picioare lungi, tulburătoare, înainte de a-și întoarce privirile într-o parte, și a fost uimit de sentimentul de dorință pe care i-l stârnea ea.
— Acum poți să te uiți.
Și-a aruncat privirile și a văzut o domnișoară romană serioasă, într-o rochie roșie care îi venea pe corp ceva mai strâns decât înainte. Ea i-a întors privirea și domnișoara s-a transformat într-o copilă pusă pe șotii, care

chicotea.

— N-ai idee cum zgârie chestiile astea.

•

La întoarcere traversau Colina Palatină, când Rufus l-a observat pe Narcissus apropiindu-se de ei.

— Du-i documentele lui Cupido și spune-i că am să mă văd cu el mai târziu, astăzi sau mâine, după ce iese el din schimb. Du-te repede acum, să nu bănuiască Narcissus ceva, a șoptit el.

Grecul cel înalt a mărit pasul și se îndrepta cu hotărâre spre ei. A deschis gura să îi salute, dar Aemilia i-a aruncat o privire disprețuitoare și a plutit regește pe lângă el, lăsându-l înghițind în sec în urma ei, ca un pește pe uscat.

Rufus și-a suprimat un zâmbet, dar când și-a revenit, chipul lui Narcissus era serios.

— Este drăguță, dar își dă niște aere mult deasupra statutului pe care îl are, a spus el cu tristețe. Mă tem că nu-și dă bine seama cât de periculos este să fii un lucru frumos într-un loc unde achiziționarea de lucruri frumoase este un sport de competiție.

Rufus nu îl văzuse niciodată pe Narcissus arătând interes față de o femeie.

— Ce vrei să spui? Aemilia este în pericol?

— Naivitatea ta nu încetează niciodată să mă uimească, tinere, a răspuns grecul. În umbra lui Caligula cu toții suntem în pericol. Poate că ea este în pericol mai mic decât mulți alții, dar asta ar depinde de definiția pe care o dai pericolului.

— Nu înțeleg, vorbești în cimilituri.

— N-ai nevoie să înțelegi, a spus Narcissus pe ton de încheiere a discuției. Ești sclav – nu trebuie decât să te supui. Ai ceva pentru mine?

Rufus s-a gândit înapoi la orele petrecute în mica celulă de sub barăcile pretorienilor. Da, avea multe pe care le putea spune, dar nu era acum timpul. Încă tot nu înțelegea întâlnirea cu Chaerea. Orice nuanță scăpată putea avea consecințe serioase. Dacă vreo informație ajungea la urechile cui nu trebuia, acele consecințe puteau fi fatale. Mai întâi să-și arate Narcissus credința.

— Nu, dar ai putut să-l ajuți pe Fronto?

Privirea grecului a devenit tăioasă.

— El nu mai poate fi ajutat. Uită-l, a spus rece, s-a întors pe călcâie și s-a

îndepărtat.

Dar lui Rufus nu i-a fost îngăduit să-l uite pe Fronto.

• Capitolul XXXV

Convocarea a sosit la două săptămâni după aceea, în timpul pregătirilor pentru întrecerile de care cu două roți, ce aveau să marcheze sărbătorile lui Consus.

Gărzile care au venit după el i-au ordonat să se spele și să se îmbrace în cele mai bune haine ale lui, după care, cu Livia privindu-l neliniștită și ținându-și cu mâinile burta umflată, l-au escortat prin parc până la palat.

Destinația a fost încăperea cu masa cea mare din argint, dar de data asta era o diferență. Rufus a fost primul oaspete care a sosit.

Caligula era întins pe canapeaua lui tapițată, așezată pe o platformă mai ridicată, și l-a studiat cu atenție.

— Aici, băiete, i-a făcut el semn cu mâna, în direcția canapelei celei mai apropiate de el. Dar mai întâi, am să-ți pun câteva întrebări.

Rufus a simțit cum îi îngheață măruntaiele când cei doi pretorieni l-au împins înaintea împăratului.

— Tu nu ai unelti împotriva mea, nu-i așa, băiete? a întrebat împăratul cu o voce la fel de mieroasă ca prăjiturile care îndulceau sfârșiturile banchetelor lui.

— N-n-n-nu, maiestate, s-a cutremurat Rufus, rușinat de propria-i frică.

Caligula a râs ușor.

— N-n-n-nu, l-a imitat el. Faci exact ca unchiul Claudius. Nu că asta te-ar salva. Claudius uneltește, știi, Claudius și intrigantul ăla de grec al lui. Am să scap de amândoi, cât de curând. Așadar, tu nu uneltești?

Rufus a clătinat din cap, fără să îndrăznească să vorbească.

— Vezi tu, o păsărică – mă rog, un mic spion, de fapt – îmi spune că te întovărășești cu stăpânul ăla al tău dinainte, cel pletos. Cum îl cheamă? Negustorul de animale? Nu-mi amintesc. N-are importanță. Nu ai de gând să te întorci la el, nu?

Rufus a clătinat iarăși din cap.

— Bun. Asta ar fi o greșeală. Protogenes îmi spune că negustorul de animale cel pletos e un uneltitor. Nu-i așa, Protogenes?

— Da, maiestate, a hârâit o afirmație aspră de undeva din dreapta lui și Rufus și-a dat seama că Protogenes trebuia să fi intrat pe neauzite în cameră, în timp ce Caligula îl chestiona pe el.

— Prin urmare, dacă ai unelti împreună cu el, asta te-ar face dușmanul meu și ar trebui să pun să te execute. Ești de acord? a continuat Caligula.

Rufus nu a știut dacă să dea din cap a încuviințare – cum că ar fi perfect justificat pentru împărat să-l execute – sau să clatine din cap, riscând să-l facă pe Caligula mincinos. Nu a făcut niciuna, nici alta.

— Dar tu nu uneltești, nu-i așa?

Acum a clătinat din cap până când a crezut că o să-i cadă jos.

— Excelent. Dacă aș fi nevoit să te ucid, cine ar mai avea grijă de elefantul meu? Protogenes spune că a văzut cândva un elefant care mergea pe o frânghie suspendată deasupra pământului, a adăugat el pe ton de conversație. Dar eu nu-l cred. Ești un mincinos, Protogenes, a strigat el ultimele cuvinte cu o putere care pe Rufus aproape l-a făcut să leșine de spaimă. Cât de mare trebuie să fie frânghia aia ca să țină un elefant? Vino să stai aici, alături de mine.

De la înălțimea locului său, de la stânga platformei împăratului, Rufus i-a putut vedea pe ceilalți invitați intrând în încăpere, printr-o ușă din spatele canapelei pe care Protogenes stătea afișând o strâmbătură disprețuitoare pe chipul desfigurat: Chaerea, care l-a salutat cu un zâmbet rece de recunoaștere, și o fată frumoasă, mult prea tânără pentru a fi soția lui; Appeles, cel de-al treilea dintre cei întotdeauna prezenți, afișând o vânătaie proaspătă pe obraz și câteva cicatrice proaspete abia vizibile prin părul lui blond și aruncând priviri speriate înspre împărat, și Cornelius Aurius Fronto.

Au mai fost și alte sosiri, dar Rufus abia dacă le-a remarcat.

Fronto era vizibil înspăimântat și întregul trup îi era străbătut de spasme. Singura culoare de pe fața lui lucind de sudoare era vinețiul din jurul ochilor, iar toga îi atârna pe un trup scheletic. Rufus ar fi putut să jure că auzea inima bătrânului tunându-i în coșul pieptului, când și-a dat seama că ritmul galopant era al propriei sale inimi.

Banchetul a început ca de obicei, cu fiecare fel de mâncare luat aproape imediat ce era atins. Caligula mai schimba din când în când câte un cuvânt cu Chaerea, ochii de culoare albastru-deschis trecând alene pe deasupra partenerei comandantului pretorienilor, într-un fel senzual ce sugera că își alesese deja compania pentru distracția de seară. Ceilalți invitați stăteau răsturnați pe canapelele lor și încercau să pară relaxați, ciugulind câte o bucățică de ici, câte o chifteluță de colo. Rufus nu s-a atins de nimic.

Ochii decolorați și nemiloși ai lui Protogenes nu l-au slăbit pe Fronto

nicio clipă.

În cele din urmă, împăratul s-a ridicat în poziție șezândă și s-a întors cu fața către negustorul de animale. Dar când a vorbit, i s-a adresat lui Protogenes.

— Spune-mi Protogenes, cum prosperă afacerea noastră?

Protogenes a luat de lângă el sulul mai gros și l-a derulat cu grijă exagerată, studiindu-l cu atenție înainte de a răspunde.

— Prosperă, maiestate, dar probabil că nu pe cât ar putea.

Caligula a reacționat cu prefăcută surprindere.

— Și de ce, Protogenes, de ce nu prosperăm?

— Mă tem că suntem înșelați, maiestate, a spus solemn asistentul imperial.

Fronto, care devenea tot mai agitat cu fiecare frază, a scăpat un hârâit chinuit:

— Nu, este…

Caligula a ridicat o palmă pentru a-l amuți pe bătrân.

— Înșelați? Cine îndrăznește să-l înșele pe împăratul tău?

— Nu știu, maiestate, a recunoscut Protogenes, în mod evident îndurerat de neștiința lui.

— Dar, desigur, micile tale registre știu tot? Ce ne informează ele?

Cu prefăcută lipsă de entuziasm, Protogenes și-a cercetat iarăși sulurile.

— Se pare că negustorul de animale, Fronto, își folosește poziția pentru a orienta profitul maiestății tale spre buzunarele lui, a spus el.

— Și cam cât calculezi că ne-a fraudat, Protogenes? Trebuie să știi, tu ești atât de abil la cifre, a adăugat Caligula cu o ironie exagerată.

— Acest Fronto este deosebit de viclean, maiestate. Mare parte a fraudei este ascunsă, dar aș spune că a furat mai multe mii de sesterți care ar fi trebuit să intre în visteria ta.

— O asemenea sumă?

— Da, maiestate.

— Și care este pedeapsa pentru crima asta?

Protogenes s-a gândit pentru un moment, lăsând o pauză teatrală.

— Moartea, maiestate, a decis el cu convingere definitivă.

Rufus l-a văzut pe Fronto tresărind de parcă fusese lovit. Pe partea de dedesubt a canapelei lui au început să se adune mărgele de lichid galben, care apoi au început să picure, formând o mică băltoacă pe pardoseala de marmură. Un miros familiar, ca de drojdie, și-a făcut simțit prezența pe

deasupra aromei lumânărilor parfumate. Cu colțul ochiului, Rufus l-a observat pe Chaerea alunecând de pe canapeaua lui și dispărând în întunericul din capătul celălalt al încăperii.

— Da, moartea, a confirmat Caligula. Dar nu m-ai informat tu că acest om a fost un servitor vrednic înainte să se rătăcească de la calea onestității?

— Asta este adevărat, maiestate, a admis Protogenes.

— Atunci, suntem înclinați să fim îndurători.

Caligula i-a zâmbit lui Fronto, care se holba la el cu ochi mari, ca un iepure prins de o nevăstuică.

— Ești amendat cu zece milioane de sesterți.

Din partea tovarășilor de ospăț ai împăratului, uluiți la auzul enormei sume, a venit un suspin, repede urmat de un cuminte hohot de râs.

— Desigur, trebuie să plătești imediat, l-a informat Protogenes pe Fronto, care nu-și revenea din uluială, după ce, pentru o fracțiune de secundă fusese copleșit de speranță. Nu poți? Ce păcat.

Rufus a urmărit cu groază crescândă drama ce se desfășură sub ochii lui. Acum era timpul de a se ridica pentru omul care îi dăruise prietenia. Avea să-l acuze pe Protogenes. Dar trupul nu-i răspundea. Era paralizat de frică. Oricât se lupta, nimic nu putea rupe legăturile de fier ale autoconservării ce îl țineau legat de canapea. Pe neașteptate, s-a trezit că îi era greu să respire, iar capul a început să i se învârtă.

În panica ce-l stăpânea, abia a auzit la ureche șoapta lui Caligula, care i-a dat fiori.

— Privește, băiete, privește fiecare moment și înțelege cum îi răsplătește împăratul pe cei care îl trădează. Privește în lături numai o dată și am să pun să ți se coasă ochii, închiși.

Apoi a auzit zornăitul lanțurilor.

Fronto l-a auzit și el și a început să-și susțină nevinovăția cu o bolboroseală incoerentă. La început, Caligula a găsit bâlbâiala amuzantă, dar a devenit repede iritat.

— Dacă omul ăsta mai spune un singur cuvânt, îi tai limba, iar dacă ridică mâinile la împăratul lui, i le retezi, i-a spus el lui Chaerea, care apăruse în spatele lui Fronto cu doi dintre pretorienii lui.

Chaerea le-a ordonat oamenilor lui să-l lege pe condamnat cu lanțurile grele pe care cei doi le aduseseră, dar mintea perversă a lui Caligula a clocit ceva mai distractiv.

— Nu, ar fi mult prea potrivit să înlănțuiești un om care și-a petrecut

viața înlănțuind animale. Să fie bătut, mai bine.

Chaerea, luat prin surprindere, s-a uitat în jur după bastonul ce-i indica funcția, din lemn gros.

— Să fie bătut cu lanțurile lui.

Cei doi pretorieni s-au uitat unul la celălalt, apoi au pus în două lanțul cel lung, pentru a-l face mai ușor de mânuit. Chaerea a încuviințat din cap.

Și bătaia a început.

Cei doi germani zdraveni și-au concentrat tirul asupra umerilor și corpului lui Fronto, făcându-l pe bătrân să scoată gemete de durere, deși faldurile groase ale togii absorbeau mult din forța loviturilor.

— Nu, nu, a strigat Caligula nerăbdător. La cap.

Acum, Fronto a aflat adevăratul înțeles al groazei. Zalele grele din metal l-au izbit în fața și capul lipsite de orice protecție, înfigându-se în carne și pulverizând oase și vine. Chinul trebuia să-i fi fost cumplit, pentru că un miorlăit ascuțit i s-a iscat adânc în gâtlej și s-a ridicat într-un țipăt înecat în sânge. Țipătul s-a transformat imediat într-un gâlgâit sufocat când lanțul, rotit de jur împrejur de către unul dintre germani, l-a izbit în gura deschisă, sfărâmându-i dinții în bucățele și zdrobindu-i oasele din mandibulă. În câteva minute, pretorienii abia mai puteau ține în mână lanțurile lunecoase, lucind într-un roșu-închis, de care erau prinse fâșii de scalp și șuvițe încâlcite din părul lung al lui Fronto.

Toate acestea, Rufus le-a urmărit dintr-un loc de refugiu ascuns adânc în mintea lui. Un loc unde era la adăpost de Caligula și de cei asemenea lui. Un loc despărțit doar de o membrană de nebunia țipetelor.

A remarcat că atunci când Fronto, sau cel în care se transformase Fronto, s-a prăvălit înainte, făcând dificil ca lanțurile să lovească unde le direcționa Caligula cu ochii strălucind de ațâțare, împăratul a ordonat celor doi senatori care se aflau cel mai aproape de negustorul de animale să îi țină capul în sus. A remarcat cum, atunci când bătaia a continuat, vârful capului lui Fronto, acum practic un craniu alb, decorat cu un petic întâmplător de păr, a fost transformat dintr-o calotă solidă într-o masă moale, amorfă. Și a remarcat că pe fundal, printre pretorienii aliniați în jurul pereților pentru a asigura ca nimeni să nu se amestece în procesul de justiție al lui Caligula, unul stătea mai rigid decât ceilalți. Cupido privea neputincios, oglindind în ochii săi chinul lui Rufus și șiroiul de sânge ce i se scurgea pe bărbie din tăietura pe care și-o făcuse mușcându-și buzele cu dinții.

În cele din urmă, împăratul a făcut un semn cu mâna și germanii s-au

oprit, răsuflând greu.

Caligula s-a apropiat încet de grămada de rămășițe umane care fusese Fronto, căutând atent cu ochii vreun semn de viață. Ochii negustorului de animale erau niște umflături închise, iar nasul cândva mândru-acvilin îi era întins pe față. O bucată triunghiulară de craniu îi fusese dislocată din partea dreaptă a capului, imediat de deasupra urechii, lăsând o gaură prin care se putea vedea o masă gălbui-rozalie care, la o cercetare mai atentă, părea să tremure.

Atras de această fereastră în capul uman, Caligula și-a plasat delicat degetul arătător în deschidere și a fost răsplătit cu un zgomot aspru, hârâit, venind dinspre locul aproximativ al nărilor lui Fronto, însoțit de câteva bule subțiri de sânge care s-au mărit și apoi au explodat cu un clipocit ușor, fenomen care în mod clar a stârnit încântarea tânărului împărat.

— Foarte uimitor. Încă trăiește. Trebuie să fi fost foarte zdravăn, Protogenes. Mă întreb, tu cât ai fi rezistat?

Fața distrusă a lui Protogenes a pălit, dar întrebarea era în mod limpede una retorică, pentru că împăratul a continuat, gânditor:

— Mare păcat, într-adevăr. Cine ne va mai căuta animale acum?

Chaerea a făcut semn oamenilor lui să-l îndepărteze pe muribund, dar Caligula a intervenit cu un zâmbet.

— Nu, lasă-l acolo unde e. A fost o companie plăcută. Merită să se bucure de restul serii.

Fronto se afla încă la locul lui, pe canapea, când un Rufus umblând ca prin vis a fost escortat afară din palat în acea seară. Nu au fost niciun fel de lacrimi când s-a întors la casa elefantului. Moartea vie a negustorului de animale era dincolo de jelire. Un anume instinct l-a făcut să-și amenajeze culcușul în fân, în grajdul propriu-zis. Abia mai târziu și-a amintit vorbele lui Caligula. „O păsărică îmi spune… un mic spion.”

•

În lumea incertă în care viețuia Rufus acum, a părut cât se putea de normal să fie convocat și a doua seară.

Fronto a rămas pe locul de onoare din fața împăratului, de partea opusă a mesei, și Caligula l-a prezentat cu însuflețire unui grup de aristocrați lipsiți de orice entuziasm, care încercau, cu greutate, să-și ascundă dezgustul.

Forma oribilă încă mai lupta pentru fiecare respirație, dar numai zeii știau cum. Capul ei sfărâmat era cumplit de umflat și pielea puternic întinsă varia în culoare de la albastru strălucitor la negru. Din rana de deasupra

urechii, o șuviță subțire de puroi galben se prelingea în jos, de-a lungul a ceea ce cândva fusese o față.

Împăratul era în mod clar tot atât de captivat de exponatul lui viu, pe cât era și de statuile de aur înșiruite de jur-împrejurul încăperii sau de bogatele picturi ce decorau pereții. Când, în sfârșit, bătrânul a lăsat să-i iasă o ultimă respirație fornăitoare, a lăcrimat de parcă altcineva îi provocase moartea.

Rufus nu a avut luxul lacrimilor. Pentru el, momentul despărțirii venise când a izbit prima lovitură. Restul a fost un coșmar.

Dar tot a fost în stare să înregistreze o surpriză când Caligula, cu ochii umezi de lacrimi, s-a întors spre el și a spus:

— Ăsta este fostul tău stăpân. A fost prietenul și tovarășul nostru. Ia-l de aici și fă-i niște funeralii onorabile, cum se cuvine unui bun slujitor.

După care împăratul și invitații săi au rămas în picioare, într-o liniște solemnă, în timp ce aceiași pretorieni care l-au omorât pe Cornelius Aurius Fronto, negustorul de animale, l-au înfășurat cu grijă într-un giulgiu alb și l-au scos afară din încăpere.

Micul grup a fost scăldat în lumina lunii în timp ce Rufus l-a condus peste pajiște și printre copaci, spre grajdul Bershebei. Acolo, soldații au depus corpul pe pământ și au rămas pentru un moment în tăcere.

— Nu am lemne ca să-l ard, a spus Rufus.

Germanii s-au uitat unul la celălalt.

— Atunci va trebui să-l îngropi. Nu-l poți lăsa așa, a spus cel mai înalt dintre ei. Colo, lângă zid, e bine. Nu-s prea multe rădăcini de copaci.

— Mă puteți ajuta? s-a rugat Rufus.

— Nu noi, flăcăule – noi suntem soldați, nu gropari. A fost prietenul tău, tu îi faci o plecare frumoasă.

— Am să te ajut eu.

Vocea a venit din întuneric. Pretorienii s-au întors, fiecare mână dreaptă fiind deja pe mânerul sabiei stăpânului ei, dar s-au relaxat când l-au recunoscut pe unul de-al lor.

Rufus a rămas în picioare lângă trupul lui Fronto, în timp ce Cupido a adus două cazmale din grajd. Au săpat în liniște, pentru că nu era nimic de spus. Pământul era tare, iar pretorianul cel înalt greșise în privința rădăcinilor. Acestea se întindeau ca niște tentacule prin pământ, iar Bersheba își cerea cu mormăituri morocănoase hrana de dimineață atunci când cei doi au umplut groapa deasupra rămășițelor lui Cornelius Aurius Fronto.

Rufus știa că erau cuvinte care ar fi trebuit să fie spuse și închinări pe care ar fi trebuit să le facă, dar nu le-a făcut nici pe unele, nici pe celelalte. În loc de orice, a rămas în picioare, cu Cupido alături de el, lângă mormanul de pământ proaspăt, care era singurul lucru amintind de Fronto, cu imagini fugare ale timpului petrecut împreună fulgerându-i prin minte. Fronto și rinocerul. Fronto râzând când încă un număr de circ a sfârșit în dezastru. Fronto, cel cu inimă mare și nesfârșită generozitate. Acela a fost momentul când au venit lacrimile, picurându-i neîntrerupt de pe bărbie, udând pământul răscolit. În timp ce el plângea, Cupido i-a pus o mână pe umăr.

— Poate Chaerea are dreptate. Poate că este timpul.

Rufus s-a întors spre el, cu chipul împietrit.

— Tu crezi că Chaerea va fi cu ceva diferit?

Bersheba i-a prins starea sufletească atunci când s-a întors la grajd ca să-i umple ieslea și a început să arunce peste el cu trompe pline de fân, într-o încercare – lipsită de subtilitate – de a-i alunga tristețea, dar în cele din urmă a înțeles că era o sarcină fără speranță și a renunțat. După ce elefantul a fost hrănit și adăpat, Rufus s-a întors la soția lui, pentru întâia oară în două zile.

• Capitolul XXXVI

Livia a venit la el și l-a luat în brațe. L-a strâns pentru un moment, punându-și fața pe abdomenul lui, atingându-i cu burta ei umflată coapsele. Când s-a uitat la el, Rufus a văzut că știa.

Păsărică. Gândul i-a venit în minte nechemat.

— Îmi pare rău, a spus ea simplu.

Rufus a privit-o, neștiind cum să răspundă, prins undeva între extremele prăbușirii fizice și a violenței cumplite.

— Tu nu l-ai cunoscut.

— A fost prietenul tău.

— Nu. A fost mai mult decât prietenul meu.

— Atunci îmi pare rău.

Tu l-ai trădat? Cuvintele i-au ajuns pe buze, dar nu s-au dus mai departe.

— Cândva, mi-a promis libertatea. Dar când am fost cu el, am fost întotdeauna liber, așa că, de fapt, nu conta. Înțelegi?

Chipul ei a devenit un perete gol.

— Nu, și nici tu. El te-a cumpărat și te-a vândut. Nu a fost un bătrân bun, care ți-a pus un acoperiș deasupra capului și te-a hrănit pentru că te-a iubit. Te-a folosit.

— M-ar fi eliberat și i-aș fi fost partener de afacere.

Rufus a clătinat din cap cu frustrare.

— A pus bani deoparte pentru mine.

— Atunci, unde este această mare avere? a întrebat ea. Unde este moștenirea lui Cornelius Aurius Fronto pentru sclavul Rufus? Poate mi-a scăpat ceva, dar nu părem a fi bogați.

— Mi-ar fi dat-o, dar…

— Dar? Dar? Dar l-a înșelat pe împărat, iar acum a murit pentru asta. Îmi pare rău, îmi pare rău cu adevărat că Fronto este mort, Rufus, dar a murit din cauza lăcomiei lui. Ai fi preferat să fii tu victima? Nu a fost tatăl tău. A fost un negustor bogat, care a vrut să fie și mai bogat și a folosit orice a putut, inclusiv pe tine.

— Nu, m-ar fi eliberat, a insistat Rufus, dar glasul lui își pierduse siguranța.

Livia și-a continuat atacul.

— Ce este libertatea, pentru tine și pentru mine, Rufus? Poate că pentru tine este altceva, dar pentru mine libertatea nu este decât un cuvânt. Am nevoie de libertate pentru ca să mor de foame? Libertatea de a-mi vinde trupul până când vreun pervers cu răsuflare împuțită decide că ar fi mai distractiv să stoarcă viața din mine decât să mă reguleze? Noi suntem sclavi și trebuie să acceptăm asta. Trebuie să scoatem tot ce se poate din ceea ce avem. De dragul copilului nostru trebuie să ne aplecăm ca pomii în bătaia vântului, nu să-i invităm pe cei care au putere asupra noastră să ne sfărâme. Nu-ți risca iarăși viața, Rufus.

— Fronto a fost prietenul meu.

— Da, a fost prietenul tău, dar s-a dus. Noi am rămas. Trebuie să supraviețuim.

Livia a făcut un gest ca și cum ar fi vrut să îl cuprindă în brațe, dar el i-a evitat îmbrățișarea și a ieșit poticnindu-se din încăpere, a trecut pe lângă trupul uriaș al Bershebei și a ieșit în lumina soarelui, unde aerul era mai curat și lumea mai simplă.

De ce nu a făcut nimic? Și-ar fi dat viața pentru Fronto și cu toate astea l-a privit murind, fără să ridice nici măcar un deget în apărarea lui. Răspunsul părea simplu: era un laș.

A mers mai departe, cu capul în pământ și fără să vadă, cu rușinea apăsându-i pe umeri ca un jug, până când s-a ciocnit de un personaj slăbănog și forța coliziunii l-a răsturnat pe celălalt la pământ. Cu un fior de groază, și-a dat seama că era unchiul împăratului.

Claudius zăcea pe spate în iarbă, cu mâinile și picioarele mișcându-i-se cu zvâcnituri dezordonate, care i-au amintit lui Rufus de o țestoasă întoarsă cu burta în sus. S-a aplecat să-l ajute pe neputinciosul senator să se scoale de jos. Bătrânul l-a respins cu un gest, reușind să se întoarcă greoi în patru labe și să se împingă în picioare. Hainele îi erau pătate de la iarbă și pline de frunze și rămurele, dar când Rufus a încercat să-l scuture, l-a gonit ca și cum ai goni o muscă.

— P-p-pleacă d-d-de-aici, s-a bâlbâit el furios, cu saliva scurgându-i-se din partea căzută a buzei. A-a-a-m…

— Iertare, domnule. Nu te-am văzut… am fost neatent… mă…

Claudius s-a uitat pentru întâia oară cu atenție la atacatorul lui.

— Tot tu? Ai un t-t-talent să a-bu-bu-zezi bă-bă-bătrâni.

— Nu, domnule, a spus Rufus îngrijorat, înainte de a-și aminti de dușul pe care Bersheba îl administrase bătrânului senator. Vreau să spun… da,

domnule.

Pentru prima oară, Rufus a avut impresia că a văzut un licăr de umor în ochii bătrânului; apoi a dispărut la fel de repede cum apăruse.

— Ai m-m-mâncat la m-m-masa îm-pă-pă-păratului?

Pentru o clipă, schimbarea subiectului l-a lăsat pe Rufus fără răspuns.

— Da, domnule.

Claudius a părut gânditor, ca și cum ar fi cântărit o decizie.

— Narcissus o s-s-să te c-c-caute. As-cu-cu-cultă l-l-la el. Ai p-p-putea să auzi ce-ce-ceva c-c-care să te aj-j-jute.

A făcut cu mâna un semn că Rufus putea pleca și a luat-o din loc șchiopătând, murmurând ceva pentru sine.

Privindu-l cum se îndepărta, Rufus s-a încruntat.

•

Au trecut două zile pline înainte ca Narcissus să îndeplinească prezicerea stăpânului său. Rufus și-a dat seama că nu era nicio coincidență faptul că grecul cel deșirat a sosit la numai câteva minute după ce Livia părăsise casa.

Pretinzând o improbabilă indispoziție datorată căldurii, Narcissus a întrebat dacă nu puteau sta de vorbă la adăpostul grajdului.

— A fost cumplit pentru prietenul tău, a spus el îndată ce au fost ascunși în întunericul răcoros, în siguranță. Am făcut tot ce am putut pentru el, desigur, dar soarta îi fusese deja pecetluită. Protogenes i-a prezentat împăratului dovezile pe care le avea, cu câteva săptămâni în urmă. Caligula are încredere în el ca în nimeni altcineva.

Rufus nu și-a ascuns neîncrederea, dar Narcissus s-a făcut a nu-i observa privirea rece.

— Într-adevăr, nimic nu ar mai fi putut schimba ce s-a întâmplat. Asemenea moarte, a adăugat, urmărindu-i lui Rufus fața, atent la orice fel de reacție. Cum ar putea cineva să nu-l urască pe omul care i-a făcut asta unui prieten?

Rufus a văzut capcana și a mirosit momeala. Ce spusese bătrânul Claudius? „Ascultă la el.” – ăsta era un moment când trebuia să asculte, nu să latre ca un câine furios.

Narcissus a luat tăcerea ca pe o încuviințare pentru a continua.

— Desigur, iartă-mă. Te întrebi la care „om” mă refer? Ar putea fi Protogenes, care a pus totul la cale? Sau Chaerea, care a ordonat-o? Sau poate chiar cei doi tungrieni idioți care au mânuit lanțurile? Îți înțeleg confuzia și sunt de acord că fiecare este vinovat în felul lui. Și că mi-ar da

mare satisfacție dacă Protogenes, în special, ar plăti pentru moartea lui Fronto, ca și pentru alte anumite crime pe care le pot înșira. Dar ce este sabia fără mâna care o mânuiește? De Protogenes se va avea grijă la vremea potrivită. Discuția noastră – dezbaterea noastră – trebuie să-l privească pe stăpânul lui.

A așteptat un răspuns, dar a continuat, neprimind niciunul.

— Stăpânul lui Protogenes, așadar. Tu ai suferit în mici feluri, din cauza lui. Mulți au suferit mai mult și nu mă refer numai la prietenul tău Fronto. Mulțimea celor care au suferit și care s-au uitat la cei dragi ai lor suferind din cauza lui este fără număr, Rufus. Nu ești de unul singur în ura ta, să nu crezi nicio clipă asta.

Rufus a observat că în jocul pe care-l juca, lui Narcissus îi era permis să rostească orice nume, cu excepția celui care făcea subiectul conversației. Era atât de adâncit în propriile sale gânduri, încât nu a observat că Narcissus încetase să mai vorbească și stătea răbdător, urmărindu-l.

— Tu și cu mine nu ar trebui să avem niciun fel de secrete, Rufus, a spus grecul cu înțeles.

Rufus a clătinat din cap. Nu voia să audă niciun fel de secret.

— Noi suntem pretutindeni. Senatori și soldați, liberți și filosofi, pe străzi și prin palate. Dacă vrei nume, îți dau nume.

— Fără nume, a spus Rufus cu fermitate. Dacă ai sprijinul atât de multora, de ce mai ai nevoie de încă unul? Senatori și soldați, spui, dar niciun sclav. De ce îți trebuie acum un sclav umil?

Narcissus a cântărit întrebarea. Știa răspunsul: un sclav umil putea ajunge neobservat în locuri și putea face lucruri pe care un senator sau un soldat nu le putea ajunge sau face. Un sclav umil putea fi înlocuit oricând, de oricine, pe când un senator nu era.

Dar mai era un motiv.

— Poate am fost prea subtil. Este una dintre greșelile mele. Nu am vorbit noi cândva de o armă, o armă de neoprit, care poate zdrobi un om cu o singură lovitură? Nu există decât o singură persoană aici care are știința și puterea de a mânui acea armă. Unul singur care poate spune când este timpul potrivit pentru a fi folosită. Ne înțelegem?

Brusc, Rufus și-a simțit beregata uscată. În cap auzea o voce care îi striga să nu se bage. Chiar și a vorbi despre asta era moarte.

— Dar dacă…

Narcissus a dat întrebarea deoparte cu un gest al mâinii.

— Vom avea noi grijă să se ivească o ocazie. Va fi decizia ta dacă să o folosești. Are să te viziteze, cum a făcut cu stăpânul meu în acea primă zi. Fără nicio gardă, doar tu, elefantul și el. Gândește-te la asta, Rufus. Omul care l-a ucis pe Fronto. Nu multora li se oferă ocazia de a schimba istoria. De a salva Roma. Ar trebui să fii mândru.

Rufus s-a uitat lung la el – acest curtean arogant, care împărțea viață și moarte cu atâta nonșalanță. Chiar îl credea Narcissus atât de prost? Soarta asasinului lui Caligula era la fel de sigură ca răsăritul zilei de mâine. Omul care ridica mâna asupra împăratului era deja ca și mort. Iar el știa ceva ce grecul nu știa. Bersheba era pe tot atât de incapabilă de a expedia lovitura fatală, pe cât era și el în manevrarea animalului.

A rămas cufundat adânc în gânduri, vreme de câteva minute după plecarea lui Narcissus, dar nu a putut găsi nicio cale de scăpare. Grecul îl băgase în cușcă la fel de sigur ca pe o felină ținută în măruntaiele arenei. Când ușa cuștii se deschidea, ea nu putea conduce decât pe un drum. La moarte.

• Capitolul XXXVII

Cupido a râs neîncrezător când Rufus i-a spus despre schema fantastică a lui Narcissus.

— Există oare cineva în palatul ăsta care să nu fie implicat într-o conspirație? Vrea ca Bersheba să-l ucidă pe Caligula? N-am mai auzit niciodată ceva atât de nebunesc. Dacă împăratul ar ști câte mâini sunt ridicate împotriva lui, pe străzile Romei ar curge sângele… M-am gândit la ce mi-ai spus. Despre Chaerea. Ai dreptate. Este o creatură infectă, cu o piatră în loc de inimă și o etică de șacal. S-ar instala ca un nou Caligula și ar considera că ar fi o provocare să-l întreacă în cruzime. Iar Claudius? El este un bătrân cu slăbiciuni de bătrân. Chaerea l-ar zdrobi ca pe o muscă, iar spionul lui, Narcissus, ar țipa de pe cruce înainte ca purpura să-i atingă umerii.

Rufus și l-a amintit pe Claudius care vorbea cu Bersheba și a clătinat din cap.

— Cred că s-ar putea să greșești în privința lui. Mie mi se pare că el este ca un actor care schimbă personajele între scene. Are o înfățișare pentru prieteni și o alta pentru dușmani. Nebunul care șontâcăie și se bâlbâie este o mantie care îl acoperă pe adevăratul Claudius și eu cred că acel Claudius poate fi capabil de cârmuire.

I-a spus lui Cupido despre vizitele nocturne ale bătrânului senator la grajd. Gladiatorul a rămas pe gânduri.

— Asta este util de știut. Dacă ai dreptate, își acoperă bine adevărata persoană. Și totuși, există contradicții în ceea ce spui tu. Pare că i se opune lui Chaerea, dar a fost bine informat în legătură cu intențiile acestuia. Destul de bine informat ca să știe că Lucius era asasinul avut în vedere. Oare asta înseamnă că face parte din complotul lui Chaerea, dar nu are încredere în el? Sau există cineva în cercul intim al lui Chaerea care îl informează de intențiile rivalului lui? Și unde se situează Narcissus, dacă Claudius se îndoiește de el, dar Chaerea vorbește despre el ca despre un aliat? Este ăsta un singur complot cu multe fire sau sunt mai multe comploturi întrețesute?

— Noi ce facem?

— Facem? Ce putem face în afară de ce a sugerat Aemilia? Așteptăm, aducem sacrificii vechilor zei și ne rugăm ca timpul să fie de partea noastră.

Și-a luat sabia cea lungă și a început s-o ascută, făcând piatra de ascuțit să cânte în susul și în josul lamei.

— Chaerea crede că eu sunt proprietatea lui, Narcissus crede că tu ești proprietatea lui. Pare a fi o capcană din care nu există nicio cale de scăpare, dar ea conține anumite elemente care ar putea fi totuși în favoarea noastră. Fiecare dintre ei nu vede decât jumătate din imagine, în timp ce noi doi, împreună, avem întreaga imagine. Ar putea veni un moment când i-am putea asmuți pe unul împotriva celuilalt.

— Poate ar trebui pur și simplu să fugim?

Cupido a zâmbit trist.

— Și unde să fugi, Rufus? Eu unul, nu am niciun loc unde să mă duc. Iarba crește grasă peste cenușa căminului nostru și nu am nicio intenție să văd oasele tatălui meu pe câmpul unde zac împrăștiate. Dacă e să mor, aș prefera să mor aici, cu o sabie în mână și un prieten alături, mai degrabă decât prins la strâmtoare în vreo străduță puturoasă. Nu. Stăm și, dacă trebuie, luptăm.

Rufus l-a invidiat pentru siguranța pe care o avea. Cum era posibil ca un om să conțină atâtea contradicții și să îndure ce îndurase el și totuși să iasă din toate nu numai zdravăn la minte, dar chiar înnobilat? S-a întors să plece, apoi și-a amintit de documente.

— Ți-a dat Aemilia pergamentele?

— Da, și i-am spus că ați fost nebuni să le luați. Ce ați crezut voi că faceți? Sunt proprietate imperială și pedeapsa pentru a le deține fără permis este moartea. Trebuie să le ducem înapoi la locul lor.

— Dar te-ai uitat la ele? Ea s-a gândit că poate tu ai fi în stare să le descifrezi sensul.

Cupido a dat din cap și s-a dus la un dulăpior de unde a scos cele două suluri.

— Îți amintești ce ți-am spus de Varrus, că are ceva legătură cu alimentarea cu apă? Documentul mai mic este bazat pe o hartă veche a Colinei Palatine. Uite. Aici este palatul lui Augustus. Iar aici? Astea sunt casele cele vechi, unde Caligula și-a construit palatul, care le întrece pe toate celelalte. Liniile subțiri și drepte sunt, toate, conducte care alimentează cu apă fiecare casă de pe deal. Varrus este supraveghetorul echipei care le întreține.

Rufus a studiat harta cu atenție. Acum vedea. Contururile slabe ale clădirilor. Conductele care erau conectate toate la marele apeduct ce servea

Roma de secole. Chiar și mica fântână unde se întâlnea el cu Narcissus. Dar un lucru tot îl nedumerea.

— Ce este linia verde? Este mult mai groasă decât celelalte. Pare a fi importantă. Uite, se unește cu linia roșie de pe harta mare.

— Nu știu. Dar îl poți întreba pe Decimus, când i le dai.

— Pe cine?

— Decimus este unul dintre oamenii care lucrează cu Varrus. Arminus, care a luptat cu noi la Rostrum Iulium, este în relații de prietenie cu el. Spune-i că Varrus avea pergamentele la el când l-a găsit Livia.

•

Decimus s-a vădit a fi un tânăr de o constituție firavă, cu o față care ar fi putut fi chipeșă, dacă nu ar fi fost găurită de urme de vărsat de vânt. La început a fost mai interesat de Bersheba decât de a-și recupera supraveghetorul, dar după ce a stat câtva timp lângă ea, într-o tăcere uluită, și i s-a dat voie să îi atingă pielea încrețită de pe trompă, Rufus i-a reamintit de scopul vizitei lui.

Varrus părea să-și fi revenit fizic, dar mintea încă îi era într-un loc unde numai el putea ajunge. Decimus a clătinat din cap cu tristețe.

— Așa este de câteva săptămâni, a spus el. De la ultima inspecție.

— Avea astea la el când l-am găsit.

Rufus i-a dat cele două pergamente și s-a ales cu o privire tăioasă din partea Liviei.

— Ne întrebam ce sunt.

— Asta e harta pe care o folosim ca să verificăm conductele de pe toată colina. Dacă presiunea apei coboară în vreuna dintre case sau fântâni, putem să mergem în lungul conductei până ce găsim pe unde se scurge apa. Apoi o înlocuim cu o altă bucată de conductă de plumb. Ai fi mirat să știi cât de des se întâmplă. Unele dintre conductele de aici nu au fost înlocuite de pe vremea lui Romulus.

— Și linia roșie și cea verde? Trebuie să fie conducta principală de apă?

Decimus a clătinat din cap.

— Nu, nu-s de apă. De rahat. Cea roșie de aici este cea mare, Cloaca Maxima, a spus el mândru. Toate canalele dintre Capitoliu și Palatină și de pe Argiletum și de la Forum Boarium se varsă în ea.

Decimus a observat aerul de uluire al lui Rufus.

— Cloaca este canalul principal. Un om poate merge de la un capăt al Romei la celălalt fără să iasă la suprafața pământului – dacă ar putea rezista

la miros. Ai văzut sanctuarul lui Venus, Cloacina de sus, din for? Ei bine, Cloacina este protectoarea noastră când ne aflăm acolo jos. Numai că pe bătrânul Varrus nu l-a protejat.

— Ce i s-a întâmplat?

— Inspecta pintenul Colinei Palatine, asta-i linia verde, care se cheamă Cloaca Palatină. Poți să spui de la suprafață pe unde trece, după capacele scurgerilor – sunt marcate cu simbolurile astea micuțe. Ei bine, Varrus a coborât pe una dintre ele într-o zi – sănătos la cap – și a ieșit înapoi cum îl vezi. Vorbește într-una despre un râu al morților. Nimeni nu se mai apropie de locul ăla acum. Este destul de înspăimântător acolo jos, în întuneric, dar băieții socotesc că a dat peste vreun fel de monstru și vederea lui l-a făcut să-și piardă mințile. Eu unul cred că e mai probabil să fie gazele. Uneori, combinația de duhori te poate ameți. Orice o fi fost, pe mine nu mă mai prinzi pe acolo, pe jos.

Rufus i-a mulțumit și i-a spus că este binevenit s-o viziteze pe Bersheba oricând voia el. Încă îl mai puteau auzi pe Varrus aiurând, în timp ce Decimus îl ducea spre locuința lui.

•

Moartea lui Fronto a creat o barieră între Rufus și Livia, care la început a părut insurmontabilă. Ocupau același spațiu, în felul în care animalele de specii diferite locuiesc în același teritoriu, observându-se unul pe celălalt cu prudență și comunicând arareori. Dar copilul care creștea în pântecele Liviei nu putea fi ignorat. Încet, rănile care lăsaseră urme pe relația dintre ei s-au vindecat, cel puțin parțial. Au devenit prieteni care dormeau împreună și, când îi apuca dorința, făceau dragoste cu o pasiune și inventivitate care îi surprindea pe amândoi.

Nu știa când a devenit conștient că Livia îl supraveghea. Nu a fost ceva ce a văzut sau a auzit, nimic consistent și tangibil; cumva, pur și simplu știa. Îi simțea ochii asupra lui. Când era cu Bersheba în soarele strălucitor al curții, pentru exerciții. Când vorbea cu nobilii vizitatori cărora împăratul le îngăduia cu generozitate să se uite cum măreața creatură își executa diversele stiluri de a umbla. Oare îl urmărea de fiecare dată când credea că el ar putea contacta pe cineva?

Când a fost convins că era adevărat, a scos-o pe Bersheba din zona unde ea își făcea exercițiile în mod normal, într-un loc dintre copacii din cealaltă parte a parcului, unde, deși el avea o vedere piezișă asupra grajdului, se aflau în afara razei vizuale a Liviei. A așteptat cu răbdare și a fost răsplătit

de ceva mișcare în umbra din imediata apropiere a ușii grajdului. Cum privea, a văzut-o pe Livia uitându-se în jur descumpănită, întrebându-se unde oare dispăruse el.

Jocul a devenit o parte integrantă a zilei lui. Era crud? Poate. Dar așa a reușit să descopere identitatea adevăratului ei stăpân.

Nu s-a întâmplat decât după două săptămâni. În acea dimineață, a zărit un servitor de la palat apropiindu-se din cealaltă parte a parcului. Rufus nu l-a recunoscut pe om, dar era evident din atitudinea lui că nu voia să fie văzut. A intrat în grajd pe ușa laterală și a dispărut din aria vizuală. După câteva minute a reapărut, însoțit de Livia. Rufus a simțit frica Liviei. Câteva momente mai târziu, în scenă a apărut, furișându-se, un alt personaj.

Chaerea.

În timp ce Rufus privea, comandantul pretorian a început o discuție animată cu Livia, care clătina din cap cu hotărâre, drept răspuns. Nemulțumirea lui Chaerea a crescut vizibil până când, cu viteza unui șarpe care atacă, și-a băgat o mână în părul Liviei și a tras-o în umbra grajdului. În timp ce Livia se zbătea în prinsoarea lui, comandantul roman și-a dat tunica într-o parte și a forțat capul femeii, ce se zbătea, înspre partea de jos a abdomenului lui.

Peste ochii lui Rufus s-a coborât un văl roșu. A început să se apropie ca să iasă la vedere, cu unicul gând de a-l ucide pe omul care îi pângărea nevasta. Dar s-a oprit brusc, chiar înainte de a ieși de la adăpostul copacilor. Acesta nu era vreunul dintre prințișorii spilcuiți care se ridicase la comanda unei legiuni datorită legăturilor suspuse. Acesta era Cassius Chaerea, supraviețuitor al multor bătălii – un om care ucisese cu mâinile goale. A acționa acum ar fi însemnat să semneze condamnarea la moarte a amândurora.

Până când Chaerea și-a sfârșit violul, s-a șters cu părul Liviei și a aruncat trupul inert al acesteia la pământ, furia ucigașă care îl cuprinsese pe Rufus s-a transformat într-o minge de piatră rece. Avea să-l ucidă pe acest om. Chiar dacă avea să fie ultimul lucru pe care să-l facă pe fața pământului, avea să-l ucidă.

A privit-o pe Livia cum s-a străduit să se ridice în picioare, menținându-și cu greu echilibrul din cauza burții ieșite înainte. Voia să alerge la ea, s-o strângă în brațe și s-o aline. Dar era posibil ca Chaerea să mai fie încă prin preajmă, urmărind.

În loc de asta, a continuat să facă exerciții cu Bersheba, purtând-o

mecanic încoace și-ncolo pe pământul tare ca piatra. Devenea un conspirator încercat și se disprețuia pentru asta.

Când s-a întors, mult mai târziu, în camera înghesuită din spatele grajdului, ea l-a întâmpinat cu un zâmbet care l-ar fi amăgit cu desăvârșire, dacă nu ar fi văzut ceea ce văzuse. Numai umezeala părului ei proaspăt spălat și o ușoară roșeață la colțurile ochilor o trădau.

I-a întors zâmbetul cu un zâmbet de-al său. Și, numai pentru un moment, chiar a iubit-o cu adevărat; Livia, soția și tovarășa lui, purtătoarea copilului său, iubita și trădătoarea lui. Și a știut că și ea îl iubea. Fațada normalității pe care ea o crease cumva, nu era ca s-o protejeze pe ea de el. Era pentru a-l proteja pe el de ei.

Când Livia s-a întors cu spatele, el i-a aruncat pe furiș o privire, minunându-se de proporțiile perfecte ale trupului ei chiar și așa, însărcinată, și de inteligența ascuțită a minții ei. De câte ori trebuia să fi blestemat ea soarta care îi oprise creșterea? De câte ori a stat ea trează în noapte și s-a întrebat, iar și iar, ce-ar fi fost, dacă? Ce-ar fi fost, dacă? Cine ar fi fost ea și ce ar fi făcut?

Pentru întâia oară i-a înțeles cu adevărat frustrarea de a fi prinsă în trupul acela micuț și s-a jurat să facă tot ce-i va sta în putință să o ajute să scape, dacă nu din el, atunci măcar din viața la care o condamnase el. Fronto îi promisese banii pentru a-și cumpăra libertatea. Nu știa cât, dar știa că prietenul lui nu l-ar fi înșelat niciodată. I-ar fi lăsat cuiva în care ar fi avut încredere sau undeva unde numai Rufus îi putea găsi. Cumva, le va da de urmă și avea să-i facă să le dea amândurora libertatea.

Dar mai întâi, trebuia s-o scape din ghearele lui Chaerea.

Narcissus i-o datora.

•

Ochii grecului s-au îngustat când a auzit de încercarea nereușită a lui Chaerea de a culege informații.

— Prin urmare, soldatul cel simplu s-a decis să-și murdărească mâinile, a spus Narcissus. Dar de ce ar alege-o pe soția ta? Fără îndoială că a auzit și el de vizitele stăpânului meu. Se întreabă ce a fost spus și cui și cum poate el profita de asta. Dacă ar ști că senatorul Claudius are conversații cu un elefant, ar muri de râs, în loc să moară de țeapa călăului, așa cum merită. Ai făcut bine, Rufus. Asta ne-ar fi putut fi fatal. Acum, pentru că știm unde se ascunde pericolul, ne putem proteja împotriva lui. Poate reușim chiar să folosim această cunoaștere în folosul nostru…

— Trebuie să găsim o cale de a-l opri să se mai folosească de Livia. Folosește informația asta pentru a o elibera din puterea lui, l-a implorat Rufus.

Narcissus s-a uitat dezamăgit la el.

— Asta nu ar fi foarte subtil și probabil că ar însemna moartea voastră, a amândurora. Siguranța Liviei stă în utilitatea ei pentru Chaerea. Trebuie să avem răbdare. Ea nu trebuie să știe nimic.

— Dar eu ce pot să fac? Dacă Livia nu are nimic să-i dea, nu o s-o mai privească drept utilă și atunci…

— Exact, a spus Narcissus. Și ăsta este motivul pentru care trebuie să ne asigurăm că îi dă lui Chaerea ce vrea el.

Rufus a fost nedumerit.

— Dar cum o să facem noi asta?

— Nu noi, Rufus. Tu. Lasă-mă să mă gândesc și am să-ți pun la dispoziție niște discursuri interesante pe care să le rostești cu capul pe pernă, care or să facă din frumușica ta soție bunul cel mai prețuit al lui Chaerea.

— Mai e încă ceva.

Narcissus a ridicat o sprânceană ostentativ agasată, iar Rufus i-a explicat despre moștenirea lui Fronto.

— Părerea mea este că ai prea mare încredere în prietenii lui Fronto, s-a încruntat Narcissus și a rămas un moment pe gânduri. Ar fi nevoie de cineva remarcabil de cinstit pentru a păstra atât de mulți bani pentru un om mort și apoi să-i dea unui sclav. Fronto era prea șiret ca să se încreadă în oamenii cu care avea de-a face. Dacă a lăsat banii la cineva, a fost la un avocat, iar dacă ăsta a fost cazul, Protogenes îl va găsi și banii au să dispară. Am să fac așa încât cunoștințele lui Fronto să fie abordate astfel ca ele să nu știe de ce sau de cine, dar nu prea am speranțe, Rufus. Nu te poți gândi la niciun alt loc unde s-ar putea afla?

Rufus s-a gândit un moment. Părea atât de improbabil, încât nu îndrăznise să se gândească la asta.

— Ar fi o posibilitate.

•

Mai târziu, Rufus a stat întins alături de Livia, el mângâindu-i cu blândețe burta, ea cu capul pe umărul lui. Au vorbit până s-a lăsat noaptea.

Dimineața următoare, ea a plecat de la grajd cu scuza că aveau nevoie de pâine, deși Rufus vedea că mai era destulă pentru amândoi.

Umplea butoiul cu apă, când atenția i-a fost atrasă de un zumzet care creștea în mod limpede tot mai mult, minut de minut. În cele din urmă, curiozitatea i-a sporit prea mult pentru a și-o mai putea reține și s-a hotărât să cerceteze ce și cum.

I-a dat Bershebei comanda să îngenuncheze, s-a urcat pe umerii ei și a îndemnat-o înspre zidul palatului. Acolo, înălțimea ei i-a îngăduit o privire nestingherită în jos, spre străzile orașului din josul Colinei Palatine. Nu mai văzuse niciodată atât de multă lume. Veneau cu miile, un fluviu viu care inunda străduțele strâmte și le aglomera atât de mult, încât Rufus s-a mirat că oamenii încă se mai puteau deplasa. Dar se deplasau, într-o scurgere continuă spre for.

Mult dedesubtul lui, în timp ce masele se mișcau într-o direcție, Narcissus mergea în cealaltă direcție. Momentul era perfect. Toată Roma se bulucea spre Senat pentru a asculta anunțul împăratului. Caligula urma să se proclame pe sine însuși zeu.

Într-un fel, nu era surprinzător. Segmentele mai maleabile ale mulțimii îl tratau deja ca pe un zeu și dedicau sanctuare spiritului său. Făcând asta, ei doar urmau o tradiție începută de strămoșul lui, Augustus. Dar declarația pe care avea s-o facă el astăzi era un pas mai departe, mai departe chiar și decât înălțarea de către el a Drusillei în Panteon. Deja vorbea în fiecare zi cu Jupiter, în templul acestuia de pe Capitoliu. Începuse să scoată capetele de la statuile zeilor și să le înlocuiască cu altele, ale lui însuși. Acum, cetățenilor Romei avea să li se ceară să-l venereze pe el alături de Marte, Hermes și Apolo. Nobilimea avea să se ruineze construind temple și făcând sacrificii costisitoare în onoarea lui. Aveau să-l urască încă și mai mult. Narcissus, afișându-și zâmbetul rece, a grăbit pasul în sens invers scurgerii mulțimii.

Vila pe care o descrisese Rufus era la est de Circus Maximus, la marginea orașului. Proprietățile negustorului de animale și bunurile acestuia fuseseră confiscate și împărțite între favoriții împăratului, dar Narcissus știa că vila nu fusese încă oficial ocupată de noul ei proprietar, efeminatul nepot al lui Protogenes.

Casa era încuiată, dar Narcissus venise pregătit. A scos de sub tunică un mănunchi de chei prinse laolaltă cu un cordon. Nu avea să li se observe lipsa înainte ca hoțul plătit, care le furase, să le înapoieze la locul lor. A fost nevoie de trei încercări până când a găsit cheia potrivită pentru a descuia poarta, apoi de încă două pentru a nimeri cheia mai mică de la ușa de intrare

în vilă.

Casa lui Fronto era un loc cu înfățișare spartană, exact la ce s-ar fi așteptat Narcissus de la un neghiob lipsit de educație, care trăise singur și-și irosise viața cumpărând animale destinate morții. Nicio decorație bogată sau ostentativă, nicio pictură frumoasă sau statui, dar ce era cu asta? O amplă bibliotecă. Poate că Fronto nu fusese neghiobul care păruse a fi.

S-a uitat în jur. Ce spusese Rufus? Urna roșie cu gâtul decorat cu un model de viță de vie răsucită. O amintire dintr-una din călătoriile în răsărit ale negustorului. Era acolo, în colț. Era mai grea decât părea, dar, folosindu-și toată puterea, Narcissus a reușit să o urnească din locul ei. Da, dala crăpată. Fără să vrea, a început să tremure de înfrigurare. A scos mai întâi o porțiune neregulată a bucății de piatră cu model, apoi o alta și s-a aplecat să privească în cavitatea întunecată de dedesubt.

•

Rufus a știut din momentul în care l-a văzut pe Narcissus că vestea era proastă.

Grecul și-a desfăcut brațele în lături într-un gest de neputință.

— Niciuna dintre cunoștințele lui Fronto nu recunoaște că ar ști ceva despre banii tăi, Rufus. Desigur, unul dintre ei ar putea să mintă, dar nu cred. Fronto era prea viclean ca să se încreadă în ei.

— Și vila?

Narcissus a clătinat din cap, cu înfrângerea în priviri.

— Nimic. Am verificat eu însumi și nu era nimic sub pardoseală, în afară de păianjeni și șoareci.

Rufus și-a lăsat capul în jos.

— Poate că am cerut prea mult. A fost doar un vis.

Narcissus și-a pus mâna făcută căuș pe umărul tânărului.

— Nu renunța, Rufus. Îți poți câștiga libertatea. Eu sunt un exemplu viu.

Rufus și-a ridicat privirile spre el, cu durerea eșecului reflectată în ochi.

— Dar tu ești învățat și inteligent. Tu ți-ai câștigat libertatea cu talentele cu care te-au înzestrat zeii. Eu ce talente am? Am fost născut să fiu sclav.

Narcissus a clătinat din cap cu tristețe și s-a răsucit pe călcâie, ca să revină la palat. După ce a întors spatele, s-a chinuit să-și rețină un zâmbet satisfăcut.

Nu puteai fi niciodată prea bogat. Îi făcuse un favor lui Rufus, de fapt, scutindu-l de o decizie dificilă. Aurul din cele două pungi de piele nu ar fi fost destul pentru a cumpăra și libertatea tânărului și a drăguței lui soții.

Oricum, Caligula nu l-ar fi eliberat niciodată. De elefantul lui cine ar mai fi avut grijă?

• Capitolul XXXVIII

Acum, ușa către lumea clandestină a lui Narcissus s-a deschis și mai larg pentru Rufus. Volumul de informații pe care i-l trecea Liviei a sporit și mesajele au devenit mai complexe. Secretarul lui Claudius nu mai putea împărtăși ce avea nevoie doar în timpul unor scurte vizite la casa elefantului. În loc de asta, Rufus aștepta până când Livia se scuza și o pornea de acasă cu mers legănat, ca să se vadă cu femeia care îi supraveghea sarcina (și, fără îndoială, ca să-i transmită mai departe lui Chaerea rodul conversațiilor lor din seara precedentă) și pleca și el la întâlnirea stabilită dinainte cu Narcissus.

Aici era instruit nu numai cum să formuleze mesajul, dar și asupra felului de a-l transmite. Nu-l da tot dintr-o dată; las-o pe ea să ți-l stoarcă. A nu s-a întâlnit cu B pe aleea din spatele bucătăriei palatului lui Tiberius. Nu, A a fost văzut de C pierzând vremea pe acolo. C a spus că A dădea impresia că *punea ceva la cale*. Apoi schimbă subiectul. Livia va reveni la el și atunci, numai atunci, dezvălui că atunci când C tocmai pleca, l-a văzut pe B apropiindu-se de A și au dispărut amândoi, discutând însuflețit.

Rufus nu punea întrebări cu privire la ce i se spunea, dar simțea că flecare mesaj era o cărămidă dintr-o complicată structură plănuită de mintea perfidă a lui Narcissus – o parte a unui puzzle uriaș, în care nicio piesă nu se putea potrivi decât într-un anumit fel. Dar mesajele erau atât de insipide, încât el nu vedea ce folos îi puteau aduce lui Chaerea.

Ceea ce el nu avea de unde să știe, iar Narcissus nu i-ar fi spus niciodată, era că informațiile pe care Livia i le dădea lui Chaerea erau încredințate și unor diverse surse din ierarhia palatului. Aceștia, la rândul lor, își serveau crâmpeiele lor altor membri ai cercului intim al detestaților favoriți ai lui Caligula: Protogenes, Helicon și Callistus (inofensivul Appeles era dus de mult, jupuit de viu pentru a nu fi râs destul de tare la una dintre glumele împăratului), fiecare dintre aceștia încercând să-i depășească pe ceilalți la viteza și dramatismul cu care își prezenta informațiile destinatarului final.

La început, Caligula ar fi acceptat șoaptele ca atare, cuie de coșciug, mai exact – iar aici era partea cea mai periculoasă – cuie pentru coșciugele senatorului Claudius și credinciosului său libert, Narcissus.

Și totuși, grecul miza pe faptul că paranoia lui Caligula era atât de

puternică, încât acesta să perceapă semințele trădării semănate în mesaje. Separat, ele nu erau decât o simplă serie de denunțuri din partea credincioșilor lui servitori, referitoare la uneltiri făcute de cei pe care el îi bănuise de mult. Și totuși, fiecare era într-un mod subtil diferită în accent și, luându-le împreună, tânărul împărat nu putea ajunge decât la o singură concluzie: era trădat de unul sau mai mulți dintre oamenii în care avea cea mai mare încredere.

Cumva, a descoperit Rufus, era posibil să trăiești două vieți. Curenții ascunși, în permanentă fierbere, și alianțele mereu schimbătoare ale politicilor de palat aveau loc într-o dimensiune în oarecare măsură apropiată și, ocazional, suprapusă peste ceea ce el numea normalitate. Dar toate astea nu se simțeau niciodată la fel de reale ca mica și simpla lui rutină zilnică.

Reputația lui de dresor de animale îl condusese din arenă în Palatină și, din când în când, i se cerea să-și folosească priceperea pentru a-i ajuta pe îngrijitorii din mica grădină zoologică pe care împăratul o înființase într-una din curțile palatului. Era unul dintre marile mistere ale lui Caligula că găsea la fel de multă plăcere în studierea animalelor exotice capturate în Africa, pe cât găsea și în a le vedea măcelărite cu sutele, în arenă.

— Avem necazuri cu unul dintre tigri, femela cea mare, i-a explicat îngrijitorul-șef lui Rufus, într-o zi. De obicei, e liniștită dacă îi dai să mănânce, dar ieri aproape că i-a smuls brațul lui Rodan și de atunci nimeni nu se mai încumetă să se apropie de ea. Ai putea să-ți arunci o privire asupra ei?

Noaptea, felinele dormeau în niște cuști care înconjurau o groapă adâncă, cu pereții zidiți în piatră, dar în timpul zilei cuștile erau deschise și animalele umblau liber în spațiul unde vizitatorii privilegiați ai împăratului le puteau vedea.

Rufus a fost surprins să-l vadă pe Callistus și pe fiul lui printre vizitatorii de lângă zidul scund de unde se putea privi în jos, spre cuști. A zâmbit în semn de recunoaștere. Callistus l-a ignorat, dar băiatul – cum îl chema? Gnaius – i-a răspuns cu un zâmbet larg, înainte de a se întoarce iarăși să se uite la felinele care, în mod evident, îl fascinau atât de mult. Rufus și-a făcut loc spre scara îngustă ce ducea jos la cuști. Mirosul ascuțit și puternic al felinelor l-a stimulat, ca întotdeauna, aducându-i aminte de zilele trăite la Fronto, dar amintirea aceasta a adus cu ea o tristețe copleșitoare, de care s-a străduit să se scuture. Fronto murise. Nu mai putea face nimic. Decât dacă… Nu, nici nu trebuia să se gândească la așa ceva.

— Pe aici.

Vocea lui Gracus, îngrijitorul-șef, l-a adus înapoi în prezent și Rufus a îngropat imaginea trădării acolo unde îi era locul.

— E aici. Nu am lăsat-o afară, cu celelalte.

Rufus s-a apropiat de cușcă încet, atent să nu o surprindă sau să o supere pe tigroaică. Aceasta stătea întinsă pe o parte, în paiele ei, și nu i-a reușit decât un mârâit letargic atunci când l-a observat. Rufus a stat câteva minute și a studiat-o atent în lumina proastă a torțelor care luminau încăperea. Ochii ei nu aveau nimic din focul demonic ce îi caracteriza neamul și Rufus a văzut că respira în răbufniri scurte, cum face un animal la durere. Ca și cum ar fi consimțit la confirmarea diagnosticului, tigroaica s-a întors să-și lingă blana mai deschisă de pe burtă. Rufus a mai așteptat puțin, dar era deja încrezător în ceea ce știa.

— Fie este gravidă, caz în care trebuie să lăsați natura să-și urmeze cursul, fie, mai probabil, are colici.

A explicat cum trebuia tratată afecțiunea și Gracus i-a mulțumit.

Micul scâncet stins s-a auzit chiar în clipa când Rufus se întorcea pentru a o lua înapoi pe scări, în sus. În sine, era un sunet inofensiv, dar mintea lui neîncrezătoare l-a perceput ca ceea ce era și l-a făcut să încremenească în locul în care se afla. A fost urmat la o secundă de un țipăt îndurerat, care a părut a umple încăperea:

— Gnaius!

Sângele s-a scurs din fața îngrijitorului-șef.

— Băiatul! I-am spus să stea mai departe de margine.

Rufus a fost primul care și-a revenit.

— Cum pot intra în groapă?

— Dar felinele, ele…

— Nu avem timp.

Rufus l-a prins de piepții tunicii.

— Cum intru acolo?

Gracus a arătat.

— Pe aici.

Îngrijitorul s-a străduit să deschidă cât mai repede lacătul care ținea încuiată o cușcă goală și era pe punctul de a o lua înainte, când un răget tunător a spart liniștea.

Rufus a recunoscut sunetul și a știut că avea numai câteva secunde pentru a acționa.

— Dă-te din drum.

L-a îmbrâncit într-o parte pe îngrijitor și s-a repezit pe lângă el, prin cușcă, până ce adâncul gropii i s-a dezvăluit înaintea ochilor.

Avea în jur de cincizeci de pași dintr-o parte în alta, cu pereți netezi din piatră, de două ori și jumătate cât înălțimea unui om. Totuși, asta ar fi putut să nu fie destul pentru a opri saltul unui leopard, așa că fixaseră gheare de fier de două picioare, de jur împrejurul marginii, pentru a opri orice potențială evadare. Ghearele erau plasate imediat sub micul parapet de pe buza zidului.

Băiatul trebuie să se fi aplecat peste parapet și sigur își pierduse echilibrul. Căderea ar fi trebuit să fie îndeajuns pentru a-l ucide, dar aterizase pe niște tufișuri dese, ce creșteau la baza zidului. Asta îl salvase de la o rănire gravă, dar era foarte amețit și, mai rău, sângera.

Mirosul sângelui declanșase instinctul de vânătoare al leoaicei.

În groapă erau trei feline și Rufus a folosit un timp – pe care nu și-l permitea – pentru a le studia.

Două dintre felinele portocaliu-maronii, un leu cu coama neagră și o leoaică ceva mai mare decât un pui, arătau mai multă curiozitate decât agresiune față de micul intrus în teritoriul lor. Primul lui instinct a fost să le ignore. Femela matură era altceva. Ședea ghemuită, cu capul și umerii deasupra labelor dinainte, cu mușchii încordați, gata de atac. Numai faptul că băiatul nu mișca îl salvase până acum. Rufus l-a privit cu atenție și a văzut că pieptul lui micuț se ridica și cobora. Apoi, o mână șovăitoare s-a ridicat spre rana de la cap și copilul a scos un geamăt puternic când a simțit julitura. Urechile leoaicei au tresărit.

Experiența îl învățase pe Rufus să recunoască semnalul unui atac iminent. Foarte încet, a pășit spre mijlocul gropii.

Nu și-a luat nicio clipă ochii de la femela cea mare, voind ca ea să stea unde se afla. La periferia propriului câmp vizual a putut zări fața cenușie a lui Callistus printre cele ale cercului de privitori de dincolo de parapet.

Fiecare pas îl ducea mai departe de siguranță.

Un mârâit smuls din adâncul unui piept masiv, undeva nu departe din spatele lui, și apoi un al doilea, o secundă mai târziu, dinspre dreapta. Leul cu coama neagră îl urmărea. Spatele i s-a încordat la gândul ghearelor scoase și al gurii căscate. Era la același nivel cu femela ghemuită și probabil la cincisprezece pași de Gnaius. Putea să fi fost la fel de bine și la un kilometru.

Leoaica se concentrase asupra prăzii aflate dinaintea ei și numai acum a simțit și o altă prezență în groapă. Și-a întors capul ei mare spre sclav, scuipându-și furia, cu nările fremătând, și Rufus a putut vedea ura ce-i fumega în ochi. Dar captivitatea o făcuse să se obișnuiască cu oamenii și Rufus știa că asta îi dădea o ușoară șansă. Dacă își întârzia atacul până când ajungea el la băiat, poate că reușea cumva să-l ridice până la una dintre mâinile care acum se întindeau în jos de deasupra.

Și-a menținut ritmul neschimbat, asigurându-se că ochii lui nu îi întâlneau deloc pe ai ei și dorindu-și să nu arate groaza care îi cuprinsese mușchii și îi răcea sângele. Zece pași, cinci; avea să ajungă la băiat. Era destul de aproape ca să vadă sângele închegându-i-se în părul negru, acolo unde se lovise cu capul de pardoseala de piatră. În cel mai rău caz, ar fi putut să-l protejeze până când îngrijitorul aducea ajutoare. Atunci, Gnaius a scos un mic scâncet și a încercat să se ridice în picioare.

Leoaica a răcnit și Rufus a știut că rândul următor când avea să o facă, va ataca. Și-a crescut ritmul, dar nu a îndrăznit să alerge, deși știa că timpul îi era măsurat în clipe. Era la câțiva pași depărtare de băiat când leoaica a răcnit iarăși și a auzit scrâșnetul ghearelor ei lungi pe piatră când s-a lansat.

Leoaica s-a mișcat atât de repede încât a fost doar ceva mai mult decât o umbră mișcată, iar Rufus abia a avut timp să-l apuce pe Gnaius. Nicio șansă de a-l arunca acum pe băiat spre mâinile ce se întindeau spre ei. Mintea lui nu a avut decât timpul să înregistreze fălcile căscându-se, pline de colți gălbui, înainte să-și ridice mâna liberă într-un gest de apărare fără speranță.

Leoaica a fost rapidă, dar masculul cu coamă neagră a fost și mai rapid. A izbit-o în coaste, chiar în momentul în care se înălța în saltul ce i-ar fi adus colții în gâtul lui Rufus, iar greutatea și impulsul lui i-au smuls răsuflarea din trup și au trimis-o de-a berbeleacul ca pe o minge, în partea cealaltă a gropii. Lovitura a amețit-o, dar s-a ridicat tremurând pe picioare, mârâind la atacatorul ei, iar Rufus și-a auzit salvatorul cu coamă neagră răcnindu-și sfidarea, în timp ce el însuși alerga cu băiatul în brațe spre cușca goală prin care intrase.

Odată ajuns la siguranța oferită de gratii, a trântit poarta cuștii în urma lui și s-a așezat în fund la pământ, cu spatele spre groapa leilor și cu trupușorul lui Gnaius cald în brațele lui. Îi era greață, dar în același timp îi venea și să râdă. Acum, că pericolul trecuse, părea atât de caraghios, dar în același timp atât de fioros, să fi intrat neînarmat și nepregătit în cuibul a trei lei adulți.

— Eu…

Și-a ridicat privirile pentru a-l vedea pe Gracus. Îngrijitorul evita să i se uite în ochi și Rufus și-a dat seama că acesta nu se clintise din acel loc de când căzuse Gnaius. Nu i-ar fi fost în niciun fel de ajutor. Asta l-a făcut să vrea să râdă încă și mai tare.

Gracus a întins mâinile după băiat, dar fără să știe de ce, Rufus a simțit că nu putea să-l lase din brațe. S-a ridicat în picioare și și-a făcut loc pe lângă îngrijitor, spre ieșire. Era aproape la scară când și-a amintit.

— Vezi să-i dai lui Africanus ceva special de mâncare deseară. Merită.

A clătinat încet din cap, uimit de propria lui prostie. Cum de nu a recunoscut animalul pe care-l dresase de când era pui?

Pe drum spre nivelul superior, euforia l-a părăsit și s-a simțit dintr-o dată foarte obosit. S-a clătinat când a ajuns la lumină și nu și-a recăpătat echilibrul decât atunci când o mână l-a prins de umăr.

— Cum este? Este…?

Glasul lui Callistus tremura de emoție.

— S-a lovit la cap, dar e un băiat zdravăn. Cred că va fi bine, dar ar trebui să-l duci imediat la un medic.

Ochii secretarului imperial s-au umplut de lacrimi când și-a ridicat cu blândețe fiul din brațele lui Rufus.

— Îți datorez o viață, a spus el coborând vocea, astfel ca niciunul dintre sclavii care priveau să nu poată auzi. Vino deseară la locuința mea și poate am să mă pot achita în parte.

S-a îndepărtat cu capul aplecat protector asupra fiului său, lăsându-l pe Rufus pe atât de uluit, pe cât era de amețit.

• Capitolul XXXIX

Informația era putere, Narcissus îl învățase asta. Dar acum, că poseda această informație, oare ce ar putea să facă cu ea?

În mâinile potrivite, ea îl putea – fără îndoială – distruge pe dușmanul lui. Și totuși, acele mâini potrivite erau ale unui om care era un dușman încă și mai mare. Apoi era problema supraviețuirii. Dacă informația ar veni dintr-o sursă din apropiere de inima puterii, ea ar putea fi înzestrată cu puterea acelei surse, iar efectul ei ar fi multiplicat. Dar venind din partea unui sclav, nu ar stârni îndoieli? Da. Mai întâi îndoieli, apoi bănuieli. Rufus s-a cutremurat gândindu-se la consecințele pe care le-ar avea stârnirea bănuielilor omului cu care se gândea să-și împărtășească secretul. Nu. Nu pe calea asta, atunci.

Timpul era de partea lui. O putea păstra până când o să-i trebuiască o monedă de schimb. Dar iarăși, exista pericolul ca puterea ei să se devalorizeze sau ca nevoia lui să fie atât de mare, încât să fie forțat s-o vândă pentru mai puțin decât valora.

Narcissus sau stăpânul acestuia ar plăti bine pentru ea – nu avea nicio îndoială în această privință. I-ar da grecului putere asupra celui mai mare rival al său. Cine știe, poate ar putea deschide chiar ușa unui imperiu, dar ce fel de imperiu? Îl văzuse pe Narcissus la treabă, văzuse calculul rece din ochii grecului. Să-i încredințeze lui Narcissus darul pe care tocmai îl primise? Din nou, răspunsul era nu.

Într-adevăr, întotdeauna existase numai o singură alegere. Dar lucrul care se afla în posesia lui avea o enormă semnificație, așa încât trebuia să cântărească opțiunile.

•

— Este foarte frumoasă, dar de ce mi-aș dori-o pentru mine?

Cupido a studiat obiectul pe care îl ținea în mână. Era o cutie mică din metal, ingenios lucrată, de genul celor în care doamnele cu posibilități își țineau cele mai prețioase inele. Cutiuța în sine era lucrată din argint, dar capacul fusese lucrat cu inserții din sârmă de aur sub forma unui dragon atacat de un leopard. Era foarte frumoasă și, evident, foarte valoroasă.

— Ai furat-o? a întrebat el bănuitor.

— Vai de omul care are atât de puțină încredere în prietenii lui, a

comentat Rufus.

Cupido a ridicat sprânceana.

— Îmi amintesc o poveste despre un băiat căruia i s-a spus că poate mângâia un rinocer ca pe un câine. Asta – Cupido ținea cutiuța cu numai două degete – seamănă ciudat de bine cu un rinocer.

— Atunci, în mod clar, vederea ta nu mai este ce a fost cândva. Eu am fost destul de aproape de un rinocer ca să știu cum arată. Dar, te rog, dă-mi voie să-ți spun și eu o poveste. Începe, ca mai toate poveștile, cu mult timp în urmă. Aproape treizeci de ani, de fapt.

— Atunci, ai face bine să-i dai bătaie, pentru că eu am îndatoriri importante, chiar dacă tu nu ai.

— Sigur.

Rufus a luat cutiuța cu grijă exagerată.

— Povestea este despre un anume Germanicus.

Capul lui Cupido s-a îndreptat brusc recunoscând numele tatălui lui Caligula, iar Rufus a știut că acum se bucura de atenția totală a prietenului său.

— Despre Germanicus se considera că posedă cele mai înalte calități de dorit la un bărbat. Chipeș, viteaz, deștept. Orator și războinic. Prieten cu mulți și o inspirație pentru toți. Când legiunile germane au vrut să-l răstoarne pe Tiberius, el le-a făcut să-și țină jurământul. Când și-au văzut înfrângerea cu ochii, el a transformat-o într-o victorie prin forța propriului caracter. Cu siguranță, te-ai putea întreba, ar fi un astfel de om iubit de toți?… Dar când oameni mai mărunți se uită pe cer și văd o stea mai strălucitoare decât a lor, sau când oameni mai puțin favorizați se uită în oglindă și văd o față mai puțin chipeșă, mințile acestora o iau razna. Astfel a fost cu cei care l-au privit pe Germanicus ca rival…

— Nu a fost de-ajuns că a restabilit ordinea în Orient, că l-a înfrânt pe regele Armeniei și a dăruit Cappadociei onoarea de a fi provincie romană. Nu, lui nu trebuia să i se mai permită să arunce o umbră mai mare decât a împăratului său ori să aibă mai multă putere decât cel mai apropiat sfetnic al împăratului…

— Așa că în Antiohia a fost trimis un soldat, ale cărui fapte și onoruri i-au asigurat o bună primire și un loc în statul major al generalului său. A fost un ghinion faptul că, la puțin după aceasta, Germanicus, care se înălțase atât de sus prin curaj și era atât de iubit, a fost doborât de o boală atât de dezgustătoare. Pielea lui aurie s-a veștejit și i s-a acoperit cu bășici negre.

Gura din care se scurseseră atâtea cuvinte dulci ca mierea scuipa acum spume. Și a murit, jelit de toți, dar de nimeni mai mult decât de împăratul lui, de cel mai apropiat sfetnic al său, Gnaius Piso, și de bunul soldat care se pusese la un moment atât de nepotrivit în serviciul lui.

— Cine ți-a spus asta? a întrebat Cupido.

— Dar mai e de povestit. Nu vrei să auzi? Nu te captivează?

Nările lui Cupido fremătau, amintindu-i lui Rufus de leoaica cu care se confruntase. Se întreba dacă nu mersese prea departe, dar gladiatorul i-a făcut semn din cap să continue.

— Asemenea boli nu sunt rare în Orient, cel puțin așa se spune. Cei care l-au plâns pe general ar fi fost mulțumiți să creadă că moartea lui s-a datorat doar sorții – cu excepția a două motive. Când trupul i s-a transformat în cenușă sub văpaia cumplită a rugului funerar, inima i-a fost găsită întreagă printre oase, ceea ce, vrăjitoarea de soră-ta îți va fi spus, fără îndoială, este semn sigur de otravă. Iar printre lucrurile lui a fost găsit ceva drăguț – a ridicat cutioara, făcând-o să lucească în lumina lămpii – dar care părea un accesoriu improbabil pentru un comandant care ducea o viață simplă.

I-a dat cutioara lui Cupido și tânărul german s-a uitat intens la ea, ca și cum ar fi încercat să-i dezlege secretele prin simpla forță a voinței.

— Cineva din personalul generalului nu a fost mulțumit. A dus obiectul la un anumit medic, care avea cunoștințe despre lucruri pe care nu dorea să le facă larg cunoscute printre prietenii lui. Acest medic a făcut teste, nu cunosc în ce fel, care au dovedit că ceea ce conținuse cutiuța pe care o ții tu în mână era un anume extract de ciupercă cu pete roșii. Chiar și cea mai mică doză s-ar fi dovedit fatală oricui l-ar fi consumat.

— Narcissus! a exclamat Cupido. Narcissus este cel care ți-a dezvăluit toate astea. Numai el, cu toate contactele lui din Orient, ar fi putut scoate la iveală un asemenea raport detaliat. Ai făcut asta pentru mine? Te-ai înfundat încă și mai mult în datoria față de el pentru un prieten?

Rufus a zâmbit modest și și-a amintit ultimele cuvinte ale lui Callistus când se despărțiseră în seara dinainte. „Lasă-l să creadă orice, atâta timp cât nu știe adevărul."

— Și cine era soldatul cel simplu, a întrebat Cupido, deși știa deja răspunsul, în care generalul a avut atâta încredere, dar a cărui apariție s-a dovedit a fi premergătoare unei asemenea tragedii?

Rufus a zâmbit rece.

— Cum cine? Bunul nostru prieten Cassius Chaerea.

Au petrecut restul nopții discutând cel mai bun mod de a folosi ceea ce descoperise Rufus. Din când în când, Rufus l-a surprins pe Cupido privindu-l ciudat, de parcă tot nu l-ar fi putut crede în stare de a furniza o asemenea combinație mortală de informații și dovezi.

— Ești sigur de proveniența ei? l-a întrebat la un moment dat. Te pui chezaș pentru sursa acestor informații cu viața ta?

— Mai mult decât atât. Mă pun chezaș pentru el cu viața ta, a spus cu un ton egal Rufus.

Până la urmă s-a hotărât. Cupido avea să încerce să aibă o întâlnire cu Chaerea într-un loc neutru, să-i repete povestea exact cum tocmai i-o spusese Rufus lui însuși și să-i îngăduie doar cea mai fugară privire asupra cutiuței de argint. Dacă Chaerea reacționa cum sperau ei, Cupido avea să-i spună că nu voia să aibă nimic de-a face cu complotul lui și să nu-i lase nicio îndoială că, dacă avea să mai existe vreun amestec în treburile lui sau ale lui Rufus, informația avea să ajungă la Caligula.

— Trebuie să-l convingi că va veni din partea cuiva cu putere, a repetat Rufus pentru a treia oară. Dacă are convingerea că un senator precum Claudius sau Helicon, șambelanul, este gata să-l denunțe la semnalul tău, nu va îndrăzni să acționeze împotriva noastră, pentru că a face asta ar însemna moartea.

— Moartea ta va fi cea la care să mă gândesc, dacă mă trezesc cu mulțumiri din partea lui Chaerea pentru dăruirea unei cutioare drăguțe de bijuterii, destinată vreuneia dintre curvele lui, a spus Cupido întunecat.

— N-are să fie așa. Dar nu te repezi cu întâlnirea. Stabilește-o să fie peste patru zile de-acum și lasă-l pe Chaerea să se frământe în privința intențiilor tale. El încă se mai uită peste umăr după ultima încercare la viața lui Caligula. Asta are să-l neliniștească și mai rău.

Cupido a încuviințat din cap, cu un aer posomorât.

— Am să-i dau și eu ceva lui Narcissus, în schimb pentru darul lui.

Rufus s-a uitat lung la el. Cupido arareori dezvăluia informații privitoare la relațiile lui cu împăratul. Acesta era un indiciu al adevăratei dimensiuni a pericolului în care se aflau.

— Carda este împărțită. Cassius Chaerea i-a făcut pe mulți să săvârșească fapte nelegiuite cu promisiunile lui de bogăție și poziție, dar nu pe toți. Sunt unii care îl văd așa cum este el, un șacal care se înfruptă din cadavrele putrezite lăsate de alții. Ei știu că Chaerea va fi cel care va îmbrăca purpura dacă îi reușește planul și nu acel misterios altcineva, pe

care pretinde el că îl sprijină. Iar când o s-o facă, ei înțeleg ce se va întâmpla cu dușmanii lui. Unii dintre aceștia sunt ofițeri foarte stimați de oamenii lor. Nu sunt niște idioți, dar Caligula i-a umilit folosindu-i drept călăi în loc de soldați. Și-a pierdut loialitatea lor. Ei nu vor acționa împotriva lui direct. Vor să-l vadă dus, dar nu înlocuit de Chaerea. Au nevoie de cineva pe care să-l urmeze, cineva care să le merite sprijinul. Claudius.

Lui Rufus i se învârtea capul de enormitatea celor ce i se spuneau și de ocazia pe care aceasta o reprezenta. Apoi a intervenit realitatea.

— Dar Claudius nu are să fie niciodată de acord să fie împărat. Amintește-ți ce ți-am spus despre conversațiile lui cu Bersheba. Vrea să se întoarcă la normalitate. O republică.

— Înțeleg asta, dar garda, cei care sunt împotriva lui Chaerea, nu vor sprijini o republică. Ei cred că asta ar slăbi imperiul și ar conduce la anarhie. Ei încearcă să revină la prosperitatea și siguranța adusă de Augustus. Numai unul din sângele lui Augustus o poate asigura.

A ridicat din umeri.

— Claudius nu este perfect, dar este la îndemână.

— Dar ți-am spus. Nu are s-o facă.

— Dar dacă cineva ar manevra astfel încât să nu aibă încotro? a sugerat Cupido. Cineva care ar avea mult de câștigat dacă stăpânul lui s-ar înălța până pe cea mai înaltă culme a puterii?

Cineva precum Narcissus.

Dar înainte ca Rufus să poată aranja o întâlnire cu grecul, viețile lor aveau să atârne de un fir de păr…

•

Rufus și Livia stăteau în mica lor locuință, trei seri mai târziu. Era ajunul sacrificiului Calului, din octombrie, și Roma era într-o atmosferă de sărbătoare, ce pătrunsese până și în încăperea din spatele grajdului. Cuplul se mai rodase în ultima vreme și Rufus încerca să se împace cu gândul enormei răsturnări care avea să se petreacă în viața lui. O răsturnare care se apropia cu fiecare zi, în timp ce burta Liviei se făcea tot mai rotundă și mai grasă. Tocmai își frământa mintea asupra acestui subiect, când ușa a sărit în lături.

Mâna i s-a repezit după cuțitul pe care îl ținea sub pat și s-a ridicat gata să îl folosească. Dar a încremenit când a văzut figura din cadrul ușii.

Era o Aemilia pe care Rufus abia dacă a putut-o recunoaște. Avea ochii

măriți și părul blond îi era încâlcit, iar rămurele și frunze îi atârnau din el de parcă tocmai petrecuse o noapte în pădure, pe pământul gol. Respirația îi era întretăiată, cu izbucniri disperate, iar pieptul i se ridica și cobora neregulat sub materialul subțire al rochiei scumpe pe care o purta.

— N-am știut unde altundeva să mă duc, a spus ea printre gâfâituri. Trebuie să mă ajuți.

Vorbele îi erau adresate lui Rufus și era limpede că nici măcar nu remarcase că Livia se afla în încăpere.

Rufus a deschis gura să o liniștească, dar Livia a fost cea care a vorbit. Pe Colina Palatină era o comunitate mică și ea o cunoștea pe Aemilia din vedere, și mai știa și că era sora lui Cupido. Dar nu făcuseră cunoștință niciodată și Livia era ușor invidioasă pe poziția fetei în personalul Miloniei.

— Ce s-a întâmplat de a trebuit să intri în casă la noi fără invitație, în puterea nopții? a întrebat ea pe un ton care era, dacă nu înghețat, în mod sigur nu binevoitor.

Aemilia și-a mutat privirile de la micul personaj la Rufus, de parcă era o căprioară fugărită de o haită de câini de vânătoare.

— Destul cu asta, a spus Rufus. A venit la noi după ajutor și i-l vom da. Adu apă. Aemilia se va explica atunci când va fi în stare.

— Dar are dreptate, Rufus: trebuie să știi. Prezența mea aici este un pericol pentru noi toți.

Vocea Aemiliei s-a frânt și și-a lăsat capul în jos pentru a nu trebui să le întâlnească privirile.

— Împăratul. Stăteam la masă cu Milonia – o favoare pentru ea, a spus. El a venit în apartamentul ei în timp ce noi mâncam și s-a întins pe canapea alături de mine. Am fost o proastă, pentru că am fost onorată de atenția lui. Apoi a început să mă atingă. Mai întâi pe păr.

Aemilia a strâns în pumn cât a putut cuprinde din podoaba aurie, de parcă ar fi vrut să și-l smulgă din cap.

— Apoi pe piele. M-a atins pe piele și m-am cutremurat de parcă mă atinsese un șarpe. Apoi mi-a vorbit despre lucruri pe care nu le-am înțeles și nici nu voiam să le înțeleg. Despre natura dragostei. Ce știu eu sau ce mă interesează despre dragoste în locul ăsta, unde fiecare dintre noi este un bun care să fie negociat? A spus că trebuie să împart patul cu el. M-am uitat la Milonia după ajutor, dar ea doar a zâmbit și era ceva în zâmbetul ei care m-a înghețat. Știa. Știa și era de acord. Împăratul m-a luat de mână și mi-a spus „Vino”. Dar nu am putut. M-am smuls din mâna lui și am fugit.

A suspinat, o răsuflare imensă, sfâșietoare, din străfundul ființei ei.
— Nu am nicăieri altundeva unde să mă duc.
Rufus a ascultat în tăcere. Era îngrozit. Nu din cauza simpatiei sale pentru chinul Aemiliei, ci pentru că îi pusese pe ei într-un pericol de moarte. Și fără niciun motiv. Cum de a putut să fie atât de proastă? Ăsta nu era un loc de refugiu. Era o capcană.
De parcă zeii îi puteau citi gândul, în ușă s-a auzit un bubuit tunător.
— Deschide, repede.
Rufus a scăpat un oftat de ușurare. Cupido. Cupido va ști ce este de făcut.
Rufus a deschis ușa cu grijă și tânărul german, purtând o mantie lungă peste armură, a năvălit înăuntru pe lângă el.
— Am auzit că a venit încoace și am decis să verific înainte ca patru…
S-a oprit, cu gura căscată, uitându-se țintă la Aemilia.
— Tu? Mi s-a spus numai că era o fată.
A clătinat din cap neputând să creadă.
— Nu am… Nimeni nu a spus…
Aemilia a dat fuga la el strigându-i numele și el a luat-o protector în brațe. Dar privirile care s-au încrucișat cu ale lui Rufus peste umărul ei erau pline de confuzie.
— Trebuie să ieșiți de-aici, acum.
Vocea Liviei a sunat spart, din cauza încordării.
— Copilul… Dacă o găsesc aici, știți ce au să facă.
— E prea târziu, a spus Cupido, și Rufus a auzit în tonul lui ceva care nu avea ce să caute în Cupido războinicul, cum nu avea ce căuta zăpada în vara toscană.
Înfrângere.
A avut dreptate. Deja se auzea zăngănitul armelor soldaților din garda împăratului ce coborau panta dinspre palat.
— Stați. Am să vorbesc cu ei.
Cupido a încercat s-o împingă pe Aemilia de lângă el, dar ea se ținea strâns și l-a forțat să se uite la ea.
— Nu, a spus ea.
Avea întipărită pe chip o expresie sălbatică, ce i-a amintit lui Rufus de poveștile despre femei-luptătoare aprige, care erau la fel de mortale în luptă ca orice bărbat.
— Ucide-mă.

Cupido s-a tras înapoi de parcă fusese lovit.

— Nu. Niciodată.

— Ucide-mă, a repetat ea. Dacă nu mă poți salva, cel puțin salvează-mi onoarea.

Dar el a clătinat din cap neputincios și ea l-a împins deoparte.

— Ai fost un laș când am fost luați și laș ești și acum, a spus ea, cu vocea înecată în dispreț.

Cupido s-a făcut palid la față, iar ea s-a întors spre Rufus.

— Atunci, trebuie să mă ucizi tu. Dacă fratele meu nu are curajul, i-o cer unui prieten.

— Dacă ea moare, murim și noi cu toții. Dar dacă este să murim, hai să murim luptând.

Cupido și-a tras sabia lui cea lungă de sub mantie și i-a aruncat un pumnal scurt lui Rufus, care l-a prins neîndemânatic. Aemilia a încercat să pună mâna pe el, dar el a împins-o deoparte, știind ce intenție avea. Aemilia s-a prăbușit suspinând, alături de Livia, care i-a ridicat capul și a privit-o adânc în ochi.

— Ești atât de tânără, a șoptit ea. Cumplit de tânără. El nu este decât un bărbat, Aemilia, și au să mai fie numeroși alți bărbați. Nu trebuie să te lași speriată de el. Ai să afli că are mândria lui de bărbat, dar este nevoie de o femeie care să i-o aprecieze, altfel, pentru el nu are nicio valoare. Are, de asemenea, îndoielile lui de bărbat și trebuie să-și facă dovada cu multe femei, altfel aceste îndoieli se transformă în certitudine și n-o să mai fie bărbatul care crede el că a fost cândva. Este împărat, prin urmare mândria și îndoielile lui sunt înmulțite de o mie de ori. Dar totuși, nu este decât un bărbat.

Aemilia s-a uitat țintă la ea.

— Tu ai…

Livia a zâmbit trist.

— Am fost cu atât de mulți bărbați, încât e greu și să-mi aduc aminte.

Tânăra fată a clătinat din cap.

— Nu pot. Onoarea mea…

— Ține minte, a spus Livia aprig. Nu contează ce face cu trupul tău, câtă vreme i te opui în mintea ta. Rămâi cinstită față de tine însăți și ai să supraviețuiești.

— Dar Milonia…

— În toate astea, Milonia este aliata ta. Dacă ea este cu el, atunci el nu

este cu tine. Cu Milonia vei găsi cel puțin afecțiune, dacă nu plăcere. Nu fi atât de uimită. Nu e nemaiauzit. Unele femei preferă alte femei bărbaților.

Livia s-a uitat la Rufus și Cupido, care stăteau stânjeniți lângă ușă, din spatele căreia se auzea zgomotul inconfundabil al soldaților pregătindu-se de acțiune.

— Nu este greu de înțeles de ce.

— Înăuntru.

Strigătul de-afară a umplut camera.

— Voi, dinăuntru, deschideți, altfel spargem ușa ca să intrăm.

Cupido s-a încordat și Rufus a trecut lângă el.

— Sunt gata să mor, a spus el încet, dar mi-aș fi dorit să fie dintr-un motiv mai bun.

Cupido a ridicat din umeri.

— Sunt și motive mai rele.

— La trei, s-a auzit pretorianul pregătindu-și oamenii pentru atac.

— Stați!

Strigătul Aemiliei a creat confuzie și mișcări precipitate dincolo de bariera ușii.

— Sunt gata să-l servesc pe împărat.

Aemilia s-a întors spre Cupido și și-a șters lacrimile de la ochi.

— Am să mă duc, atunci, a spus ea, cu toată emoția brusc dispărută. Dar să știi asta: de-acum înainte, nu mai am niciun frate și niciun nume.

A dat să treacă pe lângă el, dar Cupido a oprit-o, iar ea nu s-a opus când el i-a înfășurat mantia lui în jurul trupului. În timp ce ea umbla la zăvor, el i-a atins părul și i-a scos din el o frunză, într-un gest de afecțiune frățească atât de străină împrejurărilor, încât Rufus aproape a crezut că n-a fost decât închipuirea lui.

În ușă, Aemilia s-a întors spre Rufus și a fost ca și cum nu s-ar fi aflat decât ei doi în încăpere. Rufus a știut atunci că Aemilia i-a înțeles pasiunea față de ea. Nu fusese niciodată în stare să i-o întoarcă, dar o putea folosi. Când a vorbit, vocea i-a sunat egal, rece.

— Dacă nu-mi oferi îndurarea unei morți rapide, cel puțin promite-mi asta – când se va ivi ocazia, ai să-l ucizi.

A rămas acolo pentru un moment. Înaltă și mândră încă o dată, cerând cu ochii un răspuns pe care el nu-l putea da. Apoi a dispărut.

• Capitolul XL

Aemilia s-a schimbat. Nu vorbea niciodată de cele întâmplate în acea noapte sau în cele care, inevitabil, au urmat. Fata lipsită de griji dispăruse, înlocuită de o femeie tânără, dură, cu o limbă dureros de ascuțită. Era tot frumoasă, dar era o altă frumusețe, mai rece. Uneori, Rufus o vedea prin parc, cu fiica împăratului, și încerca să-i atragă privirile. Pe când altă dată ea ar fi zâmbit și l-ar fi strigat, acum îl ignora de parcă nici n-ar fi existat. Lui Rufus îi păsa prea mult ca ea să nu sufere, dar știa că nu-i putea impune compania lui.

La câteva săptămâni după aceea – la sfârșitul sărbătorii de trei zile a Compitaliei – când a socotit că rana poate începuse să se mai vindece, l-a întrebat pe Cupido dacă mai vorbise cu ea. Chipul gladiatorului a devenit impenetrabil.

— Eu nu am nicio soră, a spus el.

Fie că era din cauza vremii, care își făcea saltul nehotărât dinspre sfârșitul toamnei înspre iarnă, fie că era ceva din aer, Rufus s-a ales cu o boală greu de precizat. Nu-l punea niciodată cu adevărat la pat, dar era permanent acolo – un ghem rece, umed și lipicios în stomac, care îl făcea somnolent și îi tăia cheful de viață. Se lupta să facă față la sarcini care erau simple gesturi de rutină în urmă cu numai o săptămână și s-a trezit că oftează fără motiv. Livia a observat schimbarea din el și, fiind femeie, a descoperit repede cauza. La început a fost furioasă, dar apoi furia s-a transformat într-un fel de acceptare pragmatică, nemulțumită. Aemilia nu era rivala ei. Rufus era încă omul ei. Până când vreuna dintre aceste situații avea să se schimbe, erau lucruri mai importante de care să-și facă griji.

Într-o seară, târziu, când stăteau împreună pe un balot de paie și Rufus îi vorbea liniștit, gata să-i servească cea mai recentă piesă a unuia dintre puzzle-urile lui Narcissus, Livia i-a spus că i se apropia sorocul.

Încercase să-l pregătească și se crezuse el însuși pregătit, dar Rufus a simțit că schimbarea se năpustea spre el la fel de înspăimântătoare ca o avalanșă de munte. S-a refugiat în munca lui cu Bersheba, în timp ce Livia aduna cele necesare pentru naștere. Când vorbea despre copil ca despre ceva viu, era ca și cum ar fi vorbit o limbă pe care el nu o putea înțelege. Nu credea că ar putea fi tată vreodată.

A încercat să schimbe subiectul, să treacă la instrucțiunile lui Narcissus, dar ea și-a pus cu tandrețe un deget de copil peste gura lui.

— Destul cu asta. Avem alte lucruri de care să ne preocupăm. Așadar, vei ști când sosește copilul atunci când mi se rupe apa – de aici.

I-a luat mâna și i-a pus-o adânc între picioarele ei, dedesubtul pântecului.

— Nu te mai strâmba așa, a râs ea. Asta se întâmplă fiecărei femei.

Încă îi mai dădea instrucțiuni – cum să ia legătura cu Galla, sclava de la palat, care o sfătuise pe parcursul sarcinii – când pe Rufus l-a furat somnul cu totul. Zâmbind, Livia a clătinat din cap și l-a sărutat pe buze. Tot un băiețandru era, de fapt.

•

Țipetele au pătruns fără grabă în mintea lui adormită. Nu a aflat niciodată dacă întâlnirea fusese aranjată dinainte sau dacă, cumva, Chaerea reușise să ocolească vigilența Bershebei. Dar când s-a împleticit, clipind des, pe lângă masivul morman cenușiu al elefantului, ieșind afară în noapte, comandantul pretorian se vedea, la cincizeci de pași depărtare, în lumina lunii, izbind metodic cu picioarele într-o grămăjoară albă ce țipa zvârcolindu-se la picioarele lui. Livia.

Rufus s-a lansat într-o șarjă orbită de ură, în momentul în care Chaerea și-a terminat atacul printr-o ultimă lovitură, atent țintită, în burta expusă a Liviei, și s-a întors, îndepărtându-se de victima lui. Nu a apucat să facă nici zece pași, când Rufus l-a ajuns din urmă, prinzându-l din zbor cu brațele peste umeri. Dar Chaerea, veteranul legionar, nu putea fi învins atât de ușor. Era caraghios. Îmbătrânise chiar atât de mult încât sclavul ăsta imberb să creadă că-l putea lua prin surprindere?

Și-a rotit trupul, astfel încât propriul impuls al bărbatului mai tânăr l-a trimis pe acesta prin aer peste umărul lui, ca să aterizeze cu un bufnet cumplit la vreo doi metri mai încolo. Rufus era amețit și-și pierduse răsuflarea, dar chiar și dacă n-ar fi fost așa, Chaerea ar fi fost asupra lui înainte să poată face vreo mișcare. A simțit de-a curmezișul beregatei tăișul ascuțit ca un brici al unui pumnal încovoiat.

— Ar trebui să te ucid acum, grăjdarule, și pe tine și pe curva ta pitică, dar cumva v-ați făcut rost de prieteni pe care nu-mi permit deocamdată să-i supăr, a mârâit, umplându-i lui Rufus nările cu duhoarea răsuflării lui. Crezi că-l poți da la fund pe bătrânul Cassius cu câteva șoapte și o tinichea, ai? Te crezi viclean? Ei bine, măcar îți pot da ceva care să-ți amintească de mine.

Mintea lui Rufus s-a umplut cu o lumină albă și o lance de durere i-a

crestat fruntea înainte ca vederea să-i dispară înapoia unei mări de roșu. Pentru o secundă, a crezut că Chaerea îl orbise.

Pretorianul a izbucnit în râs și greutatea i s-a deplasat, permițându-i lui Rufus să respire. Rufus și-a explorat fața ca să descopere ce stricăciuni fuseseră făcute. Degetele lui tremurânde au găsit o tăietură subțire, de vreo zece centimetri lungime.

— Ai să trăiești. Nu că mi-ar păsa. Spune-i gladiatorului că nu-i de nivelul meu. Spune-i că are timp până în a noua zi dinainte de calendele lui februarie ca să dea lovitura sau sora lui o să moară. E în siguranță deocamdată, dar nu pentru mult timp. Dacă nu face ce-i cer, am s-o ucid, încetul cu încetul, și o să-mi facă plăcere. Dacă încearcă să ajungă la ea, am să-l pârjolesc la foc deschis, iar pe ea am s-o pun să-l privească în timp ce oamenii mei au s-o aibă. Și vreau o întâlnire cu bătrânul olog.

Rufus a simțit cum o mână bătătorită îi prinde bărbia și-i ridică fața în sus, în timp ce o alta i-a șters sângele care-i acoperise ochii.

— M-ai auzit? O întâlnire.

Rufus a încuviințat din cap.

— Ruuuufuuuuss.

Țipătul era plin de o groază cumplită, care i-a înghețat inima.

Chaerea a râs iarăși.

— Se pare c-o să ai nevoie de o moașă.

Rufus s-a chinuit să se ridice în picioare și s-a împleticit până la Livia, care zăcea în iarbă, zvârcolindu-se în chinuri.

— Galla, a spus el.

Dar Livia a gâfâit:

— Nu. Nu-i timp. Ajută-mă. Ce durere!

Un nou țipăt l-a înghețat pe locul unde se afla, neajutorat, pierdut, uitându-se în jur după un ajutor care știa că nu avea să vină.

Gândește.

Rochia Liviei, acum pătată de iarbă și sânge, se ridicase deasupra coapselor, dezvelindu-i picioarele desfăcute. Mica despicătură ce-i oferise atâta bucurie era acum desfăcută și se deschidea încă și mai mult sub ochii lui, o calotă acoperită de vinișoare albastre forțându-se să iasă din adâncul trupului ei. Era imposibil. Nu avea să poată. Livia era prea mică.

Livia gemea și respirația îi ieșea în scurte răbufniri disperate. Își clătina capul într-o parte și în alta, cu ochii stând să-i iasă din orbite.

Trebuia să facă ceva.

A îngenuncheat între picioarele ei, a rupt în mare grabă o bucată de pânză din tunica de pe el și a început s-o șteargă disperat între coapse. Livia a țipat iarăși. Și iarăși. Rufus a încetat cu ștersul în momentul în care un cap acoperit de mucus s-a strecurat prin deschizătură.

— Te rog, l-a implorat ea.

Rufus s-a aranjat mai bine în fața trupului ei chinuit și a încercat să prindă capul cu mâinile, dar era prea lunecos.

Voia, din toată ființa lui, să o rupă la fugă. Oriunde. Dar n-o putea părăsi. A încercat iarăși, cu la fel de puțin succes. Dacă ar avea cum să apuce bine capul, poate că ar reuși să-l tragă destul de tare, ca s-o ajute să-l dea afară.

Dar asta putea ucide copilul. Copilul lui.

A durat un ceas.

În cele din urmă, natura și Livia lui au furnizat forța necesară. Mai întâi umerii copilului, apoi mijlocul și, în sfârșit, picioarele i s-au strecurat prin deschizătura strâmtă a pelvisului și apoi pe iarba dintre picioarele ei. Și odată cu el a venit sângele. Mai mult sânge decât văzuse Rufus vreodată. Chiar și în arenă.

Sigur că a încercat. A împins adânc în ea bucata ruptă din tunică, a sfâșiat o alta și o alta, până când a rămas gol. Dar sângele tot venea.

În tot acest timp, a vorbit cu ea; o nesfârșită litanie de dragoste, speranță și minciuni. Ea nu mai putea răspunde. Dar reproșul din ochii ei i-au spus că știa că avea să moară și că era vina lui, dar că îl ierta.

Pielea ei aurie s-a făcut mai întâi cenușie, apoi albă ca marmura. Respirația i-a devenit treptat tot mai superficială, până ce, cu o ultimă expirație, s-a dus.

Voia să-și țipe lumii ura. Voia ca lumea să știe cât de fără valoare era. Voia răzbunare. Dar tot ce putea era să stea deasupra ei, cu creierul refuzând să-i accepte pierderea, deși ea zăcea lipsită de viață înaintea lui.

Bebelușul a țipat, un vaiet lung, supărat, care a tăiat liniștea dimineții ca un cuțit.

Era băiat. Un lucru mic, urât, zbârcit, cu o claie de păr negru și un penis cât degetul lui cel mic, din care se arcuia o curbă de lichid auriu. Rufus și-a luat fiul de jos și l-a dus la casa elefantului.

Bersheba a părut neliniștită la intrarea lui, retrăgându-se dinaintea lui și trăgând de lanțul cu care era prinsă de picior. Abia atunci și-a dat seama că era plin de sânge din cap până-n picioare. A așezat cu grijă bebelușul alături de bazinul de apă și s-a spălat cu apa rece ca gheața, tremurând spasmodic

din cauza frigului și a șocului întârziat.

Dar mai era un lucru. Știa ce trebuie să facă.

Nu avea de ales.

A adus o bucată de pânză din camera prăfuită pe care el și Livia o numiseră căminul lor și a înmuiat-o în bazin. Aplecându-se asupra copilului, i-a șters cu grijă mucusul uscat și sângele de pe față. Bebelușul a scâncit iritat și l-a fixat sever cu ochii lui albaștri, pătrunzători, apoi și-a încrețit nasul minuscul și uitătura supărată s-a transformat în ceva asemănător unui zâmbet știrb. Da, un zâmbet. Astăzi, fiul meu, *fiul meu*, mi-a zâmbit pentru întâia oară.

Capul i se învârtea, inima dădea să-i spargă pieptul. S-a prăbușit pe pardoseala de pământ și s-a făcut ghem, cu genunchii la piept, alături de trupușorul fiului său ce se zvârcolea într-una, pierdut într-un hățiș de contradicții.

Dar nu avea de ales. Era imposibil ca el să poată avea grijă de băiat.

Întărindu-se, s-a forțat să se ridice de jos, s-a asigurat că pânza era bine umezită, apoi a așezat-o cu blândețe peste fața copilului.

Bebelușul se zvârcolea și se căznea să respire, picioarele micuțe îi zvâcneau în lupta pentru viață.

Rufus aproape a cedat. Mâna i s-a apropiat până la câțiva centimetri de pânza udă, înainte de a vrea să și-o retragă.

Trebuia să o facă.

— Nu.

Glasul a venit din spatele lui, și Rufus s-a întors ca să-l vadă pe împărat stând în cadrul ușii, flancat de două gărzi.

— Lasă copilul să trăiască.

Rufus l-a privit uluit.

— Lasă copilul să trăiască.

Vorbele erau un ordin.

Una dintre gărzi s-a apropiat de copil, dar înainte să poată ajunge la el, Rufus a smuls pânza, dând la iveală o față micuță, cu pete albastre și roșii și gâfâind după aer.

— Găsește-i o doică, a ordonat Caligula gărzii. Trebuie să fie destule prin palat. Dacă nu, arestează una de altundeva.

S-a întors spre Rufus.

— Am auzit despre pierderea pe care ai suferit-o și îmi pare rău pentru ea.

Rufus s-a uitat țintă la împărat. Era confuz. Asta era o glumă? Vreo bătaie de joc? S-a uitat în jur. Dacă era, unde era audiența?

— Ești surprins? a întrebat Caligula, dar nu mai era Caligula cel care inspira groaza. Nu trebuie să fii. Astăzi sunt zeu, dar cândva am fost om, cu toate neputințele care îl fac pe un om slab. Am avut și eu o soție. Se numea Iunia Claudilla. Era frumoasă și bună și a murit dând naștere fiului meu. Poate, dacă trăia ea… dacă fiul meu trăia… lucrurile ar fi fost altfel. Eu aș fi altfel.

Vocea s-a făcut iarăși mai aspră.

— Ai să primești ajutor ca să îngrijești copilul. Dacă nu ți se dă destul, trimite-mi mie vorbă. Uite aici, un dar ca să-i sărbătorești nașterea. Ai să-l numești pe băiat Gnaius, desigur.

Pretorianul rămas i-a înmânat lui Rufus două pungi mari cu monede de aur. Rufus și-a bâlbâit mulțumirile, dar împăratul i-a făcut semn să înceteze și s-a întors să plece.

— Chaerea.

Cuvântul a atârnat în aer între ei, ca fumul de lemn într-o după-amiază liniștită de toamnă. Împăratul s-a răsucit și s-a uitat drept în ochii lui Rufus. Caligula prădătorul revenise. Era aceasta insolență? Merita să fie pedepsită? Se părea că nu.

— Cassius Chaerea a întrecut măsura, a spus el. I-am dat prietenia mea, dar nu a răsplătit-o prin credință.

— Lasă-mă să-l înfrunt în arenă.

Caligula s-a uitat la el amuzat. Să o îngăduie? Ar putea fi interesant. Dar în cele din urmă a clătinat din cap.

— Cred că nu. Cine o să aibă grijă de elefantul meu, după ce te va ucide?

•

Împreună cu Cupido, Rufus a săpat un mormânt de copil pentru Livia, alături de movila sub care odihnea Fronto, în timp ce băiatul, Gnaius, gângurea în brațele noii sale doici, o fată grăsuță, timidă, care spunea puține și aștepta și mai puține de la viață. Își pierduse propriul copil de boala roșului în gât și era mulțumită să aibă un altul pe care să-l strângă la piept în locul lui.

După ce au așezat ultima brazdă de iarbă pe mormântul Liviei, i-a spus gladiatorului ce spusese Chaerea despre Aemilia și s-a uitat cum fața i se face dură ca de granit.

— Ne-am înțeles. Chaerea va muri. De mâna mea sau de a ta, nu

contează de a cui, dar va muri, și moartea nu are să-i fie rapidă. O jur pe zeii cei vechi. În primul rând, trebuie s-o găsim pe Aemilia înainte ca ei s-o ucidă.

Și gladiatorul s-a oprit, pentru că nu aveau nici cea mai vagă idee despre locul unde o ținea Chaerea pe Aemilia. Putea fi în Castra Praetorium, dar Cupido se îndoia. Prezența unei femei captive nu ar fi fost pentru prea mult timp un secret într-o clădire care adăpostea cinci mii de bărbați. Dar dacă nu era acolo, unde era? Chaerea era un om bogat, cu o grămadă de case în oraș. Putea fi în oricare dintre ele. Chaerea mai avea și o mulțime de prieteni bogați, care i-ar fi dat spre folosință un spațiu mai retras, unde întâlnirea mai multor persoane gândind asemănător nu atrăgea atenția cui nu trebuia.

Mintea lui Rufus era încă amorțită și a încercat să se concentreze asupra celor vii, mai degrabă decât a celor morți. Livia nu mai era, înțelegea asta, dar știa că impactul complet încă nu venise și că, odată cu el, avea să vină și singurătatea. O va jelui când îi va veni lui timpul. Mai întâi, trebuia să-l ajute pe Cupido să salveze viața Aemiliei. Pieptul i s-a umplut cu o mânie rece și s-a jurat s-o găsească și s-o răzbune și pe Livia în același timp.

Dar cum s-o găsească?

— Cred că știu pe cineva care ne-ar putea ajuta.

Cupido s-a uitat lung la prietenul lui. Putea fi atât de simplu?

•

— Ați fost lipsiți de înțelepciune să-l implicați pe Claudius în planurile voastre. Sfatul meu ar fi fost împotriva acestui lucru.

Callistus stătea așezat la biroul lui, privind în josul nasului său lung spre cei doi bărbați care stăteau unul lângă altul în fața lui.

— Chaerea poate să acționeze ca un prost, dar nu-i lipsit de inteligență sau sprijin. Are spioni în rândurile facțiunii opoziției din gardă. Era natural să descopere orice conspirație împotriva lui, în care să fie implicat cineva atât de important, și odată ce a făcut-o, era natural să acționeze. Frica de informația pe care v-am plasat-o a fost depășită de frica de această amenințare și mai mare. A învinovățit-o pe soția ta, a dat el din cap înspre Rufus, după care l-a privit pe Cupido, și a luat-o pe sora ta ca ostatic pentru a se asigura de cooperarea voastră în cealaltă chestiune pe care el o crede atât de secretă.

— Știi atât de multe despre afacerile lui Chaerea, încât este greu de crezut că nu participi și tu la ele, a spus Cupido cu asprime. Dacă este așa, știi unde este ținută Aemilia.

Callistus a schițat un zâmbet reținut.

— Se poate, dar de ce aș spune asta unui gladiator epuizat și unui îngrijitor de animale împuțit? Ce am de câștigat?

— Viața.

Sabia lui Cupido a apărut la distanță de un fir de păr de beregata lui Callistus. Secretarul imperial s-a încruntat, dar nu s-a clintit dinaintea lamei.

— Îmi datorezi o viață, a spus Rufus, împingând ușor sabia la o parte. Am venit să mi-o dai.

Callistus a înghițit și s-a frecat la gât.

— Este întotdeauna o plăcere să ai de-a face cu o persoană rezonabilă.

A descris o vilă mare și albă, din apropiere de templul Minervei.

Fruntea lui Cupido s-a încrețit în timp ce mintea îi analiza informația.

— Știu casa, a strigat. E pe Argiletum, imediat lângă forul lui Augustus. Aparține unuia dintre locotenenții lui Chaerea, Sabinus. Va fi dificil să ne apropiem neobservați, dar nu imposibil.

— Nu, nu imposibil, a fost de acord Callistus. Dar periculos, pentru tine și pentru sora ta. Chaerea a plasat șase dintre oamenii lui acolo, s-o păzească – sau s-o ucidă, dacă va fi nevoie.

— Atunci, nu mai avem timp de pierdut aici, s-a întors Cupido spre Rufus. Vino să mă întâlnești la camera mea. Pune-ți uniforma de pretorian – te va deghiza și ne va da mai multă autoritate. Putem fi acolo într-o oră.

— Așteptați! a spus Callistus. Dacă mergeți fără să aveți acoperire, nu o să puteți ieși din Palatină. Chaerea a dat ordin să fiți arestați. Are gărzi la fiecare colț. Singurul mod de a ajunge la vilă este să zburați ca păsările sau să scormoniți pe sub pământ precum cârtițele.

Pe sub pământ? Gândul le-a venit amândurora simultan. Rufus l-a putut vedea formându-se în ochii lui Cupido, în același timp în care imaginea hărții se forma în capul lui. Linia verde și cea roșie. Una mergând de la Palatină la Velabrum mai jos de Vicus Tuscus, iar cealaltă tăind-o spre nord pe sub for și continuând dincolo de Casa Senatului spre Argiletum și spre vila cea albă.

A simțit un fior de frică.

— Cloaca.

Glasul lui Cupido era ascuțit de înfrigurare.

— Chiar dacă nu ne duce fix până acolo, ne scoate destul de aproape pentru a ne asigura că ajungem la vilă nevătămați. Or să ne trebuiască torțe și…

Rufus i-a auzit glasul, dar cuvintele s-au pierdut. Nu reușea să scape de imaginea bătrânului nebun Varrus și de oroarea întipărită pe chipul lui.

Aveau s-o salveze pe Aemilia – dar numai dacă supraviețuiau râului celor morți.

• Capitolul XLI

Oare își pierdea mințile?

Chiar ieri ceruse ca Iulius Canus, filosoful stoic, să fie adus înaintea lui, ca să-și continue discuția de săptămâna trecută, numai că i s-a adus aminte că Iulius Canus era deja mort, executat din ordinul lui. Îl plăcuse pe Canus. Omul avea simțul umorului. Prea multă lume râdea numai pentru că el, Caesar, râdea. Canus râdea numai când găsea că ceva era nostim.

Devenise un asemenea monstru, ca să ucidă un om și nici măcar să nu-și mai amintească?

Îi venea să plângă. Disprețuia autocompătimirea, dar simțise de multe ori că-i venea să plângă, de când murise Drusilla. Încă și mai mult după ce ea l-a părăsit – pentru că îl părăsise. Îl părăsiseră cu toții. Vocile liniștitoare încetaseră în ziua când se declarase zeu. Oare greșise? Mersese prea departe? Și dacă o făcuse, care avea să fie răzbunarea zeilor?

A tresărit, când un fior cumplit de durere i-a străbătut creierul. Leacurile Agrippinei nu-l mai ajutau. Oare ăsta era efectul lor?

Oare ce putea face pentru a-i îmblânzi? Desigur, trebuia să existe ceva. Dar încercase, încercase din greu, iar ei îl respinseseră. Când îi sacrificase un taur alb lui Marte, neghiobul de preot dăduse lovitura cu stângăcie și sângele îi stropise mantia de purpură imperială. Augurii se uitaseră unii la alții și șoptiseră că era un semn rău, de nenoroc. Râsese de temerile lor, dar în sinea lui a știut că aveau dreptate.

Apoi, răspunsul i s-a înfățișat și a fost atât de simplu încât s-a mirat că nu-l recunoscuse mai devreme.

Își pierduse orientarea. Fusese orbit de uneltiri și de tragedii și îmboldit spre cumplita răzbunare care urmase inevitabil. Trebuia să-și regăsească direcția, să găsească acel lucru magic care făcuse întreaga Romă să-l iubească în acele câteva scurte luni de după încoronarea lui și a lui Gemellus. A oftat. Dacă l-ar putea aduce pe Gemellus înapoi.

Dar exista o cale. Vechea cale. Va organiza niște jocuri, jocuri cum lumea nu mai văzuse niciodată. Mulțimea nu va urmări câteva dueluri sau chiar o bătălie. Avea să vadă un război. Și nu gladiatori. Soldați. Însăși garda pretoriană a împăratului. Lupii împotriva scorpionilor. Pe viață și pe moarte. Avea să umple Circus Maximus până la refuz, nu o dată, nu de două

ori, ci de douăsprezece ori. Fiecare roman, bogat sau sărac, avea să privească, iar când se va fi sfârșit, aveau să-l iubească pe împăratul lor cum nu o mai făcuseră niciodată până atunci.

Avea să facă anunțul mâine. După teatru.

•

Până când Rufus a fost gata, ploua liniștit. La sugestia lui Cupido, era îmbrăcat în tunica neagră pretoriană cu care îl înzestrase Callistus în ziua divinizării Drusillei. S-ar fi simțit mult mai curajos în platoșa din fier sculptat purtată în mod normal peste ea, dar când s-au întâlnit în fața locuinței gladiatorului, acesta a fost de părere să renunțe la armură.

— Vom avea sigur de luptat când ajungem la vilă și vor fi mai mulți decât noi, dar mai întâi trebuie să ajungem acolo, a explicat el. Nu știm cu ce ne vom confrunta în Cloaca. Nu avem decât spusele lui Decimus că se poate trece prin ea. Trebuie să ne luăm bagaj puțin. Arme, torțe, o mantie, pentru că o să fie frig sub pământ, dar fără armură.

Rufus purta torțele și amnarul într-o traistă din pânză. Cupido i-a dat o sabie scurtă, de model legionar standard, și el și-a prins centura la brâu, cu teaca pe șold.

Au așteptat până când s-a făcut întuneric complet înainte să pornească, folosind timpul pentru a-și pune împreună amintirile despre cele două hărți ale lui Varrus. Știau traseul general urmat de Cloaca Palatină, dar nu localizarea ei exactă. Cupido era sigur că aveau s-o recunoască atunci când aveau să ajungă la tunelul principal al lui Maxima.

— Trebuie să existe vreo intrare undeva, pe deal, dar cum dăm de ea? s-a întrebat Cupido.

Rufus nu i-a dat un răspuns decât după ce au ieșit afară, cu picăturile de ploaie scurgându-li-se pe fețe. A arătat înspre pârâiașele dintre pietrele drumului, ce se prelingeau pentru a se întâlni într-un șanț puțin adânc.

— Cloaca este un canal pentru murdărie, dar este în același timp și pentru drenarea apelor. Urmăm apa. Decimus a spus că este vizibil la suprafață. O s-o recunoaștem când o s-o vedem.

Căutau de mai puțin de cinci minute, când Cupido a scos un strigăt de triumf.

— Aici, a spus el, arătând în jos, sub picioarele lui.

Rufus a dat fuga să vadă ce descoperise.

Uitându-se în sus la ei, lucios din cauza ploii, era un chip semi-uman cu barbă bogată, cu ochi goi și o fantă în loc de gură. Era un chip menit să

înspăimânte – un zeu al apei, ce păzea un regat ascuns. Chipul era sculptat într-o piatră circulară care acoperea puțul de drenare, de vreo două picioare și jumătate în diametru, iar pârâiașele de apă de pe drum dispăreau într-o deschizătură îngustă, lăsată de jur-împrejur. Se auzea cum apa cădea într-un spațiu gol de dedesubt

— Ia dă-mi voie, să o deschid, l-a împins el pe Rufus deoparte.

S-a aplecat mult deasupra capacului, dar s-a tras repede înapoi, tușind înecat.

— Jupiter! Chestia asta pute chiar și pentru un canal.

A încercat să-și bage degetele sub deschizătura de pe margine, dar nu era destul loc pentru o priză bună. Fără să se descurajeze, gladiatorul și-a schimbat poziția și a întins mâinile spre fanta gurii.

— Nu e loc decât pentru o mână, a gemut el. Nu pot să apuc destul de bine ca s-o mișc, nici vorbă s-o pot ridica. Poate reușim s-o săltăm folosind sabia ta?

— Cred că s-ar putea să am un răspuns mai bun, a spus Rufus băgându-și mâna în traista de pânză. Dă-te la o parte.

Cupido nu prea voia să se recunoască învins.

— Dacă nu pot eu s-o ridic, n-ai să poți nici tu, a spus el acru.

Rufus i-a zâmbit larg.

— Ăsta-i momentul să ne folosim creierul, nu mușchii.

A ridicat în sus obiectul pe care îl scosese din traistă, pentru ca gladiatorul să-l poată vedea. Era unealta ciudată din metal, în formă de T, pe care o purtase Varrus la gât.

— M-am gândit că s-ar putea să ne fie utilă, a spus el luându-i locul lui Cupido. Vezi, bara de jos se potrivește perfect în fanta gurii și dacă o răsucesc așa…

Folosind bara de sus a T-ului ca mâner, a rotit cheia la 90 de grade, astfel ca bara de jos să prindă piatra pe dedesubt, de ambele părți.

— Acum ar trebui să fiu în stare s-o ridic.

S-a încordat, cu ambele mâini, folosindu-și toată puterea, și capacul s-a ridicat până când l-a putut trage deoparte.

— Puah!

S-a înecat și a făcut un pas înapoi. Cu capacul dat la o parte, duhoarea din Cloaca Palatină l-a izbit în față aproape cu o forță fizică. S-a uitat la Cupido, apoi s-au uitat amândoi în amenințătorul gol negru de la picioarele lor. Era ca și cum ar fi deschis ușa lumii de dincolo.

Pentru un moment, a părut că era mai simplu să lase totul baltă.

Cupido i-a simțit groaza.

— Ții minte, Rufus, când așteptai în camera de sub Taurus? Te-am văzut luptându-te cu demonii tăi și învingându-i. A fost nevoie de curaj adevărat pentru a păși în necunoscut, iar tu ai găsit în tine acel curaj. Indiferent ce ar fi jos, în gaura asta, este mai puțin înspăimântător decât să pășești în fața unei mulțimi de cinci mii de inși. O poți face. Pentru Aemilia. Îmi este și mie exact la fel de frică, dar mai bine l-aș înfrunta pe însuși Hades decât s-o las pe ea în mâinile lui Chaerea.

La menționarea numelui Aemiliei, Rufus a lăsat ca spațiul gol din el să se umple. Era asta curaj ori simplă convingere? Nu conta. Era de-ajuns. I-a zâmbit lui Cupido cam cu jumătate de inimă.

— În regulă, dar poți s-o iei tu înainte. Tu ești mai bine pregătit să-l întâlnești pe Hades decât am să fiu eu vreodată.

Cupido a încuviințat dând din cap, posomorât…

— Fie ce-o fi, a spus, și s-a lăsat în jos, în întunecime.

Rufus și-a trecut traista peste umăr și s-a așezat pe marginea găurii.

— Sunt mânere și trepte săpate în perete, s-a auzit din puț, cu un ecou, glasul fără trup al lui Cupido. Este puțin dificil să ajungi la prima, dar odată ce ești pe ea, ai să poți să cobori. Fii atent, totuși – treptele astea sunt alunecoase. Nu vreau să-mi cazi în cap.

Rufus a pipăit cu piciorul prima scobitură. Când a găsit-o, s-a întors și s-a lăsat în jos peste margine până la cea de-a doua treaptă.

Era cu capul la nivelul pământului când și-a amintit de capacul drenului. Nu-l putea lăsa pur și simplu unde se afla. Oricine l-ar descoperi și-ar da seama unde erau ei. Era posibil ca dușmanii lor să trimită o patrulă pe urmele lor. S-a răsucit cu greutate până când a reușit să cuprindă capacul cu ambele mâini. Poate dacă îl putea doar sprijini puțin de margine?

A reușit să-l tragă aproape până unde îl voia, apoi a coborât cu o treaptă mai jos. Doar încă două degete și avea să fie perfect. Dar gravitația lucra împotriva lui și întreaga greutate a capacului a fost pe brațele lui, iar el avea spatele lipit de un perete al puțului și un picior pe o treaptă. Era prea greu! Nu-l putea ține. Îl trăsese prea mult, iar dacă încerca acum să-l mai împingă înapoi câtuși de puțin, avea să-și piardă priza de sub picior și să se prăbușească în jos prin puț, peste Cupido. S-a forțat și a gemut, dar durerea din umeri și din brațe s-a transformat în spasme chinuitoare, iar capacul drenului s-a așezat la locul lui cu un scrâșnet ascuțit.

— Ce se întâmplă? a întrebat Cupido. Ce-a fost asta?

Rufus a pus un umăr în capac, dar se simțea de parcă ar fi fost cimentat acolo. Erau prinși în capcană.

A coborât puțul vertical, pas cu pas. În imaginația lui era fără fund și a fost ca o surpriză pentru el când nu a mai simțit trepte, ci pământ ferm sub tălpi. A calculat că trebuia să fi coborât între douăzeci și cinci și treizeci de picioare.

S-a întors încet, cu mâinile în fața lui, ca un orb. Știa instinctiv că se afla într-un spațiu mai larg decât puțul extrem de îngust al drenului, nu pentru că putea vedea ceva, ci pentru că întunericul avea o nuanță mai profundă de negru. Un întuneric apăsător, aproape compact.

Aici, jos, era un alt fel de răcoare; mai crudă și mai flămândă și s-a bucurat că Cupido se gândise să ia cu el mantiile groase. Auzea susurul apei prelingându-se pe pereții puțului și, în apropiere, un zgomot de curgere mai bogată.

— Ai de gând să scoți torțele sau o să stăm aici toată ziua?

Vorbele au venit de la cincisprezece centimetri depărtare de fața lui și a fost cât pe ce să cadă înspre spate de surpriză. A bâjbâit în traista de pânză după prima torță.

— Ține, a spus, întinzând torța în direcția unde ar fi trebuit să fie Cupido, acum invizibil.

— Cum pot s-o iau dacă n-o văd?

Ah! Cu mâna liberă a găsit amnarul. În mod ideal, ar fi avut nevoie de o a treia mână ca să lovească metalul de piatră, ținând torța destul de aproape ca să se aprindă, dar, cumva, a reușit. Flacăra a pâlpâit pentru o clipă, apoi a înflorit până când a iluminat douăzeci de pași în jur.

Stăteau pe o potecă pavată din lungul unui șuvoi maro-închis, compus din lucruri la care nu le făcea plăcere să se gândească, ce curgea printr-un jgheab din piatră, lat de vreo trei pași. Jgheabul mergea în lungul unui tunel ce se pierdea în întuneric sub un tavan boltit, din blocuri fasonate de piatră, late de vreun picior și lungi de trei ori pe-atât. Tavanul se curba la vreo cincisprezece-douăzeci de centimetri deasupra capetelor lor, lustruit de sutele de ani de mizerie acumulată, ce atârna în lațe scârboase, lungi de vreun picior, ca niște șuvițe din părul unei vrăjitoare. Pentru câteva secunde, uimirea i-a depășit lui Rufus teama. Cum a putut această minune, o altă lume, să existe sub picioarele lui și el să nu-și dea seama?

Un zgomot de pași mărunți și repezi de dincolo de cercul de lumină i-a

reamintit de temerile de mai devreme și mâna i-a zburat la sabie.

— Șobolani, a spus Cupido. Șobolanii și canalele merg împreună.

Rufus a râs nervos. S-a uitat în jurul lui.

— În ce direcție o luăm?

— Urmăm șuvoiul. Nu curge decât într-o singură direcție, spre Cloaca Maxima, iar noi acolo vrem să ajungem. Hai să mergem – am pierdut destul timp. Vreau să ajungem la vilă înainte de răsărit. Ține uscată a doua torță și nu pierde amnarul. N-aș vrea să rămânem blocați aici, jos, pe întuneric.

Rufus a murmurat o scurtă rugăciune. Ar fi vrut să nu fi auzit asta de la Cupido.

Au pornit-o prin tunel, Rufus mergând înainte, ducând torța. La început, a impus un ritm bun, dar curând a devenit evident că secțiunea în care coborâseră ei dădea o falsă impresie despre Cloaca. Pasajul nu era uniform. Fusese în mod limpede construit și reconstruit, reparat și iarăși reparat, în perioade diferite, cu diferite standarde de meșteșug și de oameni lucrând în diverse scopuri.

Aerul din tunel era umed și fetid, puțind de duhoarea descompunerii și a rahatului altor oameni. I s-a fixat în beregată ca ceva solid și trebuia să înghită întruna ca să nu vomite. Curând, tunelul s-a îngustat, devenind încă și mai greu de străbătut, până când poteca pavată a ajuns doar ceva mai mult decât un raft și au trebuit să pășească mutând câte puțin un picior înaintea celuilalt, pentru a nu cădea în șuvoiul împuțit din dreapta lor. Rufus a observat că părea ceva mai rapid acum, iar nivelul îi crescuse puțin. Cel puțin, ploaia avea să spele mizeria mai repede.

Poteca pavată îngustă a fost enervantă la început, dar acum devenise periculoasă. Torța ce pâlpâia dădea o lumină inegală și uneori abia utilă, care, în unele locuri, părea să fie absorbită de pereții lucioși de alge. Bucăți de piatră li se sfărâmau sub picioare, amenințând să-i arunce în canal. La un moment dat, tavanul s-a lăsat în jos la jumătate din înălțimea de până atunci și au fost nevoiți să se lase pe vine, cu torța întinsă drept înainte, pentru a avansa. Asta se întâmpla la intervale regulate și Cupido a sugerat că putea avea vreun scop arhitectural.

Era de asemenea limpede că ei coborau, aproape imperceptibil, tot mai adânc în pământ.

•

Mergeau probabil de vreo zece minute când au auzit vocile.

— Stinge torța, a șoptit Cupido.

— Ce?
— Stinge torța, altfel au s-o vadă.
— Dar o să rămânem pe întuneric. Nu ne putem lupta cu ei dacă nu-i vedem.
— Mai bine pe întuneric. Noi îi putem auzi, dar ei n-or să ne audă.
Fără nicio tragere de inimă, Rufus a pus torța pe poteca de piatră și a stins ușor flăcările cu piciorul, făcând cât mai puțină stricăciune. Presimțea că aveau să aibă nevoie de fiecare scânteie pâlpâitoare a ambelor torțe, înainte ca noaptea să se termine.
A simțit pe umăr mâna liniștitoare a lui Cupido.
— Acum așteptăm.
Au stat în întuneric, ascultând, așteptând ca vocile să se apropie. Dar singurele lucruri care s-au apropiat de ei au fost șobolanii, care fuseseră ținuți la distanță de lumină, dar acum se fugăreau pe lângă ei, câte unul sau câte doi deodată. Rufus a tresărit când a simțit ceva atingându-l pe mână.
— Aaah!
— Șșșt.
— Urăsc șobolanii.
— Mie îmi spuneai că iubești animalele.
— Nu șobolanii.
— Nu-ți pot face niciun rău.
— Nici când sunt mari cât pisicile?
— Liniște.
Vocile sunau ciudat, nepământean. Uneori erau clare, de parcă ar fi fost în apropiere, dar apoi se pierdeau de parcă și-ar fi schimbat vântul direcția. Numai că nu era niciun vânt.
Și era duhoarea. La început fusese grețoasă; o miasmă de putreziciune, care le întorcea stomacurile pe dos, atât de grea încât aproape că putea fi mestecată. Dar la puțin după ce începuseră să meargă, mirosul fie li se obișnuise cu ea, fie le fusese copleșit de ea. Acum mirosul revenise, mai puternic decât oricând.
Rufus l-a simțit pe Cupido foindu-se în spatele lui.
— Nu putem sta aici la nesfârșit. Trebuie să ne mișcăm, a șuierat el prin întuneric.
— Pornește, atunci, dar cu atenție. Fără lumină.
Rufus s-a gândit că asta era o nebunie și a spus-o, dar a început să-și pipăie drumul înainte, pe lângă perete. Nu mersese mai mult de cinci-șase

pași când peretele a dispărut, tunelul făcând o cotitură bruscă la stânga, iar el a nimerit cu piciorul în mocirlă, blestemându-și ghinionul și prietenul. Abia când s-a mai liniștit a observat lumina.

Numai că nu era lumină, mai degrabă o perturbare în întuneric; un loc unde negrul era puțin mai deschis. S-a târât încet spre ea.

Era într-o secțiune a peretelui unde tunelul făcea încă o cotitură, de data asta spre dreapta. Pata mai deschisă era o reflexie slabă a unei surse de lumină mai puternice, ceva mai departe înaintea lor.

Aproape ajunsese la cotitură când țipătul l-a încremenit, lipit de peretele tunelului. Era subțire și cumplit și a părut să dureze o eternitate înainte de a se termina ca într-o zbatere sufocată, pentru a reveni o secundă mai târziu, într-un nou crescendo ascuțit. Rufus și-a pipăit amuleta din colț de leu și a mai murmurat o rugăciune. Spera că nicio ființă omenească nu putea țipa în felul acela, dar știa că era o speranță deșartă. Țipătul îi zguduise nervii și genunchii îi tremurau când a dat colțul, fără să dorească să se confrunte cu oricare din ororile ce-l așteptau acolo.

Trecuseră de mai multe puțuri de drenare înguste, la intervale neregulate pe parcursul tunelului. Aici era cu totul altceva.

Înaintea lui era o încăpere mare, în formă de clopot, scobită în stâncă. La partea de sus a clopotului, la circa cincizeci de picioare deasupra lor, o dâră de lumină roșie pâlpâitoare străpungea întunericul și lumina parțial spațiul de dedesubt. Baza clopotului era un bazin ce măsura vreo douăzeci de pași în diametru, în care se adunau apele negre ale șuvoiului înainte de a fi orientate mai departe, printr-un jgheab mai larg și mai adânc. Rostul bazinului a devenit limpede când Rufus s-a uitat spre dreapta și spre stânga. Acesta era locul în care se aduna Cloaca Palatină, unde se întâlneau apele puturoase. Din fiecare parte veneau alte tuneluri, care contribuiau la umplerea bazinului și la scurgerea mai departe a șuvoiului.

Vocile erau foarte clare acum, venind de deasupra, împreună cu lumina. Cupido s-a apropiat de Rufus și i-a șoptit la ureche:

— Camerele de tortură ale lui Caligula. Am fost înlănțuit acolo două nopți și i-am văzut pe călăi la lucru. Am crezut că puțul era pentru apă – acum știu pentru ce este. Repede, aici suntem vulnerabili. Trebuie să mergem mai departe.

Cupido a luat-o înainte fară zgomot, spre tunelul de ieșire.

Rufus s-a întors să arunce o ultimă privire înapoi. Suprafața bazinului era aproape frumoasă, jucând în lucirea blândă de deasupra. S-a întâmplat atât

de repede, încât mintea lui nu a avut timp să înregistreze detaliile: o explozie tunătoare la câțiva pași de el, orbindu-l și stropindu-l din cap până-n picioare cu un zid de apă maronie, puturoasă. A înghețat, îngrozit că era pe punctul de a face cunoștință cu monstrul despre care spusese Decimus, cel care îl făcuse pe Varrus să-și piardă mințile.

Tremurând, a așteptat să se ridice din apă și să-l înhațe, dar, în locul vreunui dragon cu trupul acoperit de solzi, imediat sub suprafața apei a devenit vizibilă o lucire de alb, ca burta unui pește mort. Sub ochii lui, albul s-a făcut mai clar și a luat forma unui corp de om. La început, a plutit cu fața în jos, cu brațele atârnând dedesubt; apoi, foarte încet, s-a răsucit cu fața în sus, ca pentru a arunca o ultimă privire la viața pe care tocmai o lăsase în urmă. Numai că nu putea vedea, pentru că nu mai avea ochi.

Rufus a înghițit greu, cu beregata umplută de fiere.

Gura lăsată fără dinți era deschisă larg, într-un rictus de spaimă curată. Ca și ochii, nasul și urechile omului fuseseră smulse. Pentru că era un bărbat, sau fusese înainte ca organele sexuale să-i fi fost sfâșiate cu cleștii înroșiți în foc.

Sub privirile lor, corpul sfârtecat și-a continuat rotirea blândă și, cu un val ușor, a dispărut sub suprafață.

— Vino.

Cupido l-a zgâlțâit de umăr.

— Acum sunt sigur că nu avem niciun moment de pierdut.

Rufus și-a scuturat capul pentru a și-l limpezi.

— Să ne grăbim, a repetat Cupido. Nu l-ai recunoscut? Înainte ca gâzii împăratului să-l înfrumusețeze, ăsta a fost Marcus Agrippa, un decurion din gardă și unul dintre cei mai apropiați aliați ai lui Chaerea. Lațul se strânge. Dacă Chaerea nu acționează repede, o să simtă și el sărutarea încinsă a lamei călăului.

Rufus a reaprins torța când au ieșit din raza camerei și, spre ușurarea lor, au constatat că mersul era mai ușor, tunelul și poteca pavată fiind mai largi, pentru a face față unei scurgeri mai mari. Și, a remarcat Rufus, era o scurgere mult mai mare. În timp ce până acolo apele se mișcaseră încet și suprafața șuvoiului era liniștită, acum scurgerea era învolburată și suprafața acoperită cu o spumă maronie, murdară. Puțin mai departe, a observat cu neliniște că apele treceau de buza jgheabului și, curând, mergeau plescăind cu picioarele prin mai bine de o palmă de mizerie de canal.

S-a oprit și s-a întors spre Cupido.

— Ceva este în neregulă aici.

Ochii gladiatorului au lucit în lumina torței.

— Nu avem de ales. Trebuie să mergem mai departe. Asta este singura cale de a ajunge la Aemilia.

Fără nicio plăcere, Rufus s-a forțat să meargă mai departe, deși nivelul apelor s-a ridicat mai întâi până la genunchi, apoi la coapse și în cele din urmă până la brâu.

S-a oprit iarăși și Cupido l-a împins din spate. Dar de data asta, Rufus nu s-a mai clintit din loc. A întins torța în fața lui.

— E imposibil. Trebuie să ne întoarcem. Uită-te și tu!

Cupido i-a urmărit privirea și inima i-a tresărit în piept.

La douăzeci de pași în fața lor, lumina torței era reflectată de suprafața unui alt bazin. Acesta era unul dintre locurile unde tavanul cobora brusc. La capătul celălalt al bazinului, doar câțiva centimetri separau suprafața lucitoare de tavan. Tunelul era de netrecut.

Rufus a clătinat disperat din cap. Dăduseră greș.

— Haide, o să găsim o altă cale, a spus el, deși știa că nu mai era nicio alta.

Și-a pus o mână pe umărul lui Cupido, dar gladiatorul și-a retras umărul.

— Nu. Asta este singura cale. Ceva a blocat scurgerea. Dacă pot să găsesc ce anume, poate reușesc s-o deblochez. Ține.

Și-a dat mantia jos de pe umeri și și-a scos de la centură sabia lui cea lungă. Apoi și-a desfăcut tunica și a dat-o jos.

— Vezi să nu se ude. O să-mi trebuiască atunci când ne continuăm drumul.

Dezbrăcat, a pășit înainte până când apele i-au ajuns la umeri, apoi a început să înoate prin lichidul toxic maroniu.

Când s-a apropiat de zidul din față, a simțit că părul îi atinge tavanul. Pentru prima oară, a observat mai mulți șobolani care înotau între o grămăjoară de gunoaie albicioase ce ieșea deasupra suprafeței apei și cel mai apropiat punct de pământ uscat. Orice va fi fost lucrul acela alb, trebuia să fie parte din blocaj.

Se afla chiar la limita conului de lumină al torței și imaginea care l-a întâmpinat a fost atât de revoltătoare, încât la început mintea lui nu a vrut să creadă ceea ce vedea. Dar era real. Globul alb care i-a atras inițial atenția se dezvăluia a fi un craniu rânjind, în jurul lui erau alte resturi pe care le recunoștea ca vag umane și, lucrând neobosit pentru a le dezgoli de carne,

erau șobolanii împreună cu care înotase el.

Acesta era râul morților al lui Varrus. Armata de victime ale lui Caligula. Ele zăgăzuiseră complet Cloaca Palatină.

Călcând apa, s-a întors spre locul unde stătea Rufus ținând pe umăr legătura de haine și arme.

— Felul în care stau lucrurile astea le ține pe loc, a strigat el. Dacă reușesc să găsesc punctul slab, întregul dop ar trebui să se desfunde.

Rufus i-a auzit cuvintele, dar nu a avut decât o vagă idee a înțelesului lor. S-a uitat șocat cum Cupido a tras adânc aer în piept și s-a scufundat.

Cupido știa că avea să fie imposibil să vadă ceva și se temea și de efectul mizeriei asupra ochilor lui, așa că i-a ținut închiși și a înaintat spre baraj pe pipăite, până când a atins carnea rece. Era recunoscător că măcar trupurile de sub apă erau întregi și că din fericire nu se aflau acolo de multă vreme, altfel i s-ar fi desfăcut în bucăți sub degete. Și nici nu păreau a fi atât de multe pe cât se temuse. Nivelul de la suprafață era mai întins decât cel de la fund, probabil datorită capacității de plutire a corpurilor și acțiunii apei.

A tras de un braț rece, luptându-se să-și țină în frâu scârba la atingerea cărnii moarte, zbârcite și roase de apă, dar era agățat de ceva și era bine înțepenit. Și-a simțit pieptul strângându-i-se pe măsură ce rămânea fară aer și și-a făcut vânt spre suprafață, unde a tras de vreo două, trei ori adânc în piept și s-a scufundat imediat încă o dată.

De astă dată avea o oarecare idee încotro se îndrepta și curând a putut să apuce bine un picior lipicios și rece. La început a părut la fel de bine înțepenit ca și primul corp, dar, pe măsură ce trăgea, l-a simțit mișcându-se din loc și, odată cu asta, a simțit și celelalte trupuri schimbându-și poziția în jurul lui. A mai tras de el încă vreo douăzeci de secunde, trăgând și împingând piciorul și simțind cum mișcarea devine mai liberă. Aerul i s-a terminat. Notându-și poziția cât a putut de bine cu ochii închiși, a ieșit iarăși la suprafață, a sorbit aerul de care avea nevoie și s-a scufundat înapoi imediat.

Acum, unde era piciorul? Degetele i-au atins o față. Era o față de femeie și și-a retras mâna cu scârbă. S-a gândit la Quintillia și la frumusețea ei distrusă. De ce era cu atât mai rău când era vorba despre o femeie? Nu aici. Mai la stânga. Da. Piciorul. L-a apucat și, proptindu-se cu picioarele în celelalte trupuri scufundate, a tras cât de tare a putut. La început, nu s-a întâmplat nimic, așa că a tras iarăși. Cu un zgomot bolborosit de aer eliberat sub apă, piciorul și trupul de care era atașat s-au desprins și zăgazul de

morți s-a năruit.

Pentru o fracțiune de secundă, Cupido a trăit o izbucnire de euforie. Apoi a simțit forța curentului și și-a dat seama că eliberând zăgazul se condamnase pe sine.

Neghiob! De ce nu prevăzuse asta – nu se pregătise pentru ea? Incredibila forță a zeci de mii de litri de ape zăgăzuite, acum eliberate, l-a înhățat zdravăn și l-a supt printre cadavre. Era de parcă morții s-ar fi agățat de el, hotărâți să-l țină cu ei până când avea să fie și el la fel de mort ca ei. Pieptul i s-a strâns și presiunea respirației a devenit copleșitoare. Se îneca. Cu forța disperării, și-a făcut vânt, eliberându-se, și a încercat să înoate spre suprafață, dar era prea slab. Curentul nu-i dădea drumul. A ridicat o mână și a simțit-o că iese la suprafață, dar deja era prea târziu. Era propulsat într-un vârtej de membre fluturânde și chipuri cu ochi goi – o simplă bucată de carne fără putere, printre celelalte rămășițe omenești.

• Capitolul XLII

Rufus era prea departe pentru a vedea ce anume provocase blocajul, dar știa că prietenul lui nu avea să renunțe niciodată. Nu în această viață. Cât timp Cupido era scufundat, Rufus și-a ținut respirația, ca și cum asta l-ar fi putut ajuta cumva pe gladiator. Când trebuia să tragă iarăși aer în piept, înainte ca Cupido să iasă din nou la suprafață, se temea că nu avea să-l mai revadă pe tânărul german, dar apoi era o plescăitură și părul auriu apărea la vedere pentru câteva prețioase secunde.

După ceea ce a părut un interval incredibil de lung, Cupido a ieșit iarăși la suprafață, numai pentru a dispărea la fel de repede cum apăruse. Când apele au format brusc un vârtej la mijloc, a știut că Cupido realizase imposibilul. Abia când și-a dat seama ce se întâmpla sub apă, euforia i s-a transformat în groază hipnotică. Și-a strigat prietenul pe nume și, un moment mai târziu, o mână disperată a străpuns suprafața ca și cum ar fi încercat să se agațe de un mâner invizibil. Apoi toată apa a dispărut prin tunel, într-o singură sorbitură de o forță copleșitoare.

Rufus a văzut ce s-a întâmplat, dar mintea lui nu putea accepta. Ceea ce fusese în jur de doi metri de apă era acum un pârâiaș ce bolborosea între cei doi pereți ai jgheabului. Și era singur.

A lăsat torța să cadă și s-a prăbușit cu spatele de perete, privind fix la spațiul gol unde fusese apa. Drumul înainte era deschis, dar nu se putea mișca. Putea gândi, dar nu acționa. Și-a spus să se ridice, dar picioarele îi refuzau să îndeplinească ordinul creierului.

Realitatea a ceea ce se întâmplase era prea cumplită pentru a o accepta. Cupido dus? Nu părea posibil. Cupido nu putea să moară – el era mai mare decât moartea. Dar propriii lui ochi îl văzuseră pe omul pe care-l iubea – da, înțelegea acum că ceea ce simțea el pentru Cupido trecuse de prietenie și respect spre ceva ce nu putea fi numit decât iubire – sorbit în acel zid de apă de neoprit.

Torța a pâlpâit și s-a stins, lăsându-l în întuneric, dar nu a făcut nicio încercare de a o găsi pe cea de-a doua.

Așadar, asta era disperarea, o forță fizică ce-l zdrobea de pământ și-i răpea voința. Curajul care îl sprijinise în lunga călătorie prin acest coșmar subpământean i se împrăștiase. Abia dacă mai găsea tăria de a respira. Se

preda în fața morții.

Dar adânc în el, acel ceva de nedomolit care era spiritul lui, nu voia să o îngăduie. Îi rodea creierul cu un mesaj. Timpul. Era ceva ce trebuia să facă și timpul era important. Capul îi era plin cu imagini colorate, dar niciuna dintre ele nu însemna nimic pentru el. Apoi culorile s-au combinat, iar din centrul lor a apărut un chip. Aemilia. Trebuia s-o găsească pe Aemilia.

Dar ce rost avea? Fără Cupido, el nu era nimic.

Cu acest gând, a simțit cum eșecul se înfășoară împrejurul lui încă o dată, ca un linţoi. A început să chicotească isteric. Dacă nu se mișca, șobolanii aveau să se ospăteze din carnea lui. Gândul l-a electrizat, dar tot nu putea găsi forța de a se mișca.

Apoi vocea i-a șoptit la ureche. Îi șoptea despre onoare și despre datorie, despre loialitate și despre curaj. Iar când el tot nu s-a mișcat, l-a biciuit cu dispreț și l-a batjocorit pentru slăbiciunea lui. A dorit ca vocea să dispară, dar ea era stăruitoare. Era dezamăgit că nu era cea a Aemiliei, dar știa în inima lui că ea nu l-ar fi putut face vreodată să se rușineze pentru a-l pune în mișcare. Numai Livia putea face asta.

Treptat, a început să judece mai bine și Rufus s-a ridicat, nesigur, pe picioare. A găsit a doua torță și a aprins-o; pâlpâirea ei i-a reamintit de timpul pe care-l irosise. A luat-o în josul șuvoiului, spre Maxima.

Tunelul părea să se continue la nesfârșit, acum, când era singur. Prezența lui Cupido îl susținuse; acum, fiecare pas, ca de plumb, părea fară rost. Nu conta cum intenționase Cupido să atace vila, Rufus știa că el nu o putea face niciodată. El nu avea nici îndemânarea și nici curajul să lupte cu șase soldați antrenați, iar dacă ar fi încercat, Aemilia ar fi moartă înainte să poată ajunge la ea. Cupido și-ar fi folosit forța. El avea să fie nevoit să se strecoare neobservat. Avea să existe o cale. Trebuia să existe o cale.

Când, în cele din urmă a ajuns la locul unde Cloaca Palatină se întâlnea cu Cloaca Maxima, a avut în față un perete gol. Știa că trebuia s-o ia în susul curentului, spre stânga. Poteca pavată era acum pe cealaltă parte a canalului. A aruncat mai întâi traista de pânză și cele două mantale dincolo, apoi le-a urmat și el.

Simțea că-i revine încrederea de sine. Cel puțin, mersul era mai ușor prin canalul principal, poteca pavată mai lată și bine întreținută. Avea să găsească un loc pe unde să iasă afară, iar când urma să se întâmple asta, avea să depășească orice provocare apărută. Chiar și dacă asta însemna moartea.

Făcuse mai puțin de douăzeci de pași, când a auzit zgomotul din spatele lui. Încă un șobolan? Nu. Suna ca…

S-a întors, împingând flacăra torței în direcția sunetului și trăgându-și sabia cu mâna dreaptă. Fusese o voce umană. O șoaptă, îl urmăriseră până aici. Trebuiau să se afle încă pe tunelul Colinei Palatine. Idiotule! Stinge lumina, amintește-ți ce a spus Cupido despre lupta pe întuneric. A stins torța de perete și a lăsat-o cu grijă la pământ.

Încet și în întuneric complet, s-a întors la intersecția celor două canale. Astea sunt cloaca! Avea să-i atace prin surprindere când vor ieși din Palatină în Maxima. Ba chiar mai bine, ceva mai jos de joncțiune remarcase un contrafort, unde putea sta ascuns când aveau să treacă. Îi va urmări prin întuneric și-i va lua prin surprindere, unul câte unul. Cine știe câți va reuși să omoare înainte să-l descopere?

A înaintat, pipăind peretele, trecând de vărsarea gâlgâitoare a Palatinei, până ce a ajuns la contrafort. L-a ocolit cu grijă, lipit de el – ar fi fost un prost să cadă în canal pe întuneric – și a încremenit.

Stătea pe ceva viu!

Încet, a ridicat sabia și a tras adânc aer în piept, pregătindu-se să lovească în jos, în lucrul de sub picioarele lui.

— Așa îți tratezi prietenul? s-a auzit o voce slabă, hârâită. Ca și cum ar fi o treaptă?

Rufus aproape a leșinat.

— Cupido?

— Te rog, adu o torță. Când am văzut lumina, am crezut că veneai după mine, apoi, când torța a dispărut… Am avut destul întuneric pentru o viață întreagă.

Când Rufus a revenit, a văzut că gladiatorul zăcea gol, sprijinit de contrafort, cu fața încrețită de durere și cu mâna stângă ținându-și cu grijă umărul drept. Se zguduia incontrolabil, trupul lui luptând împotriva frigului cumplit care îl cuprindea. Rufus a luat mantalele și a încercat să-l înfășoare în ele.

— Ușor, a țipat Cupido. Umărul.

— E rupt?

Cupido a clătinat din cap.

— Cred că mi s-a dislocat când am fost izbit de perete de forța torentului, dar asta mi-a salvat viața. Dacă i-aș fi urmat pe noii mei prieteni, până acum aș fi fost hrană pentru somnii din Tibru.

— Pot să ți-l pun la loc. Am făcut-o pentru antilope.

Cupido i-a zâmbit istovit.

— Îți putem testa îndemânarea medicală mai târziu. Mai întâi, căldură. Sunt rece ca un cadavru vechi de o săptămână. Dacă nu mă încălzești, nu am să mai merg nicăieri în noaptea asta, poate niciodată.

Urmându-i indicațiile, Rufus a înfășurat ușor una dintre mantale în jurul gladiatorului. A folosit-o pe cealaltă pentru a-l freca pe piele, care era smochinită și încrețită și pe alocuri aproape vineție. Spatele îi era julit până la os de contactul cu dalele de piatră, aspre, ale canalului. Rufus s-a mirat de supraviețuirea lui și în același timp s-a îngrijorat de efectele pe termen lung ale cufundării lui în mizeria Romei.

Și-a dat repede seama că frecatul era de prea puțin ajutor. Dacă avea vreun efect, era că fața lui Cupido se făcea tot mai palidă. A luat mantia cea mare, a înfășurat-o în jurul lor, a amândurora, și și-a cuprins cu blândețe prietenul în brațe, pentru a permite căldura propriului trup să-l încălzească.

Cupido a deschis ochii și Rufus a văzut o lucire de umor în adâncimile lor cenușii.

— Sunt atât de slab de-am ajuns aici? Mă rog ca tatăl meu să nu se uite acum în jos la mine, să vadă cât de jos am căzut.

A închis iarăși ochii, dar Rufus a observat că cel puțin acum era o idee de culoare în obrajii lui.

După zece minute, Cupido a dat semne de revenire.

— Momentul ăsta romantic s-a prelungit prea mult. Dă-mi tunica, a hârâit el.

Și-a dat mantia jos de pe umărul vătămat.

— Acum îmi poți face răul cel mai mare. Nu te opri dacă țip.

Rufus și-a simțit prietenul tresărind când degetele lui au pipăit mușchii încordați, după punctul de presiune de care avea nevoie.

— Nu… nu știu dacă pot s-o fac. E altfel. Oasele…

— Trebuie. Uite, îți arăt eu. O mână aici, a indicat un punct de pe brațul lui, iar cealaltă aici.

Cupido a pus mâna lui Rufus pe osul ce-i împungea prin mușchii umărului.

— Acum împinge puternic cu una și trage cu cealaltă.

Rufus a tras cu toată forța lui și prietenul său a gemut de durerea chinuitoare, dar osul a revenit în poziția lui corectă cu o pocnitură groaznică.

— Dacă asta este anvergura cunoștințelor tale medicale, mi-e milă de animalele alea. Brațul va fi inutil în noaptea asta, dar dacă trăiesc, va fi la fel de bun ca întotdeauna.

Și-a pus o mână pe umărul lui Rufus și s-a ridicat în picioare

— Într-adevăr, ăsta este râul morților de care vorbea Varrus. Să lucrezi în fiecare zi cu priveliștile pe care le-am văzut, în duhoare și în întuneric, asta ar face pe oricine să-și piardă mințile.

Rufus l-a ajutat cu tunica și i-a prins centura cu sabia cea lungă la brâu. Cupido a tras arma din teacă cu mâna stângă și a exersat câteva lovituri.

— Așa e mai bine. Fierul îmi dă tărie. Poate că o mână va fi de ajuns, în definitiv, dar dacă nu e, l-a privit țintă pe Rufus, va trebui să fii mâna mea dreaptă, dacă este nevoie. Acum, hai să mergem; și în viteză. Mă tem că deja suntem în urmă cu programul.

— Cum o să știm când am ajuns unde trebuie să ieșim? Și cum ieșim afară? a pus Rufus două întrebări care îl îngrijorau încă de când capacul drenului se închisese deasupra capului său.

— O să știm, a spus Cupido și în vocea lui a fost o certitudine liniștitoare.

Și-a scos pumnalul și a zgâriat pe piatra de la picioarele lui.

— Noi suntem aici, sub Velabrum, în apropiere de Vicus Tuscus, exact sub palatul împăratului de pe Colina Palatină. Dacă îmi amintesc corect, Cloaca face la stânga pe sub for, apoi la dreapta, dincolo de Casa Senatului. Oriunde după cotitura aia la dreapta, ne vom afla la distanță bună pentru atac față de vilă. În timp ce te așteptam în seara asta, m-am rugat la Venus Cloacina și i-am făcut un sacrificiu. A fost un sacrificiu de preț și am rugat-o pentru ajutor în chestia asta cu Aemilia. Cloacina ni-l va da.

•

După vreo douăzeci de minute, au ajuns la scări.

Rufus probabil că nu le-ar fi observat. Nu erau decât una dintre nenumăratele umbre întunecate de pe peretele din stânga lor. Dar simțurile lui Cupido erau atât de acute, încât el s-a oprit drept în fața lor. Era limpede că nivelul solului era acum imediat deasupra lor, pentru că nu erau decât vreo șase trepte ce duceau în sus către un capac de dren similar cu cel pe unde intraseră.

— Ăsta trebuie să fie unul dintre punctele de acces principale, a remarcat Cupido, arătând spre treptele tocite.

Rufus și-a pus umărul în capacul drenului. Se așteptase să fie dificil de

urnit, dar, datorită treptelor, avea în ce să se proptească, și capacul s-a mișcat cu ușurință de la prima împingere. A stins torța și a urcat afară, în ploaia măruntă și așezată a unui răsărit cenușiu de iarnă.

Când Cupido a văzut unde ieșiseră, a izbucnit în râs, mulțumit. Stăteau într-un mic cerc din piatră, de vreo cinci pași în diametru, cu pereți până la înălțimea mijlocului. Într-o parte a cercului era un mic altar, cu statuia din marmură a unei femei ce ținea în mână o ramură de mirt.

— Uite, e zeița. Ne-a ajutat, cum am cerut.

Cupido avea dreptate. Se aflau într-un mic sanctuar, dedicat lui Venus Cloacina, zeița canalelor. În fața lui, dincolo de colțul bazilicii din apropiere, Rufus a recunoscut zidurile forului lui Augustus și acoperișul distinctiv al Templului lui Mars Ultor, unde era păstrată sabia lui Iulius Cezar. Spre dreapta lui, la două sute cincizeci de metri depărtare, trebuia să se afle Templul Minervei și, dincolo de el, vila lui Sabinus. Și Aemilia.

— Sperasem să ajungem aici pe întuneric deplin, dar trebuie să folosim puținul timp de care dispunem.

Și-au tras mantiile peste cap și au luat-o precaut în sus, pe strada pustie. Rufus a știut că erau aproape când Cupido l-a tras în întunericul unui cadru de ușă.

— Te-ai fi gândit că, dată fiind șpaga de care beneficiază, Sabinus și-ar fi putut permite ceva mai de soi, a chicotit gladiatorul.

Rufus știa că Cupido încerca să-l liniștească pe el, dar a putut desluși în vocea prietenului lui ațâțarea stârnită de apropierea luptei ce avea să urmeze. Într-adevăr, vila nu era masivă, dar era destul de impunătoare – o casă tencuită în stuc alb, cu două niveluri, retrasă de la stradă în curtea ei proprie. Era înconjurată de un zid, dar unul construit pentru intimitate, nu pentru apărare. Din locul unde stăteau ascunși se putea vedea reflexia portocalie a unui foc mare.

Cupido nu a băgat în seamă poarta principală – o structură solidă din lemn, care era bine închisă și avea, fară îndoială, barele trase pe dinăuntru.

— Intrăm pe la colț ul zidului, unde se vede puțin vârful copacului ăla. Gărzile au aprins focul ca să le dea lor vizibilitate mai bună, dar și ca să le alunge fricile. Și totuși, ar putea să le fie împotrivă, a spus el gânditor.

Au traversat strada furișându-se și au alunecat în lungul zidului, până ce au ajuns la punctul pe care-l indicase Cupido.

— Stai lipit de coama zidului când ajungi sus și așteaptă-mă și pe mine, a șoptit gladiatorul, împingându-l în sus pe Rufus cu mâna cea bună, pentru

ca acesta să se poată cățăra pe coama zidului.

În ciuda brațului rănit, Cupido i s-a alăturat cu ușurimea dată de antrenament, a unui acrobat. Fără zgomot, și-au dat drumul în curtea vilei.

• Capitolul XLIII

Instinctele nu-l înșelaseră pe Cupido. Patru bărbați în uniformă pretoriană erau strânși în jurul unei grămezi de bușteni ce ardeau cu foc viu, în atitudini ce indicau că-și petrecuseră mai mult timp decât ar fi dorit în frigul umed al iernii, care le rodea oasele. Păreau vrăjiți de dansul flăcărilor aurii dinaintea lor și de coloana de scântei ce se înălța, jucând de fiecare dată când un buștean trosnea. Chiar dacă umbrele tufișurilor și ale copacilor nu i-ar fi ascuns, Rufus s-a gândit că ar fi fost puțin probabil ca intrarea să le fi fost observată.

— Prea mult timp în barăci, i-a șoptit Cupido la ureche. Dar tot sunt periculoși. Stai în dreapta mea și folosește-ți sabia cum ai făcut ca să-l aperi pe împărat, și o să trecem de ei victorioși.

Pentru întâia oară, Rufus a simțit frica zbătându-i-se în piept. Cupido l-a simțit și i-a pus o mână pe umăr.

— Ai încredere, Rufus. Tu le atragi atenția, iar eu îi pun la pământ. Dar nu uita, o au pe Aemilia înăuntru. Dacă suntem ținuți în loc, au s-o execute. Totul e să ne mișcăm rapid, nu să ucidem curat.

Cu asta, a pornit, aplecat cât mai aproape de pământ, printre tufișuri – ca o panteră la vânătoare, dar infinit mai agresiv. Gărzile erau la numai douăzeci de pași depărtare, dar nu i-au simțit deloc venirea înainte ca el să fie asupra lor. Era însă deja prea târziu.

Rufus îl văzuse pe Cupido luptând de multe ori până atunci, dar asta a fost altceva. Aici a fost furie rece, necruțătoare, egalată de o execuție de precizie. Sabia cea lungă i-a luat primului pretorian capul de pe gât, dintr-o singură lovitură de măturare, și i l-a trimis învârtindu-se în foc. Doi dintre supraviețuitori erau recruți proaspeți și au înghețat, paralizați de imaginea chipului camaradului lor topindu-se în flăcări, dar al treilea s-a răsucit spre atacatorul lui. Era veteran, iar când l-a văzut pe Cupido a știut că este deja mort. Dar a fost curajos. Și-a mârâit sfidarea și lama lui s-a repezit în sus spre burta neacoperită a lui Cupido. Gladiatorul a parat lovitura aproape fară efort și, cu o răsucire a încheieturii mâinii lui, l-a lăsat pe soldat uitându-se fară să-i vină să creadă la ciotul brațului în care ținuse arma.

Gărzile rămase erau încă bine înarmate, dar șocul și groaza i-au făcut neputincioși. Amândoi soldații și-au lăsat săbiile să cadă lângă foc și au

căzut în genunchi, predându-se. Dar Cupido nu avea nici timpul, nici înclinarea pentru îndurare. A măturat spre dreapta și spre stânga și cei doi au căzut țipând printre tăciunii pâlpâind de la marginea focului.

— Termină-i, a spus el și a luat-o la fugă spre intrarea vilei.

Pentru un moment, Rufus a rămas cu gura căscată la ordinul lui Cupido, dar logica îi spunea că cei trei oameni erau deja ca și morți. Primul luptător stătea într-o baltă ce tot creștea, formată de propriul lui sânge, cu o expresie uluită, iar ceilalți își dădeau duhul zgomotos, prăjindu-se în același timp. Era îndurare, de fapt.

Când a intrat în vilă, timpul părea să fi încremenit. Singura mișcare venea dinspre tânărul pretorian ce se tânguia lângă ușă, încercând să-și bage intestinele înapoi în tăietura imensă pe care Cupido tocmai i-o deschisese în stomac.

Dincolo de el, era spatele lui Cupido întors spre Rufus, iar la opt pași dincolo de el era un soldat cu o cicatrice pe față, evident conducătorul detașamentului de gardă. Și Aemilia.

Aemilia se uita la fratele ei cu o privire ce ar fi putut fi iritare. În mod cert, nu era frică, deși frica ar fi fost perfect justificată, dată fiind sabia scurtă ce-i cresta pielea sub bărbie și care nu avea nevoie decât de o împingere bună ca s-o străpungă. Sabia era ținută de soldatul cu cicatrice pe față, care stătea cu spatele la peretele vopsit în ocru, și era destul de speriat pentru amândoi.

— Încă un pas și o ucid, a spus el răgușit.

— Nu cumva trebuia să o violezi, în timp ce ea mă privea cum mă prăjesc de viu? a spus Cupido dornic de vorbă.

Provocarea de pe chipul soldatului s-a schimbat într-o încruntare de confuzie.

— Asta era ce a plănuit Chaerea pentru mine, nu-i așa? Ca eu să mă prăjesc deasupra unui foc deschis, în timp ce voi îi făceați felul Aemiliei.

Soldatul a scuipat:

— Dacă lași jos sabia aia, poate ajungem la o altă înțelegere. Ceva care să ne convină la amândoi.

Cuvintele erau o ofertă la negociere, dar a fost în ochii lui o sclipire de anticipare care i-a trădat adevăratele planuri.

— Nu cred.

Cupido a zâmbit și sclipirea din ochiul stâng al chipului cu cicatrice s-a stins în clipa când în el a răsărit ca prin farmec o sabie lungă de patru

picioare, care i-a străpuns craniul și l-a țintuit în perete.

Rufus nici măcar nu-l văzuse pe Cupido mișcându-se. Lovitura a fost atât de impresionantă, încât i-a venit să aplaude. Nu a știut niciodată dacă era o șmecherie de arenă perfecționată de o sută de ore de antrenament sau o mișcare rapidă pe care Cupido o învățase de la tatăl său. Indiferent cum își obținuse Cupido îndemânarea, era teribil de eficientă. Gladiatorul ridicase sabia cea lungă pe nevăzute, cu o mișcare fulgerătoare a încheieturii, și străpunsese o țintă de numai două degete lățime, la distanță de o palmă de urechea dreaptă a Aemiliei.

— Dar nu te-ai grăbit deloc, frate, a spus Aemilia, desfăcându-și din jurul gâtului brațul omului paralizat.

L-a privit cu interes detașat. Nu era mort, dar nu putea să mai dureze mult. Corpul îi tremura și îi tresărea, cum atârna acolo, țintuit prin cap de lama de fier. Ochiul rămas i-a trecut printr-o succesiune de emoții: groază de ce avea să urmeze inevitabil, uluire de cum putuse să fie atât de neatent și poate o implorare mută ca acest obiect cumplit și străin să fie scos din el.

Aemilia l-a scuipat în față și a smuls sabia, lăsându-l să cadă la pământ ca o piatră.

— Parcă ziceai că nu ai niciun frate? a spus Cupido.

Ea a scos limba la el și i-a dat sabia.

— Pfiuuu! Puți.

— Frumos fel de a vorbi cu salvatorul tău. Dar ai dreptate, unde-i baia? Și nu au și alte haine pe-aici?

Ea i-a dat indicațiile necesare și Cupido a plecat bombănind ca pentru sine despre femeile nerecunoscătoare, lăsându-i pe Rufus și pe Aemilia singuri, în afara nefericitului tânăr cu burta tăiată, care acum încerca să se târască spre ușă.

— A, da, a spus Aemilia, ca și cum tocmai și-ar fi amintit ceva important.

S-a aplecat asupra tânărului soldat și a tras de un săculeț din piele prins la centura lui.

— Mă gândeam eu că-l ai, a spus ea triumfător, recuperându-și pumnalul cu pietre scumpe. Unde-ți sunt promisiunile pofticioase acum, Marcus?

Și Aemilia a tras lama peste beregata băiatului, cu o bruschețe înfiorătoare, făcând ca sângele lui să coloreze pardoseala din mozaic în roșu aprins. Și-a ridicat privirile și a văzut oroarea de pe chipul lui Rufus.

— Ce crezi că mi-ar fi făcut el, dacă nu veneați voi, el și porcul de colo?

A arătat înspre veteranul cu un singur ochi.

— Vrei să-ți spun ce planuri aveau pentru mine? Sunt sigură că ți s-ar părea instructiv.

Rufus a clătinat din cap. Dintr-o dată, s-a simțit foarte obosit. Nu se mai putea ține bine pe picioare și poate că ar fi căzut dacă Aemilia nu l-ar fi prins în brațe.

— Îmi pare rău, Rufus. Nu m-am gândit. Mi-au spus ce i-a făcut Liviei bruta aia de Chaerea. O să-i urmeze și el pe porcii ăștia, dincolo de Styx, la vremea lui.

I-a ridicat gura spre a ei și, înainte ca el să își dea seama ce se întâmpla, l-a sărutat, lung și apăsat, până ce n-a mai avut aer în plămâni și inima ce-i bubuia a dat să-i sară din piept.

— M-ai salvat, tu și fratele meu. Acceptă asta ca pe o primă parte a recompensei mele, dar nu ultima.

Rufus a făcut un pas înapoi, depărtându-se de ea, confuz din pricina contradicțiilor ce-i treceau prin minte. Cu o secundă în urmă, femeia asta tăiase gâtul unui băiat muribund, iar acum…

— Eu…

S-a oprit la sunetul unor pași ce se apropiau. Aemilia și-a ridicat pumnalul încă însângerat, dar el i-a făcut semn să se dea deoparte și a pășit în spatele ușii. L-a lăsat pe intrus să treacă pe lângă el, pătrunzând în încăpere, înainte de a-i pune vârful sabiei în șira spinării cu destulă forță pentru a-i străpunge materialul tunicii.

— Așa-ți întâmpini un prieten? a întrebat Narcissus cu iritare. Callistus m-a informat că ai putea avea nevoie de ajutor. S-a decis în cele din urmă în care direcție îi bate vântul. Dar văd că nu ai nevoie de ajutorul meu. Sunt cât se poate de impresionat.

A arătat spre trupurile căzute ale soldatului cu cicatricea și al camaradului său și la podeaua plină de sânge din preajma lor.

— Ce fel de ajutor ai fi dat tu, eunucule?

Cupido a apărut în cadrul ușii îmbrăcat cu haine curate, cu părul lipit de craniu ca niște șuvițe de aur.

— Nu văd nicio sabie.

Narcissus a întâmpinat batjocura cu un zâmbet reținut, dar ochii i-au fulgerat periculos.

— Ai dreptate, desigur: nu suntem cu toții atât de pricepuți la a împărți moartea, ca tine. Aduc un mesaj în același timp cu oferirea ajutorului, iar

mesajul este: tribunul pretorian Cassius Chaerea și asasinii săi plănuiesc să-l ucidă pe împărat astăzi. Trebuie opriți. Tu trebuie să-i oprești.

Cupido a clătinat din cap.

— De ce eu? Am tot atâtea motive să-l urăsc pe Caligula ca oricine altcineva.

— E simplu. Are încredere în tine ca în nimeni altul, pentru că tu deja i-ai salvat viața. Dacă îți trebuie un motiv: tu i-ai dat jurământul de credință. Dacă îți trebuie încă unul: ai opri un război civil în care vor pieri, fară îndoială, mii de nevinovați. Ai vrea să ai moartea atâtor oameni pe conștiință, pe lângă a altora la fel de nevinovați?

Sabia cea lungă a fost la beregata lui înainte ca ultimul cuvânt să fie rostit.

— Ai grijă, grecule. O moarte în plus nu ar atârna prea greu.

— Am adus un cal, s-a sufocat libertul lui Claudius, ca și cum fierul i-ar fi străpuns deja carnea. Împăratul este la teatru. Trebuie să-l convingi să plece de-acolo înainte de ceasul al șaselea. Ceasul al șaselea, înțelegi, nu mai târziu. Asasinii intenționează să lovească la sfârșitul reprezentației, dar dacă își dau seama ce ai de gând, s-ar putea să se sperie și să atace mai repede. În mod normal, Caligula părăsește teatrul ca să mănânce de prânz. Asta ar putea furniza o scuză pentru a-i pune la cale plecarea pe o rută care i-ar lua prin surprindere pe uneltitori.

— Dar gărzile de pe drum?

Cupido s-a uitat foarte atent la el.

— Chaerea și-a retras dulăii. Va avea o altă sarcină pentru ei, dacă reușește astăzi.

Cupido și-a băgat sabia în teacă și și-a luat mantia.

— Nu, a strigat Rufus. Nu-l crede. E o capcană!

Gladiatorul a zâmbit trist.

— Are dreptate, Rufus. Am dat jurământul de credință. Poate că prin acest act pot să ispășesc tot ce s-a întâmplat înainte. Alătură-mi-te, dacă poți. Am să-l aduc pe calea cea mai scurtă. Este un pasaj subteran între teatru și palatul lui; Aemilia te va conduce.

Apoi a dispărut.

— Poți să-mi scoți lucrul ăla din coaste acum? a sugerat Narcissus nerăbdător.

— Mai bine te-aș face felii cu el. Ceva nu este în regulă aici. De ce tu și stăpânul tău, care m-ați fi pus pe mine să o folosesc pe Bersheba pentru a-l

ucide pe Caligula, dintr-o dată vreți să-l țineți în viață?

— E o chestiune de alegere a momentului, a spus libertul lui Claudius. Am să-ți explic în car.

Venise într-unul dintre carele imperiale, superbe, cu frunze de aur și lucrătură fină din metal. Avea drept de trecere prin Roma la orice oră din zi și din noapte și nimeni nu îi stătea în cale. Când au trecut prin curte, Rufus și-a dat seama că ora era mai înaintată decât crezuse el. Focul santinelelor arsese până la cenușă, cu rămășițele înnegrite a două forme vag familiare fumegând ușor la periferia vetrei și emanând un miros ca de porc fript. Mireasma l-a făcut să saliveze, fapt pe care l-a găsit profund neliniștitor.

În timp ce carul troncănea pe pietrele străzilor, îndreptându-se spre vasta ridicătură a Colinei Palatine, Narcissus a explicat de ce era atât de important ca împăratul să rămână în viață.

— Chaerea crede că nimic nu-i mai stă în cale dacă îl ucide pe Caligula astăzi, dar greșește. Dacă împăratul moare fără un succesor, o mulțime de generali au să vină asupra Romei cu legiunile lor, fiecare cu un motiv mai bun decât al celui dinainte pentru a lua puterea. Garda germană, care i se opune lui Chaerea, are cheia la ea, și totul este despre putere și alegerea momentului. Dacă ei pot fi convinși să proclame un membru al familiei imperiale ca moștenitor al lui Caligula și să meargă cu el la Senat, acesta va avea atât puterea armatei, cât și pe cea a oamenilor din spatele lui. Generalii vor sta în provinciile lor, iar noi vom avea pace.

— Și un nou împărat. Claudius.

Grecul a ridicat din umeri.

— Stăpânul meu a avut nevoie de multă muncă de convingere, dar își dă seama că timpurile sunt prea – a căutat cuvântul potrivit – prea turbulente pentru a convinge Senatul de înțelepciunea reîntoarcerii la republică. Acum, tot ce mai rămâne de convenit este un preț cu germanii – ai fi surprins de cât de plictisitoare devine avariția – dar pentru asta am nevoie de timp, și tocmai de aceea Cupido trebuie să-l salveze astăzi pe împărat.

— Dar Caligula trebuie să moară până la urmă?

Narcissus a zâmbit.

— Cu toții trebuie să murim până la urmă, Rufus, dar da, Caligula va muri – la momentul ales de noi. Mai este încă valabilă înțelegerea noastră?

— Nu.

Zâmbetul a rămas neschimbat.

— Mă gândeam eu că nu. Tu întotdeauna ai fost greu de luat în seamă ca

asasin. Vezi prea mult bine în oameni.

Și-a aruncat privirile de partea cealaltă a carului, spre Aemilia, care părea să doarmă.

— Este o trăsătură care o să-ți provoace necazuri într-o zi.

• Capitolul XLIV

Când au ajuns la Palatină era deja aproape de amiază. Rufus a sărit jos din car. Narcissus l-a apucat de braț.

— Ține minte. Trebuie să-mi câștigi ceva timp. Dacă îl poți escorta pe împărat înapoi la palatul lui, o să fie în siguranță acolo. Gărzile sunt toate germane și loiale.

Rufus s-a întors spre Aemilia.

— Du-mă acolo și așteaptă-mă, i-a ordonat el.

Privirea pe care i-a aruncat-o Aemilia ar fi doborât un tăuraș, iar vocea sa a sunat plină de dispreț:

— Crezi că mă poți ține departe de împăratul meu?

Schimbarea din atitudinea ei l-a făcut să devină complet confuz. Unde era fata cu buze dulci care îl sărutase cu o oră măi devreme? A încercat să-și facă vocea la fel de dură ca a ei.

— Foarte bine, dar dacă mă faci să merg mai încet, nu stau după tine.

— Sunt sora fratelui meu. Nu eu am să te fac să încetinești pasul.

Aemilia a pornit în ritm de soldat și, deși fusta o împiedica, Rufus a avut dificultăți să țină pasul cu ea.

Până când au ajuns la intrarea cu coloane a pasajului, Aemilia încetinise până la un ritm mai rezonabil. Rufus a încercat să discute cu ea despre ce se întâmplase la vilă și despre contrastul din felul în care îl tratase cu câteva minute în urmă, dar ea a refuzat și să-l bage în seamă. Dispoziția i se schimbase iarăși. Acum era tăcută și retrasă, dar pe chip i se întipărise o hotărâre neclintită. Au mers unul lângă celălalt prin coridor, fară să vorbească. Era destul de larg pentru a permite la șase soldați să mărșăluiască în linie, dar era un loc posomorât ca o peșteră, iluminat numai acolo unde lumina soarelui pătrundea filtrată prin niște mici ferestre, străpunse în tavan cam la fiecare douăzeci de pași. Într-un fel, îi amintea lui Rufus de Cloaca Palatină, dar aerul era mai curat. Pereții erau placați cu marmură albă, iar podeaua din mozaic – cel puțin acolo unde se putea vedea în lumina slabă – era uimitoare. Fusese decorată, pe secțiuni, de cei mai pricepuți meșteri ai imperiului. Creaseră scene minunate, reprezentând zei mânioși și monștri cu ochi sălbatici, atât de măiestrit lucrate încât părea un sacrilegiu să pășești peste ele. La un moment dat, Rufus și-a aruncat

privirile în jos și a văzut un dragon de apă, sinuos, cu solzi din smarald și șiruri de dinți înspăimântători, încolăcit în jurul unei balene uriașe care se lupta să scape cu viață. La câțiva pași mai încolo, Jupiter arunca săgeți zimțuite de fulgere aurite, de-a curmezișul unui cer tirenian perfect, asupra unui uriaș bărbos ce ținea în mână un trident și care trebuia să fi fost Neptun. În pereții coridorului erau lăsate nișe mari goluri, acoperite cu draperii, ce conțineau statui ale împăraților și generalilor faimoși, care aduseseră măreție Romei. Interioarele nișelor erau umbrite și ascunse și Rufus devenea tot mai neliniștit cu fiecare pas. Narcissus avusese dreptate că Chaerea își retrăsese oamenii, dar dacă întâlneau o patrulă răzleață de scorpioni, viețile aveau să le fie măsurate în secunde.

Erau aproape la jumătatea drumului, când Aemilia s-a oprit brusc. Rufus s-a oprit alături de ea și și-a smuls sabia de la brâu, cuprins de panică. Ce văzuse ea și el nu observase? A rămas alături de ea, cu lama în mâna dreaptă, și a așteptat, cu urechile pulsându-i de sunetul propriei inimi ce bubuia.

Degete subțiri, calde, s-au încleștat pe mâna lui liberă și i-au strâns-o cu putere. S-a întors surprins ca s-o găsească uitându-se la el cu o privire de infinită tristețe, care l-a speriat la fel de mult ca oricare dintre experiențele pe care le trăise în această zi cumplită. Era privirea cuiva care pierduse totul, cu excepția sufletului – privirea pe care trebuia s-o fi avut în ziua când fusese luată în robie, în timp ce întreaga lume ce-i aparținuse ardea în jurul ei.

A ridicat mâna și l-a mângâiat pe față cu palma mâinii stângi. Când a vorbit, vocea îi era a unui copil. Rufus și-a dat seama că uitase cât era ea de tânără. Cumva, tristețea o făcea și mai frumoasă.

— Orice s-ar întâmpla, te rog să nu gândești rău despre mine, Rufus. Orice suferință vei avea de îndurat, eu am să îndur și mai multă și nu aș putea să suport dacă m-ai urî. Sunt momente în viața oamenilor când nu ei o controlează; ea îi controlează pe ei. Cândva am crezut că te-aș putea iubi, cum mă iubeai și tu. Dar mai întâi a fost Livia, iar acum este împăratul. Chiar și a schimba un zâmbet ar însemna moartea.

Rufus a încercat să răspundă, dar mintea îi era un vârtej de confuzie, de gânduri care se formau și se sfărâmau, cu speranțe ce se izbeau de certitudinea de diamant a vorbelor ei.

Ea i-a pus un deget la buze și a spus cu blândețe:

— Tu trebuie să-ți trăiești viața ta, iar eu am să mi-o trăiesc pe a mea,

indiferent ce va aduce ea. Promite-mi.

El a scuturat din cap, încă amuțit de confuzie și de emoții contradictorii. Nu avea să lase speranța să moară, chiar dacă asta însemna propria lui moarte.

Ea ar fi vrut să spună ceva, dar sunetul unor voci ridicate a stârnit ecouri în lungul pasajului și Rufus a pășit protector în fața ei, cu sabia ridicată.

— De ce nu-i putem aștepta pe purtătorii mei de litieră? Este nedemn pentru un împărat să meargă pe jos.

Au recunoscut într-o clipă glasul strident și nemulțumit al lui Caligula, iar când Cupido a răspuns, cuvintele lui au ajuns clar și puternic până la ei.

— Sunt mai preocupat de viața ta decât de demnitatea ta, Caesar. Trebuie să mergi mai departe, pe jos.

Rufus aproape a suspinat de ușurare. Cupido era aici. Acum erau în siguranță. Gladiatorul avea să preia comanda și prezența lui dominatoare și curajul lui rece avea să-i scoată la liman. Cu numai câteva secunde mai înainte fusese speriat de propria lui umbră, dar Cupido fiind alături de ei știa că puteau depăși orice dificultate. A strâns mai bine sabia în mână. Deja era mai ușor de ținut.

Două siluete au apărut la capătul coridorului. La început, a părut că se luptau, dar Rufus și-a dat repede seama că una o ținea în loc pe cealaltă și o conducea în lungul pasajului, cât putea aceasta de repede.

— Ia mâna de pe împăratul tău, nebunule, a strigat Caligula, luptându-se să scape din încleștarea lui Cupido. Mnester tocmai ajunsese pe culmile Cinyras-ului și nu l-am văzut dansând decât o singură dată. Publicul se așteaptă să-și vadă împăratul la jocuri și publicul îl va vedea.

— Ți-am spus, mărețe Caesar, și am să-ți spun iarăși: dacă nu ajungem la palat, nu o să mai ai niciodată ocazia să-l vezi pe Mnester dansând iarăși, pentru că ai să fii mort. Nu înțelegi că scorpionii sunt pe urmele noastre? Ai fost trădat. Lupii mei sunt prea puțini ca să-i țină în loc mai mult de cinci minute și, dacă nu te grăbești, Roma nu va mai avea împărat.

Ultimele cuvinte au părut să penetreze zidul demnității rănite a lui Caligula și acesta a îngăduit să fie purtat mai departe câțiva pași.

— Cine? a întrebat el pe un ton în care se amesteca uimire și neîncredere. Cine a trădat Roma?

— Narcissus îi va numi pe conspiratori când ajungem la palat, a spus Cupido.

Caligula s-a încordat și gladiatorul a știut imediat că făcuse o greșeală.

— Narcissus?

Glasul împăratului a fost un țipăt ascuțit.

— Grecul, spionul de casă al unchiului meu? De ce? În litiera mea am ordinul de arestare a acestuia. Ce vicleșug e ăsta, de mă târăști să mă întâlnesc cu dușmanul meu?

— Cupido! a strigat Rufus.

Tânărul german a încremenit, cu sabia cea lungă pregătită instantaneu. Caligula a părut nedumerit.

— De ce este sclavul meu aici, când ar trebui să fie cu elefantul meu?

Cupido a zâmbit și și-a băgat sabia în teacă.

— Sunt prieteni, mărețule Caesar. Nu trebuie să ai nicio teamă.

Rufus a simțit că Aemilia s-a încordat alături de el. Îi simțea tensiunea de parcă ar fi fost conectați printr-o legătură fizică. În fine, și-a dat seama de ce stările ei fluctuaseră atât de surprinzător. S-a blestemat pe sine însuși pentru a fi fost un neghiob insensibil. Cum de nu putuse vedea? Ea se afla pe punctul de a lua o decizie extrem de importantă. Cu fiecare fibră a ființei lui, a dorit ca ea să rămână unde se afla. Unde îi era locul. Alături de el. Te rog, a gândit el, să-și trăiască propria ei viață. Soarta își va avea ziua ei, dar să nu fie astăzi.

— Caesar! a strigat ea.

Și lui Rufus i-a înghețat inima.

A privit-o alergând înspre împărat în fusta ei lungă, cu șuvițele aurii ale părului fluturându-i în urmă. Era ca și cum zeii încetiniseră timpul. Fiecare bătaie a inimii lui părea să dureze o eternitate. Respirația a devenit inutilă. Cu fiecare pas al ei, îi simțea spiritul plutind tot mai departe de el. A trebuit să-și muște buzele ca să se oprească să strige după ea.

Caligula stătea în dreapta lui Cupido, cu mâinile pe cutele togii, căreia încerca să-i redea forma cuvenită. Expresia de pe chip îi trăda uimirea. Se părea că demonstrația publică de afecțiune a Aemiliei era pentru el o surpriză, în aceeași măsură în care era și pentru Rufus și pentru Cupido, vădit nedumeriți.

Încă fugind, silueta a ajuns în sfârșit la împărat și Rufus a simțit prima înțepătură a lacrimilor când Aemilia l-a luat pe Caligula într-o îmbrățișare de îndrăgostită, întinzându-se să-l sărute, cu mâna stângă înapoia capului acestuia, pentru a-i coborî buzele spre ale ei.

Erau învăluiți în razele soarelui, ce pătrundeau printr-una dintre micile ferestre pătrate de deasupra, și s-a întâmplat atât de repede încât, la început,

Rufus nu și-a dat seama ce era. Când mâna Aemiliei a urcat aproape tandru spre obrazul iubitului ei, a fost o fulgerare vie de purpuriu și verde, ca și cum aripa unui graur ar fi fost prinsă într-o rază de soare. În aceeași clipă, împăratul a scos un strigăt și s-a dat înapoi, cu o mână ținându-se de beregată.

Mintea lui Caligula fusese ocupată cu încercarea de a rezolva problema prezentată de sclava pe care o tratase atât de rău și care acum își declara iubirea atât de public, fiind în același timp deconcertat de limba ei senzuală care își făcea de lucru prin gura lui. Înțepătura de albină din gât a venit ca o surpriză totală.

O clipă mai târziu și-a dat seama că era mai mult decât o înțepătură de albină și măruntaiele i-au devenit lichide. Era un obiect agresiv, ascuțit ca un brici, aducător de moarte, mânuit de o mână viguroasă, care i-l înfigea adânc în carne. Panica i-a crescut și înțepătura a crescut odată cu ea, transformându-se într-o țepușă încinsă care îi era forțată prin gât, umplându-i beregata și făcându-i respirația dificilă. Buzele Aemiliei le-au părăsit pe ale lui și s-a trezit privind în lumina nebunească ce umplea ochii fetei. Aemilia s-a îndepărtat de el, cu un zâmbet de satisfacție pe buze.

A ridicat o mână tremurătoare să-și cerceteze gâtul și a tresărit când degetele i-au dat peste mânerul ornat cu pietre prețioase al micului pumnal al Aemiliei. Capul îi vuia de enormitatea a ceea ce i se întâmpla și s-a clătinat, aproape să se prăbușească. A încercat să vorbească, dar tot ce a ieșit a fost o bolboroseală ciudată. Și-a încordat voința ca degetele să-i poată prinde cuțitul și, cu o smucitură, și-a scos scurta lamă din gât, lăsând o rană cu o mică deschizătură prin care se scurgea sânge în jeturi intermitente, ce-i pătau umărul togii. Roșu închis, rubiniu, pe albul imaculat.

— Ce-ai făcut? a strigat Cupido trăgându-și sora deoparte de lângă împărat.

Caligula a tușit și a scuipat sânge. A părut să-i curețe beregata. Și-a regăsit vocea.

— Ce a făcut? Cățeaua m-a ucis. Fă-ți datoria și execut-o.

Cupido l-a ignorat și s-a întors spre Aemilia.

— Pleacă acum. Găsește-l pe Narcissus și spune-i că am să fac ce vrea el dacă te salvează. Ține minte asta.

A scuturat-o de umeri.

— Cupido va face ce vrea el, dacă te ajută să scapi.

Dar cuvintele lui au avut la fel de puțin efect asupra Aemiliei ca un ciripit de pasăre. Părea încremenită în acel loc.

— Ajut-o, l-a implorat Cupido pe Rufus. Ia-o de aici. Am să încerc să câștig timp pentru tine.

Mintea lui Rufus se învârtea în gol, confuză. Și-a trecut privirea neîncrezător de la Aemilia la Caligula și înapoi la Aemilia. Încercase să-l ucidă pe împăratul pe care ei veniseră să-l salveze. A-l salva pe el acum însemna să o condamne pe ea, dar a nu-l salva însemna să condamne miile de nevinovați despre care Narcissus credea că aveau să moară în războiul civil ce avea să urmeze inevitabil.

— Grăbește-te.

Mâna puternică a lui Cupido i-a prins umărul.

— Trebuie să o iei de aici. Găsește-l pe Narcissus.

Rufus a dat din cap, dar când a făcut asta a auzit cântecul unei săbii ieșind din teacă. Îl uitaseră cu toții pe împărat. Acesta înaintase și pusese mâna pe mânerul sabiei lui Cupido.

— Dacă nu o omori tu pe cățea, o omor eu, a urlat el, ridicând sabia cea lungă astfel încât vârful ei se afla la câțiva pași de pieptul Aemiliei, pregătit pentru împunsătura fatală.

Ea l-a privit cu dispreț și lui Rufus i-a venit în minte imaginea unei statui pe care o văzuse odată, a unei prințese galatene sortite pieirii, protejându-și copiii de răzbunarea legiunilor, într-o atitudine și cu o expresie în care se amestecau sfidarea, curajul și disperarea care i-a făcut pe atacatori să se rușineze.

— Lovește, ca un șarpe ce ești, a scuipat ea.

Ochii ieșiți din orbite ai lui Caligula s-au umplut de flăcări la auzul insultei. Chipul i s-a schimonosit într-un mârâit de fiară și și-a strigat ura în timp ce a repezit lama înspre trupul ei lipsit de apărare.

Rufus nu l-a văzut pe Cupido mișcându-se. Pentru o clipă, gladiatorul a fost înapoi în arenă, făcând una dintre acele tranziții – lipsite de efort – prin spațiu și timp, care îl ținuseră în viață vreme de patru ani în cel mai periculos loc de pe pământ. În mai puțin de o fracțiune de secundă, a fost o barieră umană între sabia lui Caligula și sora lui, cu o mână întinsă înaintea lui, drept spre împărat.

A părut atât de inofensiv. Pieptul lui Cupido era protejat de platoșa cu lup pe care o purta, dar sabia a găsit golul de la subsuoara lui, cu întreaga forță a lui Caligula înapoia ei, și a dispărut în trupul gladiatorului cu tot atât

de puțină împotrivire cu cât i-ar fi întâmpinat carnea dacă ar fi fost din satin.

Cupido a simțit că-i explodează capul când vârful ca acul i-a străpuns trupul. În mod ciudat, nu a simțit nicio durere, doar șocul ce face inima să se oprească și încremenește un om atunci când se cufundă într-un râu înghețat. Așadar, așa era, s-a gândit. Așa fusese pentru toți ceilalți oameni cu care se confruntase, cu care luptase și pe care îi ucisese. De câte ori se trezise în toiul nopții, plin de sudoare, întrebându-se? Și acum era aici. În momentele dinainte de a-și simți cunoștința părăsindu-l, și-a dat seama cu surpriză că era aproape binevenită. Ciudat să o întâlnească atât de… obiectiv. Fără frică. A înregistrat organele pe care lunga sabie le străpunsese: plămân, inimă, apoi iarăși plămân. Moartea.

Rufus și-a văzut prietenul cutremurându-se în clipa când lama de fier i-a pătruns în trup. A auzit țipătul Aemiliei. Pentru o secundă, nu a mai fost niciun împărat înaintea lui, niciun cârmuitor al Romei – numai dușmanul. A urlat, un urlet inconștient, de lup, care a umplut coridorul cu ură, furie și poftă de răzbunare. Sabia din mâna lui a izbit în sus de parcă ar fi avut o viață a ei, tăindu-i maxilarul lui Caligula aproape în două și trecându-i prin obraz, împăratul s-a clătinat pe picioare și a dat înapoi, cu o mână la fața distrusă, dar cu cealaltă încă ținând sabia cea lungă și, dintr-o mișcare, i-a tras lungimea însângerată din trupul lui Cupido, iar gladiatorul s-a prăbușit pe podea ca și cum sabia i-ar fi luat cu ea forța vitală.

Rufus s-a aruncat înainte, dar o măturare laterală a sabiei sale lungi l-a făcut să sară într-o parte și lovitura care ar fi trebuit să-i scoată lui Caligula măruntaiele nu a întâlnit decât țesătura groasă a togii. Un grohăit înspăimântător – ca al unui mistreț râmând după ghinde – a ieșit din gura împăratului, dar rana cumplită, chiar combinată cu cea pe care i-o produsese Aemilia, nu a părut să-i fi secat cu totul puterile.

Sabia lui Caligula a fluturat într-o jumătate de cerc ucigătoare, dar Rufus a reușit într-una să-i evite tăișul, chiar dacă și numai la o grosime de pergament. Iarăși și iarăși, s-a aflat într-o poziție bună pentru a da o lovitură fatală, doar pentru ca acea periculoasă lamă ascuțită ca briciul, de un argintiu-albăstrui strălucitor, să-și înceapă un nou arc dinspre limita câmpului său vizual și să-l forțeze să facă un salt înapoi, la timp pentru ca lama care i-ar fi scos măruntaiele să șuiere la câțiva centimetri de burta lui.

Cu cât lupta avea să dureze mai mult, cu atât Caligula era mai probabil să-l înfrângă, dar era ca și cum o armată de duhuri ar fi stat înapoia lui,

îndemnându-l înainte. Varro, Fronto, Quintillia și celelalte nenumărate victime ale acestui om monstruos îi șopteau la ureche despre justiție și cereau răzbunare. Răzbunare. Chipul lui Cupido i-a apărut înainte și în minte a auzit o voce calmă. În următoarele secunde, mișcările i-au devenit mai controlate, mai subtile, vârful sabiei lui dansând în lovituri fulgerătoare ce îi descurajau și înșelau adversarul. Dintr-o dată, împăratul a fost cel obligat să se retragă și, când s-a împiedicat, Rufus a fost asupra lui, trăgând cu sabia peste gâtul lipsit de apărare. Cumva, Caligula a reușit să pareze lovitura și un braț musculos a țâșnit ca atacul unei cobre, iar o mână cu degete de fier dublu-forjat s-a încleștat în beregata lui Rufus. Acum el era cel care hârâia și bolborosea.

Fără să mai gândească, a început să împungă cu sabia în orice parte pe care o putea atinge din trupul împăratului, uneori simțind cum vârful străpungea carnea, dar niciodată destul pentru a provoca vreo rană serioasă. Strânsoarea de fier s-a întărit, iar vederea întâi i s-a împăienjenit, apoi a dispărut.

Murea.

Brațul lui Caligula, cu mușchii încordați în efortul de a-l ucide, era exact în dreptul feței lui Rufus. Orice, dar la luptă nu renunța. Mintea îi era goală, dar a părut că trupul încă îi mai conținea, undeva adânc, un oarecare instinct de supraviețuire. Sabia cea scurtă și-a încetat împunsăturile zadarnice și, aparent de una singură, foarte încet și deliberat, a început să ferestruiască la tendoanele încordate ale antebrațului împăratului. Caligula a gemut la acest nou și neașteptat atac și lumina nebunească din ochii lui a fost înlocuită de îndoială.

Brusc, încleștarea i-a slăbit și brațul i-a căzut, iar Rufus a putut iarăși să respire. A simțit cum greutatea adversarului își schimbă poziția, atunci când Caligula s-a dat înapoi. Împăratul încă mai avea în mâna dreaptă sabia cea lungă a lui Cupido și acum a ridicat-o pentru o ultimă lovitură, ucigătoare. Rufus a știut că nu avea să poată niciodată reacționa destul de rapid pentru a para lama grea și a înțeles că aceasta avea să-i despice craniul în două. Apoi, o mână subțire a apărut de nicăieri pentru a prinde încheietura lui Caligula, făcându-l pe împărat să se răsucească pe jumătate, surprins. Rufus a prins ocazia și cu ultima fărâmă de putere rămasă a împlântat *gladius*-ul sub coastele împăratului și i-a forțat vârful în sus și în inimă.

Cârmuitorul unui milion de romani a urlat în durerea morții și pe față i s-a întipărit o expresie de groază. Rufus a simțit clipa când duhul i-a fugit din

trup, ca apa eliberată dintr-un baraj crăpat, împăratul s-a scurs la pământ lângă el, răsucindu-se în cădere, astfel că ochii fără viață i-au rămas privind spre tavan. Caligula era mort. Trăise douăzeci și opt de ani și stăpânise Roma timp de trei ani, zece luni și opt zile.

Rufus a rămas căzut pe spate, cu pieptul ridicându-i-se și coborându-i ritmic, pentru ceea ce a părut o veșnicie, cu privirile atrase de norii ce treceau pe deasupra micii ferestre din tavanul pasajului și care dovedeau improbabilul adevăr: încă mai trăia. A încercat să-și dea seama ce trebuia să facă acum, dar a fost ca și cum mintea îi fusese copleșită de enormitatea celor tocmai petrecute. Fiecare gând se topea pur și simplu înainte de a forma vreun înțeles, ca apa scurgându-se printre degetele unei mâini făcute căuș.

— Rufus!

Vocea lipsită de trup a Aemiliei i-a sunat nerăbdător la ureche și, cumva, sănătatea mentală i-a revenit. S-a uitat la ea fără s-o vadă.

— Rufus, vin. Dacă ne găsesc aici, au să ne ucidă.

A auzit voci strigate și zăngănit de armură. Era prea obosit ca să gândească, dar Aemilia gândea pentru amândoi.

— Ajută-mă! a șuierat ea.

Cupido. Acum își amintea. Cupido fusese rănit. Încerca să-l tragă pe fratele ei spre una dintre nișele acoperite de draperii. S-a ridicat în picioare ca s-o ajute, dar piciorul i-a alunecat și și-a coborât privirile. Coridorul era ca o măcelărie. Și-a dat seama că hainele îi erau muiate, iar brațele și fața, ba chiar și părul, îi erau complet acoperite în sânge.

Vocile erau și mai aproape, dar asta nu era în regulă.

— Sandalele tale, a spus el, scoțându-și-le pe ale lui. Lași niște urme pe care le-ar putea urmări și un copil.

Aemilia s-a uitat în jos la urmele însângerate ale pașilor ei și a făcut la fel. Împreună, s-au chinuit să-l ia pe Cupido pe sus și i-au sprijinit cu grijă trupul de unul dintre pereții nișei. Abia dacă era loc pentru toți trei, înghesuiți lângă statuie, dar, din fericire, draperia din catifea era destul de lungă ca să ajungă la podeaua din mozaic.

Au stat în tăcere, ținându-l fiecare pe Cupido de câte o mână.

Pașii au înaintat cu prudență și cineva a scos un strigăt când unul dintre cei ce se apropiau a recunoscut trupul ciopârțit. A fost urmat de un al doilea strigăt, o secundă mai târziu, al unei voci pe care Rufus a recunoscut-o, subțire și sâsâită și scăpărând de precipitare.

— Cineva ne-a făcut treaba și, pe fundul lui Marius, au făcut-o bine, a strigat Chaerea. Ticăloșii ăia de lupi, știam eu că puneau ceva la cale. Au propriul lor plan și propriul lor împărat.

— Pe cine?

— Nu contează pe cine, Sabinus. Tot ce contează este că trebuie să-i ucidem, să-i ucidem pe toți. Nu înseamnă decât că trebuie să o facem mai repede. Ia partea de vest a colinei, cum ne-am înțeles. Vâneaz-o pe Milonia și pe odraslă. Vreau să nu mai rămână nimeni din neamul ăsta. Și pe surorile lui, dacă le poți găsi. Ai listele, știi ce ai de făcut.

— Și Claudius? Nu i-am văzut numele pe listă.

— Pe Claudius lasă-mi-l mie. Am planurile mele cu el și cu șarpele ăla de grec al lui. Grăbește-te. Trebuie să acționăm rapid.

Rufus și-a ținut respirația când o mulțime de oameni au trecut în zăngănit de arme, la numai câțiva pași prin fața draperiei. Știa că vor trebui să găsească un refugiu mai sigur, dar a așteptat câteva momente, cântărind dacă să facă vreo mișcare. Narcissus era singura lor alegere, dar avea grecul să riște dându-le ajutor? Nu era decât o singură cale de a afla. Întindea încet mâna spre draperie când o voce distinctă i-a oprit mâna și aproape și inima.

Chaerea trebuia să fi rămas în urmă, ca să se mai uite satisfăcut la trupul celui care-l chinuise, după ce oamenii lui porniseră în misiunea ucigașă.

— Acum mai ești așa viteaz, leule?

Glasul disprețuitor al pretorianului a răsunat aspru și clar pe coridorul pustiu.

— Păcat că lupii au ajuns primii la tine. O moarte rapidă a fost mult mai mult decât meritai tu și mult am mai visat să te ucid cu mâna mea. Să las atâtea insulte nerăzbunate? Și totuși, omul trebuie să facă ce poate.

A urmat o scurtă pauză înainte ca plescăitul inconfundabil al lichidului curgând să stârnească ecouri prin liniște.

După ce Chaerea a terminat cu profanarea trupului împăratului, o singură pereche de sandale țintuite a pornit cu hotărâre înspre ascunziș. Rufus și-a desprins mâna dintre degetele lui Cupido ca să apuce sabia cea scurtă și privirile i s-au încrucișat cu ale Aemiliei, dorindu-și ca ea să rămână nemișcată.

Tropăitul măsurat s-a oprit exact înaintea nișei. Rufus și-a dat seama că Chaerea studia urmele de sânge de pe dușumeaua oribil mânjită. S-a chinuit să-și amintească dacă fusese vreo scurgere din rana lui Cupido. Credea că nu, dar dacă fusese, picăturile ar fi fost ca niște marcaje.

Liniștea a părut să dureze o eternitate înainte ca pașii răsunători să-și continue ritmat drumul. Când nu s-au mai auzit deloc, Rufus a respirat lung și s-a prăbușit alături de Cupido. Chipul gladiatorului căpătase un cenușiu de ceară, dar abia dacă sângera. Rufus l-a cercetat și a găsit o mică rană cu margini zimțuite sub subsuoara stângă. Părea aproape neînsemnată.

— De ce? a întrebat el.

— Nu ai înțelege, a răspuns Aemilia. Tu ești bărbat.

— Trebuie să înțeleg.

— A fost un ticălos. Mai scârnav decât ai putea vreodată să afli. Merita să moară de zece morți. L-aș ucide din nou dacă aș putea.

Ceea ce ar fi putut fi luat drept un chicotit ușor a venit dintre ei.

— Ai fost înșelată, surioară. Ce este moartea pentru un zeu? Eu nu sunt decât un om și am văzut moartea sub o mie de chipuri. Nu mi-e teamă de ea.

Rufus a strâns cu putere mâna lui Cupido într-a sa. Era la fel de rece ca atunci când îl ținuse în brațe în canal. Rece ca de mort.

Mintea gladiatorului rătăcea între trecut și prezent, între realitate și închipuire, până când nu a mai știut care era una și care era alta. Știa că era pe moarte. O accepta aproape cu recunoștință, iar odată cu acceptarea a venit o euforie ciudată, care i-a umplut trupul de o căldură imaginară. A simțit brațul puternic al tatălui său în jurul mijlocului, ridicându-l ca să-l așeze pe primul lui ponei. A simțit dulceața de căpșună a primelor buze pe care le-a sărutat. În sfârșit, a înțeles dezolarea din ochii mamei în ziua când a pus mâna pe prima lui sabie. S-a întins spre ea, să-i ceară iertare, dar – înainte ca mâinile să li se atingă – o lance de durere i-a ars pieptul și a fost înapoi în nișă, cu Aemilia și Rufus uitându-se în jos la el, cu chipurile pline de îngrijorare.

A tușit și a simțit gustul sângelui.

— Nu mă plânge, Rufus. O legiune a morților mă așteaptă în sălile Lumii de Dincolo. Acolo ne vom ospăta și ne vom lăuda cu marile noastre bătălii. Eu…, a șovăit și a scos un râs de copil, am să fiu măreț printre ei.

— De ce, Cupido, de ce ai să fii măreț printre campionii Lumii de Dincolo?

Degetele gladiatorului le-au strâns mai puternic pe ale lui.

— Ce onoare mai mare decât să mori de mâna unui împărat?

Rufus a clipit ca să-și alunge lacrimile, privind cum lumina vieții piere din ochii prietenului său. A simțit strângerea slăbind și pentru un moment a

crezut că se terminase. Dar Cupido și-a folosit ultimele puteri ca să îngaime sugrumat o ultimă rugăminte.

— Nu uita, a spus stins. O sabie în mână și un prieten alături.

Rufus s-a aplecat ca să sărute fruntea rece a gladiatorului și, în același timp, i-a pus mânerul *gladius*-ului în palma deschisă, strângându-i degetele lipsite de viață în jurul lui. Expresia lui Cupido s-a destins, făcându-l să arate ca băiețandru, și a scos un oftat prelungit, aproape gânditor. Cel mai măreț gladiator al timpului său se dusese.

Aemilia a mângâiat părul auriu al fratelui ei și i-a șoptit ceva. Curios, nu a vărsat nicio lacrimă. Rufus s-a întrebat de ce. Oare într-atât o obișnuise cu moartea timpul petrecut în palatul lui Caligula, încât nici măcar sfârșitul lui Cupido nu o mai mișcase?

Aemilia i-a citit gândul pe față.

— Era însemnat pentru moarte. Asta era soarta lui. Am văzut-o când am aruncat bețișoarele pentru el în ajunul procesiunii Drusillei și l-am jelit atunci. A văzut-o și el. A spus că dacă avea să vină, o va întâmpina cu bucurie. A avut pe suflet o pată care nu a putut fi niciodată îndepărtată în viața asta. Numai renăscându-se va putea fi cu adevărat liber. Bucură-te pentru el.

Rufus și-a amintit fața lui Cupido din noaptea când venise în mica încăpere aflată în spatele casei elefantului. Încercări, spusese; încercări și o victorie.

— Mai e ceva.

S-a uitat la ea. Ce altceva mai putea fi?

— Am un copil.

Rufus a închis ochii. A simțit ca și cum sabia lui Caligula i-a străpuns inima. Nu a pus întrebarea, dar ea i-a dat răspunsul, oricum.

— Da. Este copilul lui. Copilul lui Caligula. Dacă ar fi trăit, ne-ar fi omorât pe amândoi, pe mine și pe copil. A mai făcut asta. Acum înțelegi de ce a trebuit să moară?

Și-a înghițit lacrimile și a dat din cap că da, dar adevărul era că nu mai înțelegea nimic. Ea purta copilul lui Caligula. Câtă amărăciune reținută era în acea propoziție simplă, de cinci cuvinte? Ce orori cumplite mai rezerva viitorul? Era copilul unui monstru. Poate ar fi fost mai bine să-l fi omorât.

Dar nu a spus asta.

— Nimeni nu trebuie să afle vreodată. Copilul trebuie să aibă un tată, dar nu trebuie să-și afle niciodată adevărata ascendență. Va fi odrasla unui

simplu slujitor din palat.

Ea s-a uitat la el. Înțelegea că afirmația lui conținea o ofertă, dar de ce suna oferta ca o capcană?

Rufus i-a așteptat răspunsul, dar nu a sosit niciun răspuns. În cele din urmă, a știut că nu mai puteau aștepta.

— Trebuie să plecăm. Dacă stăm aici, au să ne găsească.

A ridicat din umeri. Știau amândoi ce s-ar întâmpla atunci.

— Trebuie să-l lăsăm pe Cupido.

Aemilia a protestat, cum el știa că va face, dar a convins-o că singura cale de a rămâne în viață era să stea împreună. A pășit afară din nișă, vrând s-o ia în direcția palatului, dar a fost atras de figura nemișcată de pe pardoseala de mozaic, mânjită de sânge.

Caligula zăcea cu capul într-un con de raze, inert. Rufus s-a oprit deasupra lui, mirându-se că nu simțea nimic. Erau atâtea întrebări pe care le-ar fi putut pune, care nu aveau să mai primească niciodată răspuns. Sau poate că o singură întrebare. Întrebarea pe care i-o pusese Aemiliei. De ce?

Au auzit amândoi pașii apropiindu-se în fugă, dar o noapte și o zi de frică și tensiune îl storseseră de orice voință de a reacționa.

— Acolo! Asasinul.

Erau patru, pretorieni zdraveni, cu nebunia bătăliei în sânge. Petrecuseră ultimele ceasuri vânând umbre și neștiind cine era prieten și cine dușman. Trei dintre ei au vrut să-l lichideze chiar acolo unde se afla, dar comandantul lor le-a ordonat să-și rețină săbiile. L-au dezarmat și doi dintre ei l-au legat, iar celălalt a luat-o pe Aemilia de brațe.

— Caesar își va face dreptatea și ea nu va fi atât de blândă ca tăișul sabiei.

Legăturile lui Rufus erau atât de strânse, încât s-a mirat că nu i-au căzut mâinile. Soldații i-au făcut vânt brutal înspre palat, împungându-l pe rând cu săbiile, atunci când încetinea pasul. A încercat să întâlnească privirile Aemiliei. Cel puțin, își putea lua rămas bun. Dar ea își ținea capul aplecat și chipul îi era acoperit de perdeaua părului său de culoarea aurie a porumbului.

Nu făcuseră nicio sută de pași, când s-au oprit brusc.

— În genunchi, sclavule.

Comandantul l-a izbit cu piciorul în spatele genunchilor și l-a forțat să îngenuncheze alături de Aemilia.

— În genunchi, înaintea împăratului tău.

Rufus a auzit pașii apropiindu-se, dar nu și-a ridicat capul. Ce conta dacă îi ucidea Chaerea? Pierduse atâția prieteni: Fronto, tatăl și mentorul Liviei, pe care nu o iubise îndeajuns, și Cupido, cel mai bun și mai viteaz dintre ei toți. Ar fi o greutate chiar atât de mare să li se alăture? Apoi și-a adus aminte de Gaius, fiul pe care abia dacă îl cunoscuse, și a simțit o împunsătură de durere când și-a dat seama că băiatul va crește de unul singur și sclav. Pentru un moment, i-a trecut prin minte să dea în vileag secretul Aemiliei, dar ce rost ar fi avut? Pe el nu l-ar fi salvat, iar pe ea ar fi condamnat-o fără îndoială. Chaerea nu ar fi lăsat în viață pe niciunul din linia lui Caligula. Cel puțin așa, exista o șansă ca ea să supraviețuiască.

— El este unul dintre asasini, Caesar, a spus comandantul pretorian. L-am găsit stând lângă împă – fostul împărat, cu sânge pe haine și cu o sabie în mână. Să-l executăm acum sau îl vrei laolaltă cu ceilalți?

Mintea obosită a lui Rufus a încercat să-i trimită un mesaj. Ceva nu era tocmai în regulă, dar era prea epuizat să descopere ce anume. Asasin? Da, era un asasin, dar de unde știau ei?

— Să-l executăm?

Rufus a recunoscut vocea aceea, dar era diferită, cumva schimbată. Mușchii gâtului i s-au încordat în așteptarea căderii sabiei.

— Să-l executăm?

Secundele treceau și a descoperit că era încă în viață, așa că și-a ridicat privirile. Nu Chaerea. Claudius. Un Claudius mai înalt și mai drept, care stătea între Callistus – purtând un zâmbet milos, pentru care chipul lui nu fusese niciodată croit – și Narcissus, care reușea să pară plictisit și gânditor în același timp. Erau toți trei înconjurați de pretorieni, pe care acum Rufus i-a recunoscut drept lupii lui Cupido.

— Să-l executăm? a repetat noul împărat al Romei. Nu, nu cred. Cine să aibă grijă de elefantul meu?

• Mulțumiri

Mulțumiri speciale editorului meu, Simon Thorogood, și echipei de la Transworld. Stan, agentul meu de la Jeny Brown, m-a ghidat prin câmpul minat al unui prim roman. Aș vrea, de asemenea, să-i mulțumesc lui Edward și tuturor celor de la Youwriteon.com, care au ajutat la transformarea unui scriitor într-un romancier, și Sarei O’Keeffe pentru încurajările și sfaturile ei. Mulțumiri și lui John Wyllie, care a fost primul cititor al romanului și căruia i-a plăcut, ceea ce a fost îndeajuns de încurajator.

Sfârșit

